

༡༡། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཤད་སྒོ་གསར་ཡིད་གྱི་
མེ་ཏོག་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཐུབ་བསྟན་རིག་བྱེད་ལྷ་མོས་བཅུ་མ་ས།

དཀར་ ཆག

། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཤད་སྒོ་གསར་ཡིད་གྱི་ མེ་ཏོག་ཅེས་བྱ་བ།	༡
དང་པོ། མཆོད་གྱི་དོན།	༢
གཉིས་པ། འགྱུར་གྱི་ཐུག་.....	༤
གསུམ་པ། གཞུང་གི་དོན།	༧
། བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་པར་ བརྗོད་པ།	༡༡
། བཅུ་མ་བྱ་བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུས་དངོས།	༢༡
༡ ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བཤད་པ།	༢༡
ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ།	༤༢
ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ།	༥༢
ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ།	༦༢
ས་ལྔ་པ་སྒྱུར་དཀར་བ་བཤད་པ།	༦༣
ས་དྲུག་པ་མཛོན་དུ་གྱུར་བ་བཤད་པ།	༦༥

ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་བཤད་པ།	༢༩༢
ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་བཤད་པ།	༢༩༤
ས་དགུ་བ་ལེགས་པའི་སློ་བྱོས་བཤད་པ།	༢༩༥
ས་བཅུ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་བཤད་པ།	༢༩༦
མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བཤད་པ།	༢༩༧
༼༣༩༩༽མཐར་ཐུག་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ།	༣༠༢
བཞི་བ། མཐུག་གི་དོན།	༣༡༡

ཐྱེན་གསར་ཡིད་ཀྱི་མེ་དོག

༡༩། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ནམ་བཤད་སྒྲ་
གསར་ཡིད་ཀྱི་མེ་དོག་ཅེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

གང་གིས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་མཐའ་བཤེས་མོར་གཟིགས། །
མ་རྟོགས་འགྲོ་ལ་བཅེ་བས་ཆོས་འཁོར་རིམ་གསུམ་བསྐྱར། །
མཁྱེན་དང་བཅེ་བས་ཐུག་བསམ་རྒྱ་འབྲས་རྒྱན་གཅོད་པ། །
མཁྱེན་བཅེ་རུམ་མང་འཁྱིམ་འཁྱིམ་གཉེན་ཀྱིས་དག་ལེགས་སྒྲོལ། །
རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དེས་དོན་ཐལ་མོའི་དོན། །
རི་བཞིན་མཁྱེན་པའི་མཁོན་པོ་སྒྲུབ་སྒྲིབ་པོར་བསྟེན། །
དེའི་གཞུང་རྒྱལ་བཞིན་འཛིན་ཅིང་གསལ་བར་མཛད་རུས་པའི། །
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཤུགས་པའི་ཞབས་ལའང་ཤུས་ཐུག་འཆོལ། །
གང་ཐུགས་འདིགས་མེད་སྒྲོས་བཤེད་དུ་རྟོགས་དཔེ་མེད་སྟོང་། །
འགགས་མེད་བཅེ་བས་སྒྲིགས་རུས་མེས་ཅན་ལུ་བཞིན་སྒྲོང་། །
དོན་གཉིས་ཐུན་ཆོགས་འཕྱར་གནས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡི། །
སྒྲུག་སྒྲུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་འཕོ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །
ཆོས་སྒྲུབ་རུ་བཟང་མོའི་ནམ་རལ་རྗེ་བཙུན་མ། །
ལུ་མེད་འགྲོ་ལ་དམིགས་མེད་ལེ་ཤེས་རྟག་དགོངས་ཤིང་། །
བྱད་པར་ཉམ་ཐག་ལུད་མེད་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱད་པ་ལུན། །

བསལ་མཛད་མཆོད་པུར་ལྷོ་མོ་མཆོད་པུར་མཛད་པར་སྒྲིབ་།
 གཞུང་གི་ཆོག་འཇུག་ཅན་ལ་འདྲ་གོ་བས་མཛད་པུར་པུར་།
 ཏམ་པས་ལྷ་མཚན་མཆོད་པུར་ལྷ་གས་མཆོད་ཅུང་ལྷོ་མོ་པུར་དང་།
 རང་འདྲ་འགའ་ལ་མན་པའི་བསམ་པས་ལྷན་བསྐྱེད་པུར་།
 འཇུག་པ་རྒྱལ་པོ་པུར་ཏེ་བསྐྱེད་པར་སྒྲིབ་།
 འདིར་མངས་ཀྱིས་གཉིས་པ་དཔལ་མཆོན་འཇུག་པ་ལྷ་སྐྱེད་པུར་གསལ་
 མཚན་ལྷག་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ། བརྟན་བཅོས་མཐའ་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་
 མ་ལ་འཇུག་པ་འདི་འཆད་པ་ལ། མཆོན་ཀྱི་དོན། འཇུར་ཀྱི་ལྷག་གཞུང་གི་དོན།
 མཇུག་གི་དོན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། མཆོན་བསྐྱེད་པ་དང་། མཆོན་ཀྱི་དོན།
 མཆོན་བཏགས་པའི་དཔོན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། བསྐྱེད་པ་དང་པོ་
 དང་གནས་པ། མཆོན་སྐད་གཉིས་གནས་པུར་བཞག་པའི་དཔོན་པ་དང་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ རྒྱ་གར་ཞེས་པ་ལྷོ་མོ་པུར་ཏེ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེ་ལས། མཉན་
 ཡོད་གནས་བཅས་ཅན་པ་གྲ་སྐར་ཅེ་ཡངས་པ་ཅན། རྒྱལ་པོ་པུར་གི་པུར་
 པ་ཏེ། འདི་དག་ཐོར་ཆེན་པོར་ཤེས། ཞེས་པ་ལྷར། ཐོར་ཆེན་པོ་པུར་
 གནས་པའི་རྒྱལ་པོ་པུར་འདྲི་རྒྱལ་པུར་བཏགས་པུར་ལྷོ་མོ་སྐད་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་
 ཏེ། དེ་ལྟེན་རྒྱ་གར་འཇུག་པའི་ལྷ་པུར་སྐྱེ་ཏེ་ལེགས་སྐྱེད་ལྷོ་མོ་སྐད་ཀྱིས་
 ཡོ་ཏེ་རང་བཞིན་ཀྱི་སྐད། ལ་པ་ཆོ་གཞུང་ཆག་གི་སྐད། སི་གཙུག་ལ་འདྲའི་
 སྐད་དེ་སྐད་སིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་ཡོངས་སྤྱོད་ལགས། ལེགས་སྐྱེད་ལྷོ་མོ་སྐད་
 རེས་བཤད་ལྷོ་མོ་གཉིས་པུར་པའི་ལྷོ་མོ་སྐད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གཙུག་ལེན་པ་
 རྒྱལ་པུར་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་བརྟན་བཅོས་དང་མཇུག་པའི་སྐད་དེ་ལ་དེ་སྐད་ལྷགས་
 པ་ཅན་ཏེ། ཡོ་ཏེ་ལྷ་པུར་ལྷོ་མོ་རང་བཞིན་ཀྱི་སྐད་ནི་དེ་མང་རྒྱ་གར་ཀྱི་གཞུང་སྐད་
 དག་མ་དེ་ཡིན། ལ་པ་ཆོ་གཞུང་ཆག་གི་སྐད་ནི་གཞུང་སྐད་དམ་རང་བཞིན་

ཀྱི་སྐད་ལས་ལྷར་ཆག་པ་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷ་ར་ཅེ་ཡི་རྒྱང་གསལ་པའི་སྐད་
 ལྷ་པུར་ལས་ཡིན་ཏེ། གཙུག་གཞུང་དང་འདྲ་ཡང་ལྷ་ར་ཅེ་ཡི་རྒྱང་གསལ་པས་
 ཏེ། སི་གཙུག་ལ་འདྲའི་སྐད་ལེས་བཤད་ལྷོ་མོ་གཉིས་པུར་པའི་འདྲའི་
 སྐད་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་པུར་པའི་ལྷག་པ་སྐགས་ཀྱི་སྐད་ལྷ་པུར་ཀྱི་དཔལ་ཞིང་
 མའི་སྐད་གར་ཞིག་གོང་གི་སྐད་སིགས་གསུམ་པུར་འདུས་པའི་རྒྱ་གར་ཀྱི་ལྷ་
 མཐའ་འཆོབ་པའི་སྐད་དེ་ལ་དེ་སྐད་བཏགས་པ་ཅན་ཏེ། རྒྱ་གར་སྐྱེ་ཏེ་
 སྐད་དུ། མཆོན་པ་གསལ་བ་རྒྱ་ར་ལྷོ་མོ་པུར་ལ། དེ་ཉིད་ཆོན་མི་མཐའ་ཅད་མཛད་
 པའི་པོད་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་བརྟན་བཅོས་དང་མཇུག་པའི་སྐད་དུ་བསྐྱེད་པ་དཔལ་
 མ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ།
 གཉིས་པ་གནས་པུར་ན་མ་རྒྱ་མ་གཅིད་པུར་ལ། ལ་པ་རྒྱ་ར་ཏེ་འཇུག་པ། ལྷ་ར་ལྷ་
 ཏེ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷ་མ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ།
 གསུམ་པ་མཆོན་སྐད་གཉིས་གནས་པུར་བཞག་པའི་དཔོན་པ་ཏེ། རྒྱ་གར་ཆོས་
 རྒྱངས་བརྟན་པས་བརྟན་བཅོས་རྒྱངས་མར་ཡོད་ཆོས་པའི་དཔོན་པ་དང་།
 ཏུས་གསུམ་པས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལེགས་སྐྱེད་ལྷོ་མོ་སྐད་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་
 པས་རང་གིས་དེའི་སྐད་དུ་བརྟན་ཅིང་བཤད་པས་རང་རྒྱུད་ལ་བྱིན་སྐབས་འཇུག་
 པ་དང་། མ་འོངས་པ་རང་ཉིད་མངས་ཀྱིས་ལྷ་པུར་པུར་པའི་སྐད་ཀྱིས་ཆོས་གསུང་བར་
 འཇུར་བས་སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པ་དང་། མཆོན་འདི་རི་ལྷར་བར་གཞུང་
 ལྷན་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཡིན་ན་དོན་ཤེས་ཤིང་འཆད་པར་ལྷ་ཅི་ཆོག་ཅན་ཡང་རི་
 བཞིན་འདོན་པར་དགའ་བར་ཤེས་ནས་ལྷོ་མོ་པའི་བཀའ་བྱིན་པུར་པའི་དཔོན་
 པ་དང་བཞི་ཡོད།
 གཉིས་པ་མཆོན་དོན་ནི། ལྷ་ར་དཔལ་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་ཆོན་ཅིང་འཇུག་པའི་འཇུར་
 པ་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་པ་ཏེ། ལྷ་ར་པའི་འཆར་སྐྱེ་མ་འགག་པས་ཆད་པའི་

མཐའ་ལས་འདས། རྒྱུ་དུས་ཉིད་ནས་མཐའ་གང་རུ་ཡང་བརྒྱུད་དུ་ཕྱིན་པས་
 ཉག་པའི་མཐའ་ལས་འདས་པའོ། དེ་ལ་དབྱེན་བརྒྱུད་དོན་གྱི་དབུ་མ་དང་
 རྒྱུད་བྱེད་ཆོག་གི་དབུ་མ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལ་གཞུང་ཉེ་གཞི་དབུ་
 མ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་པ་འཕམ་བའོ་དེ་གཉིས་
 ཟུང་འཇུག་ལས་དབུ་མ་ལ་རྒྱས་པའི་མཐའ་བྲལ་རྟོགས་པའི་རྟེན་བརྟེན་འབྲེལ་བ་
 དང་བཅས་པ་འཕམ་ཆོག་གཉིས་ཟུང་འཇུག་འབྲེལ་བ་དབུ་མ་ལ་རྒྱས་པ་མ་ལས་
 པ་ཞི་བའམ་སྟེ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གོ། གཉིས་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་ཕྱུག་རྒྱས་འཕྱིར་
 བརྒྱལ་གསུམ་ལྟ་བུ་བཀའ་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བ་ཙམ་ལྟ་བུ་
 བརྟན་བཅས་དབུ་མ་ཉེ་གཉིས་ཡོད། འདིར་དབུ་མ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་བརྒྱུད་
 བྱེད་རྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་དབུ་མ་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་བཀའ་དང་
 བརྟན་བཅས་གཉིས་ལས་འདིར་བྱི་མ་ཉེ། དེ་ཡང་ཞིབ་ཐོར་རྣམས་འཐག་དང་
 ཙམ་ལྟེ། རིགས་པ་དབུ་མ་ཟུང་དང་རྒྱུད་བརྒྱུད་ཉིད་བརྟན་ཅུ་དབུ་མ་རིན་
 ཆེན་ཕྱིར་བརྟེན་རིགས་ཆོག་སུག་སྟགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་དབུ་མ་འདི་དོན་ནི་
 ཙམ་པ་ལྟེ་རབ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས་དབུ་མ་འདི་བརྟན་བཅས་ལ་འཇུག་པར་
 བྱ་བའི་བྱིར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རྒྱས་པར་འདོད་པས་ཞེས་གསུངས་པས་སོ།
 དེ་ཡང་བྱིར་རང་འབྲེལ་རུ་བརྟན་བཅས་ལས་ཞེས་ཁྱེད་སྒྲུབ་པ་མཐའ་མེད་
 ཅད་ཙམ་པ་ལྟེ་རབ་ཐོན་ཡིན་པ་དང་། ཁྱེད་པར་རུ་རྒྱུ་དང་ཐོན་གྱི་རབ་ལས་
 ལྟ་བུའི་བརྟན་བཅས་ནི་རྩ་ལྟེ་དང་རིགས་པ་དབུ་མ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
 སྟེ་མ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ལྟེ་གྱིས་གཞིགས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་ནམ་
 བཅད་ཕྱིར་དགག་གི་རྟེན་ཉིད་རྟེན་པ་དང་། བྱི་མ་འཕགས་པའི་རྩེ་མོ་བྱི་
 ལྟ་བུ་ལའི་དཔེས་བརྟན་པ་གཙོ་བོ་ཡིན། འདིར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
 ཡེ་ལྟེ་གྱིས་གཞིགས་པ་ལྟར་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབྲེལ་བ་ལྟེ་མཐའ་མེད་པའི་

དགོངས་པ་ཡིན་པས། གཞུང་རྩ་ལྟེ་དེ་ལ་འཇུག་པ་ཉེ་གཞི་དེ་གསལ་བར་
 བཞེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རྩེ་མོ་རྩུར་གསལ་བར་བྱེད་པ་འཕམ་འཇུག་ན།
 ཟུང་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་བྱི་རྩོ་ནས་འཇུག་ཏེ། དེ་ཡང་གཞུང་རུ་ཟུང་ཅིང་
 རྒྱ་ཆེ་འོ་རྩེ་ལ་མ་ཁས་པས་ནི། རིམ་བྱིས་རབ་དབུ་དགའ་བའི་མཐོ་བ་པས།
 དེ་དོན་གཉེར་བས་ལས་འདི་མཉམ་པར་བྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟུང་
 པ་ཆོས་བྱི་བདག་ཕྱིར་ནི་མཐའ་བཞི་རྒྱུ་འགྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་སུན་མོར་བ་དང་
 མལ་འབྱུར་སུན་མོར་མཉམ་པའི་གཞན་ལ་ཐུགས་པའི་རྩེ་དཔེ། འགལ་བ་བརྒྱུད་
 པའི་མལ་འབྱུར། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་རྩོམས། རྒྱུ་བྱེད་བརྒྱུ་བྱེད་
 དང་མཚུངས་པའི་མ་ལུ་པ་ཉེ་གཉིས་ཆོག་གི་དེ་དག་གིས་གཏན་ལ་འབྲེལ་བས་
 པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཕྱིར་ནི་མིང་རྟ་རྣམས་བརྟན་གྱི་རིགས་པས་གཏན་
 ལ་འབྲེལ་བ་ཏེ་རང་བཞིན་རྟེན་པ་བརྟན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་པའི་ཆོད་དོན་བྱིས་བརྟན་
 བྱི་དངོས་སུ་མ་བརྟན་པ་ལས་འདིར་ནི་རིན་ཆེན་ཕྱིར་བ་ལས་ཁ་བསྐྱར་ནས་
 རྒྱ་ཆེ་པའི་རྩོ་ནས་བྱུང་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་པའི་རྩོ་ལས་གསུམ་དང་འཕགས་
 པ་རྒྱུ་པའི་རྩོ་ལས། མཐའ་སུག་མི་རྒྱུ་པའི་ས་དང་བཅས་པ་བཀད་པའི་
 བྱིར་རྟ། ཡང་ན་ཡང་དང་མན་རག་གཉིས་བྱི་རྩོ་ནས་འཇུག་ཏེ། ལུགས་འདི་
 དག་རྒྱང་རྒྱ་ཐུགས་བྱིས། དབུ་མའི་བརྟན་བཅས་ལས་བརྟན་ནས། ཡུང་རི་
 བཞིན་དང་མན་རག་ནི། རི་རྩུར་བ་བཞིན་བཤད་པ་ཡིན། ཅེས་པས་སོ། །
 ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་རྩུར་རྩ་ལྟེ་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་
 པའི་རྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་ཆོག་རྒྱུག་པ་ཡིན་པ་ཆོག་པཅད་རུ་བརྟན་པའི་
 དོན་ཡིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་མཚན་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། བྱིར་ཕྱིར་ཅམ་བཏགས་པས་དོན་
 གཞུ། ལང་གར་གཞེགས་པ་ལས། ཕྱིར་དབུ་གདགས་པར་མ་མཛད་ན། འཛིག་

ཉེན་ཐམས་ཅད་སྐྱོད་པ་པར་འབྱུང། །དེ་པས་སྐྱོད་པ་པས་ལ་བའི་ཕྱིར། །
 མགོན་པོས་མིང་ཏུ་བརྟགས་པར་མཛད། །ཅིས་སྟེ། །ཁྱིམ་གྱི་འབྲུ་འབྲུ་འབྲུ་ལ་
 ཁྱིམ་ཁྱིམ་བརྟགས་ན་དབང་པོ་རབ་ཁྱིམ་སྐྱོན་པ་མ་ཐམས་པས་ནད་པའི་ཆ་ལ་
 རིག་ནས་ནད་སྐྱོན་རྣམས་ཐུག་པ་ལྟར་མིང་ལ་བརྟན་ནས་གཞུང་གི་དབུ་འབྲུ་ལ་
 ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཐམས་པ་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་གིས་དམག་ལ་
 མད་འབྲུང་བརྟགས་ན་དབུ་ཐུག་པ་ལྟར་ཐུགས་པ་ལྟར་ཐུགས་པ་ལྟར་བརྟགས་
 པ་ཤིས། དབང་པོ་མ་ཐམས་ཀྱི་སྐྱོན་སྐྱོན་ལ་ཁ་བྱུང་བཟུང་བཟུང་སྐྱོན་རྣམས་
 ཐུག་པ་ལྟར་མིང་མཛད་ཏུ་སྐྱོན་པས་གཞུང་ལུགས་སྐྱོན་ཐམས་ཀྱི་འབྲུ་ལ་
 ཏུ་གཞུང་དེ་ཉིད་བཅའ་སྤྲེལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད།

གཉིས་པ་འབྲུར་བྱུག་ལ་ཆེག་དོན་དང་དགོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ། འཕགས་
 པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཏུར་ཏུར་པ་ལ་བྱུག་འཇོལ་སྟེ། །ཞིས་པས་བཟུན་ཏེ།
 གང་གི་བྱུགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རྩ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་ཏུར་པ་ལ་སྐྱོན་
 པའི་བྱུག་ཏུ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བས་འཇམ་དང་། མཐོན་གཉིས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་
 རྒྱལ་ཏེ་དོན་གཉིས་ཐུན་ཐུབ་ཏུ་མཛད་པས་དཔལ་དང་ཐུན་པ་ཤི། དོན་ལ་
 རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུགས་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་རོ་པ་ཡིན་ཏུར་
 རྣམས་པ་ས་བཅུ་འི་ཐེམས་དཔལ་འཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཏུ་རྣམ་ནས་འཁོར་བ་རིམ་མིང་
 ཏུ་རྟག་བཟུན་སྐྱོང་འཆི་བཟུང་སྐྱོང་དང་བལ་བའི་གཞོན་ཏུ་བཅུ་བྱུག་གི་ན་ཆོད་
 དང་ཐུན་པས་ན་གཞོན་ཏུར་ཏུར་པ་ཞིས་བྱུག་། དེ་ལྟ་བུའི་མགོན་པོ་གང་ལ་
 ཆོ་གསལ་འདུད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུག་སྟེ་དག་པ་དང་རྒྱལ་
 པའི་བྱུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིན་རྒྱུ་པས་རང་རྒྱུད་ལ་འཇོལ་བའམ་ཐོབ་པས་
 བྱུག་འཇོལ་ཞིས་བྱུ་ཉི་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་
 ཡིས་ཀྱི་རྒྱལ་བས་སྟེ། །ནམ་འཇོལ་ན་བཟུན་བཅོས་འདི་རྒྱ་གཞུང་ནས་བཟུར་

པའི་རྒྱན་རྣམས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ཡི་རལ་ཀྱིས་བཟུགས་བཅད་དང་མཐུན་པར་
 མཛད་པའི་བཟུན་བཅོས་རྣམས་འཇོན་ཀྱི་འབྲུར་བྱུག་ཡིན་པས། རྒྱལ་པོའི་བཟུགས་
 བཅད་ཀྱི་བྱུག་དང་སྟེ་ཆོད་རྣམས་འཇོན་ཀྱི་བྱུག་ཅེས་ཀྱང་བྱེད། །

གཉིས་པ་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལོ་རྒྱུ་བས་བྱུག་བྱས་པས་འབྲུར་མཐར་ཕྱིན་
 པ་དང་། རང་ཅག་འཆད་ཉན་བྱེད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་བཞིན་བྱུག་བྱས་
 བ་སོས་པས་མ་སྐྱོམ་གསལ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གསལ་པ་གཞུང་དོན་ལ། འདིའི་བཟོད་བྱ་ཐལ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཏེ།
 དེ་ལ་ཐལ་པ་ནི་གང་ཐལ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིང་
 པ་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཀྱང་རྒྱུ་ཆེ་བ་ཀྱི་ཐེམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་སྟིང་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱུར་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དོན་དམ་བྱང་རྒྱུ་ཐེམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་བྱང་རྒྱུ་ཐེམས་དཔའི་ས་བཅུ་དང་། འབས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་སངས་
 རྒྱལ་ཀྱི་སྐྱུ་གསལ་ཡོན་ཏན་མིན་ལས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བཟོད་
 བྱ་བྱང་པར་ཅན་དང་ཐུན་པའི་བཟུན་བཅོས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་འདིའི་བཟུགས་
 པའི་དོན་གསལ་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར།

བཟུན་བཅོས་ཆོས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་པར་བཟོད་པ། བཅམ་
 བྱ་བཟུན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས། བཅམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་
 པོ་ལ། བྱང་ཐེམས་ཀྱི་རྒྱ་གསལ་སྐྱིར་བཟུན་པ་དང་། དེ་ལས་སྟིང་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 ལ་བྱེད་བྱུ་བཟོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་སོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་
 རྣམས་ཐུབ་དབང་སྟེས། །སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱུ་ཐེམས་དཔལ་ལས་འཇུངས་
 བྱང་། །སྟིང་རྒྱུའི་ཐེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། །བྱང་རྒྱུ་ཐེམས་ནི་རྒྱལ་
 སྐལ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞིས་པས་བཟུན་ཏེ། དེ་ཡང་ཉན་སོས་དང་སངས་རྒྱས་
 འབྲིང་རྣམས་བཅོས་ཐུན་འདས་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུང་ལས་སྟེས་པ་ཡིན་

[illegible][illegible]

ལྷ་པ་མེ་ཉན་མཉམ་རང་མང་མ་རྒྱལ་རྫོགས་པའི་མང་མ་རྒྱལ་གཟུང་ག་ལ་གོ
 ཡང་། ལྷ་པ་པའི་དབང་པོ་ཞེས་པམ་རྫོགས་པའི་མང་མ་རྒྱལ་མོན་ལ་གོ དེ
 ཡང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་དབང་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྣམ་པ་བརྒྱ་མི་འཇིགས་
 པ་བཞི་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་མོགས་མོས་ཀྱི་དབང་རྒྱལ་ལྷན་ལྷན་མོགས་
 པ་མང་འཔའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་རང་བྱང་མེམས་རྣམས་བྱང་མང་མ་རྒྱལ་བཀའ་
 ཡིས་དབང་བརྒྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ལྷ་པ་པའི་དབང་པོ་མང་མ་རྒྱལ་རྣམས་
 ཀའ་ལས་བརྒྱམས་ཞིན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་མང་མ་རྒྱལ་གི་བྱང་རྒྱལ་
མེམས་དབང་རྣམས་ལས་འབྱུངས་སོ། །གལ་རྟེ་བྱང་རྒྱལ་མེམས་དབང་རྣམས་
 བྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཚོས་ཉན་མེམས་སྟོན་པར་བྱུང་པ་
 ལས་བྱུང་པམ་རྒྱལ་ལྷན་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། རི་ལྟར་ན་མང་མ་རྒྱལ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་བྱང་བྱང་རྒྱལ་མེམས་དབང་ལས་འབྱུངས་ཞིན།
 བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རིགས་པ་དང་བྱང་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱལ་
 མེམས་དབང་མང་མ་རྒྱལ་གི་རྒྱར་བརྟན་རྟེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་རིགས་པ་གི་བྱང་
 རྒྱལ་མེམས་དབང་རྣམས་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་མང་མ་རྒྱལ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐར་ལྷག་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་གཉིས་པོ་གང་ཞིན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཡང་
 དག་པར་འཛིན་ཏུ་འདུག་པ་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 གནས་སྐབས་གི་བྱང་རྒྱལ་མེམས་དབང་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། འདི་ལྟར། ས་བརྒྱ་རྒྱན་གི་ཐ་མའི་བྱང་རྒྱལ་མེམས་དབང་རྣམས་རྟོ་
 རྟོ་བུའི་རྟིང་དེ་འཛིན་བསྟེད་དེ། རྒྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ། བཅོམ་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
 ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་

[illegible]

གཞུག་པ་ནི། དེ་ནི་དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་ལྷན་འཆར་ཞིང་། ཞེས་པ་མ་འདྲོན་
རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་
མའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩོན་དང་བལ་བས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགའ་བ་
ལྷན་པར་ཅན་སྟེས་པས་དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་ལྷན་པ་འཆར་ཞིང་། གཅེས་སྐུ་
ལྷན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་གཞི་བར་རྒྱས་པའང་ཡིན། ཞེས་པ་མ་
འདྲོན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
མི་གཅིག་པ་བརྒྱ་ཀྱན་ནས་གཞི་བར་རྒྱས་པ་ལ་ཕྱོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ལྷག་
བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པར་ལྷན་པའང་ཡིན་ནོ། དེའང་རྣམ་དེག་གཅིག་ལ་རྟེན་
དེ་འཇིག་བརྒྱ་ཐོབ་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་བརྒྱ་མཐོང་བ། སངས་རྒྱལ་བརྒྱ་ས་
འིན་གྱིས་བརྒྱ་པ་པར་གེས་པ། ཞིང་བརྒྱར་འཕྱོ་བ། ཞིང་བརྒྱར་འོད་ཟེར་འཕྱོད་
པ། སེམས་ཅན་བརྒྱ་མིན་པ། བརྒྱ་པ་བརྒྱར་གནས་པ། རྩོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་
བརྒྱར་ཡེ་ཤེས་འཕྱག་པ། ཆོས་ཀྱི་རྩོ་བརྒྱ་འཕྱོད་པ། ལུས་བརྒྱར་རྩོན་པ། ལུས་
རེ་རེར་འཁོར་བརྒྱ་རེའི་བརྒྱར་བར་རྩོན་པ་རྩེ་རྒྱས་པ་ལྷན་པར་ཅན་གྱི་ཡོན་
ཏན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། ས་ནས་སར་གཞོན་གོང་ཏུ་འཕྱོ་བར་འཕྱུར། ཞེས་པ་མ་འདྲོན་ཏེ།
ས་དང་པོ་ཐོབ་པའི་རྩེ་ནས་ས་གཉིས་པ་གཞུག་པ་ལེགས་པར་གཞོན་པ་རྩེ་
བརྒྱད་པར་ཕྱིན་ཅིང་གོང་མ་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཀྱི་པར་རྒྱར་པ་ཏུ་འཕྱོ་བར་འཕྱུར་
པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྩེར་འོང་ཏུ་རྒྱད་པའི་ས་རྩེད་ཀྱི་དོན་གོམས་པར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ས་གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་གཞོན་པ་ལ་ཆེས་རྩོ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞུག་པ་ལ་དངོས་དང་། དེ་དཔེས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཆོ་འདི་
ཡི་རན་འཕྱོད་ལམ་འགག་ཅིང་། ཁོ་སྐྱེ་པའི་ས་རྩེས་ཐད་འཕྱུར་ཏེ། །

ཞེས་པ་མ་འདྲོན་ཏེ། ས་ཐོབ་པ་དེའི་རྩོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ཡི་རྒྱུད་
ཀྱི་རན་འཕྱོད་འཕྱོ་པའི་ལམ་རྩེས་མཐའ་དག་འགག་པར་འཕྱུར་ཏེ། ལག་
མཛད་གྱི་རྩོས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། བརྒྱད་ཐོབ་པར་འོང་མི་འདྲ། ཞེས་པ་
ནི་རྩོན་མ་ཆར་པའི་རྩོ་པས་ཀྱིས་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་གཉེན་པོས་ས་ཐོན་བཅོས་
པའི་རྩོ་པས་ཀྱིས་ཡིན་པས་ལྷན་པར་ཆེས། དེའི་རྩོ་འདི་ཡི་ཁམས་གཞུག་གྱི་
སྐྱོ་མོ་མེ་པའི་ས་རྩེས་ཐོབ་པ་ཅན་ཐད་པ་འཕྱུར་ཏེ། བདེན་པ་མཐོན་ལུས་
རྒྱ་མཐོང་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་བཞིན་ཏུ་བརྟན། ཞེས་པ་མ་འདྲོན་
ཏེ། བྱང་སེམས་འདི་ནི་དག་བཅོས་ཞུགས་གནས་གཉིས་ཀྱིར་མི་འོང་ཞུགས་
གནས་གཉིས་ཀྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་གཉིས་རྒྱལ་ཞུགས་ཞུགས་གནས་གཉིས་
ཞེས་པས་མི་མ་ནས་བཅིས་པའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྩེ་རྒྱལ་ཏུ་ཞུགས་པ་འཕགས་
གནས་ཀྱི་སར་མཐོང་སྤྱང་སྤྱང་པ་ཕྱོགས་སྤྱང་ས་རྩོ་པས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཕྱུར་
པ་རི་རྩེ་པ་དེ་བཞིན་རྒྱ་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་བྱང་སེམས་རང་དང་འཆོམས་
པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཅིང་རྩོན་ཐད་པ་ཡིན་ཞེས་དཔེའི་རྩོ་ནས་ཉེ་བར་བརྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །རང་འབྲེལ་ལས་མདོར་ན་རི་རྩེ་འཕགས་པ་རྒྱལ་ཏུ་ཞུགས་པ་
ལ་རང་དང་རྩེས་སྐྱེ་ཐུན་པའི་ཞེས་ཕྱོགས་གསུངས། རྩེ་ཅོང་ཁ་མཆེན་པོས།
དང་པོ་དག་བཅོས་འབྲས་གནས་ནས་མཐའ་འབྲས་གནས་བཞི་དང་། དེ་ནས་
ཞུགས་པ་བཞི་ཡང་དེ་རྩེར་བཤུངས་ཏེ་བརྒྱད་པའི་དོན་རྒྱལ་ཞུགས་ཞུགས་པ་
ལ་བཞེད་ཅིང་། རྒྱུ་མཆོག་པས་ཀྱང་རྒྱལ་ཞུགས་ཞུགས་པར་བཞེད་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་ཡི་ཡིས་གཞོན་ཆུ་ལ་ལ། དངོས་དང་། འཕྱོས་དོན་གཉིས།
དང་པོ་ནི། རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བརྟེན་དང་པོས་ཀྱང་། ལུས་དབང་
གསུང་སྟེས་རང་རྒྱལ་བཅས་པ་ནས་ས། བརྒྱད་ནས་ས་རྩོ་པས་ཀྱིས་པས་བྱས་

བར་བཞུག། ཆོག་པ་བཅད་ཕྱི་མས་ལུང་པོ་རགས་པ་ཆ་ཕྱི་ནས་དབྱེད་ན་རང་
 གཞན་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱལ་གསུམ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་ན་འཇིག་རྟེན་
 རྒྱལ་པ་འཁོར་བ་ལས་སྐྱེ་བར་བཞུག། ལུང་གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས།
 རི་རྩེར་མིག་ནི་འབྱུང་པ་ཡིས། མགལ་མེའི་འཁོར་པོ་འཇིག་ཕྱིད་པ། དེ་བཞིན་
 དབང་པོ་རྒྱལ་པ་ཡིས་ནི། དེ་རྩེའི་ལུང་དག་འཇིག་པར་བྱེད། དབང་པོ་དང་
 བྱིད་བང་དོན་རྒྱལ་པ། འབྱུང་བ་ལྟ་ཡི་རང་བཞིན་འདྲོད། འབྱུང་བ་སྐྱེ་མེད་
 དོན་མེད་པས། འདྲི་དག་དོན་རྒྱུ་དོན་མེད་དོ། འབྱུང་རྒྱལ་པ་སྐྱེ་མེད་པ་
 བ། བྱད་ཤིང་མེད་པའི་མེར་ཐལ་འབྱུར། འདུས་ན་མཆོན་ཉིད་མེད་འབྱུར་
 ཏེ། རྟག་མ་ལ་ཡང་དེ་རྩེར་པེས། དེ་རྩེར་འབྱུང་རྒྱལ་པ་རྒྱལ་གཉིས་སྤྱུང་།
 དོན་མེད་པས་ན་འདུས་དོན་མེད། འདུས་པ་དོན་མེད་ཉིད་བྱིས། གཞུགས་
 གྱུང་དོན་རྒྱུ་དོན་མེད་དོ། རྒྱལ་ཤེས་ཆོར་དང་འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་
 རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ། མེ་མོར་བདག་ཉིད་དོན་མེད་བྱིས། དམ་པའི་
 དོན་རྒྱུ་དོན་མེད་དོ། རི་རྩེར་རྟག་བསྐྱེད་བྱིས་པ་ཅོས་ལ། དོན་རྒྱུ་བདེ་བར་
 འབྱུང་བྱེད། དེ་བཞིན་བདེ་འཇོམས་གྱུང་བ་ལ། རྟག་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡང་འབྱུང་
 བྱེད། དེ་རྩེར་རོ་ཅ་ཉིད་མེད་བྱིས། བདེ་དང་ཐད་པའི་མེད་པ་དང་། རྟལ་
 བསྐྱེད་ཐལ་བའི་མེད་པ་སྤྱོད། དེ་བྱིས་དེ་རྩེར་མཁོང་བ་ཤོལ། གང་གིས་
 མཁོང་བར་འབྱུར་ཞེན། བསྐྱེད་རྒྱུ་ནི་ཤེས་པ་ལ་འཇོག། ཤེས་པ་འབྱུར་མེད་
 བར་ཤེས་པ་མེད་དེ། དོན་མེད་བྱིས་ན་ཡོད་མི་འདྲོད། དེ་རྩེར་ཡང་དག་རི་
 བཞིན་རྒྱུ། འདྲེ་བའི་དོན་མེད་ཤེས་ནས་ནི། རྒྱུ་མེད་པ་ཡི་མི་བཞིན་རྒྱུ།
 གནས་མེད་མེན་མེད་ཕྱི་དང་འདྲེ། ཞེས་ཆོག་པ་བཅད་དཔུ་པོས་འབྱུང་བ་
 དང་འབྱུང་འབྱུར་བྱི་གཞུགས་སོགས་ལུང་པོ་རྒྱལ་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཞུག་
 བས། བདེ་བ་དང་འཕྲད་མེད་དང་རྟག་བསྐྱེད་ཐལ་མེད་མེད་སྤངས་ནས་འཁོར་

བ་ལས་སྐྱེ་བར་བཞུག། དེ་བྱང་མེམས་བྱི་དབང་རྒྱུ་ནས་གསུངས་པ་
 ཡིན་ནོ་རྒྱལ་ན་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་དབང་རྒྱུ་མཁོང་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་མཇུག་ཐོག་ཐོན་པ། དེ་རྩེར་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔལ་གྱུང་། བཅོང་
 བས་བྱང་རྒྱུ་པེས་པར་འདྲོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་རྩེར་རྒྱུ་ཡིས། བྱང་རྒྱུ་བར་
 རྒྱུ་མིང་མཆོམས་སྤྱོད། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིས་རོ། ལྟར་གསུམ་པ་
 བྱི་ཉན་སོས་ལ་བཞུག་པའི་མདོ་ལས། གཞུགས་བྱི་དབྱེད་བརྒྱལ་པ་འདྲ། ཆོར་
 པ་རྒྱུ་ལྟ་བུར་བཞིན། འདུ་ཤེས་རྟག་རྒྱུ་རྩེ་བྱིས། འདུ་བྱེད་རྒྱལ་པ་ནི་རྒྱུ་
 མེད་བཞིན། རྒྱལ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་མ་རྩེས། ཉི་མའི་གཉེན་བྱིས་པ་གང་བསྐྱེད་
 ཏོ། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་སྤྱོད་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱིས་གོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཉིད་བྱི་ཞེས་ནས། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་རྒྱུ་མེད་བཞུག། གཞན་བྱི་ཟད་པ་རྩོད་པ་
 ཉིད། ཟད་དང་མི་རྒྱུ་དོན་རྒྱུ་ནི། གཅིག་པས་དེ་བྱིས་པ་མཛད་པར་བྱིས།
 ཞེས་དང་། པཅོམ་ལྟན་དོས་དང་དོས་མེད་པ། བཞུག་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་
 ཡི། གདམས་དག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་གཉིས་ཀ་དག་པར་མཛད།
 ཅེས་དང་། མེར་བྱིན་ལས་གྱུང་། ཉན་སོས་བྱིས་པ་སྤྱོད་པར་འདྲོད་པས་གྱུང་
 ཤེས་རབ་བྱིས་པ་རྒྱུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 རྒྱུད་པ་ལས་གྱུང་། གང་དག་བདེ་བ་ཤེས་པ་ཉན་སོས་འབྱུར་བར་བྱ་རྒྱལ་དང་།
 རང་སངས་རྒྱལ་དང་དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་འབྱུར་འདྲོད་པས། བསྐྱེད་པ་འདྲི་
 ལ་མ་བཞེན་ཐོབ་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་རྒྱལ་པ་ལ་འཕྱོད་དོགས་མི་
 མཁོང་བཞིན། ཞེས་དང་། ཆོས་བྱི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་ལམ་ལ་མ་བཞེན་
 བར་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་འཁོབ་པར་བཤད་དོ། གལ་ཏེ་ཉན་སོས་
 བྱི་ཐོག་པ་ལས་གྱུང་ཆོས་བྱི་བདག་མེད་བཞུག་ན། ཐོག་པ་ཆེན་པོ་བཞུག་པ་
 དོན་མེད་པར་འབྱུར་རོ་ཞེན། ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ནི་ཆོས་བྱི་བདག་མེད་པ་

གཏུལ་བྱ་རྒྱལ་མ་གྱི་བདེ་བ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ལྟོད་མེད་ན་འབྱུང་བ་མིན་ལ། འོད་མ་
ལྟོད་ཀྱང་ནི་ལྷོན་པ་ལས་ལྟར་བའི་བཙན་ནམས་ཀྱི་བའི་དཔེ་མ་འོ་ཆེན་ལྟ་
འཕྲོ་ཆུག་ལྟར་བར་མཁུན་ནས། འཕྲོ་བཙན་ལས་འོ་ཆེན་པོ་དང་མེས་པ་བསམ་
པའི་བྱེ་བྲག་མཁུན་པའི་བྱུང་བས་ལྷག་བསམ་ལྟར་བཙན་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་བདེ་བ་ཅེས་ལ་མཐོན་པར་ཞེན་པའི་ལྷོ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་གནས་གསུམ་
ཀྱི་དང་པོར་ལྷོན་པ་ལ་བསམས་པའི་གནས་ཉིད་མཐོན་ནས་དེ་ལ་འབྱུག་པའི་
ཐབས་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལྷོན་པས་འཁོར་བའི་བདེ་བ་མོ་མཆོལ་དང་། ལྷོན་པས་ལྟར་འདས་
ཀྱི་བདེ་བ་མོ་མཆོལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷོ་ཆེད་མཐོན་ཞིང་གིན་ཏུ་ལྷུ་བ་མེས་ས་
ཅན། རང་དོན་ལྟར་ལེན་ཉིད་ཏུ་ལྟར་བ་གང་། དེ་དག་གི་ཡང་འདྲོད་པའི་
འོད་མ་ལྟོད་ནམས་ ལྷག་བསམ་ཉིང་ཞིང་ལྷུ་ལྷུ་ལྷོན་པས་འབྱུང་། ཞེས་
པས་བསྟན། ལྟར་ལྷུ་བ་མེས་ས་དཔའི་ལྷོན་པ་ལས་འོད་མ་ལྟོད་འབྱུང་བར་རིགས་
ཀྱང་། གཏོར་བ་མོ་མཆོལ་དང་མི་མཐུན་པ་གཞན་ལ་མན་པའི་བསམ་པ་སྐྱེས་ས་
ནས་རང་གི་དོན་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་ཏུ་ནོར་ཆུང་ཏུ་བཏང་ནས་དེའི་རྒྱལ་པོར་
ལྷོན་པ་ལྷུ་ཆེན་པོ་འདྲོད་པ་དག་གི་ལྷོན་པ་ལ་འོད་མ་ལྟོད་ཅི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་
ན། དེ་ནི་གཏོར་བ་མོ་མཆོལ་དང་མི་མཐུན་པར། ལྷོན་པས་རང་དང་རྗེས་སྤྱི་
མཐུན་པའི་འབས་ཀྱི་འབྱོར་པའི་ལྱིར་ཉེ། གཏོར་བ་མོ་མཆོལ་དང་མི་མཐུན་
པ་དེ་ཡང་ལྟར་བར་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཉི། ལྟར་པར་དང་པོ་ལྷག་བསམ་ལས་
བསྐྱེད་འདྲོད་ཀྱི་བསམ་པ་མེད་པས་ལྷོ་ཆེད་མཐོན་ཞིང་། ལྟར་པར་གཉིས་
པ་ནི་ལྷོ་དང་པོ་ལ་གིན་ཏུ་ཁྱོད་དང་བཅས་པས་ལྷུ་བ་པའི་མེས་ས་དང་ལྷན་
པ་ཅན་ནོ། ལྟར་པར་གསུམ་པ་ནི་རང་འབའ་ཞིག་གི་དོན་ཏུ་ནོར་ཆུང་ཐད་
བཏང་བས་འབས་ཏུ་ནོར་གྱི་ལྷུ་པོ་ལྷུ་ཆེན་པོ་ལྟར་ལེན་པ་ཉིད་ཏུ་འདྲོད་ནས་

ལྷོན་པ་ལ་ལྷུ་པོར་ལྷུ་པོར་བཤང་ཡིན་པའོ། གཏོར་བ་མོ་མཆོལ་དང་མི་མཐུན་
པ་དེ་དག་གི་ཡང་འདྲོད་པའི་འོད་མ་ལྟོད་ཀྱང་ཅི་ཡོད་པ་རྒྱལ་མ་གྱི་ལྷག་བསམ་
ཉིང་ཞིང་ལྷུ་ལྷུ་པའི་འོད་མ་ལྟོད་དེ་ཆོབ་པའི་ཆེད་ཏུ་ལྷོན་པ་ལ་ལོན་ཏན་
ཡིད་པར་བསྟན་ཉེ་གཏོར་བ་ལ་གཏོར་བ་གཅིད་པའམ་གལ་ཆེན་ལྟར་བདེ་
ལས་ལྟར་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཁོར་བའི་གནས་འདིར་ཡང་འདྲོད་ཡོན་ལྷོ་
བདེ་བ་ཅི་ཡོད་མམས་ཅད་ལྷོན་པ་ལས་ལྟར་བར་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདི་ཡང་ལྷོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་མ་མཐོན་ཞིག་ཆོ། འབགས་པའི་ལྷོ་
མ་དང་ལྷན་ལྷུར་ཏུ་འཁོབ། དེ་ནས་མིད་ལྷན་ཡང་དག་བཅད་བྱས་ཉེ། །
དེ་ལྷུ་ཅན་ཞིབ་པར་འཕྲོ་བར་འབྱུང་། ཞེས་པས་བསྟན་ཉེ། ལྷོ་ཆེད་ལྷུ་
བས་རང་གི་ལྷག་བསམ་ལྱིར་བཙན་པ་ཅེས་ཀྱི་དོན་ཏུ་ལྷོན་པ་གཏོར་བ་ལ་ལྷུ་
པ་འདི་ཡང་ལྷོན་པ་གཏོར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཏུ་མ་ནས་ཞིག་གི་ཆོ། ཡོན་གནས་
དམ་པ་འབགས་པའི་ལྷོ་མ་དང་ལྷན་པ་ལྷུར་ཏུ་ཁོ་བཞི། ལྷོན་བདག་གི་ཐད་
ཏུ་འབགས་པ་ནམས་ལྷོན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་འབགས་པ་དང་འབྱུང་ལ།
འབགས་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་ནས་དམ་པ་དེ་དག་གིས་གདམས་དག་ཉེ་བར་བསྟན་
པའི་མཐུ་ལས། འཁོར་བ་ལ་ལོན་ཏན་མེད་པར་རིག་ཅིང་འབགས་པའི་ལས་
ཁྱིམ་མེད་པ་མཐོན་ཏུ་བྱས་པའི་ལྷོ་བས་ལྱིས་མ་རིག་པ་སྐྱེས་ནས་མིད་པའི་
ལྷན་ལྷོ་འཆིག་ཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་པ་ཡང་དག་པར་བཅད་པར་བྱས་
ཉེ། ལས་དེ་ལྷུ་ཅན་ཉེ་འབས་ཏུ་ཉན་རང་གི་ཞི་བ་ལྷུ་ཅན་ལས་འདས་པར་
འཕྲོ་བར་འབྱུང་རོ། འདི་དག་གིས་ནི་ལྟར་ལྷུ་བ་མེས་ས་དཔའི་ལོན་པ་རྒྱལ་མ་
ཀྱི་ལྷོན་པ་ཡང་འཁོར་བ་དང་ལྷུ་ཅན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་མོ་མཆོལ་པའི་ལྷུ་ལོན་
པར་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་མེས་ས་རྒྱལ་མ་གྱི་ལྷོན་པ་ལ་བསམས་པ་ནི། འཕྲོ་ལ་མན་པར་

དམ་པའི་ཕྱི་ཕྱོད་ཅན་ལྟ་བུ། རྒྱུན་པས་རིང་པོར་མི་ཞོགས་དགའ་བ་འཛོམས།
 ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་མེས་པོ་དཔལ་ལྷན་པའི་རྒྱུན་པ་དག་ནས་མ་
 ལ་ནི་རྒྱུན་པའི་རྣམ་པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རི་རྒྱུད་འཆད་པའི་རྒྱུན་པ་འབྲས་ལ་མེད་པ་རྒྱུད་
 པ་མེད་པས་རྒྱུན་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡང་མིན་ན། འཇུ་བ་མ་ཐུང་དག་ལ་འབྲས་
 དང་ལྷན་ཏུ་ཐན་པར་དམ་པའི་ཕྱི་ཕྱོད་ཅན་ལྟ་བུ་ཞིན་ཏུ་མེས་པོ་
 བརྟེན་པའི་ཕྱི་ཕྱོད་ཅན་བྱམས་ནི་རྒྱུན་པས་རིང་པོར་མི་ཞོགས་
 པར་རྒྱུད་པའི་ཕྱི་ཕྱོད་ཅན་པ་ལས་བྱང་མེས་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་པ་འབྲས་
 དགའ་བ་བྱུང་བར་ཅན་འཛོམས་པའི་རྒྱུད་པས་མེས་པོ་ཞི་ཆེ་རྒྱུན་པ་ལ་དགའ་
 པར་འབྱུང་རྒྱུ་ལ།

གཞུགས་པ་བཅུགས་པས་མཆུག་བརྟེན་པ། རྒྱུད་ཅན་དང་རྒྱུད་ཅན་མེད་པ་ཡང་།
 དེ་རྒྱུད་རྒྱུན་པའི་གྲུ་མ་ཉིད་ཆ་པར་འདོད། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། རྒྱུན་
 པ་ལ་བཅུགས་པའི་གྲུ་མ་དེ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཆོན་གང་གི་རྒྱུད་པ་ཡིན་
 ཏུ་རི་རྒྱུད་བཤད་པ་རྟེན། རྒྱུད་ཅན་བྱང་ཆུབ་མེས་པོ་དཔལ་ལྷན་དང་རྒྱུད་ཅན་མེད་
 པ་མེ་རྒྱུད་ཅན་རང་ཐུགས་ཅན་ལ་ཡང་རྒྱུན་པ་ནི་མ་ཐོན་མཐོན་དང་རེས་པར་
 ལེགས་པའི་བདེ་བ་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱུ་རྒྱུན་པ་ལ་བཅུགས་པའི་གྲུ་མ་
 ཉིད་དགེ་ལེགས་ལྷན་གྱི་ཆ་པར་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་བཅུགས་པ་དེ་ལྷན་གྱི་རྒྱུན་པ་ལ་བྱང་མེས་པོ་ནས་ལྷན་པས་ཆུ་ལ་
 རྒྱུན་པ་ལ་རི་ཅོམ་གྲས་པའི་ཆུ་ལ་དང་། དེ་རྒྱུད་ལྷན་ནས་རྒྱུན་པ་གཏོང་ཆུ་
 དང་གཉིས་པས། དང་པོ་ནི། རི་རྒྱུད་ཕྱི་ཕྱོད་ཅན་རྒྱུ་མེས་པོ་ལས།
 རྒྱལ་ཕྱུག་བདེ་འབྱུང་དེ་རྒྱུད་ལྷན་ནས་ལ། ཞི་བར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་བྱེད་
 མིན་ན། ཐུགས་ཅན་བྱང་བས་རྒྱུ་ཞིག་རྒྱུ་ཅི་དགས། ཞེས་པས་བརྟན་
 ཏེ། རྒྱུན་པས་རིང་པོར་མི་ཞོགས་དགའ་བ་འཛོམས་ཅན་པའི་དགའ་བ་དེ་ཅི་

ལྷ་ལྷེ་ན། བརྒྱུད་པར་བྱ་ནི། རྒྱུན་པས་ལྷན་དགའ་བ་ཐོབ་པའི་ཆུ་ལ་རི་རྒྱུད་
 ལྷ་རྒྱུད་མོ་བས་ཐོབ་ཅག་ལ་ལྷ་རྒྱུད་མོ་གསུམ་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཅན་པའི་རྒྱུ་དེ་བྱང་མེས་
 པོ་ནས་ལྷན་པས་ཐོབ་པ་ན་བདག་པ་ལྷན་ནས་གཞན་ལ་ལྷན་ཞེས་མེས་པོ་ལས་
 བདག་ལ་རྒྱུད་པ་ཞིག་ཏུ་ཞོགས་པའི་ཆེན་ལ། རྒྱལ་ཕྱུག་ལ་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་
 བདེ་བ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུད་ཅན་ལྷན་པ་ལྷན་རང་ནས་ལ་ཞི་བ་ལྷ་
 དན་ལས་འདས་པར་ཞུགས་པའི་བདེ་བས་བྱང་བདེ་བ་བྱེད་མིན་ཏེ་ཆུ་ལ་ཏུ་
 བྱང་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། རྒྱུན་པ་ལྷན་དེ་མོས་ཐུགས་ཅན་བྱང་བ་ལས་
 དགའ་བ་དེ་བྱང་བར་ཅན་འབྱུང་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་དགས་ཏེ་མི་དགས་སོ།
 གཉིས་པ་ནི། ལྷན་བཅད་ལྷན་ཞིང་བདག་གི་རྒྱུག་བཅུ་ལ་བྱིས། གཞན་དག་
 ལྷན་པས་ཕྱི་དཔུ་ལ་པ་ལ་ཞོགས་པའི། རྒྱུག་བཅུ་ལ་རང་རིག་ཉིད་ཏུ་མཐོང་ནས་
 དེ། བཅད་པར་བྱ་བྱིས་དེ་ནི་བཅོན་པར་བྱེད། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། གལ་
 ཏེ་ཞོག་ལ་ཞོགས་པ་གཏོང་བ་ལ་ནི་ལྷན་ལ་རྒྱུག་བཅུ་ལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་དགའ་
 བ་ཐོབ་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས། མ་ཐོབ་པ་ནས་ལ་ནི་མེད་བཅད་པ་རྒྱུད་ལྷན་
 རྒྱུག་བཅུ་ལ་འབྱུང་མི་མིན་དེ། འཕགས་པ་ནས་མཐོང་མཐོང་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 པས། འདི་རྒྱ་རྒྱེད་པེར་ན་མིང་སྤྲ་ལ་ཆོལ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེར་འགའ་ཞིག་མོངས་
 ལས་སྤྲ་ལ་གཅིག་བཅད་པ་ན་མིང་སྤྲ་ལ་རྒྱུག་མ་དེ་ནས་ལ་འདི་རྒྱུད་ཏུ་འདི་
 བྱི་བཅད་པའོ། བདག་གི་མ་བཅད་པའོ་རྒྱུད་ཏུ་མི་མེས་པོ་མེད་དག་ལ་རྒྱུ་
 རྒྱུ་ཆགས་པ་མེད་དོ། རྒྱུ་ལ་དང་ནས་པར་རྒྱུ་ལ་མེད་དོ། དེ་བཞིན་ཏུ་
 བྱང་ཆུབ་མེས་པོ་དཔལ་ལྷན་བདེ་འབྱུང་པ་ལྷན་པ་འདི་ནི་བཅོན་པ་ཡོངས་
 ལྷན་པ་ལ་མཆོག་ནས་མཐོང་དང་མཉམ་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་རྟེན་པའོ།
 ཆགས་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་མ་ཐོབ་པ་ཆོག་པ་རྒྱུད་ན་གནས་པའི་རྒྱལ་
 ཕྱུག་ནས་ལ་རྒྱུག་བཅུ་ལ་འབྱུང་མོད། འོན་ཏེ་རྒྱུད་ཅན་མེད་དཔལ་གྱིས་

[illegible][illegible]

ཕྱིད་པ་རྒྱུ་མ་པ་བཞིན་ན། འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་འཆལ་ཚུལ་དང་ཉེན་མོངས་
པའི་གཏུང་བ་མ་ལུས་པ་མེད་པར་ཕྱིད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་མ་པ་ལྟ་བུ་ནི། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཁྱིམ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
བྱང་ཆུབ་མེད་མཁའ་དཔའི་མེས་པ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པའི་བཤད་པའོ།

གསུམ་པ་མ་གསུམ་པ་འོད་ཕྱེད་པ་བཤད་པ་ལ། བྱང་གཞི་སའི་དེས་ཆོག་བཤད་
པ། བྱང་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱན་པ་མ་མཁུག་བསྐྱེད་
བཤད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མེས་བྱའི་བྱད་གིང་མ་ལུས་ཤིག་པའི་མོ། འོད་
འཇུང་ཕྱིར་ན་གསུམ་པའི་ས་འདི་ནི། འོད་ཕྱེད་པ་སྟེ་བདེ་གཤེགས་ལྷན་པ་
ལ། དེ་ཆེ་ཉི་འོད་ཟངས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་འབྱུང་། ཞེས་པ་མ་བརྟན་ཏེ། མེས་
བྱ་དང་མེས་བྱེད་ལྷན་དང་ལྷན་ཅན་སྟེ་བྱ་དང་གཉིན་པོ་མེས་པ་མེས་བྱའི་
ཆོས་པ་བྱད་གིང་རྩ་བུ་མ་ལུས་པ་ཆོས་དབྱིངས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་
ཏེ་ཞི་བར་ཕྱིད་པ་འི་མཉམ་བཞག་ཡི་མེས་ཀྱི་མེད་འོད་ཆོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
བདག་ཉིད་ཅན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན། གསུམ་པའི་ས་འདི་ནི་འོད་ཕྱེད་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྱིར་བ་ལས། མ་གསུམ་པ་ནི་འོད་ཕྱེད་པའོ། ཡི་མེས་ཞི་བའི་
འོད་འབྱུང་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གང་ལ་འབྱུང་ཞེ་ན། བདེ་གཤེགས་ལྷན་
པ་མ་གསུམ་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ལོ། རྒྱལ་གང་གི་ཆོན། མ་གསུམ་པ་ཆོང་པ་
དཔེ་ཆོན་ནམ། རི་རྩེར་འབྱུང་ན་ཉི་མ་གསུམ་པའི་གནས་རྒྱལ་པ་ཀྱི་རྩ་རལ་རྒྱ་འོད་
ཟངས་དང་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་འབྱུང་བ་རྩེར་རོ།

གཉིས་པ་བྱང་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་ལ། ས་འདིར་རྟག་པ་བརྒྱན་པའི་སར་ཕྱིན་
བཤད་པ་དང་། ས་འདིར་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ་ས་འདིར་བརྒྱན་པ་རྟག་ཚུལ་དང་། བརྒྱན་པ་ཆོས་ཚུལ། བརྒྱན་པའི་དབྱེ་
བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གནས་མིན་འབྱུགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། དེ་

ཡི་ལྷན་ལ་རྒྱལ་པ་དང་བཅས་པ། སྒྲུབ་པའི་ལྷན་པའི་རྒྱལ་པ་ཆོས་ཕྱིར་བྱུང་།
བརྒྱན་ཕྱིར་དེ་ལ་བརྒྱན་པ་རྟག་པར་སྟེ། ཞེས་པ་མ་བརྟན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་མེས་པ་
དཔའི་མེས་པ་ཆེད་ཆོས་པ་གཞན་གྱི་མེས་པ་ཆེས་ལྷན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། གལ་
ཏེ་གནས་མིན་འབྱུགས་པ་སྟེ་བྱང་ལམ་གསུམ་པ་ཆོང་ཆོང་པའི་གནས་མིན་
པ་མ་ན་དེ་ལ་ཆོང་འབྱུགས་པའི་སྟེ་ཕྱི་འགའ་ཞིག་གིས་བྱང་མེས་པ་མ་གསུམ་
པ་དེ་ཕྱི་རྟེན་ལྷན་པ་མ་གསུམ་པ་ཆོང་ཚུལ་ནི་རྒྱལ་པ་དང་བཅས་པའི་བ་བརྒྱན་པ་
དང་། སྒྲུབ་པའི་རྟག་པ་ཆོང་པ་དང་དེ་ཡང་ཉིན་ཏན་ནས་བའི་ཕྱིར་ལྷན་པའི་
པའི་རྒྱལ་པ་ཆོང་ཅིང་ཆོང་ཅིང་གཞན་པར་ཕྱིད་པ་སྟེ་བརྒྱན་ཚུལ་ལ་གསུམ་
བྱ་སྟེ་གསུམ་བཅད་པར་བྱུང་བྱུང་། དེ་རྩ་བའི་བརྒྱན་པར་ཕྱིད་པ་དེ་ལ་མེས་པ་
འབྱུག་པར་མི་འབྱུང་པ་འཁའ་ཞིག་རྒྱལ་པ་དང་ཕྱི། ལས་དེའི་རྒྱ་ལས་དུ་ལ་
པ་ལ་མེས་པ་པའི་རྟག་པ་ལྷན་པ་མེས་པ་ལྷན་པ་ཆོང་པར་འབྱུང་པ་རྩེས་རྒྱ་ལས་མེས་པ་
ནས་བརྒྱན་པ་རྟག་པར་སྟེ་བཤད་པ་འབྱུང་རོ།

གཉིས་པ་བརྒྱན་པ་བརྒྱལ་ཚུལ་ལ། དེ་ན་དམ་པའི་རྟག་པ་མཚན་པ་བརྒྱལ་ཚུལ་
དང་། རྒྱན་ཆོང་པ་ཕྱི་རྟེན་པ་མཚན་པ་བརྒྱལ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་
མེད་རྩ་བའི་བྱང་ཆུབ་མེས་པ་དཔའ་ཡིས། གང་གིས་གང་ལ་གང་ཆེ་ཅི་བཅད་
ཅིས། གང་ཕྱིར་དེ་ཡིས་ཆོས་ལྷན་གཟུགས་བརྟན་ལྟར། མཁའ་པའི་ཕྱིར་ཡང་
དེ་ཡིས་བརྒྱན་པར་འབྱུང་། ཞེས་པ་མ་བརྟན་ཏེ། ཆོས་ལས་མཚན་ཅད་གང་ལས་
དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྩ་བའི་བྱང་ཆུབ་མེས་པ་དཔའ་ཡིས་བརྒྱན་པ་
པོ་གང་གིས། བཅད་བྱ་གང་ལ། རྒྱལ་གང་གི་ཆོན་ནས་པ་ཅི་ཞིག་བཅད་ཅིས་
འཁོར་གསུམ་རྒྱ་ནས་པར་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་བརྒྱན་པར་འབྱུང་རོ། འཁོར་གསུམ་
རྒྱ་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་མཆོན། གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱང་མེས་པ་དེ་ཡིས་ཕྱི་དང་ནང་གི་
ཆོས་ལྷན་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་རྒྱུང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་མཁའ་པའི་ཕྱིར་

བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་འབྲུག་ལོ་མཉམ་མཛུགས་ལྷན་ཁྲུན་གྱི་ལས་འགན་ལྲན་པར་
 འབྲུག་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུག་པ་འཛོལ་མེད་པ་དང་། རྒྱལ་པོར་
 འཛིག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམས་པས་མ་གཞི་བྱས་པར་མི་རྒྱལ་ཕྱི་ལྷན་པུས་
 བསམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཏི་མུག་ཀྱང་སྒྲུབ་མི་ཐུག་
 པའི་རྒྱལ་ཏུ་ཡོང་མ་ཐུ་བྱེད་པར་འབྲུག་པ་དང་། ས་གཞིས་པ་ལ་གནས་པའི་
 བྱང་མེས་ཕྱི་མ་མྱིང་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡོང་མ་ཐུ་བྱེད་ནས་གཞན་
 རྟོན་བྱེད་པར་མ་ཐད། ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་མེས་སྟེན་ཀྱང་ལྷན་
 དབང་པོའི་རྒྱུ་ལ་ཡོང་མ་ཐུ་བྱེད་ནས་གཞན་རྟོན་བྱེད་དེ། རྒྱལ་ཏུ་རྒྱུན་མི་
 ཆད་པར་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་
 འཛོམས་པར་རྒྱལ་པོའི་ཐབས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ནས་གཏུལ་བྱ་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བའི་
 འདམ་ནས་འདོན་པར་འབྲུག་པའི་བྱིས་རྒྱ། ལྷན་དབང་པོའི་རྒྱུ་ལ་བསམ་
 གཏན་བྱི་དབང་གིས་འཛིན་ནས་ཞེས། མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་རྟོན་ཏུ་རྒྱོན་ལས་
 བྱི་དབང་གིས་རྒྱུ་ལ་མ་གཏོགས་སྒྲོམས་འབྲུག་དབང་གིས་མི་རྒྱུ་ལྟེ། དེ་དག་
 མི་རྒྱུ་ལྟེ་བྱིས་པའི་བྱིས་དང་། གཞན་རྟོན་བསྟན་པའི་ཐབས་ལ་མ་ཐབས་པའི་
 བྱིས་རྒྱ། །

གསུམ་པ་མཐུག་བསྟར་བ་ལ། བར་བྱིན་སྒྲུབ་གསུམ་ཐུན་མོང་ཏུ་མཐུག་བསྟར་
 བ་དང་། བྱི་ཐག་འདྲིའི་མཐུག་བསྟར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱིན་མོགས་ཆོས་
 གསུམ་དེ་དག་པ་ལ་མཛེས། །བདེ་བར་གསེགས་པས་བྱིས་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟུགས། །
 བསྟན་ནས་མེས་ཕྱི་མཛོམས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །སངས་རྒྱལ་གསུགས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་སྟེ་ཡི་རྒྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། བྱིས་པ་རྒྱལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱལ་
 ཏུ་རྟེན་ནི་བྱང་རྒྱལ་མེས་སྟེ་དབང་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། རྟོན་ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་མེས་
 དབང་པོ་ཡིས་པ་དང་། སང་ཏུ་བྱང་པའི་བྱིས་པ་གཉིས་ལས། བྱིན་པ་མོགས་

ཏེ། རྒྱལ་ཞེས་པ་དང་། བསྟན་པའི་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་པ་ལ་མཛེས་ཏེ་གཙོ་
 ཆེ་བར་བདེ་བར་གསེགས་པས་བྱང་རྒྱལ་མེས་སྟེ་དབང་པོ་ཡིས་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟུགས་
 ཏེ། དེ་དག་གིས་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་རྒྱལ་པོ་ཡི་བྱིས་པ་ཀྱི་ཆོས་པ་གཉིས་བྱིས་པ་
 བསྟན་ནས་མེས་ཕྱི་མཛོམས་ཀྱང་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་ལ།
 སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བསྟན་པས་བྱིས་པའི་བདག་ཉིད་མཛོམས་དང་དཔེ་བྱུང་བྱིས་པ་
 ཏུ་མཛོམས་པའི་སྟེ་ཡི་རྒྱུ་ལ་དེ་དག་ཀྱི། བསྟན་འབྲུག་དང་བསམ་གཏན་དང་
 བསམ་རབ་ཆོས་གསུམ་འདི་དག་པ་ལ་མཛེས་ཏེ་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ཏེ་ཅིག་ཙམ་དག་ལ་གཞིག་མི་མྱིང་པ་ཞི་མ་ཡིན་ནོ། །བདེ་བར་གསེགས་
 པས་སྟེ་བྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟུགས། ཡི་མེས་ཞེས་བྱིས་ཆོས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད།
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྟེ་ཡི་རྒྱ། ཞེས་བྱས་པ་འདོན་པར་བྱས་ནས་
 རྒྱུར་རྒྱ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོས་ཞེས་པ་གནས་པོ་དེ་བྱེད་འདི། །སང་རྒྱུད་ལྟན་པ་དང་
 བར་བསམ་བྱས་ནས། །འཕྱོ་བའི་རྒྱན་པ་མེལ་བར་འདོད་པ་ཡིན། །མ་འདྲི་
 རྒྱ་བར་རྒྱུར་བྱང་ཁོ་མི་འབྲུག། །ཞེས་པ་ལྟེ། རྒྱལ་པོའི་སྒྲུབ་པོ་ཉི་མའི་དབྱིལ་
 འཁོར་ལྟེ་ལ་གནས་པའི་ས་གསུམ་པོ་འདོད་པ་འདྲི་ནི་སང་རྒྱུད་ཏུ་གཏོགས་
 པའི་མྱི་བ་གཉིས་བྱིས་པ་ཡི་མེས་ཕྱི་མཛོམས་ཀྱང་རྒྱུར་པ་རྒྱལ་པོ་དང་མོར་
 གཉེན་པོར་ཉིད་ཕྱི་མཛོམས་པའི་གནས་སྒྲུབ་ཉིད་ཏུ་ཡོང་དག་པར་བསམ་
 བར་བྱས་ནས། བྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གསུང་གི་འདྲ་མེད་འབྱེད་པའི་སྒྲོན་
 འཕྱོ་བ་རྒྱལ་པོ་རྒྱུད་ལ་ཡོང་པའི་ས་གསུམ་པ་ཕྱི་མཛོམས་ཀྱང་རྒྱུར་པའི་རྒྱན་
 པ་མེལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་རྒྱལ་མེས་སྟེ་དབང་པོ་དེ་ནི་ས་གསུམ་པའི་
 སྒྲུབ་པ་འདིར་ཉི་མས་རྒྱན་པ་མེལ་བ་ལྟར་གཞན་བྱིས་པ་མེལ་བའི་གཉིན་
 པ་ཡིན་ཏུ་རྒྱ་བར་རྒྱུར་བྱང་གཞན་རྒྱུན་དང་ལྟན་པའི་གང་ཐག་ལ་ཁོར་ཁོར་བར་

མི་འགྲུ་རྟེ། བཙན་པ་ལ་ཆེས་ལྷག་པར་གཟམ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟིང་ཆེས་ལྷག་
ཆུང་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་
བ་བྱང་རྒྱལ་མེས་པ་དཔའི་མེས་པ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པའི་བཤད་པའོ། །

བཞི་པ་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ས་འདིར་བཙན་འགྲུམ་
ལྷག་པ། སའི་རེས་ཆོག ། སྤང་པའི་བྱང་པར་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བཙན་འགྲུམ་རྟེ་འཕྲོ་ཞིང་། ། བཙན་ནམས་སྤྲོ་སྤྲོ་
ཆོག་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ། ། བཙན་འགྲུམ་གང་ཏུ་འབར་བར་བྱུང་པ་ཡི། ། ས་
དེ་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་སྒྲིན་པ་ལ་ཐོག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་བཙན་འགྲུམ་གྱི་རྟེ་ལ་ཕྲོ་ཞོག་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཙན་འགྲུམ་གྱི་རྟེ་
པོ་དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པས་དེ་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་སྤྲོ་བ་ཐོག་པའི་བཙན་འགྲུམ་པའི་
ཡོན་ཏན་མི་འབྱུང་ལ། བཙན་འགྲུམ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི་སྤྲོ་བ་ཐོག་པའི་ཡོན་
ཏན་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཐོབ་པར་འབྱུང་ཞིང་། ཐོབ་པ་རྣམས་མི་ཉམས་པར་
གོང་ནས་གོང་ཏུ་འཕེལ་བ་དང་ཡངས་པར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ། དེའི་ཕྱིར་
བཙན་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་དང་། སྤྲོ་སྤྲོ་རྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་ནི་ནམ་པ་གཉིས་
ཀྱི་རྒྱ་འང་བཙན་འགྲུམ་ཉིད་ཡིན་ཏོ། ། དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱར་བྱུང་
པའི་བཙན་འགྲུམ་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྤོ་བ་ས་གང་ཏུ་འབར་
ཞིང་ལྷག་པར་བྱུང་པ་ཡིས་དེ་ནི་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེར་ནི་བདེ་གཤེགས་སྤྲུལ་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། ། བྱང་རྒྱལ་ལྷག་པ་
བསྐྱེད་པ་ལས་སྤྲེལ་པའི། རྒྱང་བ་ཐངས་ཀྱི་འོད་པས་ལྷག་འབྱུང་ཞིང་། ཞེས་
པས་བསྐྱེད་ཏེ། ས་བཞི་པ་དེར་ནི་བདེ་གཤེགས་སྤྲུལ་པོ་ལ་རྟོགས་པ་ཡི་བྱང་
རྒྱལ་གྱི་ལྷག་པ་ཀྱི་ཆོས་ལུས་ལ་རྟོགས་པ་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལས་ལྷག་པར་
བསྐྱེད་པ་ལས་སྤྲེལ་པའི་སྤང་བཤད་པའི་རྒྱང་བ་ཐངས་ཀྱི་འོད་ལྟ་བུ་པས་ལྷག་

པའི་ཉམས་སྤང་འབྱུང་ཞིང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེའི་འོད་འབྱུང་བས་ན།
ས་དེ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། ། རྒྱང་བ་འདི་དག་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐུ་ལས་རྟོགས་ཐོབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཀྱི་མཉམ་པར་བཞག་
པ་ལ་ནི་རྒྱང་བ་མི་མངའ་བ་ཡིན་ཏོ། ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་དེ་དག་བྱང་གང་ཞེ་
ན། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་། ཡང་དག་པར་སྤང་བ་བཞི་དང་། རྒྱ་
འབྱུལ་གྱི་རྒྱང་བ་བཞི་དང་། དབང་པོ་ལྟ་དང་། ལྷོ་བས་ལྟ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་
ཡན་ལག་བརྟན་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ལན་ལག་བརྟན་རྣམས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། བདག་ཏུ་རྟེ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་ཟད། ། ཅེས་པ་ལྟེ། ས་འདི་
ལ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འོད་པར་མ་ཟད་ཀྱི་བདག་ཏུ་རྟེ་
བ་གང་ཐག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་བདག་གིར་རྟེ་བ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བྱང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འབྱུང་རྟེ། འདི་ཡང་བག་ཆགས་
སྤངས་པ་ལ་བྱ་ཡི་རྟེ་མ་ནི་མཐོང་ལམ་ནས་སྤང་བཞིན་པ་ཡིན་ཏོ། ། དབུ་མ་ལ་
འཇུག་པ་ལས། འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་རྒྱལ་མེས་པ་དཔའི་མེས་པ་བསྐྱེད་
པ་བཞི་པ་བཤད་པའོ། །

སྤོ་བ་རྒྱང་དཀའ་བ་བཤད་པ་ལ། བྱང་གཞི་སའི་རེས་ཆོག་དང་། བྱང་ཆོས་སའི་
ཡོན་ཏན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱང་དཀའི་སར་གནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
དེ། ། བརྟན་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་སམ་པར་རྟུག་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟེ། རྒྱང་དཀའི་
སར་གནས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བྱང་རྒྱལ་མེས་པ་དཔའི་མེས་པ་བསྐྱེད་
ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་རྣའི་ཤུའི་བརྟན་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་བྱང་
སམ་པར་བྱ་བར་རྟུག་པ་སྤྲིན་ན། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་བརྟན་གྱི་བཀའ་
ཉན་ལ་ཐོག་སྤྲེལ་ཀྱིས་རྟེ་ཆོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ས་འདིའི་མིང་རྒྱང་དཀའ་
བ་ཞེས་བྱའོ། ། དེ་ཡང་ས་སྤོ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གྱི་རྟེ་བའི་བརྟན་དང་འཁོར་གྱི་ལྷག་

གི་ཡི་ཤེས་ཐོབ་པར་མི་འབྱུང་བ་ལ། སེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡི་ཤེས་དེ་ནི་དོན་
དུ་གཉིས་ཞིང་རིམ་གྱིས་པར་སྒྲུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སྟེ་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་
བ་སྒྲིབ་དཔོན་ལྷན་དཀོན་པ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བཀལ་བའི་ལམ་རྟོན་པའི་གཞུང་
འདི་ལ་མཉམ་ཅིང་བསྐྱོར་བར་གྱིས་ཞེས་གདམས་པ་ལོ།

གསུམ་པ་གང་བཤད་པའི་ཆོས་ལ། རྟོང་པ་ཉིད་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་
པ་དང་། གཏན་ལ་ཐབས་པའི་རྟོང་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། གང་ཐག་གི་བདག་
མེད་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
རིགས་པས་དགག་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བ་བཞེད་ནས་འབྱུང་བ་ཙམ་གྱི་
དོན་དུ་རིགས་པས་བྱུང་བ་རྒྱལ་བའི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱུང་སྟེ་
བཟུང་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་དགག་
པ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཆོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་
བ་མེད་པའི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་སྟེ་མདོར་བསྟན་པ། དེ་རིགས་པའི་སྐྱོན་སྟེ་
པར་བཤད་པ། དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་དོན་གྱིས་མཐུག་བསྐྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་
དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་མིན། གཉིས་ཀ་ལས་མིན་
རྒྱ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་མིན། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། འཕགས་པ་སྐྱེ་བ་ལས་
ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་བ་དག་བྱང་རྒྱལ་མེས་སྟེ་དཔལ་སྟེ་ལ་ལ་ལས་མིན་
དུ་ཡོངས་སྐྱོན་གས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མེས་སྟེ་དཔལ་སྟེ་ལ་ལ་ལས་མིན་
སྟེ་ལ་ལ་ལས་མིན་དེ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུས་འཇུག་གོ། བཅུ་གང་ཞེ་
ན་འདི་རྟོ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་མ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་
པར་དང་། མ་སྐྱེས་པར་དང་། དཔེན་པ་དང་། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་

པ་དང་། ཆོས་པ་མེད་པ་དང་། མཉམ་པ་མེད་པ་དང་། རྟོང་པ་མེད་པར་མཉམ་
པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་དང་། ཆོས་མཉམ་དང་། མིག་ཡོར་དང་། དག་
ཆ་དང་། རྒྱ་དང་། གཞུགས་བརྟན་དང་། རྒྱལ་བ་ལྟ་བུར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སྐྱེ་མེད་པར་མཉམ་
པ་ཉིད་དོ། དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་རབ་དུ་རྟོགས་པ་
ན། རྟོ་ཞིང་རྟོ་སྟེ་མཐུན་པའི་བཟོད་པས་བྱང་རྒྱལ་མེས་སྟེ་ལ་ལ་ལས་སྐྱེ་ག་
པ་མཐོན་དུ་བྱུང་བ་རྟོ་སྟེ་མཐོན་པོ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལོ། དེ་ལ་དང་པོ་བཟུང་
གྱིས་དོན་དམ་པར་རྟོང་པའི་དོན་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དག་པ་དཔེ་རྣམས་
གྱིས་ཀུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ལའི་དོན་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བརྟན་པ་དང་། བཅུ་པས་
ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བརྟན་ནས་རྟོགས་བརྟུན་པ་ལོ། །
རྟོ་བ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུ་པོ་ལ་ཐུགས་ཀྱིན་དུ་གསལ་བ་དང་། ཆོས་སྐྱེ་མཐུན་
པའི་བཟོད་པ་ནི་དེ་དག་ལ་མི་སྐྱེ་ག་པ་སྟེ་དེའི་སྐྱོན་སྟེ་སྐྱེ་ག་པ་འཐོབ་ཅེས་
པ་ལོ། དེའི་ཕྱིར་འདིར་རྟོ་སྟེ་བཤད་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུ་པོ་ནང་ནས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་རིགས་པས་བརྟན་པས་ མཉམ་
པ་ཉིད་གཞན་རྣམས་བྱང་བརྟན་པར་སྐྱེ་བར་དཀོན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དཔོན་གྱིས་
དབུ་མའི་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །
གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། སྐྱེ་བ་
ནས་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགྲོག་གི་དམ་བཅའ་ཉེ་བར་བཞོད་
པ་ཡིན་ནོ། དེ་དང་འདིར་དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་
མིན། གཉིས་ཀ་ལས་མིན་རྒྱ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་མིན། ཞེས་གསུངས་
པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན། མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགྲོག་གི་དམ་བཅའ་དེ་ནི་དབུ་
མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ། ཐལ་རང་གཉིས་རྒྱལ་མེ་རྟོ་སྟེ་སྐྱེ་

ན་མོག་མར་སྒྲིབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བཟུངས་ཀྱིས་མ་ཐང་བཞི་སྒྲིབ་པ་འགྲོག་
 པའི་དམ་བཅའ་ཐལ་འཇུག་གི་དམ་བཅའ་བཞི་ལ་སྒྲུབ་ནས་རིགས་པ་ལྷར་
 བས་ཁ་སྒྲོང་བར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་རྒྱལ་མ་བདག་གི་བདག་
 ཉིད་ལས་སྒྲིབ་པ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྒྲིབ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྒྲིབ་པ་ཐུག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། གཞན་
 ལས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པར་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། བདག་དང་གཞན་གཉིས་ལས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་མེད་དེ། གཉིས་
 ཀའི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་མེད་
 དེ། ཉན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པར་ཐལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཚུལ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་
 གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་སྒྲིབ་པ་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་འཐད་པས་དེའི་ཕྱིར་
 སྒྲིབ་པ་མེད་པས་སྒྲིབ་པར་བརྒྱུད་པ་ནི་ཐུགས་ཅི་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེ་ལས་བྱུང་བའི་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་ཆ་ཤེད་འབྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲིབ་པ་
 ལས། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། གཞན་གྱིས་སྒྲུས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སངས་རྒྱལ་
 བཟུངས་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་དུག་ནི་རང་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུ་བྱ་སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་ལུགས་
 འགྲོག་པ་ལ་ལུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་རྒྱུ་ལོ་དུག་འབྲེལ་མེད་ཞིག་སྒྲིབ་པའི་
 ལྟར་གཏན་ཆེགས་གིས་བརྒྱུ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཏན་ཆེགས་དེ་དང་བརྒྱུ་བྱ་
 ལ་མེད་ན་མི་འཇུག་གི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དཀོས་པ་ལས་འདིར་དེ་མི་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྒྱུ་བྱུང་མ་བརྒྱུད་
 ལ། གང་ཡོད་ན་མི་སྒྲིབ་པའི་དཔེ་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིབ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་རྣམས་
 མ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་བདག་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་དོན་མེད་དང་ལུགས་

མེད་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཅི་མ་ཞིག་བརྒྱུད་པར་ཟད་ལ། བརྒྱུ་བྱ་དང་
 སྒྲུབ་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མ་རེ་པོ་ལ་མི་འཇུག་པས་ན་དམ་བཅའ་
 བཅའ་ལས། རི་ལྟར་བདག་ལས་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པ་རྣམས་དང་། ཡོད་པ་བདག་ལས་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་དཔེ། དཔེར་ན་ཤེས་
 པ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཀྱང་བརྒྱུ་བྱ་མ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ལྟར་དངོས་པོ་རྒྱལ་མ་བཞན་ལས་སྒྲིབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུས་
 ལ། དེའི་འོག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པར་ཐལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་སྒྲུས་པས། དེ་ལྟར་ལྟར་ན་རང་གིས་ལྟར་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་སྒྲུས་པ་དང་།
 དེའི་འོག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པར་སྒྲུས་པ་གཉིས་དོན་འབྲེལ་
 པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་མི་ཅུང་རོ། ཞེས་ཆོགས་
 མི་འཐད་པའི་སྒྲིབ་འཐད་ས་ནས་རང་ལུགས་མ་ཐང་བཞི་སྒྲིབ་པ་འགྲོག་པའི་
 དམ་བཅའ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་སྒྲུབ་ནས་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་ལྷར་
 བས་ཁ་སྒྲོང་བར་མཛད་དེ། ཤེས་རབ་སྒྲིབ་པ་ལས། དོན་དམ་པར་ནང་གི་སྒྲིབ་
 མཛེད་རྒྱལ་མ་བདག་ལས་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་དེས་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཆོགས་འགོད་པར་མཛད་དོ། དེ་ནས་སྒྲུབ་
 དཔོན་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བས་སངས་རྒྱལ་བཟུངས་ལ་སྒྲིབ་དེ་མི་འཇུག་ཚུལ་དང་།
 ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ལ་སྒྲིབ་ཡོད་ཚུལ་བརྟན། ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐལ་བར་
 གི་ལྷུང་མཐའ་ཞེས་ཡོད་གངས་ཅན་རྒྱུངས་སྒྲུང་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བརྒྱུད་པ་དང་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་
 སྒྲུས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྒྲིབ་པའི་འཇུག་པ་དང་། ཐལ་འཇུག་ཀྱི་གཏན་
 ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བརྒྱུད་པ་དང་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲུས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་
 པའི་སྒྲིབ་པའི་འཇུག་པར་བརྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱལ་བཟུངས་

གྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་དང་གཏན་ཆེགས་མ་ཤེས་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་པས་ལྷན་
 འབྱེན་སྒྲུལ་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་དེ་ཡང་མི་ལྟར་ཞེན། གངས་ཅན་པས་དངོས་
 སོ་དག་རྒྱུ་ལྷན་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མེད་ན་སྒྱེ་བ་མི་འཐད་པར་མཐོང་
 མས་རང་རང་གི་རྒྱུ་ལྷན་པས་ཉིད་ཀྱི་མེད་ན་པས་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་
 ལ། དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱུང་པ་ལ་སྒྱེ་བ་ཞེས་པའི་སྒྱུ་དང་བྱ་ཞིང་གསལ་མེན་
 པ་སྒྲུབ་ཡང་སྒྱེ་བར་མི་འདོད་དེ་ཡོད་པ་སྒྱེ་བ་དོན་མེད་ལྷན་མེད་ཀྱི་འབྱུར་
 བར་འདོད་པས་སོ། །དེས་ན་སྒྱེ་བ་མི་སྒྲུབ་པ་མི་སྒྱེ་བས་སྒྱེ་བ་དོན་མེད་དང་
 ལྷན་མེད་ཀྱི་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་གྱིས། རང་གི་རྒྱུ་ལྷན་པས་
 ཉིད་ཀྱི་ཡོད་པའི་མཛོན་པར་མི་གསལ་བའི་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་སྒྱེ་བ་ལ་
 དོན་མེད་དང་ལྷན་མེད་ཀྱི་ཐལ། རང་གི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིས། ཡང་བྱམ་ཆོགས་
 ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྒྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྒྱེ་བ་དོན་ཡོད་དང་ལྷན་པ་དང་
 བཅས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་པ་སྒྱེ་བ་སྒྲུབ་མེད་དང་དོན་
 མེད་ཐལ་བའི་བྱིས། ཞེས་འགལ་བ་རྒྱུད་པའི་ཐལ་འབྱུར་ཡིན་ལ། གངས་ཅན་
 པས་འགལ་བ་ཅི་ལྟར་ཁས་སྒྲུབ་ཞེན། སྒྱིར་ཡོད་པ་སྒྱེ་བ་སྒྱེ་བ་དོན་མེད་
 དང་ལྷན་མེད་ཀྱི་འབྱུར་པ་ཡང་ཁས་སྒྲུབ་ཞིང་། སྒྱུ་ལྱ་རང་གི་བདག་ཉིད་
 ཀྱི་ཡོད་པ་སྒྲུབ་སྒྱེ་བར་ཁས་སྒྲུབ་པའི་བྱིས་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ལ་
 བྱང་འགལ་བ་རྒྱུ་ལྷན་པ་མི་སྒྲུབ་ན་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་དང་གཏན་ཆེགས་ཤེས་
 ཀྱང་མི་སྒྲུབ་པས་སྒྱུ་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་དེ་དང་མི་ཆོད་དོ། ཞེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
 ཆེགས་མི་དགོས་པར་བརྟན་པའོ། །གཞན་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་
 བཞོད་པ་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུས་ལྷན་པས་
 བྱ་བ་རིགས་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལྷན་གཞན་ཁས་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱིས་ཆོགས་
 གྱིས་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཐལ་གྱི་རྒྱུ་པ་རྒྱུས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་དོན་དམ་པ་དེན་པ་

གཏན་འཇགས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བཞོད་ན་ཁས་སྒྲུབ་པ་
 དང་བཅས་པར་འབྱུར་བས་སོ། །གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་
 ཉེས་པ་འདྲ་མེད་དེ། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི་གཞན་གྱངས་ཅན་པས་
 ཅི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་པའི་བྱིས། ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་པས་དེ་མཛོན་པར་གསལ་
 མེན་གྱི་དབང་ཀྱི་བྱས་ན། ལྷན་མེན་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལྷན་པས་དང་། མཛོན་པར་མི་གསལ་
 བའི་དབང་ཀྱི་བྱས་ན་འགལ་རྒྱུ་ལྷན་པས་དེ། མཛོན་པར་མི་གསལ་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་ཡོད་ན། སྒྱེ་བས་བྱ་བ་ཅེས་སྒྲུབ་དེའི་ཉེས་པ་བསལ་དགོས་ཞེས་པའི་
 དོན་ནོ། རྒྱུ་དེ་གཉིས་མེད་དེ། གངས་ཅན་པས་མཛོན་པར་མི་གསལ་བའི་
 ཚུལ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལྷན་པས་བདག་ལས་སྒྱེ་བར་འདོད་པ་འདིར་
 འགོག་པས་ལྷན་མེན་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མེད། ཡོད་ན་མི་སྒྱེ་བའི་བྱུབ་པ་དཔེ་མཛོན་
 གསལ་གྱི་བྱུམ་པའི་ཉིད་ཀྱི་གངས་ཅན་པ་རང་གི་ཁས་སྒྲུབ་པས་འགལ་རྒྱུ་ལྷན་
 གྱི་ལྷན་པ་འབྱུར། དེས་ན་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཉེས་པ་བསལ་མེན་པ་ཡིན་
 མོ། །གཉིས་པ་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འབྱུར་པ་རང་ལ་རྒྱུ་གསལ་གཞན་ཁས་སྒྲུབ་པ་མེད་
 པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ནི་མི་བཞོད་པས་དཔེ་དང་ཀྱི་བྱས་པའི་དཔེ་
 གཏན་མེད་ཀྱང་། གཞན་གྱིས་ཀྱི་དབང་ཀྱི་བྱས་པའི་དཔེ་དང་གཏན་ཆེགས་
 ཡོད་པའི་བྱིས་ཏེ། སྒྱུ་ལྱ་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྒྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་བྱིས།
 དཔེར་ན་མཛོན་གསལ་གྱི་བྱུམ་པ་བཞེན་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཏན་ཆེགས་དང་
 དཔེ་མ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཀྱི་མ་ཟད་ཀྱི། གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་
 ཉེས་པ་མ་བསལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཞེན། གངས་ཅན་པ་དག་མཐུན་
 བ་གཞན་པའི་བྱུམ་པ་མཛོན་པར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་མཛོན་པར་
 གསལ་བར་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་འདིར་དཔེ་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་བྱིས་ལ། རྒྱུས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་ཅིང་མཛོན་པར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་

མ་ཡིན་པ་སྟེ་བ་དགག་པ་མ་ཆུང་པར་ཏུ་བྱས་པ་ནི་བཟུང་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱུང་པ་ལ་ཟུང་བ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཏུ་རྟོགས་པ་འཇུག་གནས་
འགལ་བའི་རྟོན་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་རྩེ་མ་ཏུ་དཔག་
པས་འགལ་བ་བརྟུན་པ་ན་ཡང་ཁི་སྒྲིང་ལྷན་པའི་ཉེས་པ་བརྟུན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་གཞན་ཀྱིས་ལྷན་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ལྷན་
འབྱེན་འདི་དག་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
སོ། །

ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཆུང་པར་གཙོ་བོ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་ནས་འཛོག་ཉེ། རྣམ་
གངས་པའི་རྟོན་དམ་བདེན་པ་ཆལ་ཏུ་བརྟོན་ནས་འཆད་པའི་བྱུང་མཐུང་
ལ་གནས་པའི་གང་ཐག་དབུ་མ་རང་ཆུང་པའི་མཆོན་ཉིད། རྣམ་གངས་མ་ཡིན་
པའི་རྟོན་དམ་བདེན་པ་ཆལ་ཏུ་བརྟོན་ནས་འཆད་པའི་བྱུང་མཐུང་ལ་གནས་
པའི་གང་ཐག་དབུ་མ་ཐལ་འབྱུར་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཡན་ལག་གི་ཆུང་པར་
ལ། ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆུང་པར། མ་ཆུང་ཏུ་རང་མཆོན་ཀྱིས་ལྷན་པའི་ཞལ་
ཀྱིས་བཞེས་མི་བཞེས་ཀྱི་ཆུང་པར། རང་བཞིན་མེད་ལྷན་པའི་གནས་ཆོགས་ཐལ་
རང་ཏུ་འགོད་ཆུ་ལ། དགག་བྱ་ལ་རྟོན་དམ་ཀྱི་ཆུང་པར་ལྷན་པའི་རྒྱུ་ཏུ་ཆུང་
པར་བཅས་བཞེས་ལ། དང་པོ་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འབྱུར་པ་ལ་རྟོན་དམ་པར་ཁས་
ལེན་མི་ལེན་ཀྱི་དབུང་པ་མེད། དེས་ན་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ཀྱང་རྟོན་པའི་ཞལ་
ལ་ཁས་ལེན་མེད་པ་དེ་རྟོན་དམ་གནས་འབྲེལ་ཀྱི་རྟོན་པ་དང་། རྟོན་དམ་
ལྷན་ཏུ་བྱས་པའི་ཆོ་ཁས་ལེན་མེད་དེ། རང་གི་ལྷན་མིན་ཁས་ལེན་ཀྱང་ལྷན་
ཀྱི་རྟོན་གནས་ལ་འབྲེལ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་རྟོན་པའི་ཁས་ལེན་
ཡོད་པ་ནི་རྩེ་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞན་གྱི་དཔེ་ཆོ་ཁས་ལེན་ཡོད་དེ། མ་
ཆུང་ཏུ་རྣང་རྩེ་ལ་མི་འགོག་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་ཆུང་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལྷན་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཅེས་སོ། །དབུ་མ་
རང་ཆུང་པ་ནི་རྟོན་དམ་གནས་འབྲེལ་དང་ཀྱང་རྟོན་པའི་གནས་འབྲེལ་གཉིས་
ཀའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ན་ཁས་ལེན་ཡོད་པ་ཡིན་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཆོགས་ཀྱི་ག་
གི་རྩེ་གཞོད་མེད་ཀྱི་ལྷན་པའི་གཞུགས་ལ་མོགས་པའི་ཆོ་ཁས་ལེན་ཏུ་རྣང་པ་འདི་
ཐམས་ཅད་མ་ཆུང་ཏུ་རྟོན་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་པའི་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་
པ་དབུ་མ་རང་ཆུང་པ་དང་། མི་བཞེས་པ་དབུ་མ་ཐལ་འབྱུར་པའོ། །གསུམ་
པ་རྩེ་ལ་གསུམ་རང་རྟོན་ནས་ལྷན་པའི་རྟོགས་པ་དང་པག་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་
དེས་འགོག་པར་བྱེད་པ་རང་ཆུང་པ་དང་། ཐལ་འབྱུར་ཅན་ཀྱིས་ཕྱིར་རྟོན་པ་
ཀྱི་ཆུང་པ་ལ་བཟུང་བ་ལྷན་པའི་རྩེ་མ་དཔག་སྟེ་བར་འདོད་པ་ཐལ་འབྱུར་པའོ། །
བཞི་པ་ནི། དངག་དང་གཞན་ཀྱི་རྣམ་པའི་དེས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྟོན་
དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་དེ། རྟོན་དམ་པར་བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མ་དང་ལྷན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཞུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་དགག་བྱ་ལ་རྟོན་དམ་ཀྱི་
རྣམ་པར་རང་ཆུང་པ་དང་། དགག་བྱ་ལ་ཆུང་པར་མ་མཆོད་པར་བདག་ལས་
མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན་ཞེས་ཀྱིར་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ཏུ་སྟེ་བ་དགག་པ་ཐལ་
འབྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངག་ལས་སྟེ་བ་དགག་པ། གཞན་ལས་སྟེ་བ་དགག་པ། གཉིས་
ཀ་ལས་སྟེ་བ་དགག་པ། རྩེ་མེད་ལས་སྟེ་བ་དགག་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་འབྲེལ་
བ་མཆོད་པའི་མཆོན་ཐང་ལས་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་དང་རྩེ་མེད་ཀྱི་གསུང་པའི་ལྷན་པའི་
བརྟན་བཅོས་མཆོད་པའི་རྩེ་མེད་ལས་ཆོས་ཀྱི་གསུང་པའི་ལྷན་པའི་གཉིས། དང་
པོ་ལ་དེ་ཆོས་ཉིད་ཏུ་བདག་སྟེ་དགག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་མ་ཆུང་ཏུ་འང་བདག་
སྟེ་མེད་པར་བརྟན་པ། དེ་གཉིས་ཀའི་ལྷན་པའི་རྟོན་བརྟན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ལ་རང་དང་རྟོན་པའི་གཅིག་པའི་རྩེ་མེད་སྟེ་བ་དགག་པ་དང་། རྩེ་མེད་པོ་

སོགས་པ་དག་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ་བས་དག་པ་
 ལ། རྒྱུ་བར་མི་རིགས་པས་དག་པ། འབྲས་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྐྱབས་མི་ཐོབ་པར་ཐལ་
 བས་དག་པ། ས་ཐོན་ཐུག་མེད་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བས་དག་པ་བཞི་ལས། དང་
 པོ་ནི། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྲུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་མེད། ཁོས་པས་བཏུན་
 ཏེ། དེ་ཡང་ཐུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐུག་པས་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས། མེད་པ་གསར་
 ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཀྱི་ཡོན་མ་གཅི་པོ་འོ་རང་བཞིན་ཏུ་ཡོད་པས་རྒྱ་ལ་འབྲས་
 ཏུ་གནས་ཞེས་བྱ་ཞི། འབྲས་ཏུ་རྣམས་རྒྱུ་འོ་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་གི་རྣམས་
 ཐུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་པ་འགའ་ཞིག་གི་རྣམས་ཐུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྒྱ་ལས་འབྲས་ཏུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། དེ་ཡང་འབྲས་ཏུ་ནི་རྒྱུ་འོ་རང་བཞིན་
 རྒྱུ་རྣམས་ཐུ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཏུ་རྣལ་མའི་རང་བཞིན་དང་གསེར་ཏུ་མ་གསེར་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ལུས་པའི་རྣམས་ཐུ་ཡོད་པ་ཡང་ཏིག་ཏུ་འོ་ཁ་
 བ་དང་། ཏུ་རམ་ཀྱི་མངར་བ་དང་། རྒྱགས་ཀྱི་ཏུ་མ་པ་ལས་ཀྱི་བ་མ་འབྲུང་ལ།
 ཞེས་ཏུ་མ་མ་མི་འབྲུང་བ་བཞིན་ནོ། རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ནི་ཡོད་
 པ་ཡིན་ཀྱི། མེད་པ་ནི་གསར་ཏུ་སྐྱེར་མི་ཏུང་ཞི། རྒྱ་པ་ཉིད་རྒྱ་མ་པོར་ཡོད་པ་
 ལས་ཆོས་ཀྱི་འཕེལ་བ་བཞིན་ཡིན་ཀྱི། བྱེ་མ་ལས་མར་མི་འབྲུང་བ་བཞིན་ནོ།
 ཞེས་འབྲས་ཏུ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་རྒྱུ་འོ་ཏུ་མ་ན་མཐོན་པར་མི་གསལ་བའི་
 རྒྱལ་ཀྱིས་རྒྱ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འདྲོད་པས་རྒྱ་འབྲས་རོ་པོ་
 གཅིག་ཏུ་འདྲོད་དོ། དེ་ཉིད་རྒྱ་ཀྱིས་ཀྱིས་མཐོན་པར་གསལ་བར་ལྷུང་པ་ལ་
 འབྲས་ཏུ་འོ་རོ་པོར་སྐྱེ་བར་འདྲོད་དོ། འདི་མི་འཆད་པར་བཏུན་པ་ནི། རྒྱ་
 ས་ཐོན་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པའི་འབྲས་ཏུ་རྒྱ་ལུ་དེ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་
 ཡོད་པའི་ས་ཐོན་དེ་ལས་འབྲུང་བའམ་སྐྱེ་བར་འདྲོད་ན་ཡོན་ཏན་ནམ་དགོས་པ་
 རྣམས་པ་འགའ་ཡང་མེད་དེ། ས་ཐོན་ཀྱི་ཏུ་མ་རང་གི་རོ་པོ་རྣམས་པར་ལྷུང་བ་ཞིན་

པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཐོན་གསལ་ཀྱི་ཏུ་མ་པ་བཞིན་ནོ།
 གཉིས་པ་ནི། རྒྱུས་ཞིན་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་འདྲ་མ་ཡིན་ཞིད། ཁོས་
 གཏུང་ས་ཏེ། ཆོས་རང་གི་རོ་པོ་ལན་གཅིག་སྐྱེས་ཞིན་པར་ལྷུང་པའི་ཆོས་དེ་
 ཉིད་སྐར་ཡང་བརྒན་དེ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ནི་ཆོད་མ་གང་གིས་རོ་པོར་ལྷུང་བུར་རིགས་
 ཞིང་འཆད་པའདྲ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་ཏུ་སྐྱེས་ཞིན་པ་བཞིན་ནོ། །
 འད་གི་རྒྱ་ནི་ཐུ་མ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཏུ་འབྲུང་བ་མ་ཆད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། དེ་
 དག་ནི་སངས་རྒྱུ་མ་ལྷུང་ས་ཀྱི་རིགས་པ་པོ། །
 གཏུང་པ་ནི། རྒྱུས་ཞིན་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོད་ས་ལྷན་གན་ནི། རྒྱ་ལུ་ཐོག་ས་
 ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཆལ་པར་མི་འབྲུང་ཞིང་། ཞེས་པས་བཏུན་ཏེ། རྒྱུས་ཞིན་སྐྱེ་བར་
 མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཞིང་ཏུ་བཞོད་ན། གལ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེས་ཞིན་པའི་
 ཆོས་དེ་ལན་གཅིག་སྐྱེས་པས་མི་ཆོག་པར་ད་ཏུང་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོད་ས་ལྷ་
 རྣམས་པ་སྐྱེ་འདྲོད་པར་འབྲུང་ན་ནི་སྐྱེས་ཞིན་པའི་ས་ཐོན་དེ་འདྲ་ཡང་ནས་ཡང་
 ཏུ་སྐྱེ་བར་འབྲུང་བས་ས་ཐོན་འགགས་ནས་རྒྱ་ལུ་སྐྱེད་གོས་ལྷུང་ཆོད་ལ་ས་ཐོན་
 འགག་པའི་ཏུ་མ་མི་ཉིད་པས་རྒྱ་ལུ་དང་ཆོད་ཏུ་སྐྱབས་འཆའ་དང་མེ་ཏོག་ལ་
 ཐོག་ས་འབྲས་ཏུ་འོ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་པོ་སྐྱབས་ཞིག་འཇིག་རྟེན་འདིར་
 འཆལ་པར་མི་འབྲུང་བར་ཐལ་ཞིང་། ཞེས་ཞིང་གི་རྣམས་སྐྱོན་དེ་ཉིད་དང་ད་
 ཏུང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆད་འབྲུང་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པར་སྐྱོན་པའོ། དེ་ནི་རྒྱ་པས་
 ཁ་བརྒྱུད་པའོ། །
 བཞི་པ་ནི། ས་ཐོན་ཉིད་མཐར་ཐུག་པར་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཏུ་འབྲུང་། ཞེས་པས་བཏུན་
 ཏེ། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ས་ཐོན་འདི་ནི་ཉིད་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་
 བར་ཏུ་ཐུག་མེད་ཏུ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་པའི་སྐྱོན་ཉིད་ཏུ་འབྲུང་ཏེ། ས་ཐོན་
 ལས་ས་ཐོན་སྐྱེ་བ་ལ་མཐུན་སྐྱེན་མ་ཆོད་པ་མེད་པ་དང་། འགལ་སྐྱེན་ཀྱི་གཞི་ས་

གཉིས་མཐོང་དང་དཔུང་པ་དག ། རྣམ་མཉམ་མ་ཡིན་མེན་པར་མཐོང་བ་དེ་
 བཞིན་ཏུ། ། བརྒྱུད་བརྒྱུད་བྱེད་དག་གི་སྐྱེ་འགག་འབྱུང་ཞེན། ། ཞེས་པ་ཉི་
 མདོ་ཉི་པ་དག་ནི། དཔེ་རི་རྩུབ་ན་ཡང་གི་མགོ་མཉུག་གི་མདའ་གཉིས་མཐོང་
 བ་དང་ནི་དཔུང་པ་དག་རྣམ་མཉམ་མ་ཡིན་པ་ནི་མེན་པར་ཉི་རྣམ་གཅིག་
 རྣམ་ཐོང་དཔུང་བྱེད་པར་མཐོན་ལྷན་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་ཏུ། ། བརྒྱུད་པར་
 བྱ་བ་འབྲས་ལྟར་དཔུང་པར་བྱེད་པ་རྒྱ་དག་གི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་འགག་པའི་
 བྱ་བ་རྣམ་མཉམ་པས་བྱེད་པ་པོ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱང་རྣམ་མཉམ་ཏུ་འབྱུང་
 པར་འབྱུང་ལ། དེའི་ཆོ་གཞན་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་བ་པོ་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ། དཔུང་བཅའ་དང་། རྒྱ་མཚན་གྱི་རིགས་པ། འབྲས་ཏུ་དཔོན་མེད་
 གྲུང་དེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་ལྷན་པ་དག་གི་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཡ་
 ཉི་རྣམ་གཅིག་ཡིན་ན་འདྲིར་རྣམ་གཅིག་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཡ་ཉི་
 ཡང་གི་མདའི་མཐོང་པའི་དཔུང་པ་ཉི་རྣམ་གཅིག་གི་ཆོ་གྲུབ་ལྷན་པ་ཡིན་ན། དོན་གྱི་
 རྒྱུ་ལས་འདྲིར་ནི་རྒྱ་འབྲས་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་རྣམ་མཉམ་ཏུ་ཡིན་ཆུག་གྲུང་རྒྱ་
 འབྲས་གཉིས་རྣམ་གཅིག་ཏུ་ལྷན་པ་པོ་མེད་དེ། ཞེས་དཔུང་བཅའོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱེ་བཞིན་པ་དེ་སྐྱེ་ལ་སྐྱུགས་པས་ཡོད་མིན་ཞིང་། ། འགག་པ་ཞིན་
 པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་འདྲིག་ལ་སྐྱུགས་ལྷན་པ། ། དེ་ཆོ་འདྲིར་ནི་རི་རྩུབ་ཡང་དང་
 མཚན་པ་ཡིན། ། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། རི་རྩུབ་རྒྱ་འབྲས་མ་ལྷན་གཉིས་རྣམ་
 གཅིག་ཏུ་མེད་ཅེན། དེ་ལ་རྒྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་ལ་ལ་མཐོན་ཏུ་སྐྱུགས་
 པ་ལ་མེད་པས་མཐོང་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་ད་ལྟ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་
 ཏུ་འགག་པ་ཞིན་པ་ཞེས་པ་འང་འགག་པ་ལ་མཐོན་ཏུ་སྐྱུགས་པ་ལ་མེད་ན་དེ་
 བྱི་ད་ལྟ་བ་ཡིན་དགོས་པས་ད་ལྟ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིག་པ་ལ་སྐྱུགས་པ་ཅན་ཡིན་
 པར་འདྲིན་པས་ད་ལྟ་ཞིག་མཚན་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ན་རི་མིད་ས་པོན་ཡོད་

པ་དེ་ཉིད་ཏུ་རྒྱ་ལྷན་པ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ལྷན་པ་ཡིན་པ་ན་མ་ཐོན་འགག་ཡིན་
 པས་དེ་གཉིས་ནས་ཡང་རྣམ་མཉམ་པ་མི་མིད་པས་ན་མ་ལྷན་གྱི་ལྟ་
 ཡང་ན་ཡང་དང་མཚན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་ལྷན་ཏུ་འང་མཚན་པ་པར་འབྱུང་མི་
 མིད་པ་ཉིད་པོས་པོ་ཆོས་ཉིད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱེ་བ་འདྲི་ནི་བྱེད་པ་མེད་པར་རིགས་མ་ཡིན། ཞེས་གཡ་ཉི་ས་
 རྒྱག་རང་གི་རོ་ཆོས་དེ་དག་རྣམ་གཅིག་པ་ཉིད་མེད་མོད་ཀྱི། དེ་རྣམ་འང་
 དེའི་བྱ་བ་དག་ལ་རྣམ་གཅིག་པ་ཉིད་ཡོད་དོ་རྣམས་ན། དེ་ཡང་མི་རྒྱུ་ཉི། ས་
 རྒྱག་དེ་དག་གི་བྱ་བ་སྐྱེ་འགག་གཉིས་པོ་ས་རྒྱག་གཉིས་ལས་ཆོས་མ་དང་པར་
 ཆོ་ལ་བར་དག་གིས་ཁས་མ་ལྷན་པས་བྱུང་མི་འཐད་ཅིང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་གྲ་
 རྒྱེ་བའི་བྱ་བ་འདྲི་ནི་ད་ལྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བར་འདྲིག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་
 པ་པོ་རྒྱ་ལྷན་པ་ཡོད་པས་ད་ལྟ་མེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་བྱེད་པའི་
 བྱ་བ་མ་ལྷན་པར་བྱུང་པ་ཡོད་པར་འདྲིན་དགོས་སོ། ། འདྲིན་ན་ནི་ས་པོན་
 འགག་པའི་བྱ་བ་ད་ལྟ་བ་དང་རྒྱ་ལྷན་པའི་བྱ་བ་མ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱང་རྣམ་
 གཅིག་པ་ཉིད་ཏུ་རིགས་པའི་རོ་ཆོ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། ། འོ་ན་འགག་པ་སྐྱ་
 ལ་རྒྱར་བྱའི་མདོ་ལས། སྐར་མ་དཔེ་མཐོང་པས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་རྒྱུ་ཅིག་གཅིག་
 ཁོན་ལས་པོན་འགག་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་ལྷན་པ་ཞེས་སྐར་མ་གྱི་དཔེ་ཉི་པར་བཞོད་
 པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཉི་པར་བཞོད་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་གཞན་ལས་
 རྒྱེ་བ་དང་རང་མཚན་གྱི་རྒྱེ་བ་བརྟན་པ་མ་ཡིན་ལ། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེན། ཅིག་
 ཅར་ཏུ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་རྒྱ་མ་རྒྱ་ལྟ་ཡོད་པས་གསལ་
 པར་བྱ་བའི་བྱེད་ཏེ། རི་རྩུབ་ཏུ། ས་པོན་ཞིག་དང་མ་ཞིག་ལས། རྒྱ་གྲ་འབྱུང་
 བ་མ་ཡིན་པ། རྒྱུད་གྱིས་རྒྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི། རྒྱ་མ་བཞིན་ཏུ་འབྱུང་བར་གསུངས།
 ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

པའི་གཞུང་པ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲོ་འབྲུལ་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ནས་
 བྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱུ་མ་འབྲུལ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞིགས་
 པ་ཁོས་ཐུངས་ནས་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆོ་མཉེ་བ་དགག་པ་འདི་འཛིག་རྟེན་པའི་
 མཐོང་པ་ལས་ཐུང་པར་རྒྱུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་ཀྱི་དབང་རྒྱ་
 བྱས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་བ། དཔེར་ན་མིག་གི་རབ་མི་བཤེས་ཀྱི་ཞུགས་པ་ཅན་
 ཀྱིས་ཤུ་གད་སྟོན་པས་མཐོང་པ་དེ་ཡིས་རབ་མི་བཤེས་ཀྱི་ཞུན་མེད་པའི་ཤེས་པས་
 ཤུ་གད་སྟོན་མཐོང་པ་ལ་གནོད་ཀྱིས་པ་མིན་པ་ཁོ་རྟེན། དེ་བཞིན་རྒྱུ་ལག་པའི་
 རྒྱུ་མཐོང་པའི་ཡི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་མ་སྒྲུབ་པས་ཐུངས་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་པའི་སྒྲོས་གཞན་
 ལས་སྒྲུབ་པ་སྟོན་པས་རྒྱུ་ལྱུང་བྱུང་། གཞིགས་པ་དྲི་མཐོང་པའི་སྒྲོ་འབྲུལ་ཤེས་
 ཀྱི་ཡུལ་སྒྲུ་མེད་སྟོན་པས་གནོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་གཞན་
 རྒྱུ་དགག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པ་སྟོན་པ་ནི་དམ་པ་དགག་གིས་པའོང་།
 གང་རྒྱུ་བའི་གནས་ཤིང་སྟོ། །འདིའི་གནད་ཀྱི་དོན་ནི་དཔོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 རོ་པོ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་པས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱིས་མི་གནོད་པར་སྟོན་
 པ་ལ། ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མོག་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དེས་ཆོག་གི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ།
 ཕྱིན་ཅི་མོག་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་དེའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། གཏི་ལུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། དེས་གང་བདེན་
 པར་མཐོང་པའི་བཅས་མ་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་གསུངས་
 ཏེ། །བཅས་མར་རྒྱུར་པའི་དཔོན་ནི་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ།
 ཤེས་པ་ཐུང་གང་ཞིག་གིས་ཤེས་པ་ཅན་རྣམས་གནས་ཀྱི་ལྷགས་ལྷ་པ་ལ་སྒྲོངས་
 པར་བྱེད་པས་ན་གཏི་ལུག་སྟེ། དེ་ནི་དཔོན་པོ་རང་གི་རོ་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པ་སྒྲོས་པ་ཐབས་གང་རྒྱུ་རྒྱུ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དཔོན་པོའི་རང་བཞིན་

མཐོང་པ་ལ་འགོ་བཙུག་པ་ལས་སྒྲིབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲིབ་
 དེས་བཅས་མ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པས་ཀུན་འགོ་བཅས་ཀྱི་སྟེ། དོན་རྒྱུ་སྒྲིབ་སྒྲོ་
 ལ་སྒྲིབ་སྒྲོང་པའི་ཞུང་ལྷུ་མེད་རྒྱུར་པ་འདི་གསོ། །མ་ཤིག་པའི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དེས་སྒྲིབ་རྣམས་བསྒྲུབ་ཀྱིན་བྱས་ཏེ། ཤེས་ཀྱི་འོ་ཆོས་
 གང་བདེན་པར་མེད་པ་ཞིན་རྒྱུ་བདེན་པར་མཐོང་པའི་བཅས་མ་སྟེ་བདག་
 དང་གཞན་འཁོར་པ་དང་རྒྱུར་འདས་སྟོན་པས་ཞེན་པ་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་
 ཕྱིན་ཅི་མོག་རྒྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་ཐུབ་པ་བཅས་ལྟན་འདས་
 དེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་མཆོན་སྒྲིབ་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་པའི་ཕྱིར་ན་བདེན་པའི་
 ཕྱིར་ན། རྒྱུ་མཐས་ཅད་ལ་སྟོན་ནས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛིག་གསལ་ཞེ་ན།
 ཉན་རང་དག་བཅས་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་ཐུང་ཤེས་པ་ཀྱི་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ལ་
 སྟོན་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཅུང་པའི་བཞག་གི་འཛིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་བཞག་
 ཉི། འཕགས་པ་དེད་གལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་མོངས་
 ཅན་གྱི་མ་ཤིག་པས་ཐུངས་པའི་འཕགས་པ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གསུགས་བསྟན་
 དང་འདུ་བར་གཞིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅས་མར་རྒྱུར་པའི་དཔོན་པོ་རྣམས་
 བྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲུལ་པར་འབྲུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཅུང་རྒྱུར་པའོ།
 ཀུན་རྫོབ་ཅུང་དེའང་། ཉན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་ཤིག་པ་ཅུང་ཀུན་
 རྒྱུར་པའི་ཕྱིར་རྒྱུར་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་
 ལ་སྒྲིབ་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཤུ་རྒྱུར་གི་མཉམ་པའོག་གི་གནས་སྐབས་ཤུ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་ན། རྒྱུར་པ་མེད་པའི་རྒྱུར་
 ཡུལ་ཅན་གྱིས་མངས་བྱས་པ་ཅུང་ལྟན་འདས་རྣམས་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་རྒྱུར་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནུལ་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུར་པའི་མཆོན་མ་ཉེ་
 བར་ཞི་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་པོར་མཛན་པར་རྒྱགས་པར་ཐུང་ལྷུ་པའི་

ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་ལས་ཕྱིར་བའི་རྒྱ་བ་གཏན་མཐོག་པར་འདྲ་བ་ཡིན་
 རོ།།
 གཉིས་པ་ནི། རབ་རིམ་མཐུ་ཡིས་སྐྱེ་གད་ལ་མོགས་པའི། རྩོད་མོག་པ་གང་
 ཞིག་རྣམ་བཞགས་པ། དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་གང་ཏུ་མིག་དག་པས། རམས་
 ཉིད་ཉིད་དེ་བཞིན་འདྲིར་ཤེས་ཀྱིས། ཞེས་པས་བཞུན་ཏེ། མིག་ལ་རབ་རིམ་
 གྱི་གཞོན་པ་ཞུགས་པའི་མཐུ་ཡིས་ལག་ན་མོགས་པའི་བསུ་ལུ་ལ་མོགས་པའི་
 མཛོད་ཀྱི་ནང་ཏུ་སྐྱེ་གད་ལ་མོགས་པའི་རྩོད་མོག་པ་ལ་ཡོད་པར་མཛོད་པའི་
 ཕྱིན་ཅི་མོག་པ་གང་ཞིག་ཡོད་པར་རྣམས་པར་བཞགས་ནས་བཞགས་པ་དེ་ཉིད་
 བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་མཛོད་དེ་འཕྱོ་ཞུག་ཕྱིར་བར་མཛོགས་མཛོག་པོ་མོད་པོ། དེའི་
 མོར་བར་རིམ་མཛོད་པས་དེའི་གན་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་རབ་རིམ་ཅན་ལ་སྐྱེ་གད་ནང་བའི་
 དཔལ་གང་ཏུ་མིག་གཏན་པས་སྐྱེ་གད་མ་མཛོད་པ་ན། རབ་རིམ་ཅན་གྱི་རྩོད་
 བས་ནས་འདི་ན་སྐྱེ་གད་མཛོད་རྩོད་ཞེས་དགག་པ་ཕྱིར་མཛོག་པའི་མཛོག་སྐྱེ་མོད་
 གྱི་སྐྱེ་བ་པོ་སྐྱེ་གད་ལ་སྐྱེ་བ་འདེབས་པ་ལ་མོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་
 བཞུན་པས་སྐྱེ་གད་མི་བདེན་པར་སྤྱི་འཇུག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཙམ་ཏུ་འབྱུང་ཡང་
 སྐྱེ་གད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་སྐྱེ་གད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདག་
 ཉིད་གང་ཞེ་ན། མིག་ལ་རབ་རིམ་གྱི་སྐྱོན་དག་པས་མ་མཛོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 མཛོད་པ་སྐྱེ་སྐྱེ་གད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། དེ་བཞིན་ཏུ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་དཔྱད་པའི་སྐབས་འདྲིར་ཡང་། མ་རིག་པའི་རབ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་
 གྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆོད་ཀྱི་རྩོད་མཛོད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། མ་རིག་པའི་རབ་རིམ་དང་ཐལ་བའི་སངས་
 རྒྱལ་བཅོམ་འདས་རྣམས་ཀྱིས། མིག་དག་པས་སྐྱེ་གད་མི་མཛོད་པའི་ཚུལ་ཏུ།
 དྲང་པོ་ལ་མོགས་པ་མ་ན་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩོད་པས་པའི་བདེན་

པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།
 གསུམ་པ་མཐུག་བསུ་བ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་
 གྱིས་མི་གཞོན་པའི་ཚུལ་དང་། འཇིག་རྟེན་རང་གི་རྩོན་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་
 གཞོན་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འཇིག་རྟེན་མཛོད་མར་མི་རིགས་པའི་
 ཚུལ་དང་། དེས་ན་མཛོད་མིན་གྱིས་མཛོད་མ་ལ་མི་གཞོན་པར་བཞུན་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་མཛོད་མ་ཡིན་ན་ནི། འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་
 མཛོད་པས་འབགས་གཞན་གྱིས། ཁི་དགོས་འབགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅིག་ཞིག་
 ལ། རྒྱན་པོ་མཛོད་མར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་དཔྱད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཛོད་པོས་རྣམས་མཛོད་མ་ཡིན་ན་ནི། འཇིག་
 རྟེན་རང་གི་མིག་ལ་མོགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོད་པས་མ་རིག་པ་སྤངས་མཛོད་
 ཡིན་པར་ཁས་ལུངས་པར་བྱ་དགོས་པ་དང་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟོན་པའི་འབགས་
 པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་སྤེད་གོས་པ་མཛོད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་རང་ཉིད་
 གྱི་མིག་ལ་མོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོད་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབགས་པའི་ལམ་གྱི་ཐབས་ཚུལ་ཁྲིམས་
 དང་ཐོས་པ་ལ་མོགས་པ་ལ་འབད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྤེད་ན་མཛོད་དོ། དེ་བས་
 བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྒྱན་པོ་འཇིག་རྟེན་པ་མཛོད་མར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་འཇིག་
 རྟེན་གྱིས་གཞན་སྐྱེ་སྐྱེ་བྱུང་གཞོན་པ་མཛོད་དོ།
 གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་མཛོད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཇིག་
 རྟེན་གཞོན་པ་མཛོད། ཅེས་པས་བཞུན་ཏེ། ཇི་སྐྱེད་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་
 ཉིད་དཔྱད་པ་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཛོད་པ་མཛོད་མ་མིན་པ་དེ་
 ཡི་ཕྱིར་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འབགས་པའི་གཞིགས་པ་ཇི་སྐྱེ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་སྐབས་སུ་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་རྩོལ་གྱི་སྐྱེ་བ་སྐྱོ་མོགས་

ཆེ་ལྷན་པ་ཆེད་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་མཚོན་ཀྱིས་གཙོད་ཏུ་
མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད།

གཉིས་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་དོན་ནི་འཇིག་རྟེན་གསལ་ཉིད་ཀྱིས། གཤམ་ཉེ་མེལ་
ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་འཇུག་། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་
ཀྱིས་གནོད་པ་གང་ཏུ་འཇུག་ཅེ་ན། དཔེར་ན་ཁ་ཅིག་གིས་རའི་རྩམ་འཇུག་
ག་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ན། གཅིག་གོས་ཀྱིས་རྩམ་ཅི་ཞིག་ཀྱིས་པ་ན། ས་རོལ་པོས་ཀྱུ་
པ་རའི་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཀྱུ་པ་ནི་རྩམ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་འདྲིམ། མི་
ལམ་གྱི་ཀྱུ་པ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་གནོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཀྱུ་པ་པ་རྩམ་
ཏུ་གསལ་པ་འདྲིམ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་གསལ་པ་འདྲིམ་པ་ཞེས་ཏུ་ཀྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྱིས་
གཤམ་ཉེ་མེལ་ན་འཇིག་རྟེན་ན་ཀྱུ་པ་པ་རྩམ་ཏུ་གསལ་པ་ཀྱིད་ཀྱིས་གནོད་པར་
འཇུག་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་མད་པ་འདྲིམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཀྱུ་པ་པ་དེན་པར་འདྲོད་
ཅིང་། མི་ལམ་གྱི་ཀྱུ་པ་པ་བེད་པར་མི་འདྲོད་པས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་འདྲི་
མྱོང་དང་། རིགས་པ་འདྲིམ་པ་ཞིབ་མོར་ཁམ་མི་ལེན་པ་འདྲིམ་རྒྱུ་ལ། འཇུགས་
པ་འདྲིམ་གསལ་པ་ཆད་མར་ཀྱུ་པ་པ་འདྲིམ་པ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་གནོད་དོ།

གཉིས་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་མཚན་དུ་འདྲ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་
ཚོན་པ་ལོ། གང་མྱོང་འཇིག་རྟེན་མ་ཐོན་ཅས་བྱུང་བ་ནས། བདག་གིས་བྱ་འདྲི་
བསྐྱེད་ཅེས་སྒྲ་བྱེད་ཅིང་། ཤིང་ཡང་བཅུ་གསུལ་མཚན་དུ་མེས་པ་དེས་ན། གཞན་
ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་
གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་པ་འདྲིམ་པ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་མེད་དེ། ལྷ་མཚན་གང་
གི་མྱོང་ན་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོན་མི་གཅང་པ་ཅས་ཞིག་བྱུང་བ་ནས་
མྱིས་ཁྱེད་ལ་དམིགས་ཏེ་བདག་གིས་བྱ་འདྲི་བསྐྱེད་ཅེས་སྒྲ་པར་བྱེད་ཅིང་།
གཞན་ཡང་སྐྱུ་གསུལ་ཅས་ཞིག་བཅུག་པ་ལ་མྱིས་ཤིང་མོང་ལ་དམིགས་ནས་

ཤིང་ཡང་བཅུ་གསུལ་མཚན་དུ་མེས་པ་བྱེད་ཀྱི། མ་ཐོན་དང་འབྲས་ཀྱི་གཉིས་
རྩམ་གཞན་དུ་བརྟེན་པར་མེ་བྱེད་པ་དེས་ན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་
ཀྱང་མེད་པར་ཁེས་པ་བྱུང་། འདྲིམ་ཀྱང་ཆེད་ཀྱང་ཡང་རོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱུ་པ་
པ་འདྲིམ་གཞན་སྐྱེ་འགྲོག་པ་ཡིན་ཀྱི། མཚན་པ་འདྲིམ་གཞན་སྐྱེ་འགྲོག་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། གཤམ་ཉེ་འགྲོག་ན་སྐྱེ་ཏུ་ཀྱུ་པ་པ་འདྲིམ་དོན་དང་འགལ་བས་མོ། དེས་ན་འདྲིམ་
སྐྱེ་འབྲས་གཉིས་གམ་མཁའ་གཅིག་ཏུ་ཀྱུ་པ་པ་འདྲིམ་གཞན་ཡིན་པ་བཀག་གི། འཇིག་
རྟེན་པ་འདྲིམ་པས་མཁའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་འབྲས་རོ་མོ་གཅིག་ཏུ་འདྲོད་ཞེས་སྒྲ་པ་
པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་དེ་ལྷན་བཀག་པ་འདྲིམ་ཏུ་ན་བཤད་པ་ལོ། གང་མྱོང་སྐྱུ་གསུལ་ཐོན་
ལས་གཞན་མིན། དེ་མྱོང་སྐྱུ་གསུལ་ཆོས་ཐོན་ཞིག་པ་མེད། གང་མྱོང་གཅིག་ཉིད་
ཡོད་མིན་དེ་མྱོང་ཡང་། སྐྱུ་གསུལ་ཆོས་ཐོན་ཡོད་ཅེས་བརྟན་མི་བྱ། ཞེས་པས་
བརྟན་ཏེ། སྐྱུ་གསུལ་པ་འདྲིམ་པ་ཐོན་ཀྱི་རིགས་སྐྱུ་ཞིག་པ་མེད་དེ། གང་གི་
མྱོང་ན་གཤམ་ཉེ་སྐྱུ་གསུལ་ཐོན་ལས་གཞན་ཡིན་ན་ལོ། དཔེར་ན་བ་སྐྱེད་མི་ཆོ་
རྩོད་ཀྱང་གཞན་ཡིན་པ་འདྲིམ་པ་སྐྱེད་མི་ཆད་པར་མི་པན་པ་བཞིན་
དུ། སྐྱུ་གསུལ་པ་འདྲིམ་པ་ཐོན་པ་ཐོན་ཆད་པར་འཇུག་པ་ཞིག་ན། འོན་ཀྱང་སྐྱུ་
གསུལ་ཐོན་ལས་གཞན་དུ་རོ་མོས་ཀྱུ་པ་པ་མིན་པ་དེ་མྱོང་སྐྱུ་གསུལ་པས་སྐྱུ་གསུལ་
མི་ཆད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་གསུལ་ཆོས་ཐོན་ཞིག་ནས་སྐྱུ་ཆད་པ་མེད་དོ། དེ་
ལྷན་ན་ཆད་པ་འདྲིམ་པས་མཁའ་ལས་སྐྱེ་ལོ། སྐྱུ་གསུལ་པ་འདྲིམ་པ་ཐོན་རང་གི་རོ་
མོ་ཀྱུ་པ་པ་ཞིག་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ལྷ་མཚན་གང་གི་མྱོང་ན་གཤམ་ཉེ་སྐྱུ་གསུལ་གཉིས་
རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་སྐྱུ་གསུལ་རང་སྐྱེ་བས་རང་མི་འགག་པ་བཞིན་དུ་
སྐྱུ་གསུལ་ཆོས་ཐོན་མི་འགགས་པར་ཡོད་དམོས་པ་ཞིག་ན་འདྲ། འོན་ཀྱང་
བདག་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་འདྲིམ་པ་འདྲིམ་སྐྱེ་འབྲས་ཏུ་བརྟན་པ་འདྲིམ་པ་སྐྱུ་གསུལ་གཉིས་

གཅིག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་ལྷན་ཆེ་ས་པོན་མ་ཞིག་པར་ཡོད་
 ཅེས་བརྗོད་པའང་མི་བྱུང་། དེ་ལྟར་ན་རྟག་པའི་མཐའ་ལས་སྒྲིལ་བ་ཡིན་ནོ།
 དེས་ན་ཐལ་འབྱུར་བྱ་བ་མིན་གྱི་གཞུང་འདིར་ཐ་སྙད་ཏུ་འང་འབྲས་ཏུ་རང་
 གིས་ཏུས་ན་རང་གི་རྒྱ་དེ་ཡོད་མེད་གཉིས་དང་ཞིག་མ་ཞིག་གཉིས་སྟགས་གང་
 ཏུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཡོད་ན་རྟག་པར་འབྱུར་ཞིང་མེད་ན་ཆད་པར་འབྱུར་
 པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་རྟག་ཆད་སྤངས་ཚུལ་འདི་ནི་ལྷན་ཆེ་བྱིད་གོངས་པ་མཐར་
 ཐུག་ཐལ་འབྱུར་བས་བཀལ་བའི་བྱ་བ་མིན་གྱི་ལྷགས་སྟེ་ཐ་སྙད་ཏུ་འང་རྒྱ་འབྲས་ཆེན་
 འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཅམ་ལས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཏུ་འང་ཁས་མི་ལེན། རང་རྒྱུད་
 པ་མན་ཆད་རང་རྟེན་མས་ནས་ཐ་སྙད་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་གཞན་ཏུ་ཁས་ལེན་པའོ།
 གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཏུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལ།
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་
 པན་ཡོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། བཀག་པ་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཆོད་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ལ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞན་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བས་དགག་
 པ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དཔྱོད་བཟོད་ཏུ་ཐལ་བས་དགག་པ། རོན་
 དམ་པས་སྐྱེ་བ་མི་ལྷགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་
 ཏེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་བརྟེན་འབྱུང་ན། དེ་ལ་སྐྱར་པས་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་
 ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱར་འབྱུར་ན། དེ་ནི་རིགས་མིན་དེ་
 ཕྱིར་དངོས་ཡོད་མིན། ཞེས་པས་བཟུན་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱབས་འདིའི་སྒྲིལ་
 དེ་ཆོས་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སྟགས་ཕྱིས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པར་གསུངས། ཀུན་
 མཆོན་གོ་རམ་པས་དེ་མི་འཐད་ཅེས་བཀག་ནས་མེམས་ཅམ་པར་གསུངས་
 ཏེ། མེམས་ཅམ་པས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་
 པ་དོན་དམ་པར་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་

བཞག་གིས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། ཀུན་བཅུགས་
 དང་གཞན་དབང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
 རྟགས་པའི་ཆོ། གཞན་དབང་ནི་ལྟར་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱར་པ་བཅུ་བ་
 པའི་སྐྱེན་པ་སྟོང་ཉིད་རྟགས་པར་འབྱུར་ཏེ། གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 གྱིས་བྱུང་པ་གང་ཞིག་དེས་གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་བྱུང་པར་
 རྟགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོའི་འཇིག་
 རྒྱུར་ཐལ་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟགས་པའི་ཆོ། གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་
 ཡོད་ཀྱང་། དེ་རྟགས་པའི་ཆོ། གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། དེ་གཉིས་ཆར་མི་ཏུང་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་དོན་དམ་པར་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླང་བར་
 མི་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། འདིར་རང་ལྷགས་ལ། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་
 རྣམས་པ་གསུམ་འདི་ནི་ཐལ་འབྱུར་པའི་བྱ་བ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོ། བརྟེན་ཕྱིད་
 དེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞན་ཡི་གེས་ཉིད་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་མཐོང་བ་ཆེན་
 པའི་རྒྱལ་ཏུ་རི་ལྟར་གཟིགས་པ་རྣམས་བྱངས་མིན་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་ལྟར་སྟོང་རྒྱུད་འབྲུག་མཉམ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་མཐའ་ཀུན་ཐལ་གྱི་དཔྱིད་ས་
 དེ་ཉིད་རིགས་པ་འདི་གསུམ་གྱིས་རི་བཞིན་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། དེས་ན་འདི་ཡི་སྐྱེ་རྒྱལ་དངོས་ནི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཉི། དེའི་ལྷགས་ལ་
 དང་པོ་བདེན་གཉིས་སྟེ་སྟོང་ཕྱིན་པ་གསུགས་ནས་རྣམས་མཆོན་པར་གྱི་ཆོས་
 ཀུན་དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཐ་སྙད་ཏུ་མི་སྟོང་པར་རང་མཆོན་གྱིས་
 བྱུང་པ་དང་། དེའང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཏུ་ཞལ་བཞེས་མཛད་ལ། དེ་ལྟར་
 དང་པོར་བདེན་གཉིས་སྟེ་སྟོང་ཕྱིན་པའི་ཆ་དེ་ཅམ་ཡང་ཐལ་འབྱུར་པ་ལ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ན། རང་རྒྱུད་པའི་ཀུན་རྫོབ་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་པའི་གཞུང་འཆད་

ལུགས་དང་དེ་འདྲའི་བདེན་གཉིས་ལ་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་གི་བྱུང་པར་གྱི་ཞེན་ཆས་
 མ་དེ་ཉིད། ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟར་ལྟར་གཞན་ཞིག་གིས་དགག་དཀྱིལ་
 པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཡང་། ཐལ་འབྱུར་པའི་ལུགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཐུན་
 མོར་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱར་བྱལ་ལ། དེ་མིན་པར་རྒྱལ་འབྱུར་
 པ་རང་གི་རྟོགས་པ་ན་འཕར་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་གྱི་ཞེན་ཆ་དེ་ཉིད་ལྟོག་ན་འང་
 མཐར་ཐུག་རྒྱལ་བྱངས་མིན་པའི་དོན་དམ་ཐལ་འབྱུར་ཆེན་པོའི་རྟོགས་རིགས་
 དེ་ཉིད་ལུགས་ལ་འབྱུངས་དཀོས་པས་ལྷུང་པའི་ཕྱིར་ན་ཐལ་འབྱུར་པའི་ཐུན་
 མིན་གྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱར་བྱལ་ལོ། དེས་ན་རིགས་པ་དེ་གང་ཞེན། གཞུང་
 གོང་འོག་གི་རིགས་པ་གྱི་དང་། ལྷུང་པར་ཏུ་འདིར་བརྟན་གྱི་རིགས་ཆེན་གསུམ་
 རྟེ། དེ་ལྟར་ཐལ་འབྱུར་ཆེན་པོའི་ཐུན་མིན་གྱི་རིགས་པ་འདི་དག་གིས་ནི། ཕྱིར་
 བ་མེས་ཅེས་པས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཞན་དབང་དང་ལྷན་
 བཅུགས་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ཡོངས་ལྷུང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལོན་མཁོར་པར་འདོད་
 པ་ལ། དེའི་ལུགས་ལ་ལྷུང་གྱི་གནས་རྒྱལ་གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་
 ལྷུང་པ་དང་། རྒྱའི་འཛིན་སྤངས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་གཉིས་པོ་
 མི་མ་ཐུན་པ་ནང་འགལ་བས་མཉམ་གཞག་གལ་སྤྱོད་ཉིད་དངོས་པོའི་འཛིག་
 རྒྱར་ཐལ་པའི་སྤྱོད་འཕེན་པ་མོགས་གྱིས་མེས་ཅེས་པའི་ལོག་རྟོག་གྱུར་འཛིན་ས་
 ལུས་པ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་ལུས་པ་ལུས་པས་མི་སྤྱོད་པ་དེན་ལྷུང་ལོན་ས་སྤྱོད་
 པར་བཞེད་པ་མོགས་ཁས་ལེན་དང་བཅས་པའི་ལྷུང་མཐའི་རྟོགས་ཐམས་ཅད་
 ཞེས་པའི་རྒྱལ་འཛུགས་པའི་དབྱངས་མི་མས་ཀྱི་མཆོད་དཀོར་མཛོད་ལས་
 ཞེས་པར་བྱའོ་ཞེས་མཁན་པོ་འཛུགས་དབྱངས་ལྷུང་པའི་སྒྲིམ་གྱིས་གསུངས་
 ལོ། ། གལ་ཏེ་གསུགས་དང་ཆོར་པ་ལ་མོགས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལྟགས་པ་ཅས་
 མ་ཡིན་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་རྒྱ་དང་ཆེན་ལ་བཞེན་ནས་འབྱུང་ན།

གང་གི་ཆོ་རྒྱལ་འབྱུར་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་
 ཉིད་ཏུ་མཁོར་པ་དེའི་ཆོ་དངོས་པོ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་སྤྱོད་པ་
 དེ་ལ་སྤྱོད་པ་བཅུང་པ་ལ། ཁྱི་སྤྱོད་པོ་ལ་མོགས་པས་ལུས་པ་འཛིག་པར་བྱེད་
 པར་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཉིད་གྱིས་དངོས་པོ་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཉིད་དངོས་
 པོ་འཛིག་པའི་རྒྱར་འབྱུར་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་
 པ་ཆེན་པ་ལས། འོད་སྤངས་གཞན་ཡང་དབྱེ་མའི་ལམ་ཆོས་རྒྱལ་པ་མོ་མོར་
 རྟོག་པ་ནི། གང་སྤྱོད་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྒྱལ་ས་
 ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། གང་མཆོན་མ་མེད་པས་ཆོས་རྒྱལ་མཆོན་མ་མེད་
 པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྒྱལ་ས་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། གང་སྤྱོད་པ་མེད་པས་
 ཆོས་རྒྱལ་ས་ཉིད་སྤྱོད་པ་མེད་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྒྱལ་ས་ཉིད་སྤྱོད་པ་མེད་
 པ་དང་། ཞེས་མོགས་ཀྱི་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྒྱལ་ས་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་མིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྒྱལ་དབྱང་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་
 གྱི་དངོས་ལས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི། གནས་སྤོང་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འཛིག་རྟོན་གྱི། ཐ་
 རྟེན་བདེན་ལ་རྒྱལ་པར་དབྱང་མི་བྱ། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་
 དོན་དམ་པར་སྤྱོད་པ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྤྱོད་པ་དགག་ལ་རག་པོད་
 ཐ་སྤྱོད་ཏུ་གསུགས་དང་ཆོར་པ་ལ་མོགས་པའི་ཆོས་གང་དག་མཆོན་རྟོན་ཆོད་
 མས་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་གདོན་མི་ཐ་བར་གཞན་ལས་སྤྱོད་པར་
 འབྱུར་རོ། ཁྱི་སྤྱོད་དེ་སྤྱོད་མི་འདོད་ན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་ཅི་སྤྱོད་པ་ཆོད་དེ།
 བདེན་པ་གཅིག་ཞེས་པ་འབྱུར་རོ། དེ་ཕྱི་ཕྱིར་ན་ཐ་སྤྱོད་ཏུ་ནི་གཞན་སྤྱོད་ཡོད་
 པ་ཉིད་དོ་ཞེན། འདི་ལ་བཅད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་མིན་ཏུ་བདེན་མོད་ཀྱི་དོན་
 དམ་པར་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྤྱོད་དག་

བདེན་པ་དམ་པ་འདི་ནི་གཅིག་ཉི། འདི་རྣམས་ཉི། མི་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ལྟ་བུ་དཔེ་ལས་
 འདས་པའོ། འདུ་བྱེད་ཐབས་ཅན་ནི་རྣམས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཞོ། ཞེས་
 འཕྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ལྟ་ཁས་ཁྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཁས་ལེན་པ་
 དེའི་ཆོ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་མོག་པ་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམས་པར་དབྱེད་
 པ་མི་བྱ་ཉི། ལྷ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་ན། གལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་
 ཅི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་རིགས་པས་རྣམས་
 པར་དབྱེད་ན་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་ཐལ་བའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་
 ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་རྒྱུར་རྣམས་ཏེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་མོག་པ་པའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་ཏུ་ཐུབ་པའི་གནས་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་ཡོངས་
 ལྷ་མཐོང་བ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འཕྲུང་རྒྱེས་བྱ་བ་འདི་ཅམ་ཞིག་ཏུ་རྟེན་གཞན་
 ལ་རག་ལས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཅམ་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྟེན་ལས་ཁྲུང་བར་བྱ་ཉི།
 དེ་ལས་ཀྱང་འདས་ནས་བདག་ལས་སྐྱེ་བའམ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་རིགས་པས་
 དབྱེད་ན་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་བདེན་པ་མི་འབྱུང་བའི་རྟེན་ཏུ་ཐ་སྙད་གཞི་
 མེད་ཏུ་བཟུག་པར་འཕྲུར་བས་དེ་ལ་རྣམས་པར་དབྱེད་དེ་འཇུག་པར་མི་བྱ་འོ། །
 གལ་ཏེ་དོན་དཔྱད་ཀྱིས་དབྱེད་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀྱི་
 སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་ཏུ་ཐལ་བ་འཕྲུར་རོ། །
 དེས་ན་ཆོས་གང་ཡང་བདེན་མེད་རྒྱུ་མའི་དཔེ་བཟུང་ཉར་ཉེན་འཕྲུང་གི་རྒྱང་
 བརྟན་ཅམ་ཏུ་ཐུབ་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནི་དེ་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། བདག་དང་གཞན་
 ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་མིན་པའི། རིགས་དེས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡང་རིགས་མིན་པས། །
 རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་ཡིན་པར་འཕྲུང། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་མོན་ཉིད་

ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་བདག་པའི་རྟེན་ཆེ་གཞིགས་མའི་རིགས་པ་གང་
 ཞིག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཐུག་མེད་
 ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང། གཞན་ལས་སྐྱེ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ་མི་སྐྱེ་ལས་ཀྱང་
 ཐུན་པ་འཕྲུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གཞན་གཉིས་
 ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མིན་པར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་དེས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རོར་བྱས་
 བས་མི་ཉོད་པར་བྱལ་ཏུ་ལུས་པ་རྒྱལ་བའི་ཆ་ཅམ་ཏུ་ཡང་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་
 མིན་པས་ན། རང་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་
 བདེན་གཉིས་གང་གི་རོར་ཆོད་མ་གང་གིས་ཐུབ་པ་ཡིན་པར་འཕྲུར་ཏེ་མི་འཕྲུར་
 རོ། དེས་ན་རང་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཡིན་ས་
 སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་འདི་མི་འདོད་བཞིན་ཏུ་ཡང་གདོན་མི་བ་པར་ཁས་ཁྲུང་བར་
 བྱ་འོ། དེ་ལྟར་དུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞིག་རྣམས་ཀྱང་མ་པའི་དོན་དམ་
 ལ་གནས་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཆ་མོ་མོར་བྱེད་ནས་ཀྱང་བྱུང་གི་ཆོས་ཐམས་
 ཅན་ཐ་སྙད་ཀྱན་རྒྱུ་བཅམ་ཏུ་རང་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མོགས་རང་
 མཆོན་ཀྱིས་ཐུབ་ཅིང་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཅན་རང་དོས་ནས་མ་ཐལ་བཞེའི་
 སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ཉིད་ཏུ་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་པ་ན། ཐ་སྙད་ཏུ་རྒྱ་རྒྱན་གཤེར་
 མེ་ཆོ་བཞེག་ཅམ་ཀྱི་རང་མཆོན་ཀྱི་ཆ་དེ་ཐ་སྙད་རང་དོས་ནས་རྟེན་པ་མིན་
 བ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བ་དང། དོན་དམ་
 དཔྱད་པས་དབྱེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་མཆོན་མི་ཉོད་ན་ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་
 པའི་དབྱེད་བཟོད་ཏུ་ཐལ་ལ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་
 རང་མཆོན་ཡོད་ན་དོན་དམ་པས་སྐྱེ་བ་མི་ཞིགས་པའི་ཐལ་བ་སྐྱེ་རིགས་ཆེན་
 གསུམ་པོ་འདིས་རང་རྒྱུད་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་པར་ཞེན་པའི་མོག་རྟོག་གི་
 ཆ་དེ་བཀག་ནས་དེ་རྟེན་ལྟ་མེས་ཅམ་པའི་མོག་རྟོག་དང་དེར་མ་བཟད་ག་

མེད་ལ་ཡིད་ཤེས་ཡོད་པ་རི་ལྗེ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་མད་པའི་གནས་སྐབས་འདིར་
 ཡང་ཁྱི་རྩལ་གྱི་དོན་མེད་པར་དོན་ལྡན་གི་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་འདྲ་དོན་ཞིག་
 འདིར་མི་ལམ་ཏུ་ཡིད་བྱིན་མ་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་ལྡོད་མེད་ཆ་ཤིང་ཕྱི་བ་
 བྱིས་རྒྱུ་ཤིག་གི་པའི་ལྷགས་ཡིན་ལ་དེར་གཞུགས་སྐྱོ་ཤོགས་ལྷལ་མེད་ཀྱང་ཡིད་
 ཡོད་པས་མད་པའི་སྐབས་སྐྱལ་ལ་ལྷལ་མེད་ཀྱང་ལྷལ་ཅན་ཤེས་པ་ཡོད་པར་
 བརྒྱབ་པ་འདི་རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་ཤི་ཞེས་གོ་སམ་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །
 གཉིས་པ་ནི། རི་ལྗེར་ཁྱོད་གྱི་ཁྱི་ལྷལ་མི་ལམ་ཏུ། བ་སྐྱེས་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱང་
 སྐྱེས་མ་ཡིན། མིག་དང་མིག་གི་ལྷལ་དང་དེས་བསྐྱེད་མེས་མ། གསུམ་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་ནི་རྩལ་པ་ཡིན། རྣ་ཤོགས་གསུམ་པོ་ལྷག་མའང་སྐྱེ་བ་མེད། ཁྱི་
 ལམ་རི་ལྗེ་བཞིན་ཏུ་མད་འདིར་ཡང་། དངོས་རྣམས་རྩལ་ཡིན་ཤེས་པ་དེ་ཡོད་
 མ་ཡིན། ཁྱོད་ལྷལ་མེད་ཅིང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་མེད། ཞེས་པས་བརྟན་
 ཏེ། མི་ལམ་ཏུ་དོན་མེད་པར་དོན་ལྡན་གི་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་
 ཏེ། རི་ལྗེར་རྣམ་རིག་པ་ཁྱོད་གྱི་ལྷགས་ལ་ཁྱི་རྩལ་གྱི་གཞུགས་ཤོགས་ལྷལ་རྣམས་
 མི་ལམ་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་འདྲོད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་བརྟག་ན་ཡིད་
 ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ལ། མ་བརྟགས་པའི་དོར་ཤེས་པ་རྣམ་
 བ་ལྟར་ལྷལ་ཡང་རྣམ་པ་འདྲོད་དགོས་སོ། །རི་ལྗེར་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
 དེར་མིག་དང་མིག་གི་ལྷལ་གཞུགས་དྲུང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་
 བཞིན་ཏུ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་མེད་པས་གསུམ་
 པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་རྩལ་པ་འབང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ལ་རང་བཞིན་མེད་
 པར་མཆོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་རྣ་པ་ཤོགས་
 ཏེ་རྣ་བ་ནས་ཡིད་གྱི་བར་གྱི་ལྷལ་དབང་ཤེས་གསུམ་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་རྩལ་པའི་རྣམ་པ་ལོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་མི་ལམ་གྱི་ལྷལ་

དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྩལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་ལམ་
 དེ་ན་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་བདེན་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཐལ་འབྱུར་
 ཆེན་པོའི་ལྷགས་འདིར་མི་ལམ་གྱི་ཁམས་པའི་བརྒྱུད་པོ་ཐམས་ཅད་འཇིག་
 རྟེན་ཤིང་ལ་ལྟོས་པའི་ལོག་པའི་ཀྱན་རྩལ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལའང་
 མེད་ཞེས་པའི་བད་འདོགས་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེས་མ་དགོས་པར་ཤེས་སོ། །
 དེ་ལྟར་མི་ལམ་གྱི་ལྷལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་པའི་གསུམ་ཆར་
 རྩལ་པ་ཡིན་པ་རི་ལྗེ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་མད་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་། སྐྱིར་དངོས་
 པོའི་ཆོས་རྣམས་རྩལ་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁྱི་ལག་ཏུ་དམིགས་ཀྱིད་གྱི་ཤེས་པ་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དམིགས་བྱའམ་སྐྱོད་པའི་ལྷལ་
 མེད་ཅིང་རྟེན་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པ་རྩལ་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སྐྱེ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །
 གསུམ་པ་ནི། འདི་ན་རི་ལྗེར་མད་བཞིན་རི་མིད་ཏུ། བ་སྐྱེད་དེ་མིད་དེ་ལ་གསུམ་
 པོ་ཡོད། ཁུད་པར་ཀྱང་ན་གསུམ་ཆར་ཡོད་མིན་ལྟར། གཏི་ལྷག་གཉིད་ལས་
 མད་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་རི་ལྗེར་མད་
 པའི་གནས་སྐབས་ན་ལྷལ་དབང་ཤེས་གསུམ་པོ་ཡོད་པར་རྣམ་པ་དེ་བཞིན་ཏུ།
 རི་མིད་ཏུ་ཤེས་པ་ཀྱིད་གཉིད་གྱི་ཐ་སྙེད་ལས་མ་སྐྱེད་པ་དེ་མིད་ཏུ་མི་ལམ་མི་པ་
 པོ་དེ་གི་རྣམ་པོ་ལ་ལྷལ་དབང་ཤེས་གསུམ་པོ་ཆོང་བར་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཞེན་
 པའང་ཡོད་ཀྱང་། གཉིད་གྱི་ལྷགས་ཐད་དེ་མད་པར་ཀྱང་པ་ན་མི་ལམ་གྱི་སྐབས་
 གྱི་གསུམ་ཆར་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་ཏུ། རི་མིད་མ་རིག་པའི་གཉིད་ལྷག་
 པོ་ལས་མ་སྐད་པ་དེ་མིད་ཏུ་ལྷལ་དབང་ཤེས་པ་གསུམ་ཆར་ཀྱང་མཆོངས་པར་
 ཡོད་ལ། གཏི་ལྷག་གི་གཉིད་མ་ལྷམ་པ་ཀྱང་ནས་ལྷུང་པས་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་
 དང་ལྷལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མའོན་ཏུ་མད་པར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་གསུམ་

པ་དྲེག་ཞི་མེད་རྒྱ་རང་ལ་མང་པ་མི་མེས་ལྟར་གྱི་གཞི་མང་པའི་ཤུལ་མ་གྱི་
ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་ན་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཤེས་ཆུང་པ་ཞིག་ནས་
ཡང་མིང་པ་མ་ཡིན་ནོ།

གཞིས་པ་སྐྱེ་གད་ཀྱི་དཔེ་དགག་པ་ནི། དབང་པོ་རབ་པའི་བཅས་པའི་སྐྱོ་གང་
གིས། །རབ་པའི་བཅས་པའི་སྐྱེ་གད་པར་མཐོང་པ། དེ་སྐྱོ་ལ་རྒྱུ་མ་གཞིས་ཆར་
བདེན་པ་སྟེ། དེ་ན་གསལ་མཐོང་ལ་གཞིས་གཤམ་རྒྱུ་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་ཤེས་
བྱ་མེད་པར་སྐྱོ་ཡོད་ན། །སྐྱེ་དེའི་ཡུལ་དང་མིག་ནི་རྒྱུ་འབྱེད་པའི། །རབ་
པའི་མེད་པའང་སྐྱེ་གད་སྐྱོར་འབྱུར་ན། དེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་མིན། །
ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་རབ་པའི་བཅས་པའི་སྐྱོ་གང་གིས་
རབ་པའི་བྱིས་པ་སྐྱེད་པའི་མ་སྐྱེ་ཡིས་སྐྱེ་གད་ལ་མེས་པའི་ཡུལ་ནས་མང་པར་
མཐོང་བདེའང་དེར་རྒྱུ་གི་སྐྱོ་ལ་རྒྱུ་ན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཞིས་ཆར་བདེན་
པ་སྟེ། དེ་དང་དེར་རྒྱུ་ཆ་འགག་མེད་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་པའི་བྱི་
སྐྱོན་དང་མལ་བའི་མིག་དག་པ་དོན་གསལ་པོར་མཐོང་བའི་མཐོང་པ་ལ་རྒྱུ་
ན། ཡུལ་སྐྱེ་གད་དང་ཡུལ་ཅན་དེ་འཛིན་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞིས་གཤམ་རྒྱུ་པ་ཡིན་
ཏེ། གཞིས་ཆར་དེ་ལ་མི་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ཆུང་ཡུལ་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་
པ་མི་མིང་དོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཡུལ་སྐྱེ་གད་དེ་མེད་པར་ཡང་སྐྱེ་གད་འཛིན་
པའི་སྐྱོ་དེ་ཡོད་མིང་ན། །སྐྱེ་གད་དེའི་ཡུལ་འཕར་གཞིང་རྒྱ་ཡུལ་དང་གང་གི་མིག་
ནི་རྒྱུ་སྐྱེ་འབྱེད་པའི་ཆོམ་ན། །རབ་པའི་བྱི་སྐྱོན་མེད་པ་དག་པའི་མིག་ལའང་
སྐྱེ་གད་རྒྱ་རྒྱུ་པའི་སྐྱོར་འབྱུར་པར་ཐལ་ཏེ། ཡུལ་མེད་པར་མཐོང་མ་པའི་ཕྱིར་
རོ། དེས་ན་མིག་དག་པ་ལ་སྐྱེ་གད་རྒྱུ་པ་དེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། ཡུལ་
མེད་པར་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་ཡོད་ཤེས་བྱ་པ་དེ་ནི་ཆོག་ཅིང་ལས་དོན་ལ་ཡུལ་
པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ།

གཞིས་པ་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ལས་དོན་ཀྱིས་རྒྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་
དགག་པ་ལ་མཆོམས་རྒྱུར་པའི་སྐྱོན་པ་གཞན་ཡགས་བརྒྱུད་པ། དེ་དགག་པ་
གཞིས། དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་སྐྱོན་ལྟ་ནི། མིན་མེད་དེ་ཕྱིར་
དེ་ལ་སྐྱོ་མི་འབྱུར། །ཤེས་བྱ་ཡོད་དེ་རྒྱུ་ཡུལ་བས་མིན་ཞེས། ཞེས་པས་བརྟན་
ཏེ། ཡུལ་སྐྱེ་གད་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བར་ངེས་ན་
དེ་རྒྱུར་རྒྱུར་ནའང་། འདྲིར་ཤེས་བྱ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ཤེས་པ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་མ་ཡིན་ཀྱི།
རང་གི་བག་ཆགས་ཡོངས་སྐྱེན་པ་དང་མི་སྐྱེན་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཆོན་
གང་གི་ཕྱིར་ན་རབ་པའི་བཅས་པའི་ཡུལ་གསལ་པར་མཐོང་བ་དག་ལ་སྐྱེ་གད་
མཐོང་བའི་སྐྱོ་ཡི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་དེ་ཡོངས་སྐྱེན་པ་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་
མཐོང་བ་དག་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་གད་ཀྱི་སྐྱོ་ལས་ཤེས་པ་མི་འབྱུར་པ་ཡིན་ལ། རབ་པའི་བ་
ཅན་ལ་རྒྱུ་པ་ཡོངས་སྐྱེན་པ་ཡོད་པས་སྐྱེ་གད་ཀྱི་སྐྱོ་འབྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཡུལ་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་ཡུལ་སྐྱེ་གད་ཀྱི་དེ་རྒྱུ་པ་
དང་ཡུལ་བས་མི་སྐྱེ་བ་མིན་པས་རབ་པའི་མེད་པ་འཕང་སྐྱེ་གད་ཀྱི་སྐྱོ་འབྱུར་
པའི་ཐལ་བ་མེད་དོ་ཞེས།

གཞིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། མདོར་བརྟན་པ་དང་། རྒྱུ་པར་བཤད་པ་གཞིས་
ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་དེ་མེད་པས་འདྲི་ནི་འབྱུང་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ།
གལ་ཏེ་རྒྱུ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡུལ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་
སྐྱེན་པ་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལ། མ་སྐྱེན་པ་ལས་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དག་ཏུ་འབྱུར་བ་
ཞིག་ནའང་། འཆད་འབྱུར་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ན་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡུལ་པའི་རྒྱུ་པ་དེ་མེད་པས་བག་ཆགས་སྐྱེན་པ་སྐྱེན་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་འི་
ངེས་པ་འདྲི་ནི་འབྱུང་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོར་བརྟན་པའོ།

གཞིས་པ་ལ། རྒྱུ་པ་ཤེས་ད་རྒྱུ་པ་ལ་རྒྱུ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ།

མ་འོངས་པ་ལ་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ། འདས་པ་ལ་རྣམ་
 པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་རྣམ་པ་ཡིད་
 པ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞིག་གསུངས་ཏེ། འདིར་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་
 ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ན། རྣམ་ཤེས་ད་ལྟ་བུ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་ཞིག་གསུངས་སྟོན་ཏེ།
 འདས་པ་དང་རམ། མ་འོངས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་
 གང་། དེ་ལ་དང་པོ་རྣམ་པ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་བཞིན་པ་ད་ལྟ་བུ་ལ་རྣམ་
 པ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷུང་བ་ཞིག་ཡིད་པའི་གྲྭ་ལས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 གང་ཆོ་རྣམ་པ་འཛིན་ཏུག་པ་འབྲེལ་སྒྲུབ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་དེའི་ཆོ་
 བོ། རྣམ་པ་འདྲ་ད་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང། དེའང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་
 པ་མེད་ཆོ་བ་རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་པས། ད་ལྟའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཞིན་པ་འབྲས་ཏུ་
 ཉིད་ཏུ་ལྷུང་བ་འདི་ཁོ་རང་གི་རྣམ་ཉིད་ཏུ་འདྲ་བུ་ན། རྣམ་པ་རྣམ་པ་རྟོག་ཅིག་
 པས་དེ་མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བདག་རྣམས་ལས་རྣམས་འབྱུང་བས་སོ། །
 གཞན་ཡང་རྣམ་པ་ཤེས་ད་ལྟ་བུ་འདི་རྣམ་ཉིད་ཏུ་འདྲ་བུ་ཏེ། རྣམ་པ་ནི་དེ་རྣམ་
 དེའི་རྣམ་པ་འཐད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་ཡུལ་སོགས་ནི་ཁས་མ་ཐུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། གཞན་ཡང་འབྲས་ཏུ་རྣམ་པ་ཤེས་པ་དེའི་རང་ཏུ་མ་རྣམ་པ་དེ་ལས་
 མི་གཞན་པའི་ཕྱིར་མ་ཞིག་པས་ན། གང་ཏུ་རྣམ་པ་ཆོ་ས་པོ་ན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་
 མི་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཏུ་རྣམ་པ་ཤེས་པ་པོ་ན་མི་འཇིག་པར་ཡང་འབྱུང་
 རོ། གང་གི་ཆོ་རྣམ་པ་ལས་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་དབང་ཏུ་ན་ནི། རྣམ་པ་ལས་
 རྣམ་པ་ཤེས་ད་ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་ན། དེའང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་པ་ཤེས་ད་ལྟ་
 པ་ཡིན་པས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་དགག་པ་དང་། རྣམ་པ་ལ་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་
 བོ། མ་རྣམས་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པ་ཡོད་མིན། རྣམ་པ་མེད་པར་ལྷན་པར་ཅན་

ཡོད་མིན། ཁོ་གསུངས་ཏུ་ལའང་དེ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ། ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་མ་རྣམས་པ་རྟེན་མ་འོངས་པ་འདི་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ལྷན་པ་
 པ་མིན་ཏེ། རི་རྩུབ་ཞེན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
 རྣམ་པའི་བྱུང་བར་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི་བྱུང་བར་གྱི་གཞི་ཡིན་ནོ། ཞིག་གསུངས་
 པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་རྣམ་པ་ལྷན་པ་བྱུང་བ་ཞིན་མི་རྟག་པ་དེའི་བྱུང་བར་ཡིན་
 དགོས་ཏུ་འདིར་རྣམ་པ་ནི་རྣམ་པ་ལས་རྣམ་པའི་བྱུང་བར་ལས་ཤེས་པ་མི་
 འདྲ་བའོ་ཅེས་རྣམས་དགོས་པས་རྣམ་པ་བྱུང་བ་ཞིན་རྣམ་པ་ཤེས་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་
 རྟེན་དེས་ན་བྱུང་ཆོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་མ་རྣམས་པས་གཏན་མེད་
 ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིན་ཞེས་དགག་སྟུག་
 གང་གི་འདྲ་རྟོག་པ་ལྟན་བྱའི་གཞི་སྒྲུབ་པས་པས་པས་ལྟན་མི་རྣམས་སོ། ། དེས་ན་
 རྣམ་པ་འདི་ནི་རྣམ་པ་ཤེས་པའི་དེའི་རྣམ་པའི་ཞེས་བྱུང་བར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་
 པར་དེའི་བྱུང་བར་ཏུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་མི་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷུང་བ་པར་
 ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བྱུང་ཆོས་མ་ཐུང་བར་དེའི་བྱུང་བ་ཞིན་འདི་འོ་ཞེས་སྟོན་མི་འབྱུག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་མ་རྣམས་པ་ལའང་རྣམ་པ་ཡོད་པར་འདྲོད་ན་མོ་གསུམ་
 གྱི་ཡུ་ལའང་རྣམ་པ་དེ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ། རྣམ་པ་ཆོ་ས་པོ་ན་པས་པས་པས་
 གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབྱུང་བར་འབྱུང་བས་བརྟན་འདྲོད་ན། རྣམ་པ་མེད་
 པར་འདི་ཡི་འབྱུང་འབྱུང་མེད། ལན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲུག་པ་ནི།
 ལྷུང་བ་མིན་ཞེས་དཔེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། ཞིག་པས་ལྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་
 རྣམ་པ་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཏུ་
 རྣམ་པ་རྣམ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་འོ་རྣམ་པ་འདི་འོ་ཞེས་མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པས་བྱུང་བར་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་རྣམས་བརྟན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད་དེ། དཔེར་
 ན་འཇིག་རྟེན་ན་འབྲས་ཆན་ཆོས་ཤིག། རྣམ་པ་འདི་དག་ལ་རྣམ་པ་བྱུག་

གི་གཅེས་པ་དང་། བཟུང་བཅོས་ལས་བྱུང་། མངལ་དུ་འཁུག་པ་གསུམ་དག་
 གྱེ། འཁོར་ལོས་བཟུང་དང་རང་བྱུང་གཉིས། ཞེས་བཟད་དོན་ལྟམས་དུ་འདོད་
 ཅ། དེ་འདྲ་མ་བྱུང་གྱེ། གལ་ཏེ་རྩལ་པ་ཡོད་ན་རྩལ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་འབྱུང་
 པ་ཞིག་ན། རྩལ་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་པ་རྩལ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡོད་པས་
 པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་ཕྱི་རྩལ་མེད་པར་རེས་པས་
 འདི་ཡི་འབྱུང་བར་འབྱུང་བའི་རྩལ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་རེས་ཏེ།
 རྩལ་པ་རྩལ་པ་ནི་རྩལ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་
 རྩལ་པར་ཤེས་པ་དང་རྩལ་པ་ནི་པན་རྩལ་རྩལ་པ་འཁོག་ག་ཞེས། དཔེར་
 བ་རིང་སོ་ལ་རྩལ་པ་ལྟར་བྱུང་པ་མཁམ་པ་ལྟར་པན་རྩལ་གཅིག་གཅིག་གི་དོན་
 ལ་བརྟེན་པའི་འབྲུག་པ་ལྟར་རྩལ་པ་རྩལ་པ་ནི་རང་བཞིན་དོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་
 པ་མེན་པ་ཉིད་དོན་ཞེས་མ་བྱེད་རང་མང་འབྲེལ་བྱུང་དང་འཕགས་པ་རྩལ་པས་
 དམ་པ་རྩལ་པ་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་རྩལ་དུ་བཞིན་བྱུང་པ་ལས། འབྲམ་པ་མེད་
 པར་རྒྱ་ཡིན། རྒྱ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འབྲམ་པ་ལྟར། །
 རྒྱ་ཉིད་དུ་ནི་ཐལ་བར་འབྱུང་། ཞེས་དང་། བཟུང་བཅོས་ལས་བྱུང་། གལ་
 ཏེ་དངོས་པོ་གང་རྩལ་བྱུང་། དེ་ཉིད་ལ་ཡང་རྩལ་པ་མེན། རྩལ་པ་གང་ཡིན་
 དེ་འབྲུག་ན། །གང་ལ་རྩལ་པ་ནས་གང་ཞིག་འབྲུག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །
 གསུམ་པ་འདས་པའི་རྩལ་པ་དགག་པ་ལ། བཀག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ཉེས་
 སྤང་གི་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འགགས་པའི་རྩལ་མེན་ལས་
 འབྱུང་ན། །གཞན་གྱི་རྩལ་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་འབྱུང་། རྩལ་པ་རྩལ་པས་
 དེར་པན་རྩལ་པ་དང་ཡོད། དེ་ཕྱིར་ལྟར་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འབྱུང་། །
 ཞེས་པས་བཟུན་ཏེ། གལ་ཏེ་འགགས་པ་རྩལ་པའི་རྩལ་པར་ཤེས་པས་
 རང་ཉིད་འགག་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ན་རང་དང་རྩལ་པ་མཁམ་བྱུང་པའི་

འབྲམ་པ་ཕྱི་མ་མེད་པའི་དོན་དུ་ལྟར་གཞི་ལ་བཞག་པའི་རྩལ་པ་ཡོད་པས་རྩལ་
 པ་ལས་རྩལ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་རྩལ་པ་རིམ་པར་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ་ཞེས།
 བཟུག་པ་ལྟམས་གཉིས་ནི་མཐའ་དཔྱོད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རྩལ་པ་གཤམ་འདོད་
 པ་རྩལ་པ་རོ། །དེ་འདྲ་མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་རྩལ་པར་ཤེས་
 པ་གཞན་གྱི་རྩལ་པ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་རྩལ་པས་གཞན་འབྱུང་
 བར་འབྱུང་བས། དེ་རྩལ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་ཐལ་ཏེ།
 གང་གི་ཕྱིར་ན་རྩལ་པ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ཅིག་རྩལ་པའི་མེད་པར་མ་ཆད་པར་
 འཁུག་པའི་རྩལ་པ་དང་རྩལ་པ་ཅན་རྩལ་པ་ཅིག་ལྟེ་རྩལ་པ་སྐབས་དེར་པན་རྩལ་
 རྩལ་པ་དང་དུ་ཡོད་པར་རྩལ་པ་རང་གིས་འཕྲུལ་པས་ཐམས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་རྩལ་
 དང་རྩལ་པ་ལྟར་ལས་འབྲམ་པ་ཡིན་མེན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །
 གཉིས་པ་ལ་ལན་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདིར་ནི་རྩལ་
 ཅན་ཐ་དང་ཕྱི། དེ་དག་ལ་རྩལ་པ་དང་མེད་དེའི་ཕྱིར། ཉེས་མེད་ཅེས། །
 ཞེས་པས་བཟུན་ཏེ། གལ་ཏེ་རྩལ་པས་རྩལ་པ་ལྟར་བྱུང་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་
 རྩལ་པ་ཅན་རྩལ་པ་ཅིག་ལ་བག་ཆགས་འཁོག་བྱེད་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲམ་པ་
 རྩལ་པ་ཅིག་ལྟེ་རྩལ་པ་རྩལ་པ་ཅན་ཐ་དང་པར་ཡོད་ཡོད་ཕྱི། དེ་རྩལ་པ་ཡང་རྩལ་པ་
 ཅི་གཅིག་པ་མོན་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་རྩལ་པ་དང་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཐམས་
 ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་རྩལ་པར་ཐལ་བར་མི་འབྱུང་བས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཅེས།
 གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་བཟུང་བྱེད་ཀྱིས་ །ཐམས་ཅད་པའི་རྩལ་པ་སྐབས་མེད་ཕྱིར་རོ། །
 བཟུག་པ་ཉིད་སྐམ་ལ་བརྟེན་ཆོས་རྩལ་པ་ནི། །གཞན་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྩལ་པ་ཅིག་
 གདོགས་མེན་ཏེ། །གང་དག་རང་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མོས་པ། དེ་དག་རྩལ་པ་ཅིག་
 གདོགས་པ་རིགས་མ་ཡིན། ཞེས་པས་བཟུན་ཏེ། གལ་ཏེ་ལྟོད་ཀྱིས་ཐེར་པ་
 ལྟར་ཡིན་ན་ཉེས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ཞིག་ན། རྩལ་པ་ཅན་ཐ་དང་ལ་རྩལ་

གཅིག་པ་འདི་ནི་མ་ལུག་པ་མ་ལུག་པ་ཞིག་གི་མི་འབྱོར་ཞིག་ལྟར་ཤིས་
སྤྱི་ཚུལ་མ་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ལ་ལྟར་ལ་མ་ལྟར་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་འདྲུག་
པའི་ཤི་སྐད་མ་ལྟར་པའི་ཤིས་རྒྱུ། །དེ་ལ་ན་གང་ཟག་ཀྱང་མ་དང་ཤིས་སྐད་
ལྟ་བུ་སྐད་གཞན་དང་གཞན་ལ་པའི་སྐད་པའི་ཤིག་ལ་ཤིག་པའི་ཤིས་ལྟར་
ནི་གཞན་ཤིང་ཡིན་པའི་ཤིས་ན་སྐད་ཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ཤིག་ཡིན་ཏེ། དེ་
པའི་སྐད་ཅིག་པ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་གང་དག་རང་མཚན་ཤིང་ཤིས་མ་དང་སྐད་
སྐད་པའི་སྐད་ཅིག་ཏུ་གཏོགས་པར་ཤིག་པའི་ཤིན་ཏེ། གཞན་ཤིང་
ཡིན་པའི་ཤིས་རྒྱུ། །འདི་སྐད་ལྟར་པའི་པའི་སྐད་ཤིས་གཞན་ཏུ་མིང་པ་ལ་མ་
ལྟར་ཏུ་སྐད་ཅིག་མི་འཆད་པར་མི་འཆོམ། །དེ་ལ་ལུས་པ་མིན་པ་ཡོད་མེད་
ཤིས་ལྟར་པར་ཤིས་པ་མི་ཤིང་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཡོད་མེད་ཤིས་ནི་ལ་ཡིན་
ན་ཤིས་གང་སྐད་པ་དེ་ནི་ལུས་པ་མི་ཤིང་པར་པའི་སྐད་པ་འདིས་པའི་སྐད་
ཏེ། དེས་ན་ཤིས་ཀྱི་མིང་ན་ཤིས་པ་འདྲ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གནས་པ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་མེས་པ་དེ་ལས་མེས་པོར་སྒྲུབ་པའི་བག་ཆགས་སྒྲིབ་ཚུལ་དགག་པ་
ལ། རྒྱལ་མ་ལ་བརྒྱན་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། མི་པ་རྒྱ་རྒྱ་
པ་རང་རྒྱས་འགའ་ཞིག་ལས། དེ་མ་མག་ཏུ་དེ་ནི་རྒྱ་འབྱུང་ཞིང་། རང་གི་
རྒྱ་མེས་རྒྱ་ཁྱི་རྒྱ་དེ་ལ། དང་པོ་པ་རྒྱ་མེས་ཅན་མི་མེས་ལྷ་པོ་རྒྱ་མེས་།
འདི་ན་དང་པོ་ལས་ལྷ་པོ་རྒྱ་མེས་པར་ཤིག་ཀྱི་གཞུང་མེད་པར་རང་གི་མ་མེས་
ལས། རྒྱ་མེས་སྒྲུབ་ཏེ་དེ་འབྱུང་པར་མ་རྒྱ་མེས་རྒྱ་མེས་། རྒྱ་མེས་ཀྱི་རྒྱ་མེས་ལྷ་པོ་
པར་མེས་མ་མེས་ལོ། མི་ལས་ན་ནི་པ་རྒྱ་མེས་དོན་གཞི་མེད་པར། རང་གི་
རྒྱ་མེས་ལས་དེ་ནི་རྒྱ་མེས་ཅན་མེས་ལ། འབྱུང་པ་རྒྱ་མེས་དེ་པ་ཞིག་མ་དང་ལའང་
འདིར། རྒྱ་མེས་མེད་པར་མེད་ནི་ཡོད་ཅེས། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་མེས་ལས་

རྒྱལ་ཡིག་པས་དབང་པོ་དང་ཕྱི་རོལ་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཡང་རྒྱལ་ཤེས་འབྲུག་
 པར་བསམ་ནས་སྒྲུབ་པ། མིག་གི་སྒྲུབ་པར་འབྲུག་པའི་རང་གི་རྒྱལ་པ་གང་
 ཞིག་ཀྱང་གཞི་ལ་རྒྱལ་ཤེས་སྒྲུབ་པ་ཞིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཚུས་གཞན་
 ཡིས་པར་མ་ཚོང་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མིག་ཤེས་དེ་གི་སྒྲུབ་པར་འབྲུག་ཞིང་། འདིས་
 བོ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་བརྒྱན་ནོ། ། ཞིང་གི་སྒྲུབ་པའི་མ་ཐག་བདག་རྒྱུན་དང་
 དམིགས་རྒྱུན་ཡང་ཤེས་པ་ལས་གཞན་མེད་ཅེས་སྟེན་པས། མིག་རང་གི་རྒྱལ་
 པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུན་གྱི་རྒྱལ་པ་དེ་ལས་ཡིག་
 པའི་དབང་གིས་ཡིས་པ་རྒྱལ་པ་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྒྱགས་
 རྒྱུན་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དང་པའི་དབང་པོ་མ་ཡིན་ནོ། ། དཔེ་རྒྱུ་མ་གིང་
 གིང་ལུ་ལ་ཚུགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཕྱི་རོལ་གྱིས་བརྒྱུར་པ་ལ་མི་རྩོམ་པར་རང་གི་མ་
 ཐོན་ལས་དཔལ་པོར་སྒྱེ་བ་དམིགས་པ་བཞིན་ཏུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དབང་
 པོ་ལས་འབྲུག་པར་གཞན་པའི་རྒྱལ་པར་ཡིག་པ་ཕྱི་ལོ་གཞུང་པ་སྒྲོལ་གསལ་རྩོམ་
 པ་མེད་པར་ཏུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་རང་གི་མ་ཐོན་ལས་རྒྱུན་པོ་དང་མེར་པོ་
 ཚུགས་སྒྲུབ་པ་འདི་ཏུ་འབྲུག་པར་མ་རྒྱལ་གསལ་ནས་རྒྱན་ཏུ་ནོར་ཏུ་པར་
 མ་སྒྲུབ་པའི་གཞུགས་བརྒྱན་ཞུང་པ་དེ་ལ་ནོར་ཏུ་པར་མ་སྒྲུབ་པར་ཞིན་པ་ལྟར་
 མ་སྒྲུབ་པོ་རྒྱལ་པ་ཡིས་ཤེས་པ་འདི་ཕྱི་རོལ་ཕྱི་རོལ་པའི་གཞུང་པར་ཤེས་པ་གིང་
 ལས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། ། དེ་ལྟར་ན་དམིགས་པའི་རྒྱུན་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དང་
 པའི་ཕྱི་རོལ་ཕྱི་རོལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱལ་པ་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་མི་ལས་ན་གོ་དབང་
 པོ་དང་གཞུགས་ཚུགས་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་མེད་པར་རང་དང་རྒྱེས་ཏུ་
 མ་ཐུན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཡོངས་ཏུ་སྒྲིན་པ་ལས་གཞུགས་ཚུགས་དེ་
 ཡི་རྒྱལ་པ་ཅན་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྲུག་པའི་རྒྱུ་དེ་བཞིན་ཏུ་མང་པར་འབྲུག་པའི་གཞན་
 སྐབས་ལའང་འདིར་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་འབྲུག་པ་མེད་པར་ཡིད་དེ་རྒྱལ་པར་ཤེས་

མི་འཕྱུར། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གཤམ་ཏེ་ཡུལ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ན། རྒྱལ་འཕྱུར་པ་ཡིས་སྒྲུ་མའི་མན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྒྱལ་པ་རྣམས་པ་ན།
ཡུལ་གཤར་ཏུ་མ་མེད་ཀྱང་གཤར་ཏུ་མ་ཡིས་ཡོད་པས་ཀྱང་གཤར་བའི་མ་གཞི་མཆོང་བ་
དེ་རི་རྩུར་འཐད་ཅེ་ན། དེ་རྩུར་མཆོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མུར་བཤད་པ་
རྩུར་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྒྱལ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཆར་རྩུར་ཅོམ་ཏུ་མཆོང་ས་
ཤིང་རིགས་པས་དབྱུད་ན་གདོད་ནས་སྒྲེ་བ་མེད་པར་མཆོང་ནི། ཉིང་འཛིན་
དེ་ནི་དེ་མོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། གནས་
ལུགས་མ་ཡིན་པར་མོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་ལྷང་ལས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་རྩུར་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན། རྒྱུད་
ཀྱི་དབང་སྒྲུབ་ཡུལ་རྣམས་གར་ཀྱི་རྩུད་མ་མོགས་ལ་སྒྲེ་བོ་ཏུ་མས་བལྟའ་བ་ན་
གཅིག་ལ་རྩུང་བ་དེ་མོ་ན་བཞིན་གཞན་རྒྱལ་ས་ལ་ཡང་རྩུང་བ་རི་རྩུང་བ་དེ་རྩུར་
ཏུ་གཤར་ཏུ་མ་མོགས་མི་རྒྱལ་པ་བསྟོན་པའི་ཡིད་ཅན་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་
ཏུ་འཕྱུར་ན། རྣམས་གར་ཀྱི་རྩུང་མོ་མཆོང་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་གཤར་ཏུ་མ་མཆོང་བའི་
ཡུལ་དེར་སྒྲོ་གཏད་ན་རྒྱལ་འཕྱུར་པ་མིན་པ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་འཕྱུར་
པས་མཆོང་བ་རྩུར་རྟོགས་པར་འཕྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་མདོ་ལས། འདི་ནི་དེ་
མོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱུད་རྩུར་ན་ཉིང་
དེ་འཛིན་དེ་ནི་བསྟན་པར་ཡང་མི་འཕྱུར་བར་ཡང་དག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉིད་
ཏུ་འཕྱུར་རོ། །འདིས་ནི་མེས་ཅོམ་པ་ལ་གཤར་ཏུ་མ་རྩུབ་མ་རྩུབ་ནས་
གཤར་ཏུ་མ་རྩུབ་པར་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་བདེན་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་ནས་
ཡུལ་མི་བདེན་པར་རྩུབ་པར་བྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། རབ་རིབ་དང་ལྷན་དབང་པོ་ཅན་མཆོངས་པ། རྒྱུ་འབབ་ལྷང་
ལ་ཡི་དྲུགས་རྒྱལ་སྒྲོ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཤམ་ཏེ་ཡི་དྲུགས་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་

རྒྱུ་ལ་རྒྱག་ཉིད་ཏུ་མཆོང་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་ཡུལ་མེད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་
ཀྱི་ཤེས་པ་ལྷུབ་ཅ་ཞིན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མུར་རབ་རིབ་དང་ལྷན་པའི་
དབང་པོ་ཅན་ལ་རི་རྩུད་བཤད་པ་དང་མཆོངས་པར་རྒྱུ་འབབ་པའི་རྒྱུ་ལྷང་
ལ་ཡི་དྲུགས་རྒྱལ་ས་ལས་ཀྱི་མཆོངས་རྒྱག་གི་སྒྲོ་འཕྱུར་བའི་དཔེས་ཀྱི་དོན་མེད་
པའི་ཤེས་པ་སྒྲུབ་པ་འདི་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །རི་རྩུར་མཆོངས་ན། རྒྱུ་འབབ་
ལྷང་ལ་ཡི་དྲུགས་འགའ་ཞིག་གིས། ལས་ཀྱི་མཆོངས་ལས་རྒྱག་རྒྱལ་ས་གང་མཆོང་
བ། དེ་སྒྲོ་ལ་རྩུས་གཉིས་ཆར་བདེན་པ་ནི། དོན་གསལ་མཆོང་ལ་གཉིས་ཀྱང་
བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་རྒྱུ་ཡིས་མཆོངས་སོ། །
གསུམ་པ་མཆོག་བསྟན་པ་ནི། མདོར་ན་རི་རྩུར་ཤེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། རྒྱུ་ཡང་
མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་བྱིས། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་པར་མང་ཏུ་བཤད་
པའི་གནད་མདོར་བསྟན་ན་རིག་པ་རབ་ནས་ཀྱང་རི་རྩུར་ཤེས་བྱ་མེད་པར་
འདོད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། ཤེས་བྱའི་རྒྱལ་པ་ཅན་ཀྱི་སྒྲོ་འཕྱུར་པར་ཤེས་པ་ཡང་
རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྒྲེས་པས་ཡོན་མ་མེད་ཅེས་གཞི་མེད་རྩུང་བ་ཉིད་
ཀྱི་དོན་འདི་ཤེས་པར་བྱིས་ཤིག་ཅེས་སོ། །དེ་སྐད་ཏུ་འང་འདི་ག་རྟེན་ལས་འདས་
པར་བཞོད་པ་ལས། མ་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་མིན། དེ་མེད་རྒྱལ་པར་ཤེས་མེད་པ།
དེ་ཕྱིར་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྷོད་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱལ་ཤེས་རྒྱུ་མ་དང་མཆོངས་པར། ཉི་མའི་གཉེན་ཀྱིས་གསུངས་
པ་ཡིན། དེ་ཡི་དམིགས་པ་འཕར་དེ་བཞིན་ཏེ། དེས་པར་སྒྲུ་མའི་དངོས་དང་འདྲ།
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡུལ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་མི་འཐད་པ་དེ་འདི་ཕྱིར་རྒྱལ་པར་
ཤེས་པ་རྣམས་སྒྲུབ་པར་སྒྲུ་ཞིང་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲུར་པ་འདེབས་པ་འདི་
རི་རྩུད་བཤད་པའི་ཡུང་དང་རིགས་པས་ཡོད་པས་སྒྲུབ་ལྷང་བར་བྱའོ། ཞེས་
རང་འབྲེལ་ལས་བཤད་པའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་དགག་པ་ལ། གཞན་དབང་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ། དེས་ན་སེམས་ཅམ་
 པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པར་བརྟན་པ། བདེན་གཉིས་
 མ་ནོར་བ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱི་ལུགས་ཁོ་ནར་བརྟན་པ། གཞན་དབང་ལས་ལེན་པ་དང་
 འཛིག་ཉེན་ཐ་སྟངས་ཅམ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་མི་མཆོངས་པར་བརྟན་པ་དང་བཞི་
 ལས། དང་པོ་ལ། གཞན་དབང་གི་སྤྱུབ་ཕྱིད་ཀྱི་བའི་ཚུལ་གྱིས་དགག་པ་མཛོར་
 བརྟན་པ། དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་
 པ་ཉིད་ཀྱལ་ཞིང་། གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན། འདི་
 ཡི་ཡོད་ཉིད་གང་གིས་སེམས་པར་འབྱུང་། མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱས་
 མི་རུང་། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱོལ་མེད་པར་ནམས་པར་སེམས་པ་མི་
 སྲིད་པར་བརྟན་ནས་གཉིས་སྟོང་གི་གཞན་དབང་དངོས་པོ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་
 པ་ཉིད་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ། གལ་ཏེ་གཟུང་བ་མེད་ལ་འཛིན་
 པ་ཉིད་དང་ཡང་ཀྱལ་ཞིང་དེ་ལྟར་ལྷུ་ལ་དང་ལྷུ་ལ་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྟོང་
 པའི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་དེ་བདེན་པར་ཡོད་ན། འདི་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་
 དེ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ཚྱུང་གྱི་སེམས་པ་གང་གིས་སེམས་པ་ཡིན་ཅེས་ཀྱི་བར་བྱའོ། །
 དེའང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་སེམས་པར་མི་འཐད་དེ། རང་གིས་རང་ལ་བྱུང་བ་འགལ་
 ཏེ། རལ་གྱིས་རང་མི་གཅོད་པ་དང་སོར་སོར་རང་གིས་རང་ལ་མི་རིག་ཅིང་མིག་
 རང་གིས་རང་ལ་མི་བརྟུང་བ་ཞོགས་སྟེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སེམས་པ་གཞན་
 ཀྱིས་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་ནམས་པར་རིག་པ་ཅམ་ཏུ་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་སེམས་པ་གང་གིས་བྱུང་མ་བཟུང་བར་འབྱུང་བས་ན་གིན་ཏུ་མི་འཐད་
 དེ། ལྷུ་ཅན་གང་གིས་བྱུང་མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱས་མི་རུང་ཉི་གལ་

ཏེ་རྒྱང་ན་རི་ར་སོགས་བྱུང་ཡོད་པར་འབྱུང་རོ། །
 གཉིས་པ་ལ། གཞན་དབང་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་རང་རིག་དགག་པ་
 དང་། དེ་དགག་པས་ཆོད་མ་མེད་པར་གཞན་དབང་ཡོད་པར་མི་འབྱུང་བའི་
 ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དམ་བཅའ་བའི་སྟོན་མ་མཛོར་བརྟན་པ། དེ་རིགས་
 པའི་སྟོན་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། གྲང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྟོང་བས་འབྱུང་
 མ་ཡིན། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། དེའང་གལ་ཏེ་གཞན་རིག་གིས་སེམས་པ་མ་ཡིན་
 མོད། རང་རིག་པ་ཁོ་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་
 བ། རང་རིག་ཉིད་རིགས་པས་འགོག་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་གི་སེམས་པ་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་སྟོང་བར་ནི་རྒྱུགས་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་ཚྱུང་གྱིས་འབྱུང་བའི་དུས་སེག་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དམ་བཅའ་བའོ། །
 གཉིས་པ་ལ། རང་རིག་རྗེས་དཔག་གི་སྟོན་མ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ། རང་རིག་
 མཛོན་སྤྱུ་སྤྱུ་ཆོད་མས་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྒྱགས་
 སྤེལ་གཏན་ཆོགས་བཞོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱི་
 ཏུས་དྲན་ལས་འབྱུང་ཅེན། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། དེ་ལ་ནམས་རིག་པས་གཏན་
 ཆོགས་བཞོད་པ། གལ་ཏེ་འཛིག་ཉེན་ན་ངས་མཐོང་པོ་ཞེས་སྤར་ལྷུ་ལ་མཐོང་
 པའི་ལྷུ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་དུས་སྤྱད་པ་ཡོད་པའི་རྒྱགས་འདིས་རྗེས་སྤྱད་པག་
 པ་ལས་སྤར་སེམས་པས་ལྷུ་ལ་རིག་པས་ན་རང་རིག་པར་ཡང་དེས་པས་གཏན་
 ཆོགས་འདིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་ཞེས་སྤར་བར་བྱེ། སྤར་ལྷུ་ལ་ཁོ་ན་ལས་ལྷུ་
 ཅན་ཉིད་མ་མཐོང་ན་དཔེར་ན་གཞན་གྱི་མིག་མཐོང་བ་བྱིས་དྲན་པ་ན་བདག་
 གི་མིག་གི་དབྱིབས་སྤྱུ་གས་སྤར་མཐོང་བ་མེད་པས་བྱིས་དྲན་པ་འང་མེད་པ་
 བཞིན་ན་ཅེན།

གཉིས་པ་ལ། དྲན་པ་རང་རིག་སྤྱུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་སྤུ་མ་དེས་པས་དགག་

ལྷ་གཙོད་པ་མི་འཐད་དེ་ཞེན། མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཡུལ་
 ཅན་གང་གིས་ཡུལ་ཉམས་སྤྱོད་བར་ལྷུང་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་དབུ་མ་པ་བདག་
 གི་ཕྱགས་ལ་ནི་ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པ་འདི་རྩམ་གཞན་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་གི་ཕྱིར་
 བདག་གིས་སྒྲིན་ཅད་ཡུལ་སྒྲིན་པ་དེ་མཐོང་རྟོ་སྒྲིན་ཏུ་དྲན་པ་ཕྱི་བར་འལྷུང་
 ཏེ་ལྷ་རྩལ་པོ་ཉམས་སྤྱོད་བར་ལྷུང་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་སྤྱོད་པ་ལྷུང་པ་ལྷུང་པ་
 དེ་ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པ་མ་ཡིན་སྤྱོད་པ་ལྷུང་པ་ལྷུང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷ་རྩལ་ཕྱི་
 རྒྱུང་བ་དྲན་ཚུལ་འདི་ཡང་རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་མི་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྩལ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པའི་རྩལ་དབྱེད་མེད་པར་འཇུག་
 པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩལ་ཡུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རྒྱུ་ལོ། དེ་ཕྱིར་རང་རིག་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱི་གཞན་དབང་གང་གིས་འཇིན་པར་འལྷུང་། བྱོད་
 སོ་ལས་དང་བྱུང་བ་གཅིག་མིན་པས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཇིན་པར་རིགས་པ་ཡིན། །
 ཞེས་པས་བསྐྱེད་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ན་རང་རིག་
 པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་གཞན་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིན་ན་བྱོད་ཀྱི་གཞན་
 དབང་དེ་ཡོད་པར་ཡུལ་ཅན་གང་གིས་འཇིན་པར་འལྷུང་ཏེ་གང་གིས་ཀྱང་
 མ་མཐོང་བ་དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དོ། རང་རིག་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་རྩམ་དཔག་
 གིས་མི་འལྷུབ་པ་མ་ཟད་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་མི་འལྷུབ་སྟེ། རང་གིས་རང་
 ཉིད་རིག་ན་རིག་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དང་། རིག་པར་བྱ་བའི་ལས་དང་། རིག་པའི་
 བྱ་བ་འདྲ་མ་མི་དང་པ་ཡིན་པས་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་འལྷུང་ན་དེ་ནི་མི་མིད་
 དེ་གཙོད་པ་པོ་དང་གིང་དང་གཙོད་པའི་བྱ་བ་རྩམས་པ་གཅིག་ཉིད་ཏུ་འཐད་
 པ་མིན་པས་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་འདི་ལས་ཀྱང་རང་རིག་ཡོད་མི་མིད་
 པས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དེ་འཇིན་པར་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འལྷུལ་

བ་སྟེ་རིགས་གིང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ལང་གར་གཉེགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཇི་
 ལྟར་རལ་ལྷོས་རང་གི་སྟེ། གཙོད་པར་མི་བྱེད་མང་མོ་ནི། རང་ལ་རིག་པར་
 མི་བྱེད་ལྟར། རང་རིག་ཤེས་པ་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
 གཉིས་པ་གཞན་དབང་ཡོད་པར་རེས་པའི་ཆོད་མ་མེད་བཞིན་ཏུ་དེ་ཡོད་པར་
 ལས་མེན་པ་མི་རིགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་མ་ཤེས་པའི། བདག་ཅན་
 གཞན་དབང་རྟོ་བོའི་དངོས་ཡོད་ན། ། གང་གིས་ན་འདི་ཡོད་པར་མི་འདོད་
 པ། བྱོད་ལ་མོ་གཞན་ལས་གཞོད་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད། ཞེས་པས་བསྐྱེད་ཏེ། གལ་
 ཏེ་བྱོད་ཀྱི་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཉིད་བདག་དང་གཞན་ལས་མི་སྟེ་བར་
 གོང་ཏུ་ཕྱིར་བསྐྱེད་པས་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་། འདིར་བཤད་མ་ཐག་པར་རང་རིག་
 གཞན་རིག་ཤེས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏུ་ཡང་བསྐྱེད་
 པ་ཡིན་ན། ད་ཏུར་དེ་ཉིད་པའི་གཞན་དབང་གི་རྟོ་བོ་སྟེས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
 འདས་གིང་འཕགས་པའི་ཕེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡུལ་ཏུ་ལྷུང་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་
 པར་འདོད་ན། རྒྱ་མཆོན་གང་གིས་ན་མོ་གཞན་ཀྱི་ཏུ་འདི་ཡོད་པར་འདོད་
 མི་རིགས་ཏེ་རིགས་པར་ཐལ། གཉིས་ཀ་ཡང་བདག་དང་གཞན་ལས་མ་སྟེས་
 པ་དང་ཆོད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཤེས་པར་མཆོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་ཀ་
 ཡོད་མེད་མཆོངས་པ་བཞིན་ཏུ་མོ་གཞན་ཀྱི་ཏུ་མི་འདོད་པ། རྩམ་རིག་བྱོད་ལ་མོ་
 གཞན་ཀྱི་ཏུ་མ་མཐོང་པ་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད། གཞན་དབང་གིས་པན་ཅི་ཞིག་གདགས།
 གཞན་ཏུ་ནོ་གཞན་དབང་ལྟར་མོ་གཞན་ཀྱི་ཏུ་འདི་ཡང་སྟེས་པ་ཐམས་ཅད་
 ལས་འདས་གིང་འཕགས་པའི་ཕེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡུལ་ཏུ་ལྷུང་པའི་རང་བཞིན་
 ཅན་ཞིག་འདོད་པར་ཕྱིས་ཤིག

གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པར་བསྐྱེད་པ་ནི། གང་ཆེ་གཞན་དབང་
 ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། ལྷ་རྩལ་བདེན་པའི་རྒྱུར་ནི་གང་ཞིག་འལྷུང་། གཞན་

ཁྱིེ་དབང་གི་རྣམ་པ་ཆགས་པ་ཡིས། །འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་པ་ཆགས་ཀྱིན་
 གྲུང་བརྒྱུ། །ཅེས་པས་བརྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཞན་དབང་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་ཤོར་
 ཏུ་དངོས་པོ་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུར་འབྱུར་ཞིང་ཞེས་སྒྲུབ་པ་དེ་རིགས་
 པ་ལས། གང་གི་ཆེ་ཆེ་ཤིང་བཤད་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་ན་གཞན་དབང་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་རྒྱུད་ཟུང་གྲུང་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཆེ་ཆོས་དང་གང་ཟག་
 གཟུང་བ་དང་འཇིག་པ་ལ་ཤོགས་པ་ཀྱན་ཆོད་བདེན་པ་རྟགས་པར་འཇོག་པའི་
 རྒྱུར་ནི་གཞན་དབང་གང་ཞེས་ཡིན་པར་འབྱུར་ཏེ་མི་འབྱུར་རོ། །ཆོས་མཉམས་
 ཅན་སྟེ་མེད་སྟངས་པ་ཉིད་ཡིན་བཞིན་ཏུ་ཀྱན་ཆོད་སྟངས་པའི་རང་བཞིན་འགོག་
 མེད་ཏུ་སྟངས་ཏུང་བའི་ཆོས་ཁོར་ཏུ་མ་ཆུད་པར་དངོས་པོ་བདེན་ལྟར་བྱེ་ཆོས་
 ལ་ཞེ་ལུག་གཏད་པའི་ལྟར་པའི་མཐའ་མཉམ་པ་ལ་ལྟགས་པ་ཆེ་པས་འཇེ་ལ་བར་
 གྱིམ་གྱི་ཏུང་ཅེས་བྱ་རན་གྱི་གཟུངས་ཕྱོད་པོ། ། གཞན་དབང་དངོས་
 པོ་སྟེ་བཞེད་ཀྱི་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་དབང་གི་རྣམ་པ་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ཉིད་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྟགས་པར་བྱུང་བའི་ཆོས་མཉམས་ཅན་གྱི་རྒྱ་
 ལ་མཛོན་པར་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་ཡིས། རང་གི་ལྟུང་མཐའ་མི་འབྱུང་པར་
 མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྟེ་པོ་གནག་ཆེ་མོ་ནས་མཐམ་པའི་བར་ཏུ་ལྟགས་པའི་
 འདུག་ཅིག་མོང་ཞིག་ཕྱོད་ཤིག་མོགས་ཀྱི་མ་ཉུང་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་གཟུགས་
 དང་ཆོར་པ་ཤོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆགས་ཀྱིན་གྲུང་བརྒྱུ། པར་བྱས་ཏེ་ཁྱོད་ལ་མེད་
 པར་འབྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཀྱན་ཆོད་རྣ་ཆོགས་པའི་གཞི་གཞན་དབང་
 འདོད་ཅིང་གཞན་དབང་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་བརྟེན་པ་ཀྱན་ཆོད་རྣ་ཆོགས་
 པ་མི་ཏུང་བ་ནི་རྣམ་སྟུལ་སྟུལ་གས་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་སྟེ་བའི་
 རྒྱགས་འདི་ལ་ཆུད་པ་ཉིད་འབང་ཞིག་མིད་པར་འབྱུར་གྱི་མཛོན་པར་མཛོ་བ་
 མི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཀྱན་ཆོད་བདེན་པ་ལས་ཉམས་སྒྲུབ་དངོས་ལྟར་བརྟན་

ནས་དོན་དམ་ལས་ཉམས་པ་ལྟགས་ཀྱིས་བརྟན་པ་འདུ། ཡང་ན་ཁོ་རང་གིས་
 དོན་དམ་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་བདེན་པར་མ་ལྟར་པས་དོན་དམ་པ་
 ལས་ཉམས། བརྟན་ཀྱི་རྒྱུར་མ་ལྟར་པས་བརྟན་ལས་ཉམས་ཞེས་བྱའོ། །
 གཟུམ་པ་ལ། མར་འདོད་ཀྱི་ལམ་རྣམ་དག་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཁོ་ནར་བརྟན་པ།
 དེའི་འཆད་པ་བརྒྱུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྟངས་དཔོན་སྒྲུབ་ཞབས་
 ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། ཁྱི་རྣམ་ལྟར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ།
 སྟངས་དཔོན་གྱིན་ཅི་མ་ཆོག་པ་ཆོད་མའི་སྟེས་ཏུ་འབགས་པ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་
 བཅའ་བའི་ཡང་གི་དཔོངས་པ་གྱིན་ཅི་མ་ཆོག་པ་ཉོན་པའི་བདེན་གཉིས་ལྟར་
 ཏུ་འབྱུག་པའི་ཐབས་མོ་དཔུ་མའི་ལམ་གྱིས་མར་བཞོལ་གྱི། ལམ་འདི་ཉིད་ལས་
 ནི་ཁྱི་རྣམ་ཏུ་བྱུར་པ་སྟུང་དཔོན་གྱིན་ཅི་ཆོག་པ་ལས་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པས་སྟུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ནར་ལྟགས་པ་ཆོས་གང་ལའང་ཡོད་པ་དང་
 མེད་པར་བརྟེན་པའི་འཇིག་ཞེན་གྱིས་རྒྱུད་དམ་པོར་དཀྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་
 ཤེས་བྱའི་ཏུང་ཁོང་མ་ལུས་པ་བདག་མེད་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡོ་ཤེས་
 གྱི་མེས་བཞིག་ཏེ་རྣམས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཤོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཐབས་མཉམ་ལམ་
 གཞན་ཏུ་བྱུར་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །
 གཉིས་པ་ལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆགས་མ་ནོར་བཞོང་ཏུ་མ་ཆུད་པར་མི་
 སྟུལ་བའི་ཆོས་དང་། བདེན་གཉིས་རྟེན་པར་མ་ཤེས་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་རྟོགས་
 པར་བརྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཀྱན་ཆོད་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་
 ཉམས། །དེ་ལས་ཉམས་པས་མར་བ་འབྱུབ་ཡོད་མིན། །ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ།
 རྒྱ་མཆོན་གང་གིས་ན་ཞིན་ཏུ་ཞི་བ་མ་འདས་ཆེན་པོ་ནི་བདེན་གཉིས་མ་ནོར་
 པར་རྟོགས་པ་ལས་འབྱུར་ན། སྟངས་དཔོན་གྱི་ལུགས་སྟུལ་བཞིན་ཏུ་མི་འཇིག་
 པར་གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཏུལ་ལྟར་དང་སྟངས་ཅིག་མའི་ཆོས་དང་བརྟེན་ཏུ་

མེད་པའི་བདག་པོ་གསུམ་པ་ལྟར་བའི་མེས་མ་ཙམ་པ་ལ་མེས་མ་པ་དེ་དག་གི་
 རེ་ལ་གྱི་དོན་ལ་སྤྱོད་པ་བཟང་པ་ལས་ཀྱུན་རྒྱུ་བདེན་པ་ལས་ཉམས་ཤིང་། མེས་མ་
 ལ་དོན་དམ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལས་མེས་ཀྱི་དེ་མོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
 ལས་ཉམས་ཤིང་། དེས་ན་བདེན་གཤིས་དེ་ལས་ཉམས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཉི་
 བདེན་པ་བནས་མ་སྤྱད་གི་པར་དེ་མིད་ཏུ་སྤྱད་ལེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཐར་བ་
 མེན་པོ་ཉིད་འབྲུག་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ།

གཤིས་པ་ནི། མ་སྤྱད་བདེན་པ་ཐབས་སྤྱུར་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཐབས་སྤྱུར་པ་ལྟེ། དེ་གཤིས་རྣམས་དཔྱད་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། དེ་ནི་རྣམ་
 རྟོག་ལོག་པས་ལམ་རན་ཞིག་ལ། ཞིས་པས་བརྟན་ཏེ། འདྲིར་མ་སྤྱད་ཀྱི་བདེན་
 པའི་རྣམས་བཞག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཁོང་ཏུ་སྤྱད་པ་ནི་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཐབས་
 སྤྱུར་པ་དང་། དོན་དམ་ནི་ཀྱན་རྒྱུ་བདེན་པ་ལས་པ་ལ་སྤོས་པ་ཉིད་ཡིན་
 ཏེ། དོན་དམ་པ་ཞིས་ཀྱི་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀྱན་རྒྱུ་བུ་རང་བཞིན་ཡིན་ལ།
 དེས་ན་ཀྱན་རྒྱུ་བུ་མེད་ན་དོན་དམ་ཡང་མེད་པས། ཀྱན་རྒྱུ་བུ་རན་པ་བསལ་
 བས་དོན་དམ་པ་ཐང་པོ་ཐོབ་པ་ནི་རྣམས་པ་ཀྱན་ཏུ་མི་མིད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
 དེ་གཤིས་ནི་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ཏུ་ཡིན་སྟབས་པའི་ཆོས་
 ཉིད་ཡིན་པས་ནམ་ཡང་འབྲུལ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་
 པ་རི་བཞིན་རྟོགས་པ་ནི་ཐབས་སྤྱུར་ཏུ་སྤྱུར་པ་ལྟེ། ཐབས་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་
 པ་ཞིས་པའི་དོན་ནོ། ཐབས་དང་ཐབས་ལས་སྤྱུར་པའི་བདེན་པ་དེ་གཤིས་
 ཀྱི་རྣམས་དཔྱད་ཡང་དག་པར་གང་གིས་མི་ཤེས་པར་ཆོས་ལས་སྤོས་པ་གང་བྱེད་
 པ་དེ་ནི། བདེན་གཤིས་དང་འགལ་པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་
 པས་ལམ་རན་པ་རྟག་ཆད་ཀྱི་གཡང་ཏུ་མ་ཆོང་པའི་གནས་སྤྱུ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་
 ཐར་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

པའི་པ་གཞན་དཔང་ལས་ལེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ཙམ་ལས་ལེན་པ་མི་མ་སྤྱོད་ས་
 པར་བརྟན་པ་ནི། རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དཔང་དངོས་འདོད་ལྟར། ཀྱན་
 རྒྱུ་བུ་ལྟེ་བདག་གིས་ལས་སྤྱུར་སྟེ། འབྲུལ་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་
 རྟེན། འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་བུ་བདག་ནི་སྤྱོད་པར་བྱེད། རི་ལྟར་སྤྱུར་པ་སྤྱུར་ས་
 བས་ཞིར་ཞིག་པ་པའི། དཔྱད་བཅོམ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་དེ་ལྟར། འཇིག་
 རྟེན་ལ་ཡང་མེད་ན་དེ་བཞིན་འདི། འཇིག་རྟེན་ལས་སྤྱུར་ཡོད་ཅེས་བདག་
 མི་སྤྱོད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་མི་གནོད་ན། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟེས་འདི་
 བོད་གཤག་པ་ལྱིས། ཁྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་འདྲིར་སྤྱོད་ཀྱིས་གིག་དང་། ཕྱིན་ས་
 རྟོག་པས་ལེན་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱ། ཞིས་པས་བརྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་དཔྱ་
 མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ཁོ་ཅག་ལ་སྤོས་པ་མེད་པར་དེ་སྤྱད་ཏུ་སྤྱོད་ཁོ་ཁོ་ཅག་གྱུར་
 པ་རྒྱུ་བུ་པར་མི་བྱེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལས་མ་སྤོས་པ་ཞིག་པའི་མེད་ནས་
 གཞན་དཔང་ལེ་པར་བྱེད་ན། རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་ཐུགས་པའི་ཀྱན་
 རྒྱུ་བུ་མེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་མི་སྤོས་པར་རང་གི་
 རྒྱུ་བུ་ནས་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྤྱུར་པའི་གཞན་དཔང་གི་དངོས་པོ་འཕགས་
 པའི་ཕེ་ལོས་ཀྱིས་སྤྱུགས་སྤྱུར་པ་ཞིག་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཏུ། ཀྱན་རྒྱུ་བུ་རང་
 བོད་གཤག་གིས་གཞན་ལ་མ་སྤོས་པར་རང་གི་རྒྱུ་བུ་ནས་རང་བཞིན་ཀྱིས་
 སྤྱུར་པར་ལས་མ་སྤྱུར་སྟེ། བས་ཀྱན་རྒྱུ་བུ་གཞི་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་བུ་ལ་ལས་ལ་པའི་རྣམས་
 མ་སྤྱུར་པས་ཁྱོད་འདོད་པའི་གཞན་དཔང་དང་འབྲུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་རྒྱུ་བུ་
 ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མ་སྤྱད་ཏུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་ཐུགས་
 པའི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་དག་རིག་ཀྱིས་འབྲས་ཏུ་དེ་མོ་ན་ཉིད་ལ་ཁ་ཏར་པའི་
 ཕྱིར་ཀྱན་རྒྱུ་བུ་ལྟར་པ་འདོད་པ་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུ་
 ཁོ་ནར་བྱས་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་ནི་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། ། དེ་དག་གི་རྣམས་

ལྷ་བཟོད་པ་ནི་དེ་དག་གི་ཞེན་འཇིག་ལྷོག་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཁུངས་ནི་དེ་སྐད་དུ། བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་དང་དང་ལྷན་ཅིག་ཚད་ཀྱི། ཁ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་ཚད་དེ། གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ངས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། གང་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། གཤམ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དོར་ཀུན་རྒྱུ་ལས་ལེན་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་གཞན་དབང་ཡང་ལས་ལེན་པར་རིགས་སེ་ཞེན། འདིར་གིང་རྩ་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་མ་ཐུབ་ཤོང་མ་གོང་མའི་ལུགས་ལས་སྐྱངས་ནས་འོག་མ་འོག་མ་འོག་མ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བར་དུ་ལས་སྐྱངས་པ་དེ་ཉིད་འཐད་པ་ཡིན་ན་མཐར་འགྲོག་པར་མི་རིགས་ལ། གཤམ་ཏེ་མི་འཐད་པ་ཡིན་ན། མི་འཐད་པའི་དོན་ལས་སྐྱངས་ན་རང་ཉིད་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་གྱི་ལས་ལེན་དགོས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོག་མའི་དྲི་མ་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བར་དུ་མི་གཙང་པའི་འདས་རྒྱུ་འཇུག་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་སོགས་པར་ཀུན་རྒྱུ་ལྱི་ཐ་སྙད་ལས་སྐྱངས་པས་མཆོག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བར་མི་རུས་ཤིང་། འོན་ཀུན་དབང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། མི་མཚུངས་ཏེ་དེ་ནི་རང་གིས་འདོད་པས་སེ་ཞེན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བུས་པར་ཆེས་འདོད་པར་རིགས་སོ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་རིགས་པས་མི་འཐད་ན་ལས་ལེན་པར་མི་རིགས་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འཐད་ན་གཞན་དབང་ཡང་འཐད་པར་མཚུངས་སེ་ཞེན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ནི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་རྒྱུ་དཔྱད་མེད་པས་འཇུག་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་དབང་ནི་རིགས་པས་འཇོག་པས་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ལོ། ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་ཐུར་རི་སྐད་བཟུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་མི་ཁྱེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་ལུགས་སུ་མི་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རི་རྒྱར་ཁྱེད་པོ་ལྟག་མ་མ་ལུས་པ་སྐྱངས་ནས་ཞི་བ་སྐྱུ་དག་ལས་འདས་པར་ཞུགས་པའི་དུས་བཅོམ་པ་རྒྱུས་ལ་ཀུན་རྒྱུ་ལྱི་ཐ་སྙད་པས་བཟུང་བས་བཟུས་པའི་ཁྱང་སྐགས་ཀྱི་རྒྱང་ཆ་འདི་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་མ་ལས་སྐྱུ་ལྱི་ལ་ཡང་རྩ་ཆོག་པས་ཤིས་ཀྱི་རྒྱང་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ལྟག་མེད་ཀྱང་འདས་པ་ཁྱེད་པོ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་སྐགས་ཀུན་རྒྱུ་ལྱི་རྒྱང་པ་འདི་དག་འཇིག་རྟེན་ལ་རྟེན་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་བདག་གིས་མྱོ་བ་ལས་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བདག་གིས་སྐྱུའོ། འདིར་དཔེ་བཞོད་པ་ནི་གཞན་ལ་བྱགས་པ་བཞོད་པ་ཡིན་གྱི་དཔྱད་མ་པར་པ་ཀྱང་པ་མི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་བཅོམ་པ་ཆེད་འདྲ་བྱེད་བཅང་པ་ཡང་རྩས་པར་ཤིས་པ་དང་མ་ཐུལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་གཞན་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་པའི་དབང་རྒྱལ་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩོད་ནས་བདག་གིས་ལས་སྐྱངས་ཀྱི་རང་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱིས་རང་དབང་དུ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། གཤམ་ཏེ་སེམས་ཅན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀུན་རྒྱུ་ལྱི་ཐ་སྙད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་གནོད་ན་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩོད་ལ་རྟེན་ནས་ཀུན་རྒྱུ་ལྱི་ཐ་སྙད་པ་ཉིད་ཀྱི་དགག་པར་གྱིས་ཤིག་ཞོ་སྐྱེ་ཅག་ནི་ཀུན་རྒྱུ་ལྱི་ཐ་སྙད་པའི་རྒྱང་པ་བཟོག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆོག་པས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པས་ཁྱེད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པ་མི་འབྱུར་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀུན་རྒྱུ་ལྱི་ཐ་སྙད་པ་ལ་རྒྱང་གདབ་པར་བྱའོ། འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པ་ཡང་ཡིན་པས་ཁོ་སོ་སོ་བྱང་རྩོམས་ལ་གནས་པར་བྱའོ། ཁྱེད་དང་འཇིག་རྟེན་པ་གཉིས་ཀུན་རྒྱུ་ལྱི་ཐ་སྙད་པ་ཀྱིས་ཤིག་

དང་ཕྱི་ནས་ཆོད་པའི་འོག་ཏུ་ཁྱེད་རྒྱལ་ན་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོགས་ལ་འཁྱེན་པར་བྱེད་
 ཅིང་། གལ་ཏེ་འཁྱེན་པར་བྱལ་ན་ནི་ཁོཅ་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་དང་ཁྱེད་པའི་འཁྱེན་
 རྒྱུ་ལ་ཁྱེད་ལ་བདག་གིས་འཁྱེན་པར་བྱའོ། ། འོན་ཏུ་ཁྱེད་ཀྱིས་འཁྱེན་པར་
 བ་འཁོག་མི་རུས་ཏེ། ལྷང་རིགས་མཉམ་འཁྱེན་གྱི་ཐུགས་པ་མ་འཁོག་ལྷང་
 རྒྱ། ལྷང་རིགས་ཀྱིས་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་ལྷང་རིགས་ཁམ་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཐུགས་པ་མ་བྱང་མི་རུས་ཏེ། ཐུགས་པ་ཆོད་མ་ཡིན་ན་ནི་འཁོག་མི་རུས་ལ་མ་
 ཡིན་ན་འཁོག་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་བྱང་པས་སོ། །
 གཉིས་པ་མེམས་ཅན་ཏུ་གསུངས་པའི་ལྷང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། བདེ་ལྷོ་ས་
 བཅུ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ལྷང་དོན་བཤད་པ། ལང་གར་གཤེགས་པ་ལས་གསུངས་
 པའི་ལྷང་དོན་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་ལྷང་གི་དོན་བཤད་པ་དང་དེ་འཆད་
 པར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདེ་ལྷོ་ས་མཛོན་ཕྱོགས་བྱང་ཆུབ་མེམས་
 དཔལ་ཡིས། མྱིད་གསུམ་རྣམ་མེས་ཅན་ཏུ་གང་རྟོགས་པ། རྟོག་བདག་བྱེད་
 པོ་བཀག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་དེས། བྱེད་པ་པོ་ནི་མེམས་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས་པ། །
 ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། འདིར་ནས་རིག་པ་དག་གིས་སྐྱེས་པ། གལ་ཏེ་འཆད་པ་
 དང་བལ་ཡང་འཁྱེན་གྱི་གཞོན་པས་འཁྱེན་པས་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོང་བ་
 ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་ན་ནི། ལྷང་གིས་གཞོན་པས་འཁྱེན་པས་མེམས་ཅན་ཁྱེད་
 ཏུ་ཡང་ཁས་སྐྱངས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མ་བཅུ་པ་ལས། དེ་འདི་རྣམ་ཏུ་མེམས་
 ཏེ། འདི་རྣམ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་མེམས་ཅན་ཞི་ཞེས་མོགས་གསུངས་པ་
 ཉི་ལའོ། ཞེས་སྐལ་བ་ན། བདེ་དེ་འདི་དགོངས་པ་ནི་དཔེར་ན་ནོར་ཕུ་ཨན་ད་
 རྟེན་ལས་སྐྱུར་པའི་ས་གཞི་བཟུང་པ་ལ་ཆུར་འབྲུལ་ནས་བཅུ་པར་འདོད་པའི་
 ལས་ཀྱི་རལ་བ་དོན་མེད་པ་རྣམ་ཏུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་
 པའི་དངོས་པོར་གསུངས་སྐྱེས་པ་ནི་ཁྱེད་ཅག་མིན་ཏུ་འབྲུལ་པ་ཡིན། དེའི་

ཐོན་པ་ཐུབ་མཁའ་འཁོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་རལ་བ་དོན་མེད་པའོ། མཛད་པའི་
 དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མ་བཅུ་པ་མཛོན་ཕྱོགས་པ་མངས་ཀྱི་ཆོས་
 རྣམས་བཅུ་ཆོག་པ་མཛོན་ཏུ་ཕྱོགས་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་ཐོབ་པེམ་ལ་
 བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་མེམས་དཔལ་ཏེ་ཡིས་རྟེན་པོ་ལྷང་པ་བཅུ་ལ་ཕྱིས་
 བཅུ་པ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་
 ཏུ་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མེམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅན་ཏུ་གང་རྟོགས་པ་ཡིན་
 ཅོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཅན་གྱི་རྣམ་ཏེ་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་དང་གཙོ་
 པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པུ་བྱེད་པ་པོ་བཀག་པ་དང་ཀུན་རྫོང་པ་མ་རྟུང་པའི་
 ཡིན་ཏུ་གསུམ་མཁའ་བྱེད་པོ་མ་ནོར་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཁྱེན་པར་བྱེད་
 པ་མེམས་ཡིན་པའི་ལྷང་ས་ནི་མདོ་དེ་ཁྱེད་ལས། དེ་འདི་རྣམ་ཏུ་མེམས་ཏེ་འདི་
 རྣམ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་མེམས་ཅན་ཞི་ལྷང་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
 པོ་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རལ་བ་ཏུ་ཕྱི་ཕྱོག་བཀའ་སྐྱེལ་པ། དེ་དག་ལྷང་
 མེམས་པཅིག་ལ་འཁྱེན་པ་དག་གོ་ཞེས་ཀུ་རྟེན་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་མྱིད་
 པ་གསུམ་གྱིས་བཅུ་པའི་ཆོས་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་བདག་དང་གཙོ་པོ་དབང་
 ཏུ་གསོགས་གཞན་མེད་པར་ཀུན་རྫོང་ཏུ་མེམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅན་ཞིག་
 ཡིན་པར་རྟོགས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏོ། །
 གཉིས་པ་ལ། ལྷང་གིས་བཅུ་པ་དང་། རིགས་པས་བཅུ་པ་ལ། དེ་རྣམ་ལུ་
 པའི་མཐུག་བཅུ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། བདེ་གང་ལས་གསུངས་པ་
 དང་། རི་རྣམ་གསུངས་སྐྱེལ་གསལ་བར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
 ཕྱིར་སྐྱེས་རྣམ་ཏེ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། ལང་གར་གཤེགས་མདོ་དེ་ལས་ཀུན་མ་
 ཁྱེན་ཕྱིས། བྱེད་པས་པོ་སྐྱེས་ཐོན་འཁོར་མཁའ་བྱེད་དག། རྟོ་རྟེ་འདི་ནི་དགོངས་
 པ་བཅད་ཕྱིར་གསུངས། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། དོན་དེ་ཁྱེད་མདོ་གཞན་ལས་

དུ་ཤེས་པས་མ་འོག་པ་ས་མོན་དང་པམ་པ་སྤངས་པར་བྱས་ནས་ནི་ལས་
 བ་དང་དུ་སྤངས་མི་དག་ཏེ། བྱིད་པ་མོན་པས་ལས་ལྷོ་ཆོག་པ་ཉིད་ཀྱང་
 རང་འགགས་ཏེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རྣམས་པཅིང་ཤོལ་བྱི་
 གནས་ལ་རབ་དུ་འཇུག་པའི་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་མེས་པོ་ན་ཡིན་ཀྱི་གཞན་ནི་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པས་མདོ་ལས་མེས་པོ་ཅན་ཞིག་པོ་ན་གཙོ་བོར་བཞག་གི་གཞུགས་
 བྱི་མ་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ནི། འདི་ལྟར་གཞུགས་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་ནི། །མེས་པོ་བཞིན་བྱིད་པ་
 མོ་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །དེས་ན་མེས་པོ་ལས་གཞན་པའི་བྱིད་པ་པོ། །བརྒྱུག་
 བྱི་གཞུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་
 ཡུལ་མེད་པར་མེས་པོ་ན་འདོད་པ་པོ་མོ་ཅག་དང་མཐུན་ནོ་སྟུང་ན་མ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ལྟར་བྱིད་པོ་བདག་དང་གཙོ་བོ་མོགས་གཞན་འདོད་པ་དག་དང་མེས་པོ་
 ཉིད་བྱིད་པོར་འདོད་པ་དབྱེ་མ་པ་གང་གི་ལྷགས་ལ་འང་གཞུགས་ནི་ཡོད་པར་
 འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ན་དབང་བྱིད་པར་འདོད་
 པས་ཆོད་པའི་ཆོ། གང་ལྟོབས་དང་ལྟན་པས་གཅིག་པོས་བཏོན་ན་འང་གཉིས་
 ཀ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སྐྱེ་བོ་པལ་པ་ལ་གནོད་པར་མི་བྱིད་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཉིས་
 ཀ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་གཞུགས་མི་འགྲོག་གི་འཇུག་རྒྱ་ལྟེ་ཡའི་བདག་བཀག་
 པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཞུགས་དེ་ལ་ནི་
 མེས་པོ་བཞིན་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་མཆོད་ཉིད་མེད་པས་ལས་བྱི་བྱིད་པ་པོ་
 ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཅམ་བྱི་སྟུང་ནི་མེས་པོ་ལས་གཞན་པའི་
 གཙོ་བོ་མོགས་བྱིད་པ་པོ་བརྒྱུག་གི་གཞུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
 གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་བདེན་ལྟར་དུ་འདོད་མོད་གཞུགས་
 བ་སྟེད་གཏན་མེད་དུ་མེས་པོ་ཅན་པས་ཀྱང་མི་བཞིན་སྟུང་ན། གཞན་དབང་

བདེན་ལྟར་དུ་བཞིན་པས་ཀྱང་གང་བདེན་ལྟར་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་གཅིག་ལྟ་ཡིན་
 དགོས་པའི་གནད་བྱིས་ཡུལ་གཏན་མེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལས་
 སྤངས་པས་ཀྱང་ལྟར་ཏེ་ལས་པ་གསུམ་པོ་ནི་མེས་པོ་ཅན་མོ་ཞེས་པའི་ཅམ་སྟུང་
 བྱི་རལ་འཇག་པར་འདོད་པ་སྤངས་བྱི་སྟུང་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །
 གསུམ་པ་མཐུག་བརྟུ་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ལ། ལྟར་པོ་
 འཇིག་རྟེན་གསལ་ཏེ་སྤངས་ཡོད། །དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་འཆར་པར་འདོད་པ་ན། །
 རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་མི་འབྱུང་། །གཞུགས་མེད་ན་ནི་མེས་པོ་ཡོད་མ་
 འཇིན་ཅིག །མེས་པོ་ཡོད་ཉིད་ན་འང་གཞུགས་མེད་མ་འཇིན་ཅིག །དེ་དག་
 ཤེས་རབ་རྒྱལ་མདོར་ཤངས་བྱས་བྱིས། །མཆོངས་པར་སྤངས་ཤིང་མདོན་པའི་
 ཆོས་ལས་གསུངས། །བདེན་གཉིས་རིམ་པ་འདི་དག་བཞིག་ནས་ཀྱང་། ཁྱོད་
 བྱི་རྣམ་ནི་བཀག་པས་འབྱུང་མི་འབྱུང་། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟའི་རིམ་པས་དངོས་གདོད་
 བས། །དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་རིག་བྱ། །ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། རི་
 སྐད་བཤད་པའི་རྒྱལ་བྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ལོན་ན་ཉིད་དེ་ལྟར་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་བདེན་
 པའི་མ་སྟེད་མ་བཟགས་ཉམས་དགའ་བ་ཅམ་པོ་ན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
 བྱི་རོ་ལ་གཞུགས་སོགས་ལྟར་པོ་རྣམས་བདེན་བདེན་ལྟར་ལྟར་ལྟར་དུ་སྟོན་
 བས་དཔར་འཇིག་རྟེན་དུ་གསལ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་ལྟར་པོ་སྤྱ་
 ཆར་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཉིད་རོ། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་དབྱེ་མ་པའི་
 ལྷགས་ལས། མོ་སྐྱེ་ཅམ་དང་ལྟར་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། རིག་པའི་རྣམ་
 དབྱེད་མེད་པར་འཇུག་པའི་སྟོན་ལ་འཆད་རོ། །གནས་ལྷགས་དེ་ལོ་
 བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མདོན་དུ་འཆར་བ་རྣམས་བྱི་གཞིགས་པ་ལྟར་འདོད་
 པ་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་དེའི་ཡེ་ཤེས་བྱི་གཞིགས་རོ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་མཉམ་

པ་ཆེན་པོར་རྟེན་གཅིག་ཏུ་ལྷན་པ་ལོན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ཉི་མོ་བ་ཡིང་།
 ཡོ་ལུ་མོག་པ་ཀྱི་ཞུང་པ་ཅམ་ཡང་འཁྲུང་བར་མི་འཁྲུང་རྒྱུ་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་མཆོན་གཉིས་པོ་དེའི་ཕྱིར། གནས་ལུགས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཏན་ལ་འཕེལ་ས་
 པ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་རོར་གཟུགས་མོག་པ་ཀྱི་དོན་ཀྱི་
 ཞུང་པ་མེད་པར་ནམ་རིག་རྒྱ་བ་ཁྱོད་འདྲིན་ན་ནི། གཉིས་ཀྱིས་ཞུང་པའི་མེས་མ་
 རང་རིག་རང་གསལ་བ་ཉིད་མཉམ་གཞག་དེའི་རོར་ཡོད་ཅེས་རྒྱ་བ་ནི་མེན་
 ཏུ་མི་རིགས་པའི་མོག་རྟོག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མ་འཁེན་ཅིག དེ་ལས་གཞན་
 བ་ཞུང་ཀྱན་རྒྱུ་ལ་པའི་ནམ་བཞག་ཀྱན་ཀྱིས་མཐུན་ཞུང་པ་འདི་ལ་གནས་ཏེ་
 ཁྱོད་རྒྱ་ན་ནི། མེས་མ་གསལ་རིག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅན་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་འདྲིན་
 པ་ན་འདྲ་གཟུགས་ཀྱི་ཞུང་པ་ཉིད་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་རྒྱ་མ་འཁེན་ཅིག རྒྱ་
 མཆོན་ནི་བརྒྱུད་ཐིག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། དེར་མ་ཐད་ལྷང་ལས་ཀྱང་།
 རྒྱ་མཆོན་མེས་གཉིས་པོ་དེར་དགོངས་ཏེ། གསལ་རིག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅན་མེས་མ་
 དེ་དང་། དེའི་རོར་རྒྱལ་བུ་བ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཏུ་ཞུང་པ་གཟུགས་ལྷང་ཉི་
 དེ་དག་ནི། རྒྱལ་པའི་ཡུལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱལ་ཉོན་པའི་མདྲོར་
 ཉི་ཡུལ་རྒྱས་འཁྱིལ་མོགས་ལས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱོད་ལྟར་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 ཁྱད་མ་ཀྱི་པར་ལྷལ་ཤེས་གཉིས་ཀ་མཆོངས་པར་རང་བཞིན་ཀྱིས་རྒྱུ་པ་མོགས་
 སྤངས་པ་འཕམ་བཀག་ཉི་ཞུང་པ་ཉིད་ཏུ་གཟུངས་ཤིང་། འཁོག་ཉོན་བ་ཞུང་པའི་
 ཆོས་ནམ་པར་བཞག་པ་མདོན་པའི་ཆོས་ལས་ནི་གཟུགས་མོགས་ལྷང་ཡོ་ལུ་
 ཆར་རང་དང་ལྷུ་འི་མཆོན་ཉིད་མོགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་པའི་མོན་ནས་མཆོངས་པར་
 གཟུངས་སོ། ། སྤང་པོ་ལུ་ཆར་དཔུང་ན་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མ་ལྷན་པའི་དོན་དམ་
 པ་དང་ཞུང་ཅམ་ཏུ་རྒྱ་མ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཀྱན་རྒྱུ་ལ་ཉི་ཡེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་
 པ་འདི་དག་བཞིག་ནས་ཀྱང་། མེས་མ་ཅམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་འདྲིན་པའི་གཞན་དབང་།

གི་རྒྱལ་ནི་དཔུམ་མི་རིགས་པ་ལྟོང་པས་དང་ལུན་པ་དག་གིས་བདག་དང་གཞན་
 ལས་རྒྱུ་བ་མེད་པ་དང་ལྷན་བཟུང་མ་ལྷན་པར་བལྟན་པ་མོགས་ཀྱིས་བཀག་ཐིག་
 པས་འབད་པ་དོན་མེད་པར་རལ་བ་ཅེས་ལས་འཁྲུབ་པའི་སྐབས་མོག་པ་པར་
 མི་འཁྲུང་རྒྱུ་། དེའི་ཕྱིར་ན་རི་ཁྱད་པ་བདད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པའི་རིམ་པས་
 ཕྱིན་པ་གི་དོན་པོ་མཆོས་མ་གདོད་མ་ནམ་ཆོས་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དབང་།
 ཏུ་ན། མ་རྒྱུས་པ་དང་མ་འཕགས་པའི་རོ་བོར་གནས་ཀྱི་ན་ཀྱང་། འཁོག་ཉོན་
 ཉོན་འཕེལ་ཀྱི་ཞུང་ཆ་བཟུ་མེད་འདི་ཅམ་ཀྱི་རོར་བུས་ཏེ་རྒྱུ་པ་མོགས་ཀྱི་རང་
 ཞུང་པ་འཕོག་ཏུ་མ་མཆོས་པས་རིགས་པར་ཡང་བྱའོ། །
 གཉིས་པ་མདོ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་བལྟན་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ།
 ཡང་དེ་འདྲ་བ་དྲ་དོན་ཏུ་ཉོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་རིམ་པའི་རྒྱལ་བཟུང་བཞོད་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ཉི་གར་ལས་ཀྱི་རོལ་དོན་ཡོད་མིན། མེས་མ་ཉིད་
 རྒྱ་ཆོགས་ཞུང་པོ་ཞེས་གཟུངས་པ། གཟུགས་ལ་ལྟལ་པར་ཆགས་ཀྱང་དེ་དག་
 ལ། གཟུགས་བརྒྱུ་པ་ལྟེ་དེ་ལང་དྲ་དོན་ཉིད། ཁེས་པས་བལྟན་ཏེ། དེ་
 ལ་མེས་མ་ཅམ་པ་ནམས་ན་མི། མདོ་དོན་རྒྱ་མ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་ན་འདྲ་
 མདོ་གཞན་ལས། རི་ཁྱད་ཏུ་ཕྱི་རོལ་ཞུང་པ་ཡོངས་མེད་དེ། མེས་མ་ནི་རྒྱ་ཆོགས་
 བསམས་ཀྱི་ཞུང་། ལས་དང་ཡོངས་ཀྱི་དགནས་འདྲ་བ། མེས་མ་ཅམ་ཏུ་ནི་རས་
 བཤད་དོ། ཁེས་མོགས་གཟུངས་སོ། དེ་ལ་ལུས་ནི་མིག་ལ་མོགས་པའི་རྒྱུ་མཆོང་
 དོ། ཁོང་མཆོང་ནི་གཟུགས་ལ་མོགས་པའི་ལྷལ་རྒྱལ་སོ། གནས་ནི་ཞུང་ཀྱི་
 འཁོག་ཉོན་ནོ། ། དེས་ན་ཁམས་གཟུམ་པོ་ནི་མེས་མ་ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ལང་
 ཀར་གཤེགས་པ་ལ་མོགས་མདོ་ཉི་གར་ལས་ཀྱི་རོལ་དོན་གཟུགས་ལྷང་གི་བལྟས་
 པའི་ཞུང་པ་ཉི་ཞུང་པ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ལ། བར་རང་གི་མེས་མ་ཉིད་ནི་རྒྱ་ཆོགས་
 ཀྱི་ཞུང་པོ་ཞེས་གཟུངས་པ་དེའི་དོན་ཉི་དགོངས་པ་ཅན་ཏེ། དགོངས་པ་ནི་

འདི་ཡིན་ཏེ། གང་དག་གཞུགས་པུང་ལ་ལྷན་པར་སྐྱེས་པུ་ཆེན་པུ་ཆེན་པུ་དང་མོང་
ཁོ་བ་དང་ར་རྒྱལ་བ་མོགས་ཀྱི་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་ཏེ་ཞེན་པ་མེད་ཀྱི་ག་
པ་ལ་སྦྱོར་ཞིང་ཆོགས་གཉིས་ལས་ཉམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་གཞུགས་
ཀྱི་སྦྱོར་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ལས་གཞིམ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཏུ་
བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དྲུང་བའི་དོན་ཉིད་ལས་མཐར་ཐུག་གི་རེས་དོན་ཉིད་
མིན་པར་ཤེས་པར་བྱ།

གཉིས་པ་ལ། དྲུང་དོན་ཏུ་ཡུང་རིགས་ཀྱིས་འབྲུབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་གསུངས་
པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་མདོ་གཞན་གྱི་དྲུང་རེས་
ཡུང་རྟོགས་པར་གདམས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདི་ནི་རྟོན་པས་དྲུང་
དོན་ཉིད་གསུངས་མིང་། འདི་ནི་དྲུང་དོན་ཉིད་ཏུ་རིགས་པས་འཐད། རྣམས་
པ་དེ་ལྟའི་མདོ་ཞེ་གཞན་ཡང་ནི། དྲུང་དོན་ཉིད་ཏུ་ཡུང་འདིས་གསལ་བར་
བྱིང་། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། འདི་དྲུང་དོན་ཡིན་པར་གང་ལས་རེས་ཤིང་། བཤད་
མ་ཐག་པའི་ཡུང་འདི་ནི་རྟོན་པས་དྲུང་དོན་ཉིད་ཏུ་གསུངས་པར་ཡུང་ལས་
རེས་དེ། ལང་ཀར་གསེགས་པ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། རྒྱན་པས་
རྒྱན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་མེས་ཅན་ལ། མེས་ཅན་
ཏུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས། ཞེས་བྱ་བའི་ཡུང་འདིས་རེས་མིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་
འདི་ནི་དྲུང་བའི་དོན་ཉིད་ཏུ་འཆད་འཇུག་གྱི་རིགས་པས་ཡུང་འཐད་པ་དང་
བཅས་ཏེ་འབྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ་འདི་འབའ་
ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་ཞེ་གཞན་རྣམ་རིག་པ་གང་དག་རེས་
དོན་ཏུ་འདོད་པའི་འབགས་པ་དགོངས་པ་རེས་འབྲེལ་ལས། ལྷན་བརྟགས་
པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སྤྱུལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཉིད་གསུམ་
ལས། བརྟགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། གཞན་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་

དྲ། མེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཤ། ས་མོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་མོའི་རྒྱན་
བཞིན་འབབ། བདག་ཏུ་རྟོག་པར་ལྷན་ན་མི་ཏུ་ཞེས། འདི་ནི་ཀྱིས་པ་རྣམས་
ལ་རས་མ་བསྟན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡང་ནི་དྲུང་བའི་དོན་ཉིད་དྲ། ཇི་
ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། ཞེས་པའི་ཡུང་འདིས་གསལ་བར་བྱིང་པ་ཡིན་ནོ།
གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་བ་ནི། འདི་ཐུག་རྟེན་ཅེས་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བཀག་འཁུབ་པས། དང་
པོར་ཤེས་བྱ་དགག་པར་མཛད་པ་ཡིན། ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱིས་གསུལ་བྱ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་
པར་མཛད་པས་ན་ཆོག་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་སྤྱོད་མོག་མར་སྦྱོར་མོགས་ཀྱི་གཏམ་
མཛད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། ཤེས་བྱ་བདག་མེད་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པའི་ཐབས་སྤྱོད་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སོག་མར་ཤེས་བྱ་ཡུལ་ལ་དགག་པ་མཛད་དོ། དེ་ཡང་ཤེས་
བྱ་བཟུགས་པུང་བཀག་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་རེས་པ་ན་ཤེས་བྱེད་གྱི་སྒོ་ལས་
ཤེས་པ་ཉིད་རང་བཞིན་ཡོད་པ་བསལ་བ་ནི་མི་དཀའ་བར་བདེ་ཐག་ཏུ་རེས་
པ་རྟེན་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། རྟེན་པའི་ཚུལ་ནི་ཤེས་བྱ་
ཡུལ་རིགས་པས་བཀག་ནས་མེད་པར་སྤྱུལ་མིན་ན། ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་
པར་རང་ཉིད་གྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུང་རྟོགས་པར་འཇུག་ལ། མིན་ཡང་གཞན་
ཀྱིས་ལྷུང་ཐད་ཏེ་བར་བསྟན་པ་ཅན་གྱིས་ཡུང་རྟོགས་སྤྱུལ་གྱི་ཆོས་ལ་གཅིག་ཞིག་
པས་གཅིག་བཀག་པ་འབྲུག་སྤྱུལ་པས་ན་ལོ། དེའི་ཕྱིར་ན་རྟོན་པས་ཤེས་པ་བདག་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཐབས་སྤྱུང་དཔོར་ཤེས་བྱ་དགག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡུང་མེ་ལོ་རྒྱས་ཤེས་བྱས་ཏེ། མདོ་གང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་
བཤད་དོན་ཅན། དྲུང་དོན་གསུངས་པ་འཇུག་ནས་དྲུང་བྱ་ཞིང་། རྟོན་
ཉིད་དོན་ཅན་རེས་དོན་ཡང་ཤེས་ཀྱིས། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་འདྲ་ཤེས་རབ་

ཅན་དག་གིས་མདོ་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཏུ་བརྟགས་པར་བྱ་ཞི། དེ་ལྟར་བཤད་
 མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་ཏུ་ལྷན་གྱི་ཡོ་རྒྱུ་མཐུ་དྲུང་དེས་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 གསལ་ཐོར་བཤད་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། མདོ་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་མཐོང་པ་ཐོགས་
 གིས་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་པ་ཉིད་དེན་གཉིས་ལྷན་ཏུ་འཇུག་པའི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དཔོན་ལྷན་གསལ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར། རང་བཞིན་མེད་
 པའི་དོན་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཐབས་ལྟ་བུ་བཤད་པའི་དོན་ཅན་རྣམས་ནི་
 གཏུ་ལུག་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱ་ཅན་དག་ལྟར་པའི་དོན་ཏུ་རྒྱལ་བ་ཐབས་མཐུ་
 པས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ། གཞན་ལྟར་བརྟན་
 ལྷན་རིམ་གྱིས་རྟོན་པ་ཉིད་ཐབས་ལྟར་པའི་དོན་ཅན་ཏུ་གོ་བར་བྱ་ཞིང་བཤད་
 པར་བྱའོ། །མདོ་གང་ཞིག་དཔོན་ལྷན་ཏུ་པ་ཉིད་དང་རྒྱུ་མེད་རྟོན་འབྲུང་ཐབ་
 མོའི་དོན་ཅན་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་བརྟོན་དོན་གཞན་ཏུ་དྲར་མི་རུས་པའི་
 རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་དོན་ཡིན་པ་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གང་མས་པའོ།
 གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་རྒྱུ་བ་དགག་པ་ལ། གོང་གི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིག་
 པར་རྟོན་པ་དང་། གོང་མ་གཉིས་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་རྟོན་པ་གཉིས་ལས་
 དང་པོ་ནི། གཉིས་ལས་རྒྱུ་བ་ལྟར་རིགས་པ་མ་ཡིན་གང་གི་རྒྱུ། །བཤད་ཆེན་
 ཉེས་པ་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཉིད་རྒྱུར་རོ། །ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། དེ་ལ་གཅིར་ཏུ་
 པས་ཤེས་བྱ་ནི་ཆོག་གི་དོན་དལ་འདོད་དེ། རྟོག་དང་ཐག་པ་རྟོན་པ་དང་། དེས་
 པར་དག་འདྲར་འཆི་བ་དང་། ལས་དང་རྟོག་དང་བཟོད་ནམས་དང་། མར་
 པ་ཞེས་བྱ་དོན་དལ་འོ། །ཞེས་སྟོན་ལ་གང་ཐག་གི་རྟོག་དང་དབང་པོ་རྟོགས་
 རྟོག་མིན་གཉིས་དཔེ། ཐག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། །རྟོན་པ་ནི་འཆལ་
 ཞིབས་འཕོག་པ་ཉི། རྟོག་མིན་གཅད་དེ། རྟོག་པའི་འོག་ཏུ་རྟོག་ཆགས་སོང་བར་
 དོགས་ནས་རྟོན་པའི་མོང་ཏུ་དེ་ལྟར་འདོགས་པ་དང་། ཉིན་ཏི་ཀ་ལ་སྟགས་

དེ་དག་རྟོན་ཅིག་ཏུ་འདིའི་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུར་རོ། །བཤད་
 ཆེན་གྱི་ཉེས་པ་གང་ཞེན། མར་དེ་ནི་དེ་ལས་འབྲུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་
 ཡོད་མ་ཡིན། རྒྱུས་པར་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པར་རིགས་པ་ལྟར་མ་ཡིན་ཉིད།
 ཞེས་སྟགས་དང་། གཞན་ལ་བརྟན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྲུང་བར་འབྲུང་
 ན་ནི། ཁོ་ན་མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་རྟོན་པ་འཇུག་པོ་འབྲུང་འབྲུང་ཞིང་། ཞེས་བྱ་བ་
 ཐོགས་ཉི་ལྷན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་འབབ་པར་རིགས་པར་བྱའོ།
 གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་ཏུ་ཡང་འཐད་མིན་ཏེ། །གང་རྒྱུར་རེ་
 རེ་ལས་རྒྱུས་འབྲུབ་པ་མེད་ལྱིར་རོ། །ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལས་རྒྱུ་
 པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་འཐད་པ་མིན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་ཡང་འཐད་
 པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་གང་གི་རྒྱུར་ན་མར་རྒྱུ་རིགས་པ་དག་གིས་བདག་གཞན་
 རེ་རེ་ལས་རྒྱུས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ཏུ་འབྲུབ་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལ་བརྟན་པ་
 རྟེ། དེ་རྒྱུར་དཔོན་པོ་བདག་ལས་འབྲུང་ཞེས་བརྟགས་པ་འདི། དེ་ཉིད་དང་
 ནི་འཇིག་རྟེན་ཏུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། གཞན་ལས་རྒྱུ་བ་འཇིག་རྟེན་
 ལས་ཀྱང་མེད། ཅེས་སྟགས་གསུངས་པའི་རྒྱུར་རོ། །དཔེར་ན་བྱེ་མ་གཅིག་
 རེ་ལ་འབྲུ་མར་འབྱེན་པའི་རུས་པ་མེད་པས་གཉིས་སྟགས་མང་པོས་ཀྱང་མི་
 པན་པ་བཞིན་ནོ།
 བཞི་པ་རྒྱུ་མེད་སྟུང་བ་དགག་པ་ལ། རྟོགས་སྟུང་བརྟོན་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་རྒྱུ་པར་འབྲུང་ན་ནི། ཞེས་པ་རྟེ། རང་
 བཞིན་རྒྱར་སྟུང་བ་རྒྱུར་འཕན་པ་ན་མེ། གལ་ཏེ་རྒྱུ་པ་རྒྱ་ལས་ཡིན་ན་ནི་རི་རྟོན་
 བཤད་པའི་ཉེས་པ་གང་ཏུ་ལས་མི་འདྲའོ་མོད། བདག་གིས་ནི་རྒྱ་ལས་མ་
 ལྷན་པས་བཤད་མིན་པའི་ཉེས་པའི་གྲྭ་པས་མེད་དོ། །དེས་ན་དཔོན་པོ་
 རྣམས་ནི་དོ་མོ་ཉིད་དམར་རང་བཞིན་ལས་རྒྱུ་པ་མེན་ཏེ། དབང་རྒྱལ་ནག་པོའི་

མཆོད་པ་ལུས་དང་ལྷན་ཉིད་ཀྱིས། གང་གི་ཆོ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཁས་
ལེན་དེ་ཆོ་བཞིན། ཞེས་བརྗོད་པར་ཡང་རུས་ཤིང་། བདག་མེད་པ་ལ་མེད་པར་
འཛིན་པ་དོན་དམ་པ་ཡིན་པ་ལྟར། འདིག་རྟོན་པ་རྣམས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
སངས་རྒྱུ་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱིན་ཅི་མ་ཐོག་པའི་རྣམས་ལོ་ལྷན་པར་ཐལ། བདག་གི་རྟོ་
པའི་རྣམས་པའི་རྟོན་མཆོད་པ་ལུས་ལྷན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱིས། ཞེས་ཐོགས་པ་བརྗོད་
པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་པའི་དོན་གྱི་མཆོག་པམ་པའི། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་
གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་ཕྱེད་དང་། རྒྱལ་པ་མཆོད་པའི་པར་དོན་རྣམས་རང་བཞིན་
བཤལ། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་
ཡོད་ན་ནི། རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་གཞན་ལ་བཞིག་མི་ཤིང་པས་མཐའ་བཞི་གང་རྒྱུར་ལས་
ཕྱེད་ཐོས་བྱུང་། དེ་དག་རང་བཞིན་དང་པལ་པའི་ནི། རྒྱལ་མཆོག་གང་གི་ཕྱིར་
ན་གོང་དུ་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་རྒྱལ་ཕྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་ཕྱེད་པ་མི་
འཐད་དེ། ཡོད་ཀྱིས་ཕྱེད་པའི་ཕྱེད་ཀྱིས་ཕྱེད་པར་འདོད་བྱང་། དང་པོ་རྣམས་ན་མི་
འཐད་དེ། བཟེད་བྱ་ཕྱེད་བྱེད་ཐ་དད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ཡོད་བཞིན་ཕྱེད་པས་ན་
ནས་ཡང་མི་ཕྱེད་པར་མི་འཐུར་བ་དང་། ཕྱེད་བྱུག་པ་མེད་པར་འཐུར་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། ཕྱི་མ་རྣམས་ན་མི་འཐད་དེ། ཕྱེད་ཕྱེད་རང་མེད་ན་རང་གི་ཐུང་མི་ཐོགས་
པ་དང་། རྒྱལ་མེད་པ་ལས་ཕྱེད་པ་དང་མཆོད་པའི་ཕྱིར་རྟོ། གཞན་ལས་ཕྱེད་པའི་
མི་འཐད་དེ། བཟེད་བྱ་རང་མ་ལྟར་ན་ཕྱེད་བྱེད་གཞན་མི་འཐུར་པ་དང་། ཐམས་
ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་ཕྱེད་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་རྟོ། གཉིས་ཀ་ལས་ཕྱེད་ཞེས་པའི་
མི་འཐད་དེ། གཞི་གཅིག་ལ་རང་ཡང་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་ཡིན་པ་མ་ལྟར་པ་དང་།
སྙེ་སྙེ་ཕྱེད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་པ་མཆོད་པ་ཕྱེད་ཕྱེད་ལས་ཕྱེད་པའི་
མི་འཐད་དེ། རྒྱལ་པས་འབྲས་ཀྱི་འཐུར་པ་མཐོང་ན་ལྟམ་པ་དང་འགལ་པ་དང་།

ནས་མཐའ་ལས་པར་ཕྱོ་ཕྱོ་བ་ཕྱོ་ཕྱོ་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། ཆོས་པ་ཐམས་ཅད་
དོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་འཐུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མཐའ་བཞིའི་རྣམས་ཕྱེད་ཕྱེད་པས་
ན། དངོས་པོའི་ཆོས་རྒྱུ་གཏོགས་པ་གང་ཅི་མཆོས་པ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་དང་
པལ་པའི་ཕྱེད་ཕྱེད་པ་ཆེན་པོར་ལྟམ་པ་ཡིན་ནོ། འདིག་རྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་
མཐའ་བཞི་དང་རྒྱུ་ཉིད་ཞིག་པ་དང་མ་ཞིག་པར་ཕྱེད་ཞེས་ཐོགས་ཕྱི་དཔུང་པ་
མེད་པར་ཕྱིར་མ་ཐོན་ལས་ཕྱེད་ཕྱེད་ཞེས་པ་རྟོ་བྱ་རྟོན་ཅིང་འཐའ་པར་འཐུར་
པ་ཆེན་ཉིད་འདི་པ་ཅན་ཞིག་མཐས་མེད་རྣམས་ཀྱི་པའི་ཐུགས་པ་རྟོན་ཅན་
ནི་འཕྲོག་མེད་ཀྱི་རང་རྣམས་འཕྲོག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡིན་ནོ།
གཉིས་པ་དེ་རྣམས་པ་གསལ་པ་ལ་ཆོད་པ་སྤོང་བ་དེ་ལ། རང་བཞིན་དེ་རྣམས་ཡིན་
ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་པར་ཐལ་པའི་ཆོད་སྤོང་དང་། རྣམ་གཞི་མེད་ན་
ཐ་སྤོང་ཀྱི་ཡང་མི་རྣམས་པར་ཐལ་པའི་ཆོད་སྤོང་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
རང་བཞིན་མི་རྣམས་པའི་རྒྱལ་བརྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་བརྟན་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱལ་གང་གིས་རང་བཞིན་མི་མཐོང་ཆོད་དང་། དེ་དཔེས་
བརྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཏི་ལྷག་ལྷག་པོ་ཞིན་ཆོགས་ལྟ་བུས་འདིག་རྟོན་
དག འཛིན་པས་པ་དེས་ན་ལྟམ་རྣམས་ཐོག་པར་རྣམས་པར་འཐུར། ཞེས་པས་
བརྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཕྱིར་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་
འདི་དག་མཐུན་ཏུ་རྣམས་ཞིང་མཐོང་པའི་ལས་ཀྱི་འཐུར་པ་ཅི་ཞེན། ཐེམས་
ཅན་རྣམས་ཕྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་གཏི་ལྷག་ལྟེ་མ་རིག་པའི་ལུན་པ་ལྷག་པོ་ནི་
དཔེར་ན་ནས་མཐའི་རང་བཞིན་ལྱི་པ་པར་བྱེད་པའི་ཆར་ཞིན་ཕྱི་ཆོགས་ལྟ་
བུ་ལྟར་པ་དེས་འདིག་རྟོན་པ་སྙེ་ཕྱེད་པོ་དེ་དག་གིས་གཞུགས་ལ་ཐོགས་པའི་
རང་བཞིན་རྣམས་པ་ཉིད་མཐོང་པར་འཛིན་པས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྟམ་རྣམས་
ཕྱིར་རང་བཞིན་རྣམས་པ་ནས་མཐའི་དཔེ་ལྟ་བུ་རྣམས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་མཐོང་

བར་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སྐྱེས་པ་བྱིན་ཅི་ཞིག་པ་དག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ཞིན་ནག་འཁྱེད་གས་
པ་ལྟ་བུ་དག་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རབ་རིག་མཐུ་ཡིས་འགའ་ཞིག་སྤྱད་ཆེན་གཉིས་དང་། །མ་བྱའི་
མདོངས་དང་སྒྲུང་མ་ལ་སྐྱེས་པ་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ནི་གཏི་ལྷག་དབང་
གིས་མི་མཁས་པས། །སྒྲིལ་པ་འདུག་བྱས་ཆོག་མེད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །
ཞེས་པས་བཏུན། གཏི་ལྷག་གིས་བཀའ་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་མཐོང་ཏུ་ཆུག་
ཀྱང་། བྱིན་ཅི་ཞིག་ཏུ་མཐོང་དོན་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་དཔེ་འོ་རྟོགས་གསལ་
བར་བཏུན་པ། ཇི་ལྟར་མིག་ལ་རབ་རིག་བྱི་རྒྱུན་ཞུགས་པའི་མཐུ་ཡིས་གང་
ཟག་འགའ་ཞིག་གི་མིག་ལམ་ཏུ། ཡུལ་ལ་གཏན་ནས་མེད་པ་སྤྱད་དང་ཆེ་
གཉིས་དང་མ་བྱའི་མདོངས་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་བ་དང་སྒྲུང་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་བ་ལ་སྐྱེས་པས་
སྐྱེས་པར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ཏུ་ནི་གཏི་ལྷག་གི་རྒྱུན་བྱིད་བར་
གིས་མི་མཁས་པ་བྱིས་པ་རྣམས་བྱིས་ཀྱང་། འབྲུལ་པའི་སྒྲིལ་བྱིན་དག་གི་འདུག་
བྱས་ཆོག་པས་ཉིད་ནི་ཡོད་པར་མཐོང་ཞིང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་རྒྱ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་བཏུན་པ་ནི། ལས་ནི་གཏི་ལྷག་བཞེན་
འགྱུར་གཏི་ལྷག་མེད་པར་དེ། །མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་མི་མཁས་ཁོ་ནས་རྟོགས་
ཉིད་ལ། །སྒྲིབ་པར་ཉི་མས་ལྷན་པ་ལྷག་སོ་རྣམས་པས་ལའི། །མཁས་པ་དག་
ནི་སྒྲུང་ཉིད་རྟོགས་ནས་སྒྲིལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པས་བཏུན། མེད་བཞིན་ཏུ་
སྒྲུང་བའི་འབྲུལ་པ་འདི་ཇི་ལྟར་ཞིག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མདོ་ལས་མ་རིག་པའི་
བྱིན་བྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་
གང་ཟག་འདི་ནི་བསོད་ནམས་མདོན་པར་འདུ་བ་དང་། བསོད་ནམས་མ་
ཡིན་པར་མདོན་པར་འདུ་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་མདོན་པར་འདུ་བ་ལང་
མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིས་རོ། །བསོད་ནམས་དང་

བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་ལས་རྣམས་ནི་དངོས་སོ་ལ་བདག་ཏུ་
འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་གཏི་ལྷག་ལ་བཞེན་ནས་འགྱུར་བ་ཡིན། མ་རིག་པ་འགའ་མ་
པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིས། གཏི་ལྷག་མེད་པར་འདུ་བྱེད་
བྱི་ལས་དེ་རྣམས་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་མཁས་པ་བྱིས་པ་
དག་ཁོ་ནས་མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་སྐྱེས་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་བར་རྟོགས་
གིང་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་འགྱུར་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཁས་པའི་སྒྲིབ་པར་
ཉི་མ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བ་རྣམས་བྱིས་ལྷན་པ་ལྷག་སོ་རྣམས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་
རྣམས་པར་བསལ་བའི་མཁས་པ་དེ་དག་ནི་རྟོག་འཕེལ་བྱུང་བ་བཞིན་སྒྲུང་བ་
ཉིད་ཏུ་རྟོགས་ནས་མ་རིག་པ་སྒྲོང་ཞིང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ཉི་བར་མི་ལེན་
པས་འཁོར་བ་ལས་རྣམས་པར་སྒྲོལ་བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་གཞི་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་མ་སྒྲུང་ཏུ་ཡང་མི་སྒྲུང་བར་ཐལ་
བའི་ཚོད་སྒྲུང་ལ། ཚོད་པ་དང་། དེའི་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་
རྣམས་དེ་ཉིད་ཏུ་མེད་ན། །མ་སྒྲུང་ཏུ་ཡང་མོ་གཤམ་བུ་ཇི་བཞིན། །དེ་དག་
མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་དེའི་བྱིས། །དེ་དག་རང་བཞིན་བྱིས་ནི་ཡོད་ཅེ་ན། །
ཞེས་པས་བཏུན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གཟུགས་ལ་སྐྱེས་པའི་དངོས་སོ་རྣམས་
དོན་དམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་དེས་པར་མེད་ན། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མ་སྒྲུང་
ཏུ་ཡང་མོ་གཤམ་བྱི་བུ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ཏུ་དངོས་སོ་དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་
ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་མ་སྒྲུང་ཏུ་ཡོད་པས། དེའི་བྱིས་ན་གཟུགས་སྐྱེས་དངོས་
སའི་ཚོས་དེ་དག་རང་བཞིན་བྱིས་ནི་དོན་དམ་པར་ཡང་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་
ནི་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལ། དཔེ་འོ་རྟོགས་ཚོད་པ་དེ་མ་དེས་པར་སྒྲུན་པ་དང་། དོན་ཏུ་རང་
བཞིན་བྱིས་མ་སྒྲུས་པ་དང་མ་སྒྲུང་ཏུ་སྒྲུང་བ་མི་འགའ་བར་སྒྲུན་པ་དང་གཉིས།

[illegible]

གཉིས་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་པ་དེ་ན་པ་གཉིས་ཆར་མེད་པར་སྟོན་པ།
སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་སྤང་བ་མི་འགལ་པར་བསྐྱབ་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་དངོས་དང་། ལྷན་གྱིས་ཀྱང་དེ་སྤང་
བསྟན་པ་འི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མོ་གསལ་ཏུ་ལ་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་
མི། དེ་ཉིད་ཏུ་མེད་འཇིག་རྟེན་ཏུ་ཡང་མེད། དེ་བཞིན་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ། དེ་ཉིད་ཏུ་མེད་འཇིག་རྟེན་ཏུ་ཡང་མེད། ཁེས་པས་བསྟན་ཏེ།
འདི་སྤང་དུ་མ་གསལ་འཁྱུར་བ་ལོ་ལོ་ཅམ་གྱིས་གཟུགས་ལ་ཤོགས་པ་ཏུ་གཞོལ་
ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཁས་སྐྱེད་པ་ནས་དོན་དམ་པར་འཁོག་པ་མ་ཡིན་
ཟུ། འོ་ན་གང་ཞིན། རི་སྤང་མོ་གསལ་གྱི་ཏུ་ལ་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
ནི་དེ་ལོན་ཉིད་ཏུ་མེད་པར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་པ་འི་སྐྱེད་ཏུ་ཡང་མེད་པ་དེ་
བཞིན་ཏུ། གཟུགས་ཤོགས་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མ་ཆེད་གྱིས་བསྟན་པ་འི་དངོས་པོ་
རི་སྤེད་པ་འདི་ཀྱན་ཚུས་རང་གི་ངོ་མོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་ལོ་
ན་ཉིད་ཏུ་མེད་པ་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་སྐྱེད་ཏུ་ཡང་མེད་པ་ལོ་ན་ལོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་འདི་ལྟར་རྩོན་པ་ས་ཚོས་རྒྱལ་ས་ཀྱི། ལ་དོད་ནས་ཞི་
ཞིང་སྐྱེ་བཤམ་པར་བཞིན་ཕྱིས། ཡོངས་སུ་བྱ་བ་འདས་པར་གསུངས་ཀྱིས་
ལ། དེ་ཕྱིར་ཅན་ཀུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞིས་པས་བརྟན་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་
ཆར་དུ་སྐྱེ་མེད་ཡིན་པ་དེ་འི་ཕྱིར་ན་འདི་ལྟར་རྩོན་པ་བཅོས་རྩན་འདས་ཀྱིད་
ཀྱིས་ཀྱང་གསུགས་སོགས་ཚོས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ལ་དོད་མ་ཀྱིད་ནས་རྩོས་མཆའ་ཞི་
ཞིང་མཆའ་བཞིན་སྐྱེ་བ་དང་བཤམ་པར་བཞིན་ནས་ངོ་ཅ་ཀྱིད་ཀྱིས་ཡོངས་
སུ་བྱ་བ་འདས་པ་འི་བདག་ཀྱིད་ཅན་དུ་གསུངས་པར་ཀྱང་པ་དེ་འི་ཕྱིར་ན།

ཏུམ་ཏུམ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཏུམ་ཏུམ་པེམ་མ་དཔལ་
 འཕམ་པ་པ་སྒྲིབ་པ་མ་ཟུམ་པར་ཐེལ་བམ་བཙུག་ལྟར་འདམ་པ་ཡོན་ཏུན་ལུ་
 ཏུ་ཏུམ་པའི་སྒྲིབ་པ་ཏུ་དཔལ་མ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལ་བསྐྱར་པ་ནི། ཡོད་ཏུན་
 ཞི་ཞིར་མ་སྒྲིབ་པ། རར་བཞིན་ཏུ་རན་འདམ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་མགོན་པོ་ཏུ་
 རྟེན་པ་ཏུ་ན། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྒྲིམ་ཁྱེད་རྒྱུ་ལྟར་པར་མི་འགལ་བ་ནི། རི་རྩར་ལུ་མ་
ཚགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་ཀྱི། བྱེད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་བྱགས་པར་ཡོད། །
དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འཕྱར་བས་ན། ཁོ་གཤམ་ཁྱེད་རང་མཚུངས་
པར་ཐལ་མི་འཕྱར། ཁྱིས་པས་བརྟན། རང་གི་རྩེ་བ་ཕྱེ་མདོ་དག་གིས་དངོས་
པོ་རྒྱམས་དོན་དམ་པར་མེད་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་མེད་དོ་ཁྱིས་བརྒྱལ་བར་རིགས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་ཁྱེད་ཐམས་པའི་དཔེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་
རྩེ་བ་ཕྱེ་མདོ་ཕྱེད་ཅམ་གི་རྩེ་བ་ནའང་རི་རྩར་རགས་པ་ལུ་མ་་དང་འཕྱུས་པ་
ནགས་ཚལ་མོགས་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་ལུ་མ་མོགས་འདི་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་མེད་པར་འདོད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལ་རབ་ཏུ་བྱགས་པར་མི་རགས་པ་
དང་ཚོགས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་གཉིས་པོ་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་
ཀྱི། གཞུགས་ཚོགས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་ལུ་མ་་ལྟལ་
ཅམ་མི་དམིགས་ནའང་རྩེ་བ་འཇོག་མེད་ཀྱི་རྩེ་བ་ཕྱེ་མདོ་ལྟར་པར་
འཕྱར་བས་ན། དོན་དམ་པར་མེད་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁོ་གཤམ་གྱི་ཁྱེད་རང་མཚུངས་
པར་ཐལ་བར་མི་འཕྱར་རོ། གལ་ཏེ་ལུ་མ་པ་གདགས་པའི་རྟེན་འཕྱར་པ་བཞི་
དང་། འཕྱར་འཕྱར་གི་རྩལ་ལྟོད་པས་ལུ་མ་པ་གདགས་པར་རིགས་ན་ཁྱོད་
ཀྱི་རྩེ་བ་ན། ཚོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཅམ་ཀྱི་ཐད་པས་བཏགས་པའི་རྟེན་
རྩལ་ལྟལ་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་མོ་གཤམ་གྱི་ཁྱེད་རང་འདྲ་པའི་ཐལ་པ་ཡོད་

དག་པར་གྱི་པ་མི་ལྷན་པ། དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྲུང་རིགས་པ་འདི་ཡིན་ནི། །
 རྟེན་པ་དེ་པ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། ཅིས་པས་པར་ཉན་ཏེ། དེ་རྟེན་རྟེན་
 འབྲུང་གི་རིགས་པ་འདི་བཤད་པ་ན། མཐའ་བཞི་འཛིན་པར་རྟེན་པ་ཅམ་འབའ་
 ཞིག་ཞོག་པར་མ་བཤད་ཀྱི་རྟེན་ཆད་ལ་མོགས་པ་ཡང་ཞོག་པར་འབྲུང་ཏེ། ཤར་
 གི་ཕྱིར་ན་ཕྱི་ནང་གི་དྲོས་པོ་རྒྱུ་མཐའ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ར་པ་ཏུ་འབྲུང་
 ས་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་འདི་ཅམ་ཞིག་གིས་བདག་གི་དྲོས་པོ་ཡོད་པ་མོ་བ་
 ཀྱི་གཞན་ཏུ་མ་ཡིན་པས་ན། རྟེན་པ་དང་ཆད་པ། དྲོས་པོ་དང་དྲོས་མེད་
 མོགས་མཛོད་ན་གཉིས་ཆས་ཀྱི་རྟེན་པ་འདི་དག་པར་ཉན་པར་མི་ལྷན་པ་དེའི་
 ཕྱིར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་རྟེན་འདི་པ་ཅམ་ཀྱི་རིགས་པ་འདི་ཡིན་
 བོ། མཐའ་འཛིན་སྐྱེ་རྣམས་གི་རྩ་བ་དང་ན་པ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལྷན་པ་མཐུ་བ་
 ཅིང་རྒྱུད་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་ལྟེ་གཉིས་རྟེན་པ་འཛིན་ཏུ་ལ་
 ཏུ་ཡུར་པ་མཐའ་ཅན་ཆོས་དབྱིངས་མཐའ་ལྷན་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སྐྱེ་མཆོད་
 པར་བྱེད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་ཕྱི་རིགས་པས་རྟེན་པ་དང་ཆད་པ་མོགས་
 ལྷན་པ་འཐད་ཅེ་ན། འདི་རྟེན་དྲོས་པོ་རང་བཞིན་ཀྱིས་ལྷན་པར་སྒྲུ་བའོ་ན་
 ལ་རྟེན་པ་དང་ཆད་པ་མོགས་ཀྱི་རྩོན་འབྲུང་བ་ཡིན་ཀྱི་རྟེན་འདི་པ་ཅམ་ཞིག་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་དོན་ཏུ་འཛོག་པ་ནི་དྲོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་
 རང་བཞིན་ལས་མི་ལེན་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྟེན་ཆད་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲུ་བས་རང་བཞིན་ལས་མི་ལེན་ཞེ་ན། རྟེན་འབྲེལ་
 བོ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་སྐད་ཏུ་མཛད་ལྟེ་ལས་
 ཤར་ཞིག་རྟེན་ལས་སྒྲུ་བ་དེ་མ་སྒྲུ་ལ། དེ་ལ་སྒྲུ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན།
 རྟེན་ལ་རག་ལས་ཤར་དེ་རྟེན་པར་བཤད། ཤར་ཞིག་རྟེན་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་
 ཡོད་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས་ལྱང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་

པ་ཤར་། དེ་ནི་རྟེན་པ་ཞིང་ཏུ་བཤད། དེ་ནི་རྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་
 དབུ་མ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
 གསུམ་པ་རིགས་པས་དབྱུང་བའི་འབྲས་ལྟོས་བཟུང་བ་ལ། དབྱུང་བའི་འབྲས་
 ལྟ་བུ་པ་དང་། འབྲས་ལྟ་དེའི་རྒྱ་དབྱུང་པ་དགོས་ཆུ་ལ་བཤད་པ་དང་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ལ། རྟེན་རྒྱུ་མཐའ་ཞོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། རྒྱ་མཆོན་དེ་ལྟར་ཀྱིས་
 རྟེན་པ་མོག་པ་དེ་དབྱུང་བའི་འབྲས་ལྟར་བརྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 རྟེན་རྒྱུ་མཐའ་དྲོས་པོ་ཡོད་ན་འབྲུང་བ་སྟེ། དྲོས་པོ་ནི་རྟེན་མེད་པར་ཡོངས་
 དབྱུང་ཡིན། དྲོས་པོ་མེད་པར་འདི་རྒྱུ་མཐའ་མི་འབྲུང་དཔེར། །ལྷན་གིང་
 མེད་པར་མེ་ཡོད་མིན་དེ་བཞིན། ཞེས་པས་པར་ཉན་ཏེ། དེ་བས་ན་གང་གི་ཆོ་
 རང་བཞིན་ལྷན་པ་ཤར་བྱང་ལས་མ་སྒྲུངས་པ་དེའི་ཆོ་སྒྲུ་བ་དང་གནས་པས་རྟེན་
 པ་དང་། འཛོག་པས་ཆད་པ་ལ་མོགས་པའི་མཐའ་གང་ཏུ་འང་བརྟན་པར་ལྷན་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་རྟེན་མཐའ་འཛོན་པའི་རྟེན་ལྷན་རྒྱུ་མཐའ་པར་བཞིན་ལྷན་
 པའི་དྲོས་པོར་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་མཐའ་བཞི་མོགས་ཀྱིས་སྒྲུ་བ་དང་། རྒྱེས་
 རྟེན་གནས་པས་རྟེན་པ་དང་། འཛོག་པས་ཆད་པ་མོགས་སྒྲུ་རྟེན་པར་འབྲུང་
 པ་ཞིག་ན་སྟེ། དྲོས་པོ་རྒྱུ་མཐའ་པར་བཞིན་ནི་རྟེན་མེད་པར་ནི་རྟེན་པ་རིགས་
 པས་ཡོངས་སྒྲུ་དབྱུང་ཡིན། པ་དེའི་ཕྱིར་ན། དྲོས་པོ་མེད་པར་མཐའ་འཛོན་
 པའི་རྟེན་པར་རྟེན་པ་འདི་རྒྱུ་མཐའ་མི་འབྲུང་ལྟེ་དཔེར་ན་ལྷན་གིང་མེད་པར་
 མེ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ནི། མོ་མོ་སྒྲུ་བོ་རྒྱུ་མཐའ་ནི་རྟེན་པས་བཅིངས། མི་རྟེན་རྒྱལ་འབྱུར་པ་
 བོ་སྐལ་འབྱུར་བས། རྟེན་རྒྱུ་མཐའ་ཞོག་པར་འབྲུང་པ་གང་ཡིན་དེ། རྒྱུ་མཐའ་
 དབྱུང་བའི་འབྲས་ལྟར་མཐའ་རྒྱུ་མཐའ་གསུངས། ཞེས་པས་པར་ཉན་ཏེ། ཤར་གི་
 ཕྱིར་སྒྲུ་མེད་རྟེན་པ་ཞིང་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་རྟེན་ལྷན་གིས་པའི་མོ་མོ་འཛོན་པོ་རྒྱུ་མཐའ་

ནག་པད་གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། སྤང་པོ་ལས་གཞན་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
 གྱི་བདག་མེད་དེ། སྤང་པོ་ལ་གཞིགས་པའི་རྣམ་པ་གཞན་ཏུ་བདག་ཏུ་མ་བཟུང་
 པའི་ཕྱིར་རྟེན། གཤམ་ཏེ་སྤང་པོ་ལས་ཐ་དད་པར་ཡོད་ན་གཞུགས་ལས་ཐ་དད་
 རྣམ་པའི་བཞེན་ཏུ་འཛིན་དགོས་པས་བྱུང་ན་ཡང་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་ཏུ་འཛིན་
 པ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རྟེན། ཁྱི་རྒྱུད་ཏུ། བདག་ནི་ཏེ་བར་ལེན་པ་ལས། གཞན་
 ཏུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། གཤམ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། བཟུང་ཡོད་རིགས་
 བ་བཟུང་ཏུ་མེད། ཅིས་དང་། གཤམ་ཏེ་སྤང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། སྤང་པོའི་
 བཅོམ་ཉིད་མེད་པར་འཕྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་མ་ཟད་རྒྱུན་གཞན་ཡང་།
 སྤང་པོ་ལས་རྟོ་ཐ་དད་པའི་ནག་པོ་ལས་ཕྱི་བྱུང་པར་ཏུ་བྱས་པའི་བདག་དེ་
 རྟེན་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་འི་རར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་རྟེན་ཅིག་ཕྱིས་པ་དེ་ཡི་རྟེན་ནམ་ཡུལ་
 ཏུ་ཡང་མི་འདོད་དེ། དེ་འདྲའི་བདག་དེ་རྟེན་པས་དཀྱིལ་ན་ལྷ་ལྟེགས་པའི་གཞུང་
 ལྷགས་ལས་ཤེས་དགོས་ཀྱང་ཁྱོད་ཕྱིས་འདོད་པའི་བདག་དེ་མི་ཤེས་པའི་ཏུད་
 འཁྱལ་སྟོགས་པ་ལ་འདྲ་བདག་ཏུ་རྟེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་བདག་དེ་
 ད་ལྟེ་མ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱོད་པ་ལྟོན་མ་རྣམས་ལྟོ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་མེད་
 དོ་རྟེན་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་གང་དག་ཏུ་དམའི་གནས་ལྷ་
 བསྐལ་པ་མང་པོར་འཆོ་བ་བསྐལ་བར་བྱས་པ་དེས་བྱུང་མ་ཕྱིས་པ་ནག་པའི་
 བདག་འདི་ནི་མ་མཐོང་ལ། འཛིག་རྟེན་རྟེན་ཕྱི་རར་འཛིན་ནི་དེ་དག་ལ་
 ཡང་འདྲུག་པར་མཐོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་སྤང་པོ་ལས་གཞན་ཏུ་བྱུང་པའི་
 བདག་འགའ་ཡང་མེད་པར་བྱུང་སོ། །
 གཉིས་པ་བདག་སྤང་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དག་པ་ལ། རྒྱུགས་ལྷ་བརྒྱུད་པ་དང་།
 དེ་དག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤང་པོ་ལས་གཞན་བདག་བྱུང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། བདག་རྟེན་དམིགས་པ་སྤང་པོ་མོན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་བདག་རྟེན་ཏུ་

སྤང་པོ་ནི། ལྷ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། ཅིས་པས་བརྟན་
 ཏེ། རང་རྟེན་འཕགས་པ་མང་བྱུང་བ་རྣམས་ན་མེ། ཁྱི་རྒྱུད་བཟང་པའི་རིགས་
 པས་སྤང་པོ་ལས་གཞན་ཐ་དད་པའི་བདག་བྱུང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་འཛིག་
 རྟེན་འཕགས་རྟེན་དམིགས་པ་ནི་སྤང་པོ་དག་ཞོན་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེའི་
 ཕྱིར་བདག་ཅིས་བྱུང་བའི་སྤང་པོ་ཅམ་ཞོན་ཡིན་ཏུ་ཞེས་བེད་སྟོན། དེའི་ནང་
 བས་མང་བྱུང་བ་ཁ་ཅིག་བདག་རྟེན་ཏུ་སྤང་པོ་ནི་ལྷ་ཆར་ཡང་འདོད་
 དེ། བརྟན་ལས། དག་རྒྱུད་དག་དག་རྒྱུད་རམ་བཅས་ལྷ་དག་ཅིག་བདག་
 གོ་རྟེན་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྟེན་ལྷ་ལ་དེ་དག་ནི་ཏེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་
 པོ་འདི་དག་ལ་ཡང་དག་པར་རྟེན་ལྷ་ལྟོ། ཞེས་གསུངས་པས་སྟོན་པར།
 མང་བྱུང་བ་ཁ་ཅིག་ནི། སེམས་གཅིག་སྤང་བདག་ཏུ་འདོད་དེ། བརྟན་ལས། བདག་
 ཉིད་བདག་གི་མཐོན་ཡིན་ཕྱི། གཞན་ནི་ལྷ་ཞིག་མཐོན་ཏུ་བྱུང་། བདག་ཉིད་
 ལེགས་པར་བྱུང་བས་ནི། མཐོན་པས་མཐོན་པས་ཐོབ་པར་འཕྱུར། ཞེས་པ་དང་།
 སེམས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་ལྟེ། སེམས་འདུལ་བ་ནི་བདེ་བ་འདྲེན། ཞེས་པ་
 འགའ་བདག་འདུལ་བར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་དེ་འགའ་སེམས་འདུལ་བར་
 གསུངས་པས་སོ། ཞེས་བེད་སྟོན། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ནི། བརྒྱུད་ཏུ་མེད་པའི་བདག་
 ཁས་ལེན་པ་ལྟེ། བརྒྱུད་པའི་བ་བདད་པ། བཟུང་བ་བདད་པ། གནས་མ་བྱུང་ལྟེ།
 མང་བྱུང་བ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ནི་བདག་སྤང་གཅིག་ཏུ་
 འདོད་ལ། ཕྱི་མ་ནི་བརྒྱུད་མེད་ཕྱི་བདག་འདོད་པ་ཡིན་པས་གན་འབྱེད་པར་
 བྱུང་གོས་པར་མངོན་ནོ། །གཞན་ཏུ་མང་བྱུང་བས་བདག་ཏུ་རྒྱས་ཆོད་བརྒྱུད་
 མེད་ཕྱི་བདག་ཞོན་ཡིན་ན་བདག་སྤང་གཅིག་ཏུ་རྒྱས་ཆོད་པར་བརྒྱུད་ཏུ་མེད་
 པའི་དོན་ལ་མ་དཔུང་པར་ཟད་དོ། ཞེས་ཀྱང་མཐུན་གོ་རམ་པས་གསུངས་
 སོ། །

གཉིས་པ་ལ། བདག་སྤྱང་གཅིག་པ་འདོད་ཚུལ་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སྤྱང་པོ་
 དང་འབྲེལ་བར་བདག་ཏུ་རྒྱུ་ཚུལ་གཞན་དགག་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 སྤྱང་པོ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་མི་འཐད་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་པ་དང་། སྤྱང་
 པོ་ལ་དམིགས་པ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་གཉིས་པ་ལ། དང་པོ་ལ།
 བདག་སྤྱང་གཅིག་པ་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། རྒྱལ་ས་སྤྱི་འདོད་པ་ནང་འགལ་
 བར་བརྟན་ནས་བྱུང་པར་ཏུ་དགག་པ་གཉིས་པ་ལ། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱང་
 པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། མང་པས་བདག་དེ་དག་གྱུར་མང་པོར་འབྱུར། ཞེས་
 བས་བརྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་སྤྱང་པོ་ལྷ་འཇམ་མེས་པ་ལ་བདག་ཏུ་འདོད་ན་དེ་དག་
བདག་ཡིན་པ་དེ་འི་ཕྱིར། སྤྱང་པོ་དེ་ནི་གཞུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་
 དབྱེ་བ་མང་པ་མེས་པ་གྱུར་མིག་གི་རྒྱུ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་མང་པས་
བདག་དེ་དག་གྱུར་མང་པོར་ཐལ་བར་འབྱུར་རྒྱུ་། འདོད་ན་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་
 བཙུག་གང་ཟག་ཉིག་གཅིག་སྤྱི་ཞེས་པའི་སྤྱང་གིས་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ།
 གཉིས་པ་ལ་རྒྱལ་ས་སྤྱི་བར་མི་འདོད་པ་དང་འགལ་བ། སྤྱང་དང་འགལ་
 བ། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་གསུམ་པ་ལ། དང་པོ་ལ། བགག་པ་དངོས་དང་།
 དེ་ལྟར་བགག་པའི་མཆུག་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པ་ལ། དང་པོ་ལ། བདག་ཏུ་འཇིན་
 པ་ཕྱིན་ཅི་མཁ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་དགག་པ། བདག་ཆད་པར་ཐལ་བས་
 དགག་པ། སྤྱང་འདས་བསྐྱེད་པ་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ་བས་དགག་པ། ལས་འབྲས་
 གྱི་རྒྱལ་བཞག་མི་འཐད་པས་དགག་པ་དང་བཞི་པ་ལ། དང་པོ་ནི། བདག་ནི་
 རྒྱལ་སྤྱང་འབྱུར་ཞིང་དེར་རྟེན་པ། རྒྱལ་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་མཁ་མི་འབྱུར། །
 ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་སྤྱང་པོ་ཉིད་
 ཏུ་བརྒྱད་ཅིང་། སྤྱང་པོ་མོ་ན་ལ་བདག་ཏུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་བདག་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་
 ཡང་འབྱུར་རྒྱུ་། དེ་ལྟར་ན་དག་སྤྱང་དག་ལྟ་པོ་འདི་རྒྱལ་སྤྱི་མིང་ཅན་མ་རྟེན་

ཅན་བདགས་པ་ཅན་ལྟེ་ཞེས་པ་དང་། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལ། བརྟན་
 བས་མིང་རྒྱར་བརྒྱད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་སྤྱང་པོ་རྒྱལ་ས་བརྟན་ནས། གུན་རྒྱུ་
 མེས་པ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པའི་སྤྱང་གིས་གཞོད་དོ། ཞིང་ནི་དེར་མ་ཐད་སྤྱོད་
གཞན་ཡང་ཡོད་པར་བརྟན་པ་ལྟེ། བདག་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ན་བདག་དེར་རྟེན་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཅན་ཕྱི་འཇིག་རྟེན་དམིགས་པ་ལ་རྒྱལ་ཡོད་པ་འཇུག་པས་ན། རྒྱ་མེར་
 ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལྟར། འཇིན་རྒྱུར་མ་ཕྱིན་ཅི་མཁ་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུར་རྒྱུ་།
 དེའི་ཕྱིར་འཇིག་ཆོག་སྤྱོད་པ་ལྟར་བྱུན་ཏུ་མི་འབྱུར་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱང་པོ་རྒྱལ་
 བའམ། སྤྱང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་འཇུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་མོ་ནས་
 སྤྱང་པ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བ་ཡང་འབྱུར་རྒྱུ་།
 གཉིས་པ་ནི། སྤྱང་ན་འདས་ཆོད་པ་པར་བདག་ཆད་འབྱུར། ཞེས་པས་བརྟན་
 ཏེ། གལ་ཏེ་བདག་སྤྱང་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། སྤྱང་པོ་རྒྱལ་མེད་ཏུ་བྱ་རྒྱ་
 ལས་འདས་པའི་ཆོད་སྤྱང་པོ་རྒྱུ་ཆད་ཡང་རྒྱུན་ཆད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པས་
རེས་པར་ཏུ་བདག་ཆད་པར་འབྱུར་རྒྱུ་། འདོད་ན་ཆད་པའི་མཐར་ཕྱུང་བར་
 ཐལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་བདག་ཏུ་བསྐྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་འཇམ་ཆད་པར་འཇིན་
 པ་དེ་མཐར་འཇིན་ཕྱི་རྟེན་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པས་སོ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ནི་
 སྤྱང་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་པ་ཡིན་ནོ།
 གསུམ་པ་ནི། སྤྱང་ན་འདས་ཆོད་སྤྱང་ཅིག་དག་ལ་ནི། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ།
སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་རྒྱལ་ཕྱི་སྤྱང་ཅིག་དག་ལ་ནི། རི་ལྟར་
 སྤྱང་པོ་རྒྱལ་ས་སྤྱང་ཅིག་ཏེ་མེ་ལ་སྤྱི་ཞིང་འཇིག་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། བདག་གྱུར་
 སྤྱི་འཇིག་ཕྱིད་པར་ཐལ་ཏེ་བདག་ནི་སྤྱང་པོ་དང་དོ་པོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་རྒྱུ་། དེས་ན་དེའི་ཆོད་དེའི་རྒྱལ་ན་རྒྱལ་པོར་ལས་ཏུ་ཞེས་བྱ་བར་ལྟར་
 ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་འབྱུར་ཏེ། ད་ལྟའི་སྤྱང་པོ་འདི་རྒྱུན་

ཁྱེ་ལྟར་པོ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནོ། །དུ་མ་པའི་བརྟན་བཅོས་ལས་བྱུང་། ཉེ་
 པར་ལེན་ཉིད་བདག་མ་ཡིན། དེ་དག་འབྱུང་དང་འཇིག་པ་ཡིན། ཉེ་པར་སྒྲུབ་
 པ་རིམ་བྱུང་། ཉེ་པར་ལེན་པོ་ཡིན་པར་འབྱུང་། ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་ལྟར་པོ་བདག་
 ཡིན་ན། ཁྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་ཏུ་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 བཞི་པ་ལ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལས་བྱས་
 པ་ཆུད་ཟ་བའི་སྒྲིན་ཏུ་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པར་
 ཐལ་བས་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱེ་འཇིག་ཕྱིད་པོ་མེད་པས་དེ་འབྲས་
 མེད། ཅིས་པས་བརྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བདག་ལ་སྒྲིན་བདད་འཇིག་པ་ཉིད་ཡོད་
 ན་ཡང་གཞི་དང་འབྲས་བྱའི་ཏུ་སྒྲིན་ལས་བྱེད་པ་པོའི་བདག་མེད་པས་ལས་དེ་
 ཡི་འབྲས་བྱ་བྱེད་པ་པོ་ལ་སྒྲིན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་འབྱུང་ཏེ། ལས་ཀྱི་
 རྟེན་བྱེད་པ་པོ་འགགས་ནས་མེད་པས་ལས་མེད་ལ། དེས་ན་ལས་འབྲས་ལ་
 འབྲལ་བམི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ལས་བྱས་པ་ཉིད་ཆུད་ཟ་བར་འབྱུང་རོ། །
 གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་བསགས་པ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་འབྱུང་། ཞེས་པས་
 བརྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་ཐུགས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཉིད་སྐད་ཅིག་
 ཕྱི་མ་རྟེན་པ་ཉིད་པར་ལོངས་སྤྱོད་ན། དེའི་ཆོལ་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་
 ལས་ཀྱི་རྟེན་པ་ཉིད་ལ་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་དེ་ཟ་བར་འབྱུང་པས་ན་ལས་མ་
 བྱས་པ་དང་འཕྲད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཏུ་འབྱུང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་ལྟར་པོ་
 བདག་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །
 གཉིས་པ་ཉེས་སྤྱོད་གི་ལན་དགག་པ་ནི། ཆུད་གཅིག་ཡིན་པས་སྒྲིན་དེ་མེད་
 ཅེ་ན། ཆུད་གཅིག་ཉིད་ལ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཞེས་པས་བརྟན། གལ་ཏེ་
 སྐད་ཅིག་ཐུ་བྱེད་གཞན་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་འདྲ་ཆུད་ནི་གཅིག་པ་ཡིན་
 པས་གཞན་གྱིས་བསགས་པ་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་འཕྲུལ་ཟ་བར་འབྱུང་བའི་

སྒྲིན་དེ་མེད་ཅེ་ན། སྐད་ཅིག་ཐུ་བྱེད་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་བྱས་པ་ཉེ་སྒྲིན་
 ལ་བརྟེན་ཆོས་རྟེན་པ་ནི། ཞེས་པའི་སྐད་པས་དེར་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། བརྟན་
 བཅོས་ལས་བྱུང་། གལ་ཏེ་ལྟར་པོ་ལས་མི་གཞན་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི་མི་རྟག་འབྱུང་། །
 གལ་ཏེ་ལྟར་པོ་གཞན་ཡིན་ན། ཆུད་ནི་འཐད་པར་མི་འབྱུང་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པས། དེའི་ཕྱིར་ཐན་ཆུན་མཆོན་ཉིད་ཐ་དང་པ་རྟེན་པ་ཆུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་
 པ་མི་རིགས་པས་ཉེས་པ་ལྟོག་ཏུ་མེད་དོ། །
 གཉིས་པ་མ་ཆུག་བརྟན་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ལྟར་པོ་དང་མེས་པ་བདག་མི་རིགས། ཞེས་
 པས་བརྟན་ཏེ། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་
 དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ལྟར་པོ་སྤྱོད་པ་དག་ཡིན་པ་དང་དེའི་ཕྱི་བྲས་མེས་པོ་ལྟོག་པར་
 བདག་ཏུ་ལས་ལེན་པ་ནི་གཏན་ནས་མི་རིགས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལྟར་དང་འགལ་བར་རྟེན་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ཐུན་མཁས་
 མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། བརྟན་ཟིན་ཀྱི་སྒྲིན་འབྲལ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་
 ཀྱི་རྟེན་པའི་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། གང་དང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་མཐའ་
 དང་ཐུན་པ་ཉིད་ལ་སྟོགས་པ་མེད་པར་བརྟན་པ་འདི་དང་ཡང་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྟར་པོ་རྟེན་པ་དང་མེས་པ་བདག་ཡིན་ན་ཞེས་པས་མི་རིགས་
 སོ། །འདི་ལྟར་ལྟར་མ་བརྟན་པའི་དངོས་པོ་བརྟུ་བཞི་ནི་ཉན་ཐོས་ལྟེ་བ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འདྲ་དང་ཅིང་ལས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའང་ཆོག་གི་དོན་བརྟུས་པ་ནི་འདི་
 རྩ་ལྟེ། འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཐུན་མི་ཐུན་མཁས་པ་ཞི་དང་། འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་
 རྟག་མཁས་པ་ཞི་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱོད་པས་མད་ཆད་ཡོད་མེད་ལ་
 མཁས་པ་ཞི་དང་། ལུས་སྤྱོད་གཉིས་གཅིག་དང་མ་དང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཏེ་
 བརྟན་བཞིན། དེའང་འཇིག་རྟེན་ནི་བདག་ལས་བཅས་ལྟེ་བ་དང་། སྤྱོད་ནི་
 བདག་གི་རྟེན་བྱུངས་ཡིན་ལ། བཅོས་ལེན་འདས་ཀྱིས་འདི་དག་ནི་བརྟུ་ཆུད་

པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་དུ་མ་བརྟན་པའི་དངོས་
 བོར་རྒྱལ་པར་བཞག་གི་གཤམ་ཏེ་དགོས་པ་ཞིག་གིས་འཇིག་རྟེན་རྟག་གི་ཞེས་
 འཇིག་ན། བར་གྱི་རི་པོའི་ཕྱོད་པའི་གཞུང་ལས། འཇིག་རྟེན་རྟག་གི་ཞེས་བྱ་བ་
 དེ་ལྟ་པའི་ལྟ་བ་ཅན་དེ་ལ་ཡང་བསྐྱད་པའི་ལས་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་གི་
 ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་པའི་ལྟ་བ་ཅན་དེ་ལ་ཡང་བསྐྱད་པའི་ལས་བྱའོ། །ཞེས་སྟགས་
 འཇིག་རྟེན་རྟག་གྲུང་རྟག་ལ་མི་རྟག་གྲུང་མི་རྟག་གི་ཞེས་གཉིས་ཡིན་ཏུ་ལྟ་བ་
 དང་། འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་གཉིས་མིན་
 ཏུ་ལྟ་བ་ཞིང་དེ་ལྟར་བརྟན་པའི་གང་ཟག་དང་མི་འཇོགས་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད་དོ། །
 དེ་ལྟར་ཡང་མ་བརྟན་བརྟུ་བཞི་པོར་རྒྱུར་ཏེ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གཞུང་དེ་
 དང་འགལ་བར་བརྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་ནས་བདག་གི་རྒྱལ་ཡུང་
 སོ་རྒྱལ་ས་འཇིག་ན་དེ་རྒྱལ་ས་ཕྱེ་འཇིག་ཅན་ཏུ་ཁས་ཐུངས་པས་མི་རྟག་པར་
 ཡུང་བརྟན། ཡུང་འདས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཡུང་པོ་མེད་པས་མཐའ་ལྡན་ཏུ་ཡུང་བརྟན།
 དེ་བཞིན་ཏུ་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་རྒྱངས་ནས་མེད་པར་ཡང་ཡུང་བརྟན་པར་
 འགྱུར་རོ། །འདིར་ཆ་ཆོག་ཏུ་སྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་ཡུང་མ་བརྟན་པ་བརྟུ་བཞི་པོ་
 དང་འགལ་བར་བརྟན་པའོ། །དེས་ན་ཡུང་སོ་རྒྱལ་ས་བདག་ཡིན་པར་རྒྱུ་མི་
 རིགས།

གསུམ་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་ཚུལ་ལ། ཡུང་པོ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་
 བ་བདག་མེད་མཐོང་ཆོ་དངོས་རྒྱལ་ས་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་པ། ཡུང་སྟགས་
 ཡོད་ན་བདག་གྲུང་མི་ཞིགས་པས་ཆགས་སྟགས་མི་ལྟོག་པར་ཐལ་བས་དགག་
 པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། དེའི་ཉེས་སྤང་ལན་དགག་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། དེ་ཆོ་དེས་པར་
 དངོས་རྒྱལ་ས་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། མང་པལ་ལྟར་ཕྱེ་བ་རྒྱུད་

ཀྱི་རྒྱལ་ན་ཡུང་སོ་རྒྱལ་ས་མེས་ས་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་འབྱོར་པ་འདིས་
 བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྒྱལ་ས་ལྟ་ཆོས་ཐལ་ས་ཅན་བདག་མེད་པའི་ཞེས་ལྟ་བ་
 བརྟལ་བདེན་པའི་རྒྱལ་པར་བདག་མེད་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་ཆོ་བདག་
 ཡུང་གཅིག་ཡིན་པས་དེས་པར་ཡུང་པོས་བརྟལ་པའི་དངོས་སོ་རྒྱལ་ས་ནི་གཏན་
 ལན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུན་ཏུ་ཐལ་སོ། །དེ་ལྟར་ནི་འདྲོད་ཅུས་པ་མ་ཡིན་
 པས་ཡུང་སོ་རྒྱལ་ས་བདག་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། རྟག་བདག་སྤོང་ན་དེ་ཆོ་དེ་ཡི་ཕྱིར། རྒྱུད་ཀྱི་སྟེན་ས་མས་ཡུང་པོ་
 བདག་མི་འགྱུར། །ཞེས་པས་བརྟན། དེའང་གོང་གི་རིགས་པ་བརྟན་པ་ན་ལ་
 སལ་པོ་ན་མོ། ཅི་ལྟེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟོན་པའི་ཆོ་བདག་གི་རྒྱུ་ཡུང་པོ་
 ལ་འབྲས་གི་གང་ཆོ་རྒྱལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་ན་གཞན་
 ཀྱིས་ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པའི་ནང་གི་བྱེད་པའི་རྒྱེས་ཏུ་ཉིད་ལ་འབྲས་པས་བྱེད་
 པར་འདྲོད་པའི་བདག་དེ་རྒྱལ་འབྱོར་པས་མེད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ཕྱིར་གོང་
 གི་རྒྱུན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གོང་གི་རྒྱུན་ལ་འཇིགས་ནས་དེ་ལྟར་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནའང་།
 དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་རང་གི་རྟགས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་འབྱོར་པའི་
 ལས་ཀྱིས་རྟག་བདག་སྤོང་བ་ཡིན་ཅིང་དེས་བདག་མེད་ཡང་དག་པར་མཐོང་
 བ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་ཏུ་འདྲོད་པ་དེ་ཡི་ཆོ་རྒྱལ་ཆོན་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེན་ཀྱི་
 དམ་བཅའི་རྟོགས་ཉམས་ནས་སྟེན་ས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་སམ་ཡུང་པོ་ལྟ་ཆོར་ཡང་
 ཏུང་ལྟེ་དེ་དག་ནི་བདག་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་པ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་
 རྟག་པའི་རྒྱེས་ཏུ་བདག་ཡིན་ལ་གཞན་ཏུ་ཡུང་པོ་བདག་གི་ཞེས་ཅི་འདྲོད་ཏུ་
 རྒྱུད་པ་ནི་ཡུང་རིགས་རྒྱུ་བར་མི་འོས་པ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ། ཡུང་སྟགས་ཡོད་ན་བདག་གྲུང་ཡོད་པས་ཆགས་སྟགས་ཀྱང་མི་ལྟོག་
 པར་ཐལ་བ་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས། །གཞུགས་སྟགས་

ཡིན་པ་འགྲོགས་པར་མི་དེགས་ཏེ། མདོ་རྩེ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རྟོ། །དེ་ལས་
ན་མདོ་རྩེ་མས་ནི་གཞན་གྱིས་བཟུགས་པའི་ཡུང་པོ་ལས་མ་དང་པའི་བདག་
པགས་པ་ཆོ་ན་ཡིན་ལ། གང་ལས་གཟུགས་ལ་ཆོགས་པ་བདག་ཡིན་པ་པགས་
པ་དེ་ལས་ནི་བཞེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་འཁོགས་ལ་ལྷ་པའི་ཡུལ་
ཡུང་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་པགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆོ་ན་ཉིད་མེད་མ་པ་རྒྱ་ལས་ལྷ་
པཔ་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །

གཉེས་པ་ལ། སྤང་པོ་བདག་ཡིན་ན་ཆོགས་པ་ལས་མེ་རེ་བ་མིན་ཚུལ་དང་།
དེ་ལྟར་ན་ཚུགས་མཁའི་འདོད་པ་དང་འགལ་བའི་ཚུལ་དང་གཉེས་པ་ལ། དང་
པོ་ནི། སྤང་པོ་བདག་ཅེས་བརྗོད་ཆོེ་སྤང་རྒྱལ་ལྟེ། ཆོགས་པ་ཡིན་ཀྱི་སྤང་
པོའི་རོ་བོ་མིན། ཁྱེས་པས་བརྟན་ཏེ། དག་སྤྱོད་དག་ཅེས་མགས་ཀྱི་མདོ་འདིས་
སྤང་པོ་བདག་རྒྱ་སྟོན་པ་ཡིན་རྒྱ་ཆུག་ཀྱང་། མདོ་དེས་སྤང་པོ་བདག་ཅེས་བརྗོད་
པའི་ཆོེ་སྤང་པོ་རྒྱལ་ལྟེ། ཆོགས་པ་བདག་ཡིན་ཀྱི་སྤང་པོ་མེ་རེ་བའི་རོ་བོ་བདག་
རྒྱ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁིང་རྒྱམས་ལ་རྒྱལ་མཆོལ་ཁྱེས་བརྗོད་པ་ན་
ཁིང་གི་ཆོགས་པ་རྒྱལ་མཆོལ་ཡིན་ཀྱི་ཁིང་མེ་རེ་རྒྱལ་མཆོལ་མིན་པ་བཞིན་གོ།
གཉེས་པ་ལ་རྩི་ལྟར་འགལ་བའི་ཚུལ་དང་། དེའི་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་
གཉེས་པ་ལ། དང་པོ་ནི། མགོན་མིན་འདུལ་བའམ་དཔེར་པོ་ཉིད་ཀྱང་མིན། །
དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་གོ། ཁྱེས་པས་བརྟན་ཏེ། ཆོགས་པ་ལ་བདག་
རྒྱ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་དཔེར་བུ་བྱས་ན་འང་དེས་སྤྱོད་ཆོལ་བའི་ཞེ་འདོད་ལ་མི་
པན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་ཏེ། བདག་
ཉིད་བདག་གི་དབང་ཡང་ཡིན། ལགས་དང་རན་པར་བྱས་པ་ལ། བདག་ཉིད་
བདག་གི་དཔེར་པོ་ཡིན། ཁྱེས་མགོན་དང་དཔེར་པོ་ཉིད་རྒྱ་གསུངས་ལ། བཞན་
ཡང་བདག་ཉིད་ལགས་པར་རུལ་བས་ནི། ལམས་པས་མཆོལ་རིས་ཆོལ་པར་

འབྲུག་ ཞེས་འདུལ་བ་ལས་བཟང་པོ། ཚོགས་པ་རྣམས་མེད་པ་བདག་ཡིན་
པ་ལ་ལྷན་དེ་དག་གིས་དཔོན་ལྷན་གཞོན་པས་ཚོགས་པ་བདག་མ་ཡིན་ནོ། དེ་
བཞིན་ཏུ་རིགས་པས་བཞོན་དེ། ཚོགས་པ་འཛིན་གིས་བདག་མ་ཚམ་ཚམ་ཅན།
མགོན་མིན་ལ་འདུལ་བ་འཕྲུལ་བར་བྱ་བ་དང་དཔང་པོ་ཉིད་བྱང་མིན་ཏེ།
ཚོགས་པ་དེ་དཔོན་མར་མེད་པ་འཛིན་དཔེར་ན་མི་རྩ་བཞིན། དེས་ན་ཞུང་
ལྷི་བདག་དེ་ནི་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚྭ་གས་དང་ཚྭ་གས་ཅན་རྟོ་པོ་གཅིག་པས་སྒྲིབ་དེ་མིང་དེ་ཞེས་པ་འི་
 ཞེས་སྒྲིང་གི་ལན་ལ། མདོ་ཡི་ཡུང་དོན་དང་མི་འབྲེལ་པས་དགག་པ་དང་། རིགས་
 པ་དང་འགལ་པས་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 ཚྭ་གས་པ་ཅམ་བདག་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། དེའི་ཞེས་སྒྲིང་གི་ལན་དགག་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཚྭ་གས་པ་ཅམ་བདག་ཡིན་ན་དཔེ་མིང་རྟོ་པོ་ལན་ལག་
 ཚྭ་གས་པ་མིང་རྟོ་པོ་མལ་པས་དགག་པ་དང་། དཔེ་ཅན་བདག་གྲུང་སྤང་པོར་
 བརྟེན་ནས་བཅུགས་པར་གསུངས་པས་ཚྭ་གས་པ་ཅམ་བདག་མིན་པར་བརྟེན་
 པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཚྭ་གས་གནས་རྒྱུས་། མིང་
 རྟོ་ཞིང་འཕྱུར་མིང་རྟོ་དང་བདག་པ་ཚྭ་གས་། ཞེས་པས་བརྟེན་ཏེ། མདོ་ལས་
 བདག་ནི་མིང་རྟོ་དང་མཚུངས་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་མཁའ་དུ། རི་ལྟར་ཡན་
 ལག་ཚྭ་གས་རྒྱུས་ལ། བརྟེན་རྒྱུས་མིང་རྟོ་པོ་བརྟེན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་སྤང་
 པོ་རྟོ་པོ་པ་བརྟེན་ནས། གྲུབ་རྒྱུ་པ་མེས་པ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་འཕྱུང་པས་ན་
 ཚྭ་གས་པ་ཅམ་བདག་དུ་འདོད་པ་དེའི་མེད་རྟོ་དེ་ཀྱི་ཡན་ལག་འཕང་མ་
 ལ་མེས་པ་ཚྭ་གས་པར་གནས་པ་རྒྱུས་མིང་རྟོ་ཞིང་དུ་མལ་པར་འཕྱུར་ན་དེ་
 ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིག་ནས་འཛོག་པར་འཕྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་
 བ་མིང་རྟོ་དང་བདག་ནི་རྟོ་པོ་པ་ལྟར་དུ་མཚུངས་པས་ཚྭ་གས་པ་ཅམ་ནི་བདག་

མ་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས་སྤངས་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། དེ་ཕྱིར་སྤངས་
 པོ་འདུས་ཅན་བདག་མ་ཡིན། ཞེས་པས་བརྟེན། མདོ་ལས་སྤངས་པོ་རྣམས་ལ་
 བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ནམ་བདག་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེ་
 ཡི་ཕྱིར་སྤངས་པོ་འདུས་ཤིང་ཆོགས་པ་ཅན་ནི་བདག་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་
 འདི་ལྟར་སྤངས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དེ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་
 ཆོགས་པ་ཅན་མིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 རྩོན་པོ་ལ་སྟོགས་པ་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་པ་དག་ལ་སྟོགས་འབྱུང་བ་དག་ལ་བ
 རྟེན་ནས་བཏགས་པས་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་དེའི་ཉེས་སྤྱང་གི་ལན་འགག་པ་ནི། དབྱིབས་སྟེལ་གྱུ་གས་ཅན་
 ལ་ཡོད་པས། དེ་དག་ཉིད་ལ་བདག་ཅེས་བྱོད་འདོད་ཀྱི། སེམས་ལ་སྟོགས་
 པ་འདུས་པའི་རྩོ་པོ་ནི། བདག་མིན་འབྱུང་ཏེ་དེ་ལ་དབྱིབས་མེད་ཕྱིར། ཞེས་
 པས་བརྟེན་ཏེ། གལ་ཏེ་འཕང་ལོ་ལ་སྟོགས་པའི་ཆོགས་པ་ཅན་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་
 གྱི་འོན་ཀྱང་འཕང་ལོ་ལ་སྟོགས་པའི་དབྱིབས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལ་
 ཤིང་རྟའི་ཐ་སྟངས་བཏགས་པ་དེ་བཞིན་ཏེ། གཞུགས་ལ་སྟོགས་པ་ཆོགས་པ་ཅན་
 བདག་མ་ཡིན་གྱི་བདག་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དབྱིབས་སྟེལ་ན། དབྱིབས་
 དེ་གཞུགས་ཅན་སྟོན་ལ་ཡོད་པས་ན། གཞུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆིད་དེ་དག་སྟོ་
 བྱེད་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བར་བྱོད་ཀྱིས་འདོད་དགས་ཀྱི་སེམས་ལ་སྟོགས་པ་
 མིང་བཞིའི་སྤངས་པོ་འདུས་པའི་རྩོ་པོ་ནི་བདག་མིན་པར་འབྱུང་ཏེ། གང་གི་
 ཕྱིར་ན་སེམས་སྟོགས་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ལ། འགལ་བ་བརྟེན་པ་དང་། དེའི་ཉེས་སྤྱང་
 གི་ལན་འགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པོ་སྤངས་བྱ་དངོས་གཅིག་

ཏེ། མི་རིགས་ལས་དང་བྱེད་པོ་གཅིག་འབྱུང་ཕྱིར། ཞེས་པས་བརྟེན་ཏེ།
 དེ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་བདག་དང་ཉེ་བར་སྤངས་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་
 ཏེ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལས་དང་བྱེད་པོ་གཅིག་ཏེ་འབྱུང་ན། དེ་འདྲ་འདོད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་དང་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཞུགས་དག་དང་། ལུས་པ་དང་
 རྩ་མཚན་དག་གྱུང་གཅིག་ཉིད་ཏེ་ཐལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རི་སྐད་
 ཏེ་བརྟེན་བཅོས་ལས། གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་
 འབྱུར། ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེ་དང་ཤིང་གི་བདག་དང་ནི། ཉེ་བར་སྤངས་པའི་
 རིས་པ་ཀྱན། ལུས་རྣམས་སྟོགས་དང་རྟེན་ཅིག་ཏེ། མ་ལུས་པར་ནི་རྣམ་པར་
 བཤད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 གཉིས་པ་ནི། བྱེད་པོ་མེད་ལ་ལས་ནི་ཡོད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་བྱེད་པོ་མེད་ལས་མིན་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་པས་བརྟེན། གལ་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་བདག་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་ལས་
 ལྷ་བྱ་བ་སྤངས་པོ་འདུས་པ་ཅན་ནི་ཡོད་དེ། སྤྱང་ཆེན་རབ་འཛོམས་ཀྱི་མདོ་ལས།
 ལས་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་དམིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ཡང་ཡོད་
 ཏོ། ཞེས་གསུངས་པས་སྟེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་
 བྱ་བྱེད་པ་པོ་མེད་ན་དེས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ལུང་གི་དོན་ནི་བདག་དང་དབང་རྒྱལ་ལ་སྟོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་ཏེ།
 ལུང་པ་བཀག་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། ། སྤངས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་
 ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་རྩིས་སྤྱུ་འབྲེལ་བའི་གང་
 རལ་འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་ཏོ། །
 ཞེས་གསུངས་པས་སྟོ། དེས་ན་བྱེད་པ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སྤྱུ་བ་སྤྱང་འདོགས་
 ལ། ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་མེད་འདོགས་པ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཉེར་
 བར་སྤངས་བྱ་བ་བརྟེན་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པོ་སྟོགས་གདགས་པར་བྱ་ལ། ཉེ་བར་

ཡིན་པ་ལ་འཇུག་ནས་ཀྱང་ཉེ་བར་ཐུང་བ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།
 གཉིས་པ་མདོ་ལས་བདག་བཅུགས་པར་གསུངས་པ་ལ། མདོ་ལས་ཐུང་མོགས་
 བདག་ཏུ་མ་གསུངས་ཤིང་དེ་རྒྱུ་ལ་འཇུག་ནས་བཅུགས་པར་མི་ལྟར་གསུངས་
 ཚུལ་དང་། གསུངས་པ་ལྟར་ཏུ་རང་འཇིག་ལྟར་སྒྲིམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་རྒྱུ་ལ་ཐུན་
 མཐུང་དང་རེ་རེ་བ་དང་ཆོགས་པ་གསུམ་གང་ཡང་བདག་ཏུ་མི་དམིགས་པའི་
 ཚུལ་དང་། རང་འཇིག་ལྟར་སྒྲིམ་གྱི་དམིགས་ལྟལ་དེ་ཐུན་མ་ཐུང་བར་བདག་
 མེད་རྒྱལ་པར་འདོད་པའི་ཐུང་འབྲེལ་མེད་ཏུ་བརྟན་པ་སྟེ་གསུམ་ལས། དང་
 པོ་ནི། གང་ཕྱིར་ཐུབ་པས་བདག་དེ་མ་རྒྱུ་ལ། རྒྱང་དང་རྒྱུ་མེས་ནས་མཁའ་
 ཞེས་བྱ་བ། ཁམས་བྱ་བ་དང་ནི་མིག་མོགས་རེ་ག་པ་ཡི། རྟེན་བྱ་བ་དག་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཉེར་བརྟན་ཞིང་། ཁམས་དང་མེས་པ་ཐུང་ཆོས་རྒྱུ་ལ་ཉེར་བཟུང་
 བས། དེས་གསུངས། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། ཐུང་པོ་འཇོགས་པ་ཙམ་དང་
 རེ་རེ་བ་བདག་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་མངས་རྒྱུ་ལྟེན་བདག་
 དེ་ནི་མ་ཁམས་དང་རྒྱ་ཁམས་མེ་ཁམས་རྒྱང་ཁམས་དང་རྒྱུ་ལ་ཉེར་བཟུང་པའི་
 ཁམས་དང་ནས་མཁའ་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཁམས་བྱ་བ་དང་ནི། དེ་བཞིན་ཏུ་མིག་
 མོགས་ཏེ་མིག་གི་འདུལ་ཏེ་རེ་ག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུལ་ཏེ་རེ་ག་པའི་བར་རེ་ག་
 པ་ཡི་རྟེན་བྱ་བ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེ་བར་བརྟན་ཞིང་། གསུགས་མོགས་ལྟལ་
 ཏུ་ག་ལ་ཡིད་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཏུ་ག་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་
 ཏུ་ག་དང་། བཅུང་རྒྱུ་ལ་ཕྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཏུ་ག་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཅོ་
 བརྒྱད་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མེས་པ་དང་མེས་པ་ཐུང་གི་ཆོས་རྒྱུ་ལ་བདག་ཏུ་གདགས་
 པའི་རྒྱུ་ལ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་དེས་པར་གསུངས་ཏེ། ཡང་མཁས་མཁའ་པའི་མདོ་
 ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྟེན་པ་གང་ལས་འདོན་མཁས་བྱ་བ་དང་། རེ་ག་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་བྱ་བ་དང་། མེས་པ་དང་མེས་པ་ལས་ཐུང་པའི་ཆོས་རྒྱུ་ལ་ཉེ་བར་བཟུང་

ནས་བདག་ཏུ་བཅུགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དེ་རྒྱུ་ལ་དང་། དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཆོགས་ཙམ་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་དེ་དག་རྒྱུ་ལ་རང་མི་རེ་གས། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 ལྟན་པས་དེས་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་བདག་དེ་ནི་ཆོས་དེ་རྒྱུ་ལ་དང་། གཞན་
 མ་ཡིན་པ་དང་། ཁམས་བྱ་བ་མོགས་མཁའ་ཐུང་པོ་དེ་དག་དང་དེ་ཉིད་དེ་གཅིག་
 ཏུ་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུ་ལ་ཆོགས་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་རེ་
 མེད་བཅུང་པའི་ཆོས་དེ་རྒྱུ་ལ་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་མི་ཐུང་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ཆོས་
 དེ་དག་རྒྱུ་ལ་རང་འཇིག་པའི་ལྟལ་ནི་མི་རེ་གས་སོ།
 གསུམ་པ་ལ། རྟོན་དང་དེ་ལོ་དཔེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྟོན་ནི། བདག་མེད་རྒྱལ་
 ཆོ་རྒྱལ་པའི་བདག་སྤྱོད་ཞིང་། འདི་ནི་རང་འཇིག་རྟེན་ཏུ་འང་མི་འདོད་པ།
 དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟོ་བ། དཔྱིས་ཀྱང་འཕྱིན་ཅེས་རྒྱུ་ལ་མིན་
 ཏུ་མཆོར། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། དེ་འང་འདིར་རང་འཇིག་པའི་ལྟལ་ནི་ཐུང་
 པོ་རྒྱུ་ལ་དང་པོ་མེས་པོ་ནས་ཞེས་འཇིག་པ་མང་བཟུང་བ་དག་གི་རྒྱལ་
 ཡིན་པ་ལྟར་ན་བདག་ཐུང་པོ་པོ་གཅིག་ཏུ་ཁམས་ཐུང་པས་མ་ན། རྒྱང་ལྟར་ན་
 གང་གི་ཆེ་རྒྱལ་འཕྱོར་པས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཡི་ཆེ་ཐུང་པོ་ལས་རྟོན་
 གཞན་པའི་རྒྱལ་པའི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་ཞིང་། རྒྱལ་པའི་
 བདག་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་གང་གིས་ཀྱང་རང་འཇིག་པའི་རྟེན་ཏུ་འང་མི་
 འདོད་ལ། རྒྱང་དང་གིས་ཁམས་ཐུང་པས་ཡང་འགལ་ཏེ། ཐུང་ཉིད་བདག་ཏུ་
 འདོད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་མཆོན་ཐུམ་ཏུ་རྒྱལ་པའི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པས་ཐུང་
 པའི་ལྟལ་ཙན་ཕྱི་བདག་ཏུ་རྒྱ་བ་དཔྱིས་ཀྱང་འཕྱིན་ནས་རྒྱ་བ་ན་ལས་འདའ་
 བར་འཕུར་པོ་ཙམ་རྒྱུ་ལ་ནི་མིན་ཏུ་མཆོར་བ་སྟེ་བཞད་གང་ཕྱི་གནས་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱལ་པའི་བདག་དང་རང་འཇིག་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་གསལ་

ཏེ་རྒྱལ་པོ་བདག་ངར་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ན་ནི། དེ་མེད་པར་རྟོགས་པས་
ངར་འཛིན་སྤྲོད་བཞིག་ན། ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ནི་གཞན་སྤྲོད་པོ་ཡིན་པར་
འདོད་པས་སོ།

གཉིས་པ་དེའི་དཔེ་ནི། ངར་ཁྱིམ་ཅིག་སྤྲུག་སྤྲུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་ཏེ། འདི་
ན་སྤྲང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་པས་ལ་ཏེ། རྒྱལ་གྱི་འཛིགས་པའང་སྤྲོད་པར་
བྱེད་པ་ནི། རྒྱུ་མ་གཞན་གྱིས་གནས་པོར་འཕྱར་ཉིད་དོ། ཅེས་པས་བརྟན་ཏེ།
དཔེར་ན་མི་འགའ་ཞིག་གིས་ངར་གི་ཁྱིམ་གྱི་ཅིག་སྤྲུག་ན་ཏེ། རྒྱལ་གནས་པ་
མཐོང་བཞིན་ཏེ། འདི་ན་སྤྲང་ཆེན་མེད་ཅེས་རྒྱལ་གྱི་དོགས་པ་པས་ལ་ཏེ། རྒྱལ་
གྱི་འཛིགས་པའང་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་ན། ལ་རྩལ་པོ་དེའང་རྒྱོང་པ་ཉིད་གྱིས་
བདག་ཉིད་འཛིགས་མི་དགོས་སོ་སྟེ་མ་ཏེ། མེད་པས་པ་ན་རྒྱལ་གྱིས་འཛིན་པར་
འཕྱར་རོ། དེ་ནི་མིན་ཏེ། རྒྱུན་པོས་རྒྱུན་པོ་ལ་དྲང་བ་ལས་རྒྱུད་པས་བྱེད་ཞེས་
གསུངས་ཞིང་གཞན་ཤེས་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་པོ་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པོར་ཉེ་བཞུད་གད་
གྱི་གནས་སྤྲུང་འཕྱར་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཉིད་རྒྱུ་དང་འཕྱར་པོད་ཏེ། གཅིག་
ཏེ། རིས་པར་བརྟན་པོ། དེས་ན་བདག་གི་སྤྲང་པོ་ཉིད་ཏེ། ལས་སྤྲང་བའི་ལྷགས་
ལ་ཡང་རྒྱག་བདག་མེད་པར་ཤེས་པས་ངར་འཛིན་པས་ལ་མི་རྒྱལ་ཤིང་། རྒྱག་
བདག་ཅན་མེད་པར་ཤེས་པས་འཁོར་བ་ཉིད་ཉམས་པར་ཡང་མི་རྒྱལ་སོ། །
དེས་ན་བདག་གི་སྤྲང་པོ་དང་གཅིག་མ་དང་གད་ཏེ། ཡང་མེད་པར་བརྟན་པོ།
གཉིས་པ་སྤྲང་པོ་དང་འབྲེལ་པར་བདག་ཏེ་རྟོགས་ཆུང་གི་ལྷགས་གཞན་དགག་
པ་ལ། སྤྲང་མ་བཤད་པའི་ལྷགས་གསུམ་དགག་པ་དང་། རྒྱན་མོང་ཏེ་མཁུག་
བསྐྱེད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྟོན་དང་བརྟོན་པར་སྤྲུབ་པ་དགག་པ་
དང་། བདག་ལ་སྤྲང་པོ་ལྟར་པར་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྲང་
པོར་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང་། །སྤྲང་པོ་དེ་རྒྱལ་ཡོད་མིན་གང་གི་

ཟིར། །གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་རྟོག་པ་འདིར་འཕྱར་ན། །གཞན་ཉིད་དེ་མེད་དེ་
ཟིར་འདི་རྟོག་པ་ལ། །ཞེས་པས་བརྟན། སྤྲང་པོར་བརྟོན་པའི་བདག་ཏེ་རྟོག་
ཆུང་གཞན་ལ་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་རྒྱར་རང་རྒྱུད་གྱི་སྤྲང་པོ་ལ་བདག་དེ་
ཉིད་བརྟོན་པའི་ཆུང་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཏེ། བདག་དེ་ལ་ཡང་
སྤྲང་པོ་དེ་རྒྱལ་པོ་བརྟོན་པའི་ཆུང་གིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གང་གི་ཟིར་ཞེས། བདག་
སྤྲང་གཉིས་ཞེས་འཁར་གཞིང་དང་ཞོ་རྒྱར་གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་པར་ཆུན་རྟོན་
བརྟོན་པའི་རྟོག་པ་འདིར་འཕྱར་པར་འཕྱར་རྟོགས་ན་ཡང་། བདག་སྤྲང་ལ་
ནི་གཞན་པའི་རྒྱལ་མ་དང་པོ་ཉིད་དེ་ནི་རྒྱར་མ་དང་མེད་པ་དེ་ཡི་ཟིར་ན་
བདག་སྤྲང་རྟོན་དང་བརྟོན་པར་མེད་པ་འདི་ནི་རྟོག་པས་བརྟན་པ་ཁོ་
ནས། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་གི་གསུགས་དང་ལྟན་མིན་མེད་པའི་ཟིར། །ལྟན་དོན་རྒྱར་
བ་མེད་དེ་བ་ཅན་དང་། །གསུགས་ཅན་མ་དང་མ་དང་མིན་བརྟོན་ལ། །བདག་
ནི་གསུགས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་མེད་ཟིར། །ཞེས་པས་བརྟན། བདག་གི་གསུགས་
སྟེ་གསུགས་སྤྲང་པོ་རྒྱལ་པོ་དང་ལྟན་པ་མིན་ཏེ། གང་གི་ཟིར་ན་བདག་མེད་པ་དེའི་
ཟིར་བདག་ལ་སྤྲང་པོ་ལྟན་པའི་དོན་ཏེ། རྒྱར་བ་མེད་དེ། མ་གསུམ་གྱི་པུ་ལ་སྤྲང་
པོ་ལྟན་དོན་གྱི་རྒྱར་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ལྟན་པའི་སྤྱོད་དེའང་ལྷན་སྤྱིན་བ་ལང་
ཅན་ཞེས་པ་དང་ལྷན་སྤྱིན་གསུགས་ཅན་ཞེས་པ་དེར་ནི་ཤིས་པར་མ་དང་ལ་
ལྟན་པའི་སྤྱོད་བརྟོན་པ་དང་བདག་མིན་པ་ལ་ལྟན་པའི་སྤྱོད་བརྟོན་པར་དམིགས་
ལ། བདག་གི་གསུགས་སྟེ་གསུགས་སྤྲང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་མེད་པར་
སྤྲང་བཤད་མིན་པའི་ཟིར་ལྟན་པའི་སྤྱོད་རྒྱར་པའི་དོན་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ལ། འཛིག་ལྟེ་སྤྱོད་པོ་ལས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། དེ་རྒྱལ་ཆུང་པའི་འཛིག་
ལྟེ་ལ་གནས་ཤིང་ཀུན་བརྟན་ཡིན་པར་བརྟན་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་

དང་མི་ཉག་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་འདྲ་དེ། རྒྱུ་མེས་ཏུ་གཞི་མེས་བྱས་དེ་འདྲ་
 ཅིང་། དེ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞིར་ཡང་འདྲོད། ཞེས་པས་བརྟན།
 འབགས་པ་མང་པོས་བསྐྱར་བ་ལ་ཅིག་གིས་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ཏུ་ཡོད་དེ། མེད་
 པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་ཉིད་ཏུ་བརྒྱུ་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་དང་ལྷན་པས་
 འདས་པ་དང་། བཅིངས་པ་དང་མར་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། གཞན་ཏུ་ན་མིས་རྒྱུ་ལ་ཁྲིམས་བསྐྱར་མ་ཉམས་ལྷན་ལྷན་ཕྱིས་པ་ན། རྒྱུ་ལ་ཁྲིམས་
 བསྐྱར་མ་བའི་མེད་པར་པོ་འབགས་པས་བྱས་པ་རྒྱུ་རྒྱས་པ་དང་། ལྷན་པར་
 པོས་རྒྱུ་ལ་ཁྲིམས་མ་བསྐྱར་མ་པར་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་དང་པས་མ་བྱས་པ་དང་ཡང་
 པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་མྱིད་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ཏུ་མ་ཡང་
 པོ་འདྲོད་ཡང་བདག་གཅིག་པུ་དེས་རྒྱུ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་ད་
 དེ། ཡང་ལས། ད་དེའི་ཆེ་བུ་མེད་པར་བྱས་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤམས་པ་པོ་ན་
 ཆེན་ཏོག་ལ་མེ་ཏོག་ལྷལ་པས་ཆེ་རལ་ལྷ་བརྒྱར་ལྷན་པས་ཐོབ་ནས་ད་ལྷར་
 སངས་རྒྱུས་པ་ན་འང་། མཆོན་གྱིས་བརྒྱན་པར་བྱས་ཏོ་ཞེས་པས་ཤེས་ལ། བདག་
 གིས་དགོ་བརྒྱུན་ཏུ་གསོག་པར་བྱས་པ་དེའི་ཆེ་མོག་པ་པོ་ཕྱི་མར་བདག་རྒྱུར་
 པ་པོ་དེའི་མཁོན་རྒྱུ་པས་ལྷ་འབྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མཁོན་
 ཡིན་གྱི། ལུ་ཞིག་བདག་གི་མཁོན་ཏུ་འབྱུར། བདག་གིས་བྱས་པའི་ལས་ནམས་
 བོ། བདག་ཉིད་གཅིག་པུས་རྒྱུར་བར་འབྱུར། ཞེས་སྟེ། དེ་རྒྱ་མེད་ཀྱི་བདག་
 དེ་ནི་ཡང་པོ་དང་དེ་ཉིད་རྟེན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་འཛིག་ཅན་ཏུ་ཐལ་པས་སྟེ།
 ཡང་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མ་ལྷན་པས་གཞན་ཏུ་ཡང་
 མི་འཐད་དོ། དེའི་ཕྱིར་ན་ཡང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཏུ་བརྒྱུ་ཏུ་
 མེད་དོ། དེ་བཞིན་ཏུ་ཉག་པ་དང་མི་ཉག་པ་ཉིད་ཏུ་འདྲ་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་པར་
 འདྲོད་དེ། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷན་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། གང་ཟག་དེ་ནི་

རང་གི་རོ་མས་ཤེས་ཏུ་མིན་གྱི། རྒྱུ་མཆོད་ཏུ་གཏུལ་ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མས་ཤེས་
 པར་བྱེད་པས་རྒྱས་པར་ཤེས་པ་ཏུ་གཞི་མེས་བྱས་ཡང་དེ་འདྲོད་ཅིང་། དེ་ནི་
 བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞིར་ཡང་འདྲོད་པ་ཡིན་ཏོ།
 གཉིས་པ་ལ། དེས་པོར་ལྷན་པར་བརྒྱུ་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་དགག་བརྒྱུ་
 ཏུ་མེད་ན་དེས་པོར་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་དེས་ན་དེས་པོར་ཆོས་
 གཉིས་དང་ཡལ་བས་དེས་པོར་མི་འབྲུབ་པས་དགག་པ་དང་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་དེས་པོར་བརྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་པས། གཞུགས་ལས་ཤེས་ས་
 བརྒྱུ་མེད་པར་མི་རྟོགས་པ། དེ་བཞིན་བདག་འགའ་དེས་པོར་ལྷན་པར་
 བ། ཤེས་ས་རྒྱར་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་མི་འབྱུར། ཞེས་པས་བརྟན། གང་
 གི་ཕྱིར་དེས་པོར་ཡོད་པ་ནི་རྒྱུ་པ་གཞན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དང་
 གཞན་ཏུ་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པས། དཔེར་ན། གཞུགས་ལས་ཤེས་ས་དེ་
 ཉིད་དང་གཞན་ཏུ་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་པར་ཆད་མས་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ཏོ། དེ་
 བཞིན་ཏུ་བདག་འགའ་ཞིག་དེས་པོར་ལྷན་པར་བྱས་ན་ཤེས་ས་རྒྱར་ཏུ་གཞུགས་
 མོགས་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཏུ་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འདྲ་མི་འབྱུར་རོ།
 གཉིས་པ་གྱི། རི་རྒྱར་ལུས་པའི་དེས་པོ་གཞུགས་མོགས་ལས། བརྒྱུ་ཏུ་མེད་
 པས་རང་བཞིན་མེད་འབྱུར་བཞིན། བདག་གང་ཡང་པོ་ལས་བརྒྱུ་མེད་
 འབྱུར་ཏེ། རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་རྟོགས་མི་བྱ། བས་བརྟན་ཏེ། རྒྱུ་ཕྱིས་
 འདྲོད་པའི་གང་ཟག་རྒྱས་ཏུ་མི་ལྷན་པེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རི་རྒྱར་ལྷན་ཏུ་
 ཏུ་མ་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་དེས་པོར་མ་ལྷན་པའི་རོ་པོ་རང་གི་གདགས་གཞི་གཞུགས་
 རི་རོ་ཤེས་བྱ་དང་འབྱུར་བ་བཞི་མོགས་རྒྱལ་རྒྱས་བརྒྱད་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་
 ཏུ་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་འབྱུར་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། བདག་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཏུ་མ་ལྷན་པས་གཅིག་དང་

མ་དང་གང་ཏུ་ཡང་བཟོད་ཏུ་མེད་པར་འཕྱར་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་བདག་རང་གི་རོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་བཞག་ཏུ་མེད་པ་དེ་ནི་རྣམས་ཀྱི་དཔོན་པོར་ལྷན་པར་རྒྱུ་ཡིན་པར་མི་ཐུ་བར་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཅམ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཆོག་པ་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་རྣམས་ལྷོད་ན་བཟོད་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་དག་གི་མ་དང་བཟོད་ཏུ་མེད་ན་བཏགས་ཡོད་ཅམ་ཏུ་བཟུབ་པ་ཉེ་བར་བཟུན་ནས། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་དཔོན་ཡོད་རང་ལས་གཞན་མིན་དང་། གཟུགས་སྒྲུབ་རྣམས་ལས་གཞན་ཏུ་ལྷུང་འདོད་ཅིང་། དཔོན་ལ་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་མཐོང་ལྷུང་པས། བདག་ནི་མེད་དེ་དཔོན་ཆོས་དང་བྲལ་ཕྱིར། ཞེས་པས་བཟུན་ཏེ། གནས་མ་གྱུ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པའི་བདག་དཔོན་པོ་རྣམས་ལྷན་པ་ལྷུང་པ་ཉེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དཔོན་པོར་ཡོད་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་རྣམས་གཞན་མིན་པར་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ལ་སྒྲུབ་རྣམས་ལས་རྣམས་གཞན་ཏུ་ལྷུང་པ་འདོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་དཔོན་པོ་ཡིན་ན་དེ་ལ་རྣམས་གཅིག་དང་རྣམས་ཐད་དུ་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་གང་ཏུ་འཕྱོང་བར་འཕྱར་བར་འདོད་པས། དེའི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ནི་དཔོན་པོར་མེད་ཏེ། དཔོན་པོའི་ཆོས་རྣམས་གཅིག་དང་རྣམས་ཐད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དཔོན་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་ཏུ་བཟུན་པ་ལ། བདག་མཐའ་བདུན་ཏུ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཤིང་རྟ་དང་འདྲ་བར་བཟུན་པ། དེས་དཔོན་པོ་གཞན་གྱི་དེ་འདྲ་བར་བཏགས་པར་བཟུན་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། བརྟེན་ནས་བཏགས་ཚུལ་དཔོན་དང་། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། དང་པོ་ལ། དཔེ་ཅན་བདག་མེད་ཚུལ་དང་། དེའི་དཔེ་ཤིང་རྟའི་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་རང་འཛིན་རྟེན་ནི་དཔོན་

པོ་མིན། ལྷུང་ལས་གཞན་མིན་ཏུ་པོ་འོ་རོ་པོ་མིན། ལྷུང་པོ་རྟེན་མིན་འདི་ནི་དེ་ལྟར་མིན། འདི་ནི་ལྷུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་འཕྱུག་པར་འཕྱར། ཞེས་པས་བཟུན་ཏེ། དེ་ལྟར་དཔུང་པ་ན་གང་ལག་རྣམས་ལྷོད་པར་མི་འཐད་པ་དེ་ལི་ཕྱིར་རང་འཛིན་པའི་ལྷུང་ལས་རྟེན་ནི་རྣམས་ལྷུང་པ་འདི་དཔོན་པོ་མིན་ཞིང་། སྐར་ཏུ་རི་རྒྱུད་བཟང་པའི་རི་གསལ་པས་བདག་ནི་ལྷུང་པོ་ལས་ཐད་དཔེ་གཞན་པའང་མིན་ལ། ལྷུང་པོའི་རོ་པོ་འདྲ་མིན་ནོ། ལྷུང་པོ་ནི་བདག་གི་རྟེན་མིན་ལ་བདག་ནི་ལྷུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་པར་མ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་ཏུ་བདག་འདི་ནི་ལྷུང་པོ་དེ་དང་ལྷན་པ་ཡང་མིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་ན་བདག་ཁས་ཐུང་ས་བར་མི་བྱའོ། འོན་ཀྱང་རི་གསལ་པའི་རྣམ་དཔུང་མེད་པར་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་ཏུ་འདི་འཕྱར་ཅམ་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ཏུ་འཁྱིལ་རྟེན་ཀྱི་མ་རྟེན་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདག་འདི་ནི་ལྷུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མ་རྟེན་བཏགས་པ་ཅམ་ཏུ་འཕྱུག་པར་འཕྱར་ཏེ། འཁྱིལ་རྟེན་ན་བདག་ཏུ་མ་རྟེན་བཏགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་ལྱི་དང་ཕྱི་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་གཞན་མིན། གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྟར་ཡང་མིན་ཞིང་། ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། འདུས་པ་ཅམ་མིན་དཀྱིབས་མིན་སྤར་བཞིན་ནོ། ཞེས་པས་བཟུན་ཏེ། འདིར་བཞོད་པའི་དཔེ་ཤིང་རྟ་ཞེས་པའི་ཤེས་བྱ་འདི་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་གཞེས་ཏུ་དང་སྒྲིག་ཤིང་སྒྲུབ་པས་གཞན་ཐད་དང་ཏུ་ལྷུང་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་མིན་ཏེ། ཡག་ལྷན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་མིན་པ་གཅིག་གྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་རེ་རེ་པ་ཤིང་རྟ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡན་ལག་དེ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡང་མིན་ཞིང་ཉེ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཏུ་མེད་པས་ལྷན་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ཤིང་རྟ་བརྟེན་

པའང་མིན་ལ། ཡན་ལག་དག་གིང་ན་དེར་བརྟེན་པའང་མིན་ཏེ། སང་དང་ཏུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མ་པ་ལྟར་བཅས་པ་དག་གི་རྟེན་ཀྱང་བརྟེན་
 བྱས་པ་ཉག་པ་ཅས་ཏུ་བྱུང་ཆུང་ལ་གིན་ཏུ་གསལ་པར་གིང་ན་འོད་དཔེ་ལྟོ་ནས་
 བརྟན་ཅིན་ནས་སྤར་ཆོག་པ་དང་དབྱིབས་གིང་ན་ཡིན་པ་འཕྱོག་པ་གི་དཔེ་
 ཉིད་ལ་དོགས་པའི་མཐའ་གཙོད་པའི་ཆེད་ཏུ་སྤྱོད་དཔོན་འདིས་བརྟན་པ་སྟེ།
 དེའང་གིང་ན་གི་ཡན་ལག་དག་འདུས་པ་ཅས་ཡང་མིན་ལ། ཡན་ལག་དག་
 བཞོད་པའི་དབྱིབས་ཉིད་ཀྱང་མིན་པ་རི་ལྟ་བུ་པ་དག་ཀྱང་སྤར་བཞིན་ལུ་
 ཉིད་ཏུ་བྱུང་པའི་ཆོག་པ་དང་དབྱིབས་བཅས་བརྟན་པོ་གང་ཡང་མིན་ན་
 ཞེས་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་པ་དབྱིབས་གཉིས་ཀྱི་ཐག་ཏུ་དགག་པ་ལ། ཆོག་པ་ཅས་གིང་རྟར་
 འདྲོད་པ་དགག་པ་དང་། དབྱིབས་ཅས་གིང་རྟར་འདྲོད་པ་དགག་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོག་པ་ཅས་གིང་རྟར་ལྟར་ན་ནི། སྤེལ་བྱུར་གནས་
 ལ་གིང་ན་ཉིད་ཡོད་འབྱུར། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཆོག་པ་
 པ་ཅས་གིང་རྟར་ལྟར་ན་ནི། གིང་རྟར་བཞིག་ནས་གཞེས་ཏུ་ཆོག་པ་ཡན་ལག་
 སྤེལ་བྱུར་གནས་པ་སྟེ་སྤྱོད་པར་ལྟར་པ་འཕྲུང་ཡན་ལག་ཆོག་པ་ཅས་ཀྱི་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་གིང་ན་ཉིད་ཡོད་པར་འབྱུར་དཔོན་ནའང་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། ཡན་ལག་
 ཚད་བར་ཆོག་པ་ཀྱང་ད་ཏུང་གིང་ན་འོད་མིང་མི་རྟེན་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཡན་ལག་མེད་པས་ཆོག་པ་པའི་དབྱིབས་གིང་རྟར་འདྲོད་པ་དགག་
 པ་དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་སྔ་སྔ་བ་གིང་རྟར་འདྲོད་པ་དགག་པ་དང་།
 ཆོག་པ་པའི་དབྱིབས་གིང་རྟར་འདྲོད་པ་དགག་པ་དང་གཞུགས་ལས། དང་པོ་
 ནི། གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཡན་ལག་དག་མེད་པས་ཆོག་པ་ཅས་གིང་
 རྟར་རིགས་པའང་མིན། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་རང་ལྟེ་དངོས་

སྤྱོད་པའི་ལུག་པ་ལྱིར་ཡན་ལག་ཅན་ལས་སྤྱོད་པའི་འདྲོད་པ་ཅས་ལྟར་པ་ལིན་པས་
 ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་དེའི་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་མེད་པ་ལིན་ཏེ་དེ་དག་མན་ཚུན་
 རྟོག་ནས་བཞག་པས་སོ། །དེས་ན་ཡན་ལག་ཆོག་པ་པ་ཅས་གིང་རྟར་རི་ལྟ་
 འབྱུར་ཏེ་རིགས་པའང་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཡན་ལག་གི་སྤར་ཕྱི་དབྱིབས་སོན་གིང་རྟར་འདྲོད་པ་དགག་པ་
 དང་། སྤར་ལས་གཞན་པའི་དབྱིབས་གིང་རྟར་འདྲོད་པ་དགག་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་སྤར་ཡོད་པ། རི་བཞིན་གིང་རྟར་
 རྟོགས་ལའང་དེ་བཞིན་ན། དེ་དག་ཀྱི་བར་ལྟར་ལ་རི་ལྟ་བུར། ད་ལྟ་ཡང་
 བྱི་གིང་རྟ་ཡོད་མི་འབྱུར། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་
 འཕྲུང་པའི་ཆོག་པ་པའི་དབྱིབས་གིང་རྟ་པ་ཅས་པའི་སྤར་ཡོད་པ་རི་ལྟ་བུ་
 བཞིན་ཏུ་གིང་རྟར་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལའང་དེ་བཞིན་ཏུ་འདྲོད་ན།
 ཡན་ལག་དེ་དག་སྔ་སྔར་ཕྱི་བར་ལྟར་པ་ལ་གིང་རྟ་ཡོད་པ་མིན་པ་རི་ལྟ་བུར་
 ད་ལྟ་གིང་རྟ་བཅས་པའི་ཏུས་ན་ཡང་གིང་རྟ་ཡོད་པར་མི་འབྱུར་ཏེ། གིང་
 རྟ་བཅས་པ་དང་མ་བཅས་པ་དག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཕྲུང་པའི་སྔ་སྔ་གསལ་ཕྱི་
 དབྱིབས་ཀྱང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གིང་རྟའི་ཏུས་ན་ཡན་ལག་ལ། སྤར་ལས་དབྱིབས་ཀྱི་
 རྒྱད་པར་གཞན་ཡོད་ན། གཞུང་ཡོད་འབྱུར་ན་ཡོད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། ཡན་
 ལག་གི་དབྱིབས་གིང་རྟ་ཉིད་པ་ལིན། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་གིང་རྟ་
 དང་བཅས་པའི་ཏུས་ན་དེའི་ཡན་ལག་འཕྲུང་པའི་དང་སྔ་གིང་དང་གཞེས་
 ཏུ་ལ་སྔ་གསལ་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་རྒྱད་པར་སྔ་སྔར་སྤྱོད་པ་དང་། རིང་བ་དང་།
 རྒྱུ་པ་ལ་སྔ་གསལ་པ་རྒྱུས་ལ་སྤར་གིང་རྟ་པ་ཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་
 པ་ལས་དབྱིབས་ཀྱི་རྒྱད་པར་གཞན་ཞིག་ཡོད་ན་གཞུང་ཏུ་ཡོད་པར་འབྱུར་

ལས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་མིང་དང་བརྟམ་བརྟམས་པ་ཙམ་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ།
 གཉིས་པ་བརྟམས་པ་ཙམ་ཏུ་རྒྱལ་པའི་ཐན་ཡོན་ལ། དཔེ་ཤིང་རྟ་དང་རྩུར་
 ཉེ་བཤད་པ་དང་། དཔེ་ཙན་བདག་ལ་རྩུར་ཉེ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
 ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱལ་བཤག་མི་འཇིག་པར་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། རོན་
 དམ་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྒྱལ་པའི་ཐན་ཡོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཐའ་བརྟན་
 ཏུ་མ་དབྱེད་པར་གྲགས་པ་ཙམ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་
 གྱུར་ལྟོས་ཉེ་བརྟམས་པའི་ཐ་སྙད་དེས་དོན་གྲུབ་པའི་རྩལ་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ནི། དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོང་ཏུ། རྒྱལ་པ་བརྟན་ཀྱིས་འཇུག་འཇུག་
 མིན་མོད་ཀྱིས། རྒྱལ་དབྱེད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར། རང་
 གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། ཞེས་པས་བརྟན་ཉེ། གལ་ཉེ་རི་
 རྒྱུད་བཤད་པའི་རྩལ་གྱིས་རྒྱལ་པ་བརྟན་ཀྱིས་རྒྱལ་པར་དབྱེད་པ་ན་ཤིང་རྟ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་མིང་རྟ་མེད་པས་ཤིང་རྟའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་རྩུབ་
 ཆད་པར་འཇུག་ན། ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག་ཉོས་ཤིག་ཚོས་ཤིག་ཅེས་པ་ལ་ཤོགས་
 པའི་ཐ་སྙད་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཤིང་རྟ་ལ་ཤོགས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནི་ཞེན། ཤིང་
 རྟའི་ཐ་སྙད་རྩུབ་ཆད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་ཚྭ་ཁོན་ལ་འཇུག་ཉེ།
 རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་རྩལ་ཏུ་རྒྱལ་པ་དབྱེད་པ་ན་ཤིང་རྟའི་དངོས་པོ་དཔེ་ན་པར་
 མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཏུ་ཁས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ཙོ་ཅག་ལ་ནི་ཉེས་པ་འདི་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཤིང་
 རྟ་དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོང་བདེན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཀྱང་ཏུང་རིགས་
 པ་རྒྱལ་པ་བརྟན་ཀྱིས་བཙལ་ན་རྩལ་ཙམ་ཏུ་ཡང་འཇུག་པར་འཇུག་པ་མིན་
 མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རིགས་པའི་རྒྱལ་དབྱེད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉིད་
 ལ་རྩལ་ནས་ཤིང་རྟ་འདིར་རང་གི་ཡན་ལག་འཐང་ལོ་ལ་ཤོགས་པ་ལ་བརྟེན་

ནས་ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག་ཅེས་ཤོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡིན་པས་སོ། དེས་
 བ་ཁོ་ཙོ་ཅག་གི་རྩུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་རྩུབ་ཆད་པར་མི་འཇུག་ལ། མ་
 རལ་པོས་གྱུར་འདི་ཉིད་ཁས་གྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།
 གཉིས་པ་ནི། ཤིང་རྟ་ཉིད་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ཉིད་དང་། ཆེ་གས་ཅན་དང་བྱེད་
 པ་མོ་ཉིད་དང་། ཁེན་པོ་ཉིད་ཏུ་འང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲུབ་པས། འཇིག་རྟེན་
 གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོང་དང་གཤམ་མི་བྱ། ཞེས་པས་བརྟན་ཉེ། དེ་རྩུར་རྟེན་འཇུག་ཁས་
 ལེན་པའི་རྩུགས་ལ་ནི་བརྫོད་བྱ་དེ་ཤིང་རྟ་ཁོ་ནའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བརྫོད་ཏུང་བ་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འདི་འི་མིང་གི་ཀྱང་པར་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་རྩོན་པས་བརྫོད་ཏུ་ཏུང་བར་ཁས་ལེན་ཉེ། ཤིང་
 རྟ་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་དག་ལ་རྩལ་ཉེ་ཡན་ལག་
 ཅན་ཞེས་ཀྱང་བརྫོད་ཏུང་བ་ཉིད་དང་། འཐང་ལོ་ཤོགས་ཆེ་གས་ཅན་དང་།
 འཐང་ལོ་ལ་ཤོགས་པ་ཉེ་བར་གྲུབ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱ་བ་ལ་རྩལ་ནས་
 བྱེད་པ་མོ་ཉིད་དང་། རང་གི་ཡན་ལག་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་རྩལ་ནས་ཉེ་བར་ལེན་
 པ་ཉིད་ཏུ་འང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲུབ་པས། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་
 ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཤོགས་པ་ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོང་པ་དག་དྲགས་པར་
 མི་བྱ་ཉེ། ཐ་སྙད་ཏུ་ཡན་ལག་ཤོགས་ཀྱང་པ་རྩུར་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཤོགས་པ་འང་
 གྲུབ་ཅིང་། དོན་དམ་པར་ཡན་ལག་ཅན་ཤོགས་མ་གྲུབ་པ་རྩུར་ཡན་ལག་ཤོགས་
 ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།
 གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་དོགས་གྲུབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བརྟན་ཀྱིས་
 མེད་གང་དེ་རི་རྩུབ་ཏུ། ཡོད་ཅེས་རྒྱལ་འཇུག་པས་འདི་འི་ཡོད་མི་རྟེན། དེས་
 དེ་ཉིད་ལ་འང་བདེ་ལྷག་འཇུག་འཇུག་པས། འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་
 འདོད་པར་བྱ། ཞེས་པས་བརྟན་ཉེ། གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོང་པ་

འདི་དེ་ལྟར་ན་མ་པར་དབྱུང་ན་ཡོད་པར་མི་འཇུག་ཞིང་། མ་པར་ཐུག་པ་ཐུག་པ་
 པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་འཁྱར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་
 པར་དབྱུང་ན་ཆེས་ཆུང་པ་མོན་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔྱགས་པར་འཇུག་རྒྱུ། ཇི་
 ལྟར་ཞེན། གལ་ཏེ་མིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་རང་པ་ཞིན་ཀྱིས་བྱུང་པ་པ་འགའ་ཞིག་
 ཡོད་ན་རྣམ་པ་བརྟན་ལས་གང་ཡང་རྒྱུ་པ་ཞིག་གིས་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་རྟེན་
 པར་འཇུག་ན་རྟེན་པ་འདྲ་མ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་བརྟན་ཀྱིས་བཅའ་
 པ་ན་མེད་པའི་མིང་རྟ་གང་ཡིན་པ་དེ་རི་རྩ་ལྟར་ཡོད་ཅེས་རྣམ་འཁྱར་པ་རྩུལ་
 པ་ཞིན་ཏུ་དབྱུང་པས་མིང་རྟ་འདིའི་ཡོད་པ་མི་རྟེན་པ་དེས་ན་མིང་རྟ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་མ་རིག་པའི་ལིང་རྟ་གིས་ཉམས་པར་བྱས་པ་དག་མོན་ནས་བརྟགས་
 པར་ཟད་ཀྱི་རང་པ་ཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་རྣམས་ཏུ་དེས་མིང་། དེ་མོན་ཉིད་
 ཀྱི་དོན་ལའང་བདེ་ཐུག་ཏུ་འཇུག་པར་འཇུག་པས་སོ། ། འད་གི་རྣམས་ནི་ཀྱན་
 རྩེ་བ་ཉམས་པར་ཡང་མི་འཇུག་ཏེ། རྣམ་པར་དབྱུང་ན་མེད་པ་ཡིན་ཀྱི་མ་བརྟག་
 ཐུགས་པ་ཅེས་ཏུ་ཀྱན་རྩེ་བ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ། འདིས་ནི་དོན་དམ་ཏུ་མེད་
 པ་དང་ཀྱན་རྩེ་བ་ཏུ་ཡོད་པ་མི་འགལ་པར་བརྟན་པས་ན་དཔུ་མའི་གནད་བརྟན་
 པར་རིག་པར་བྱའོ། ། དེས་ན་མིང་རྟ་དབྱུང་པའི་རྣམས་འདིར་མིང་རྟ་དེའི་
 ཐུབ་པའི་རྩུལ་ཡང་མ་བརྟགས་ཐུགས་པ་ཅེས་ཏུ་ཐུབ་པ་རི་རྩ་བ་གདམས་པ་དེ་
 པ་ཞིན་ཏུ་འདོད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། མིང་རྟ་མེད་ན་དེ་ཆོ་ཡན་ལག་ཅན། མེད་པས་དེ་ཡི་ཡན་ལག་
 གྲུང་ཡོད་མིན། ཁྲོ་མེས་ཡན་ལག་ཅན་བསྐྱེད་པས་ཡན་ལག་ནི། མིང་རྟ་ཆོག་
 པའི་ཡན་ལག་པ་ཞིན་ཏུ་མེད། ཅེས་པས་བརྟན། རྣམ་འཁྱར་པས་མིང་རྟ་མ་
 དེགས་ལ་རག་མོད། དེའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ཅེས་ཞིག་དེགས་པ་ནི་ཡོད་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། རྣམ་པ་ཆོག་པའི་ཐལ་བ་ལ་རྩུལ་མ་འཇོག་པ་བྱུང་ནི་བཞད་

གད་ཏུ་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། རིགས་པས་དབྱུང་ནས་མིང་རྟ་ཉིད་མེད་ན་དེ་ཡི་
 ཆོ་ཡན་ལག་ཅན་ཀྱི་མིན་རྟ་ཡང་མེད་པས། དེ་ཡི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྩུལ་པའི་ཡན་ལག་
 དག་གྲུང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། གལ་ཏེ་མིང་རྟ་ཞིག་པ་ན་འདྲ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་
 པ་དེ་གིས་པ་མ་ཡིན་ནས། ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་མེད་དོ་ཞེས་ཅི་
 ཉི་བརྟེན་ཅེན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟ་མཐོང་པའི་རྣམས་པ་མོན་ནས་
 འཕང་ལོ་སོགས་པ་མི་ལ་རྒྱར་གནས་པ་མཐོང་པ་ན་འདི་དག་ནི་མིང་རྟ་མི་
 ཡན་ལག་སོ་ཞེས་རྟེན་པས་ཀྱི། གཞན་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་མིང་རྟ་དང་འབྲེལ་པར་
 ཞེས་པར་མི་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར་མིང་རྟ་མེད་པར་མིང་རྟ་མི་ཡན་ལག་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། དོན་དེ་ཉིད་དཔེས་གསལ་པར་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་པར་དབྱུང་
 པའི་གཙུབ་མིང་བཅུ་བས་པ་ལས་ཐུང་པའི་རྣམས་ཀྱི་མེས་ཡན་ལག་ཅན་མིང་
 རྟ་རྩོད་ཉིད་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ་མ་དེ་མེས་པ་ན་དེའི་ཡན་ལག་དག་གྲུང་ནི། དཔེར་
 བ་མིང་རྟ་མེས་ཆོག་པ་ན་དེའི་ཡན་ལག་དག་གྲུང་དེས་པར་འཇོག་སྟེ་མེད་པར་
 འཇུག་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་མེད་དེས་སོ།

གཉིས་པ་དཔེ་ཅན་དགག་པ་ལའང་རང་པ་ཞིན་མེད་གྲུང་མ་རྟེན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞལ་
 མིན་ཏུ་འཐད་པའི་རྩུལ་དང་། དོན་དམ་པ་མཐོང་ཏུ་འཇུག་རྩུལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་ཐུགས་པའི་ཐུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་དེ་
 པ་ཞིན་སྟེ་མཆེད་ཏུ་ག་བརྟན་ནས། བདག་གྲུང་ཉེ་བར་ལེན་སོ་ཉིད་ཏུ་འདོད། །
 ཉེར་ལེན་ལས་ཡིན་འདི་ནི་བྱེད་པོ་འདྲ་ཡིན། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། ཇི་ལྟར་
 འཕང་ལོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་རྟར་འདོགས་མིང་། འཕང་ལོ་སོགས་ཉེར་
 ལེན་ཡིན་ལ་མིང་རྟ་ཉེ་བར་ལེན་སོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། འཇིག་རྟེན་ན་ཐུགས་
 པའི་ཀྱན་རྩེ་བ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་
 ཏུང་པོ་རྩེ་དང་འཇུག་པ་ཞིན་ནས་མཐོང་རྣམས་ཉེ་ཁམས་ཏུ་གྲུང་དང་། དེ་བཞིན་

དུ་མིག་སྒྲིག་ནས་ནང་ནི་སྒྲིག་ཆེད་དུ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་ཉེ་བར་འདོགས་
པའི་བྱིང་། སྤང་སྒྲིག་པ་དེ་དག་བདག་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་ལ། བདག་གྲུང་
དེ་དག་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཉེ་བར་
ལེན་པ་འཇམ་ཐུང་བྱ་སྤང་སྒྲིག་ནི་བྱ་བའི་ལས་ཡིན་ལ། བདག་འདི་ནི་ལས་དེ་
ཉིད་བྱེད་པ་པོ་འདེད་ཡིན་ནོ། ཞེས་གྲུང་རྣམ་པར་བཞག་གོ། བརྟེན་ནས་བཏགས་
པ་ཅན་ཏུ་ཤེས་པ་ན་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་ཐུབ་པར་ཤེས་ནས་བདག་རྟག་
མི་རྟག་སྒྲིག་སྤང་སྒྲིག་པའི་རྟེན་མིན་པར་ཤེས་སྤྲོ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ། ལས་རྟག་ཆད་དང་ཐུལ་བའི་རྩ་བ་རྟོགས་པ་དང་། འབྲས་ཏུ་རྣམ་
སྒྲིལ་སྒྲིབ་པར་བརྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དངོས་ཡོད་མིན་བྱིང་འདི་
ནི་བརྟན་མིན་ཞིང་། མི་བརྟན་ཉིད་མིན་འདི་ནི་སྒྲིབ་འཇིག་མིན། འདི་ལ་
རྟག་པ་ཉིད་ལ་སྒྲིགས་པ་ཡང་། ཡོད་མིན་དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་མེད། །
ཅེས་པས་བརྟན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅན་འདི་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིང་ན། བདག་འདི་ནི་བརྟན་པ་འདས་པའི་དུས་ནས་
བྱུང་བ་མིན་ཞིང་། བརྟན་བཅོས་ལས། འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་འབྱུང་ཞེས། །
བྱ་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། རྩོན་ཚེ་རྣམས་སྤྲུག་བྱུང་བ། དེ་ནི་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཉིད་བདག་ཏུ་འབྱུང་སྟུང་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐ་དང་འབྱུང་། ཉེ་
བར་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པ། རྩོད་ཀྱི་བདག་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། ཞེས་སོ། །
རྩོན་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་མི་བརྟན་པ་ཉིད་གྲུང་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མ་
བྱུང་བ་ལས་བྱུང་མིན་ཏེ། འདི་ནི་རྩོན་ཏུ་ཐལ་བར་འབྱུང་། བདག་ནི་བྱས་
པར་འབྱུང་བའམ། འབྱུང་བའང་རྩོད་ཅན་ཏུ་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་བདག་འདི་ནི་སྒྲིབ་པ་དང་འཇིག་པ་འདེད་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉེ་
བར་ལེན་པ་བདག་མ་ཡིན། །དེ་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་ཡིན། ཉེ་བར་ཐུང་།

པ་རི་ལྟ་བུར། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་པར་འབྱུང་། ཞེས་སོ། །བདག་འདི་ལ་
རྟག་པ་ཉིད་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སྒྲིགས་པར་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རི་རྩོད་
དུ། རྟག་དང་མི་རྟག་ལ་སྒྲིགས་བཞི། ཞི་བ་འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་སོ། །
བདག་འདི་ནི་སྤང་སྤོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་དུ་འདེད་མེད་དེ། རི་རྩོད་
དུ། གལ་ཏེ་སྤང་སྤོ་བདག་ཡིན་ན། རྩོད་དང་འཇིག་པ་ཅན་ཏུ་འབྱུང་། གལ་
ཏེ་སྤང་སྤོ་རྣམས་ལས་གཞན། སྤང་སྤོའི་མཆོད་ཉིད་མེད་པར་འབྱུང་། ཞེས་
སོ།

གཉིས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཅན་ཡིན་པས་རང་འཛིན་ལྷན་སྒྲིལ་གྱི་ཕྱལ་སྟན་སྤང་
སྤྲུལ་པ་དང་། དེ་སྟན་བྱུང་བས་བདག་གི་བ་ཡང་མེད་ཚུལ། དེ་གཉིས་ཀ་མེད་
ན་རྣམས་པར་སྒྲིལ་བ་འཐད་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གང་ལ་རྟག་ཏུ་
འབྲུ་རྣམས་རང་འཛིན་སྒྲི། རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཡིག་འཛིན་དེར། ར་ཡིར་
འཛིན་སྒྲི་འབྱུང་བའི་བདག་དེ་ནི། མ་བརྟགས་གསུམ་པར་གཏོ་སྟག་ལས་
ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། གང་ཞིག་རྣམས་པ་བརྟན་གྱིས་བཅོལ་ན་རྟག་
པ་དང་མི་རྟག་པ་སྒྲིགས་མཐའ་གང་དུ་འདེད་མི་གནས་པའི་བདག་དེ་རང་བཞིན་
གྱི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་བདག་གི་མ་རྩོད་འདི་རྩུབ་པར་ལས་བྱུང་སྟུང་ན། རང་རྩོད་
ཀྱི་སྤང་སྤོ་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་རྟག་པར་རྩུབ་
དུ་མ་རིག་པ་དང་རྩེལ་སྤྱི་འབྲེལ་བས་མི་དང་དུང་འབྲེལ་སྒྲིགས་པའི་འབྲེལ་
བ་རྣམས་ཀྱི་རྩུབ་པ་རང་འཛིན་གྱི་སྒྲི་འདི་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
བདག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་ཞིང་། བདག་དེ་ཡི་མོངས་སྤྱད་བྱ་མིག་སྒྲིགས་
ནང་དང་། གསུགས་སྒྲིགས་ཀྱི་རྩལ་གྱི་ཚེས་གང་ཡིན་པ་དེར་ར་ཡིར་འཛིན་
པའི་སྒྲི་འབྱུང་བའི་བདག་དེ་ནི་རིག་ཤེས་ཡང་དག་པས་མ་བརྟགས་པ་འཇིག་
རྟེན་གསུམ་པའི་དོར་གཏོ་སྟག་གི་རྩུབ་པ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རང་གི་དོར་ཐོས་སྟབ་

པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། གང་གིས་བྱེད་པ་མེད་ཅན་ལས་མེད་པ། དེ་གིས་བདག་ཉིད་
མེད་པར་བདག་གི་མེད། ཅིས་པས་བཟུན་ནེ། གནི་ལྷག་གི་རྒྱ་ལས་བདག་
ཉིད་མ་རྒྱད་འདོགས་ཤིང་རིགས་པས་དབྱུང་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རྒྱལ་འཁྱོར་པ་དག་གིས་བདག་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མ་དམིགས་པ་དེ་མ་དམིགས་
ན་བདག་གི་པ་ཡང་དམིགས་པར་མི་འབྱུང་རྟོ། བདག་མེད་ན་བདག་གི་པ་
ཡང་མེད་པ་རྒྱུ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ན། དཔེར་ན། བྱེད་པ་པོ་རྒྱ་མཐོན་མེད་
པ་ཅན་གྱི་བྱ་བའི་ལས་རྒྱ་ལུས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་བདག་ཉིད་
མེད་པར་ཉེ་བར་ཁྱར་བྱ་བདག་གི་པ་ཡང་མེད་རྟོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་གིས་བདག་དང་བདག་གིས་རྟོང་རྟེན་པས། རྒྱལ་འཁྱོར་པ་
དེ་རྒྱལ་པར་ཕྱེ་པར་འབྱུང་། ཞིས་པ་ལྟེ། རྒྱུ་མཆན་བདག་མ་ཐག་པ་དེ་ཡི་
ཕྱིར་ན་བདག་དང་བདག་གི་པ་ཉེ་བར་མ་དམིགས་པས་རྒྱུར་པ་ཉིད་ཏུ་རྒྱ་ཞིང་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྒྱ་པ་དེ་ཉིད་ཐམས་ཉིད་དེ་འཛིན་པ་བརྟེན་ནས་བཟོས་
པས་མཐར་ཐུག་པར་ཐོབ་པ་ན། རྒྱལ་འཁྱོར་པ་དེ་ཉིད་ཉིས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཆ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཅད་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ཅན་
ཏུ་བྱས་ནེ་འཁོར་པར་རྒྱུ་པའི་ལས་ཐམས་པ་མེད་པས་འཁོར་པ་ལས་རྒྱལ་
པར་རྒྱལ་དེ་རྒྱ་རན་ལས་འདའ་པར་འབྱུང་རྟོ། གཞུགས་མོགས་མ་དམིགས་
ན་དེ་ལ་དེར་རྟོག་པའི་འདོད་ཆགས་མོགས་མི་འབྱུང་པས་ཉན་རང་རྒྱལ་ས་
ལེན་པ་མེད་པར་རྒྱ་རན་ལས་འདའ་པར་འབྱུང་ལ། བྱང་མེས་ལྷན་པའི་བདག་
མེད་མཁོང་ན་འད་རྟེན་རྗེའི་གཞན་དབང་གིས་བྱང་རྒྱུ་པར་ཏུ་ཡིད་པའི་
རྒྱན་འཛིན་པས་ན། མཐས་པས་རྗེ་རྒྱད་བཟང་པའི་བདག་མེད་པ་ཡོངས་རྒྱ་
བཅའ་པར་བྱའོ། ཁི་རྒྱུར་བདག་དང་དེའི་ཉེར་ལེན་ལ་ཤིང་རྟེན་པའི་ལས་པས་

དབྱུང་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། དེས་པོ་གཞན་རྒྱལ་ས་བྱང་ལེས་པར་བྱའོ།
གཉིས་པ་བདག་དང་ཤིང་རྟེན་བརྟགས་པ་ཅན་ཏུ་བརྟན་པའི་རིགས་པ་དེ་ག་
ཞན་ལ་བསྐྱེ་བ་ལ། ལུས་རྒྱལ་མོགས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་མོགས་ལ་བསྐྱེ་བ་དང་།
རྒྱ་འབྲས་ལ་བསྐྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྒྱལ་དེ་རྗེ་དཔལ་དང་མེར་
བཟགས་ཆེ་ལ་དང་། ཤིང་རྟེན་ལུན་དང་ཁང་བྱིས་ལ་མོགས་དེས་པོ་རྒྱལ་ས།
གང་གི་རྒྱ་ནས་འཁྱོར་འདིས་བཟུང་བཞིན་རྟོགས་བྱའི་། ལུ་བདེ་བར་དེ་ནི་འཛིག་
རྟེན་རྫོང་པར་མི་མཛད་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་ལན་ལག་འདོད་ཆགས་མཆན་ཉིད་
ཤིང་མོགས་དང་། ཡོད་ཏན་ཅན་ལུས་ཆགས་དང་མཆན་གཞིའི་མོགས་དག་།
ཤིང་རྟེན་དབྱུང་པས་རྒྱལ་པ་བརྟན་ཏུ་ཡོད་མིན་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་ཏུ་འཛིག་
རྟེན་ལགས་པར་ཡོད་པ་ཡིན། ཞིས་པས་བཟུན། བདག་དང་དེའི་ཉེ་བར་
ལེན་པ་མོགས་ཀྱི་ཐ་རྒྱུད་ཤིང་རྟེན་ལྷན་པར་དབྱུང་པ་དང་མཆོངས་པ་དེ་བཞིན་
ཏུ། དེས་པོ་གཞན་རྒྱལ་ས་བྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ལུས་པ་དང་རྒྱལ་
ལུ་རྗེ་དང་དཔལ་གི་ཆོགས་དང་མེར་པ་དང་ནགས་ཆེ་ལ་དང་། རྟེན་ཤིང་
དང་། ཤིང་རྟེན་ལུན་དང་ཁང་བྱིས་དང་མཆན་ལགས་ལ་མོགས་པའི་དེས་
པོ་རྗེ་དང་མཆོས་པ་རྒྱལ་ས་མཆོད་གང་དག་གི་རྒྱ་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་འཁྱོར་
པ་འདིས་བཟུང་ཅིང་བརྟགས་པ་བཞིན་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའི་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། ལུ་བདེ་བར་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་རྟེན་ཅིག་རྫོང་ཕྱི། ར་ནི་འཛིག་རྟེན་
དང་རྟེན་ཅིག་ཏུ་རྫོང་པར་མི་མཛད་དོ་ཞེས་པའི་ལུང་རྒྱུར་འཛིག་རྟེན་ལགས་
པ་ལ་གཞན་དང་པར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟོ། འཛིག་རྟེན་ན་དེས་པོ་གང་དག་གི་ཐ་
རྒྱུད་རྗེ་ལྷན་འདོགས་ཤེས། ཁོད་ག་དང་པོ་མོ་རྒྱ་ལུ་ཡོན་ཏན་དང་། མཆོད་དང་
རྒྱང་ལག་རྒྱ་ལ་ཡན་ལག་དང་། གཞུགས་མོགས་རྒྱག་པ་ལ་རྒྱུ་པར་ཞེན་
པ་འདོད་ཆགས་དང་། རྒྱ་རྒྱུར་པ་རྒྱ་ལུ་མཆན་ཉིད་དང་ནི། ལུང་ཤིང་རྟེན་པ་

པར་མི་འཁྱུར་ཞིང་། ཞེས་པས་བརྟན། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟན་དུ་བྱ་བ་ལྟན་
 འབྱེན་མི་ལུས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཞེན། དབུ་མ་པ་རང་གི་ལྟན་འབྱེན་གྱི་ཚིག་ལའང་
 བར་མི་པོ་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་དང་མཚུངས་པར་འབབ་པའི་ཕྱིར། ལྟན་
 དང་མ་ལྟན་བརྟན་པའི་རིགས་པ་ལྟག་ཚིག་དེ་ལྟན་འབྱེན་ལྟར་རྟོག་པར་ལྟར་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ལྟན་མ་ལྟན་པར་སྐྱེད་ན་མ་ལྟན་པའི་འབྲས་ཏུ་ཐམས་ཅད་
 སྐྱེད་པའམ། ཡང་ན་འགའ་ཡང་སྐྱེད་པར་མི་འཁྱུར་རོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་མི་རིགས་
 ཏེ། འདི་རྟོག་མ་ལྟན་པར་མཚུངས་ཀྱི་དེ། ཁབ་ལེན་གྱིས་སྤུལ་ཏུང་བ་ན་གནས་
 པའི་ལྟགས་འདེན་གྱི། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་མིག་གིས་མ་
 ལྟན་པ་ཁོ་ནར་སྤུལ་ཏུང་བ་ན་གནས་པའི་གཞུགས་མཐོང་གི་ཐམས་ཅད་མ་
 ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་ལྟན་ཀྱང་མ་ལྟན་པར་འབྲས་ཏུ་སྐྱེད་ཏུ་མིན་ཀྱང་མ་ལྟན་
 པ་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེད་ཀྱི་འབྲས་ཏུ་ཏུང་བ་ཁོ་ན་སྐྱེད་པར་འཁྱུར་རོ། དེ་རྟོག་
 ན་རིགས་པ་མེད་པར་ལྟན་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་སྤྱར་པ་འདེབས་པ་དེའི་
 ཕྱིར་ཁྱོད་ནི་སྐྱེ་ཙམ་པ་ནམས་ཀྱིས་བཞེད་པར་ཡང་མི་འཁྱུར་ཞིང་ཞེས་ཞིང་
 བྱི་སྐྱོན་གཞན་རྟུང་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། རང་སྒྲིགས་མེད་པས་ལྟན་ཅི་ཕྱིན་ཏུ་ཚོལ་བའང་ཡིན། ཞེས་
 པས་བརྟན། གཞན་ཡང་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ལ་རང་སྒྲིགས་བཞག་པ་མེད་པས་
 གཞན་གྱི་སྒྲིགས་འབང་ཞིག་ལྟན་འབྱེན་པ་ལ་ལྟགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ལྟན་ཅི་ཕྱིན་ཏུ་ཚོལ་བའང་ཡིན་རོ། ཞེས་སྒྲུའོ།

གཉིས་པ་ལན་ལ། ལྟན་སྒྲིགས་ཀྱིས་ལན་བརྟན་པ་དང་། ལན་རྟོག་མ་ཞོང་ཏུ་
 བཤད་ཟིན་པར་བརྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཚིག་པ་དེ་གཞན་སྒྲིགས་ལ་འཁྱུར་
 ཕྱིར་རང་སྒྲིགས་ལ་མི་འཁྱུར་པར་མདོར་བརྟན། དེ་རིགས་པས་ལྟན་པར་བཤད་
 པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྟན་འབྱེན་པ་ཡིས་ལྟན་དུ་བྱ་བ་ལྟན་དང་མ་ལྟན་

པར། ལྟན་འབྱེན་ཕྱིད་ཅེས་སྒྲུལ་པའི་ཉེས་པ་འདི་གང་ལ། དེས་པར་སྒྲིགས་
 ཡོད་དེ་ལ་འཁྱུར་གྱི་བདག་ལ་ཚུགས། ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་འཁྱུར་བ་
 ཡིད་མ་ཡིན། ཞེས་པས་བརྟན། ལྟན་འབྱེན་པ་ཡིས་ལྟན་དུ་བྱ་བ་ལྟན་ནས་
 ལྟན་འབྱེན་ནས། འོན་ཏེ་མ་ལྟན་པར་ལྟན་འབྱེན་ཕྱིད་ཅེས་དེ་རྟོག་དུ་བྱ་བ་
 ཁྱོད་རང་གི་ཚིག་ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྒྲུལ་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་ཚོལ་
 བ་གང་ལ་དེས་པར་ལྟན་འབྱེན་དང་ལྟན་དུ་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་
 ལུག་པོ་ཞེས་སྒྲིགས་ཡོད་པར་སྒྲུལ་དེ་ལ་འཁྱུར་གྱི། དབུ་མ་པ་བདག་ལ་ནི་ལྟན་
 འབྱེན་དང་ལྟན་དུ་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྤུལ་བས་རང་གི་སྒྲིགས་
 ཡོད་པ་མིན་པས། ལྟན་པ་དང་མ་ལྟན་པ་བརྟན་ཏུ་མེད་རོ། དེས་ན་ཁྱོད་གྱི་
 ཐལ་བར་འཁྱུར་བ་འདི་ནི་མཚུངས་པའི་ཤོ་རྒྱལ་པས་ཀྱིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་
 རྒྱལ་ལས། གལ་ཏེ་རས་དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། དེས་ན་རང་ལ་སྐྱོན་འདི་ཡོད།
 རང་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པ་ན། ར་ནི་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ།
 གཉིས་པ་ལ་དཔེ་བརྟན་པ། རོན་བརྟུབ་པ། རི་རྩར་བརྒྱུད་ཀྱང་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་སྒྲིགས་ལྟན་འབྱེན་མི་ལུས་པའི་སྒྲིལ་གྱིས་མཚུག་བསུ་བ་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་ལ། གཞུགས་བརྟན་གྱི་དཔེ་ཕྱིར་བརྟན་པ་དང་། གཞུགས་བརྟན་མི་
 བདེན་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟན་ནས་གདོང་གི་དེ་མ་སྤྱར་ལུས་པའི་དཔེ་བྱེད་ཀྱི་བཤད་
 པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རི་རྩར་ཉི་མའི་དབྱིལ་འཁོར་ལ་ཡོད་ཁྱད་པར་ནམས།
 གཞུགས་བརྟན་ལ་ཡང་མཐོང་འཁྱུར་དེའི་ཆོ་ཉི་མ་དང་། ལྟན་དང་མ་ལྟན་
 འཕད་པ་མེད་པར་གཞུགས་བརྟན་ནི། ཁ་རྩད་ཅམ་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འཁྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་པས་བརྟན། དཔེ་རི་རྩར་བཞོད་པ་འདི་རྩར་ཏུ་ཁྱོད་
 ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ཏེ། ཉི་མའི་དབྱིལ་འཁོར་དངོས་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་
 ཆོས་ཀྱི་དང་བྱེད་གཉི་མ་གཟམ་བཟུང་ནས་ནག་པོར་སྤྱར་པ་ནམས་ཆུ་མིན་

གཞན་དབུ་མ་ལ་དག་ལ་བདེ་སྒྲག་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་པ་པར་རྒྱལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་
ཀ་ལ་བྱགས་པའི་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོ་ལོ་ཅག་དངོས་པོ་འགའ་ལ་རང་
བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ལས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་ཁོ་ལོ་མ་ཅོད་པ་
ཐམས་ཅད་བརྒྱུ་པ་ཡིན་ལ་ལན་ལྷན་ཀྱང་བརྒྱུད་ལུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེས་
ན་ཅིའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དར་བྱི་ལྷན་ཀྱང་ལྷ་པ་པར་གི་རྒྱལ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་
ལྷ་པའི་རྒྱུ་པའི་ལྷ་པ་པར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་བརྒྱུ་པའི་རྟོག་གི་
དན་པའི་དྲ་པས་འཇིག་རྟེན་པ་རྒྱལ་པ་འཁོར་པ་འདིར་བཅོལ་པར་བྱེད་དེ་
བྱེད་པར་མི་རིགས་སོ།

གཉིས་པ་ལན་ལྷན་མ་ཞལ་འཕར་པའི། ལྷན་འབྱེན་ལྷན་མ་གོང་ཏུ་བརྟན་
པའང་ཤེས་བྱས་ནས། སྤྱད་པའི་བརྟག་པ་ལ་སོགས་ལན་ཏུ་འདིར་བརྒྱུད་
བྱ། ལྷན་ཅི་བྱེན་ཏུ་ཁོ་ལ་བའང་རི་ལྷ་པ་ཡོད་མིན་ཞེས། སྤྱར་བཤད་ལྷན་
མ་ལྷན་པས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ། ཞེས་པས་བརྟན། ལྷ་འབྲས་རོ་པོ་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུ་པ་པར་སྒྲ་པ་ལ་སྤྱན་འབྱེན་ལྷན་མ་སྤར་དངོས་པོ་རྒྱལ་པ་མཐའ་
བཞི་ལས་སྤྱེ་བ་བཀག་པ་སོགས་གོང་ཏུ་བརྟན་པའང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཁོ་ལ་
བཀང་གིས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷན་འབྱེན་འདིས་ལྷན་དབྱུང་བྱ་སྤྱད་པའམ་མ་སྤྱད་པར་
ལྷན་འབྱེན་པ་ཞེས་པའི་བརྟགས་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་ལན་ཏུ་ཡང་ལྷན་དབྱུང་བྱ་
དང་འབྱེན་བྱེད་གཉིས་ཀའང་མཐའ་བཞི་ལས་སྤྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱད་མ་
སྤྱད་རྒྱལ་པར་དབྱུང་ཏུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་འདི་བརྒྱུད་པར་བྱ་སྤྱེ། དེར་ཆོས་དང་
གང་ཟག་རང་བཞིན་ཀྱིས་བྱུ་པ་པའི་ལྷན་པ་ལ་བརྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་སྤྱེ་
འབྲས་རང་བཞིན་ཀྱིས་བྱུ་པ་པའི་ལྷན་པ་ལ་བརྒྱུད་ལུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་
རང་ལྷན་པ་ལ་སྤྱན་སྤྱོད་ཆུ་ལ་རྒྱལ་པ་འདིར་རང་ལ་སྤྱད་མ་སྤྱད་ཀྱི་དབྱུང་པ་
མི་མཆོངས་པའི་ལན་ཏུ་འང་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་ཏུ་ལྷན་ཅི་བྱེན་

ཏུ་ཁོ་ལ་བ་པ་ཡང་རི་ལྷ་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཆུ་ལ་ནི། རྟོག་རྒྱལ་པ་ལོག་པར་བྱུར་
པ་གང་ཡིན་པ། རྒྱལ་པར་དབྱུང་པའི་འབྲས་ཀྱང་མཐའ་རྒྱལ་པ་གསུངས། ཞེས་
དེ་སྤྱད་སྤྱར་བཤད་མིན་ཏེ། རྒྱལ་པར་རྟོག་པ་ལྷན་པ་ཉིད་བརྒྱུད་པར་འདིར་
ལྱེད་དོན་དམ་པར་ལྷན་ཀྱང་རང་གི་ལྷན་པ་ལ་བཞག་ཅིང་གཞན་ཀྱི་ལྷན་པ་བརྒྱུག་
པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་གི་ཆོག་ལ་ཐལ་བ་མཆོངས་པའི་ཆོད་པ་དང་།
ལྷན་ཅི་བྱེན་ཏུ་ཁོ་ལ་པར་ཐལ་པའི་ཆོད་པ་གཉིས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་
ལྷན་འབྱེན་ཀྱི་ལྷན་པ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་སྤྱར་པ་འདི་ལས་པར་ཐལ་པའི་
ཆོད་པའི་ལྷན་འབྱེན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལན་ཀྱི་ལྷན་པས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་
པར་བྱ་སྤྱེ། ཐ་སྤྱད་ཏུ་རྟོག་འབྱུང་གི་སྤྱེ་བ་ལས་སྤྱར་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་
པར་ནི་སྤྱར་པར་གང་པ་པར་བྱ་པའི་ལྷ་པ་དང་། འདི་ལས་པ་པོ་གཉིས་ཀ་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རིགས་པས་གཏུན་ལ་ཐལ་པའི་ཆོད་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། མདོར་བརྟན་
པ་དང་། ལྷན་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་
རྒྱལ་དཀོལ་ཕྱིར། ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྒྱལ་གཉིས་གསུངས། དེ་
ལྷན་ཆོན་པས་སྤར་ཡང་འདི་ཉིད་ནི། གཏུལ་བྱ་རྒྱལ་པ་ལྟེ་རྟོ་རྒྱལ་མང་གསུངས། །
སྤྱལ་དང་བཅས་པ་སྤྱར་པ་ཉིད། །བཅུ་ལྷན་བཤད་ནས་མདོར་བརྟན་ཏེ། །
སྤར་ཡང་བཞེར་བཤད་དེ་དག་ནི། ཞེག་ཆོན་ཏུ་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན། ཞེས་
པས་བརྟན་ཏེ། བདག་མེད་པ་འདི་ནི་མདོར་བརྟན་ནས་རྒྱལ་པ་གཉིས་སྤྱུགས་
ཏེ། ཅི་ཡི་བྱིར་ཞེན་གཏུལ་བྱའི་འགྲོ་བ་རྒྱལ་པ་གཉིས་ལས་རྒྱལ་པར་དཀོལ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
པའི་དབྱེ་བས་རྒྱལ་པ་གཉིས་སྤྱུགས་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་སོ། དེའང་
ཉན་སོས་དང་རང་མངས་རྒྱལ་རྒྱལ་སྤོལ་བར་བྱ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་གང་ཟག་གི་

མིག་གི་སྒྲིབ་ཀྱིས་མིག་གི་ཚུལ་རྒྱུ་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དུས་བརྒྱུས་པར། བརྒྱུགས་
སྒྲིབ་པའོ། སྒྲིབ་པ་ཉིད་བརྒྱུགས་སོ། །བརྒྱུགས་ལས་སྒྲིབ་པ་ཉིད་བཞུགས་
ཡིན། སྒྲིབ་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་བརྒྱུགས་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
བཞིན་རྒྱ་རྒྱ་བ་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་ལྷན་དང་ཡིད་ཀྱང་བརྒྱུད་པར་བྱ་ཞིང་།
རིགས་པས་བརྒྱུགས་ན་དེ་དག་དོན་དམ་རྒྱུ་ཟུང་བ་སྒྲིབ་རྒྱུ་ཡང་བཞི་ཕྱེད་
ཆ་བུལ་ཡིན་པས་མེར་བརྒྱུག་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ཆ་མེད་རྒྱ་ཆ་
པའི་རང་བརྒྱུགས་འགག་པ་ལྟར་རྒྱ་ཆ་ཡང་སྤྱོད་ལྟར་འགག་པ་མེད་པས་
འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མིག་ལ་མོགས་པ་རྒྱུག་པོ་ཡི་རང་བཞིན་མེད་
ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱ་ཆ་ལྟར་པ་ཉིད་རྒྱ་ཆ་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། ཡིན་ཕྱིར་བརྒྱུགས་ནི་བརྒྱུགས་
ཀྱིས་སྒྲིབ་། སྒྲིབ་དང་དེ་མེད་ཀྱང་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །
བརྒྱུགས་སྒྲིབ་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད། ཕྱི་རོལ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་རྒྱ་ཆ་ཡོད་དོ། ཞེས་པས་
བརྒྱུན་རྟེ། བརྒྱུགས་ལ་མོགས་པ་ཕྱི་ཡི་ཆོས་རྒྱལ་སྒྲིབ་ཉིད་ཡིན་པ་རྒྱ་ཆ་མེད་
གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བརྒྱུགས་སྒྲིབ་པ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དོན་གཞན་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བརྒྱུགས་ནི་བརྒྱུགས་རང་གི་རོ་
མོས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་རྒྱ་རྒྱ་དང་རྒྱ་དང་རྒྱ་དང་རྒྱ་དང་རྒྱ་དང་རྒྱ་དང་རྒྱ་
རྒྱལ་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་རང་རང་གི་རོ་མོས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པས་
བརྒྱུགས་ན་དེ་དག་མ་སྒྲིབ་རྒྱུ་ཡང་མ་བྱུང་པས་མེར་བརྒྱུག་རྒྱུ་གནས་པ་མ་ཡིན་
ལ། མ་བརྒྱུགས་ཉམས་དག་འཛུ་རྒྱ་ཆ་འགག་པ་མེད་པས་འཇིག་པ་འདྲ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྒྱུགས་སྒྲིབ་པ་ཉིད་བརྒྱུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་རྒྱུག་པོ་ཡི་རང་
བཞིན་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་རྒྱ་ཆ་ཡོད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི་གཉི་ག་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི། ཕྱི་རྒྱ་ཆ་ལྟར་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པས་བརྒྱུན། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཕྱི་མཆོད་གཉིས་ཀ་རང་གི་རོ་མོས་སྒྲིབ་པའི་
རང་བཞིན་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱི་རྒྱ་ཆ་ལྟར་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་གསུམ་
ཀྱིས་ཕྱི་དང་ནང་གིས་བརྒྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་བྱུང་པར་
བརྒྱུན་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། ཆོས་རྒྱལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། བཅས་པས་སྒྲིབ་པ་ཉིད་
ཅས་བརྒྱུད། སྒྲིབ་ཉིད་དེ་ཡང་སྒྲིབ་ཉིད་ཀྱི། རོ་མོས་སྒྲིབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །
སྒྲིབ་ཉིད་ཅས་བྱའི་སྒྲིབ་ཉིད་གང་། སྒྲིབ་ཉིད་སྒྲིབ་ཉིད་རྒྱ་ཆ་ཡོད་དོ། །
སྒྲིབ་ཉིད་དོན་པའི་སྒྲིབ་ཉིད་ཀྱི། འཇིག་པ་བརྒྱུག་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན། ཞེས་པས་
བརྒྱུན་རྟེ། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྒྱལ་རང་གི་རོ་མོས་སྒྲིབ་པའི་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་མཁས་པས་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཅས་བརྒྱུད་ལ། སྒྲིབ་ཉིད་
དེ་ཡང་སྒྲིབ་ཉིད་ཀྱི་རོ་མོས་སྒྲིབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་རྟེ། རང་གི་རོ་མོས་སྒྲིབ་
པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་ཉིད་ཅས་བྱའི་སྒྲིབ་ཉིད་གང་ཡིན་དེ་ནི་སྒྲིབ་པ་
ཉིད་སྒྲིབ་པ་ཉིད་རྒྱ་ཆ་ཡོད་དོ། །དགས་པ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་བཤད་ཅེ་ན། ལྷན་པོ་གང་
དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་ཉིད་རྒྱ་ཆ་ཡོད་པ་ན་སྒྲིབ་ཉིད་ལ་འདྲ་དུ་རོ་མོས་པོ་འཕ་
པ་དེན་པར་ཞེན་པ་འཇིག་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་འཇིག་པ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ། ཆེན་པོ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འདུལ་བྱས་ད
ང་། འདུལ་མ་བྱས་སྒྲིབ་པ་ཉིད་སྟེ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མེས་པ་ཅན་སྒྲིབ་ཀྱི་འ
ཇིག་རྟེན་ནི། བཅས་ལྷན་བྱུང་བྱེད་ཉིད་ཕྱིར་དང་། ཆོད་མེད་དཔེ་ཡི་ལྷན་མཐའ་
ནི། མེད་ཕྱིར་བརྒྱུགས་ནས་ཆེན་པོ་ཉིད། འདྲི་དག་བརྒྱུ་ཆར་བརྒྱུགས་ནས་ཀྱི
ས། སྒྲིབ་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་རྟེ། ཆེན་པོ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཡིན་རྟེ། ཆེན་པོར་འ
ཇིག་པ་བརྒྱུག་ཕྱིར་གསུངས། ཞེས་པས་བརྒྱུན་རྟེ། གང་ལ་མོགས་པའི་ཕྱི་གསུམ་ན

མཐའ་ལས་འདས་པ་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་མོ། །དེ་ཉིད་དེ་ཡི་རྩྱུང་པ་ཉིད་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པ་རྩྱུང་པ་ཉིད་དོ། །འདི་འདྲ་ན་གཙང་
སྒངས་པ་དབུ་མའི་ལམ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་བརྒྱག་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །
གཞིས་པ་ནི། ཐོག་མ་དང་པོ་ཐ་མ་མཐའ། །དེ་དག་མེད་པས་འཁོར་བ་ནི།
ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་པར་བརྒྱན། །འཁོར་བ་བྱུང་བྱེད་ལམ་རྩྱུང་པའི་
ཡིས་དཔེན་ཉིད་གང་། དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ། མེད་པ་རྩྱུང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས།
བརྟན་བཅས་ལས་ནི་རེས་པར་བརྟན། །ཅེས་པས་བརྟན་ཏེ། འཁོར་བ་ལ་ནི་
ཐོག་མ་འཕྲུལ་དང་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མེད་ཏུ་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
ཐོག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐ་མ་འཕྲུལ་མཐའ་མེད་དེ། ཐ་མ་ནི་ཐོག་མ་ལ་རྩྱུང་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་
མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྒྱན་ལ། གང་ལ་ཐོག་མ་ཐ་མ་དབུ་མ་མ་དམིགས་པ་
དེ་ལ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་དང་ཐ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འལ་བའི་
ཕྱིར་མི་ལས་རྩྱུང་བའི་མིན་པ་འདི་ཉིད་དེ་ཡིས་ཏེ་རང་གི་རོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེན་
པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་རྩྱུང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་འཆོས་
སྒྲིབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞིས་དང་ཐུན་པའི་བརྟན་བཅས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལས་ནི་རེས་པར་བརྟན་དོ། །འདི་ནི་སྐྱེ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་
ཅིང་ཆགས་པ་དང་འཕགས་པ་ཉན་རང་ནམས་འཇིགས་པས་ཐུག་པ་ཐུང་
བའི་ཕྱིར་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། རྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་ནི་རེས་པར་བརྒྱན། །
རྟོན་མེད་གཏོར་བ་མེད་པ་སྟེ། འགའ་ཡང་འཁོར་མེད་གང་ཡིན་པའོ། །རྟོན་
པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ཉིད་རྩྱུང་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་རྟོན་མེད་
པ། །རྩྱུང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བརྒྱན། །ཅེས་པས་བརྟན། རྟོན་པ་མེད་པ་རྩྱུང་

པ་ཉིད་གང་ཞེས། དེ་ལ་རྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་བ་དང་འཁོར་བ་དང་གཏོར་
བ་ལ་ནི་རེས་པར་བརྒྱན་ཅིང་། རྟོན་པ་མེད་པ་ནི་ཐོག་མ་ཐ་མ་ཐོན་པའི་རྣམས་པའི་
ཆོས་གཏོར་པ་མེད་པ་སྟེ། ཐ་མེད་ཏུ་འགའ་ཡང་འཁོར་བ་འཕྲུལ་རྟོན་པར་མེད་
ཅིང་ཐུང་བར་བྱ་བ་ཕྱིན་པ་ལ་ཐོགས་པའི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །རྟོན་པ་
མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་རྩྱུང་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། རང་གི་རོ་མོ་སྐྱུང་པས།
རྒྱ་མཚན་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་རྟོན་པ་མེད་པ་རྩྱུང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བརྒྱན་དོ། །འདི་འདྲ་
དགེ་བ་ལ་ཐུང་བྱ་ཉིད་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་བརྒྱག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ།
བཞི་པ་ནི། འདུས་བྱས་པ་ཐོགས་རོ་མོ་ཉིད། །གང་ཕྱིར་སྒྲིབ་མ་རང་སངས་
རྒྱལ། །རྒྱལ་བུས་དེ་བཞིན་གསེལ་སྤྲེལ་ཞུས་ཀྱིས། །མ་མཛད་དེ་ཕྱིར་འདུས་
བྱས་ལ། །ཐོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མོ་ཉིད། །རང་བཞིན་ཉིད་ཏུ་བརྟན་པ་སྟེ།
དེ་ནི་དེ་ཡིས་རྩྱུང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་རང་བཞིན་རྩྱུང་པ་ཉིད། །ཅེས་པས་བརྟན་
ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་ཐོགས་པའི་རོ་མོ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་
ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྒྲིབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་དང་། །རྒྱལ་
བུས་བྱང་ཐེམ་པ་དང་མཛོང་བས་མཛོན་པར་འདུ་མ་མཛད་པ་དེའི་ཕྱིར་འདུས་
བྱས་པ་ཐོགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རོ་མོ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་
བརྟན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ཡིས་རོ་མོ་སྐྱུང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་
རྩྱུང་པ་ཉིད་ཞེས་བྱ་འོ། །འདི་དང་རྩྱུང་པ་ཉིད་རྩྱུང་པ་ཉིད་གཞིས་རྩྱུང་གཞིའི་
ཆོས་ཅན་འདུ་ན་ཡང་། ཐུ་མ་རྩྱུང་ཉིད་ལ་དར་སྤོང་ཞེན་པ་བརྒྱག་པའི་ཕྱིར་
དང་། འདིར་ནི་འཕགས་པའི་ཐེས་མཛོང་གིས་གསུང་ཏུ་བྱས་པས་རྩྱུང་པའི་
རོགས་པ་བརྒྱག་པའི་ཕྱིར་བརྟན་པའོ། །

བཞི་པ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྩྱུང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་རྩྱུང་པ་ཉིད་

དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་ལྟོང་པ་ཉིད། རོ་མོ་མེད་པའི་རོ་མོ་ཉིད་ལྟོང་པ་ཉིད་
 དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། ཁམས་བཙུག་དང་རིག་ལྡན་དང་། དེ་ལས་
 ལྷུང་བའི་ཆོར་ལྡན་དང་། གཞུགས་ཅན་གཞུགས་ཅན་མིན་དེ་བཞིན། འདུལ་
 བྱས་འདུལ་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས། ཆོས་དེ་དག་ནི་ཁམས་ཅན་གྱི། དེ་དག་གིས་
 དཔེན་ཉོར་ཉིད་གང་། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་ཁམས་
 ལྡན་དང་། གཞུགས་པ་སོགས་པ་བྱིའི་ཁམས་ལྡན་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་སྐྱེ་
 པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་སྐྱེ་པའི་ཁམས་ལྡན་གྱི་ཁམས་བཙུག་དང་།
 མིག་གི་འདུལ་ཏེ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་རིག་པ་ལྡན་དང་། དེ་དག་ལས་ལྷུང་བའི་
 ཆོར་བལྟ་དང་། དབང་ལྟ་དོན་ལྟ་སོགས་གཞུགས་ལྡན་གིས་བརྟན་པའི་གཞུགས་
 ཅན་གྱི་ཆོས་དང་། ལྷུང་པོ་རྣམས་པ་ཞེས་བརྟན་པའི་གཞུགས་ཅན་མིན་པའི་
 ཆོས་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་ཏེ་འདུལ་བྱས་དང་འདུལ་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་
 ཏེ། ཆོས་དེ་དག་ནི་ཁམས་ཅན་གྱི་དེ་དག་རང་གི་རོ་མོས་དཔེན་པ་ཉིད་ལྟོང་ཉིད་
 བྱང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཁམས་ཅན་ལྟོང་པ་ཉིད་དོ།

གཉིས་པ་ལ། བརྟན་བཤད་བརྟུགས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞུགས་པ་སོགས་
 པའི་དངོས་མེད་གང་། དེ་ནི་རང་མཆོན་ལྟོང་པ་ཉིད། ཅིས་པས་བརྟན་
 ཏེ། གཞུགས་ནས་རྣམ་ཐུག་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དེ།
 གཞུགས་སུ་ཏུང་བ་གཞུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེན་པའི་དངོས་པོ་
 མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་མཆོན་ལྟོང་པ་ཉིད་དོ།

གཉིས་པ་ལ། གཞི་ཡི་ཆོས་ཀྱི་རང་མཆོན། ལམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རང་མཆོན། འབྲས་
 ལུང་ཆོས་ཀྱི་རང་མཆོན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞུགས་ནི་གཞུགས་
 ཏུང་མཆོན་ཉིད་ཅན། ཆོར་བ་ལྟོང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན། འདུ་ཤེས་མཆོན་
 མར་འདྲིན་པ་ཉི། འདུ་བྱེད་མཆོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། ལྷུང་པ་ལ་སོགས་རྣམས་

རིག་པ། རྣམ་སྐྱེས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དེ། ལྷུང་པོ་རྣམས་བརྟན་པར་མཆོན་
 ཉིད། ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྣམས་གཏུག་འདོད། རྩི་མཆེད་རྣམས་ནི་སངས་
 རྒྱལ་གྱིས། རྩི་བའི་ཆོར་ལྷུང་ཉིད་ཏུ་གསུངས། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འཁྲུང་
 བ་གང་། དེ་ནི་འདུ་འཕྲོད་མཆོན་ཉིད་དོ། ཞེས་པས་བརྟན། གཞུགས་ནི་གཞུགས་
 ཅན་ནང་པ་བརྟན་ལྟོང་པ་ན་འཁྲུང་བ་བྱེད་ཏུ་ཏུང་བའི་ལྷུང་པས་ལྟོང་
 བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ལོ། དཔེན་ལྟུང་གཞུགས་སྐྱེ་བ་སོགས་མཆོན་ཉིད་ཅན་
 ཀྱི་འཁྲུང་བ་བཞི་དང་། འབྲས་གཞུགས་རང་འབྲས་མིག་སྐྱེ་བྱེད་མོར་
 མ་ཡིན་པའི་བདག་སྐྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་མིག་དབང་གི་མཆོན་
 ཉིད། དེ་བཞིན་ཏུ་དབང་པོ་རྣམས་ལ་རྣམས་ལ་རིགས་བརྟུན་ཏེ་དབང་པོ་རྣམས་
 མིག་སྐྱེས་ཀྱིས་བལྟར་བྱ་གཞུགས་ཀྱི་རྩི་མཆེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སོགས་དོན་ལྟ་
 དང་བཅུ། མཆོད་ཉུར་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཞུགས་དང་བརྟུགས་ཅིག་
 དེ་ལང་མཆོན་ཉིད་ནི་ལྟང་པར་བཞི་དང་ལྟན་པ་ཉི། བནས་སྐབས་ཀྱི་ལྟང་
 པར་ནི་ལྟན་ལྟོང་གི་སྐྱེས་ལས་གཞན་ཏུ་གཤེད་པ་པའི་གནས་སྐབས་དང་།
 འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཁྲུག་ཏེ་སྐྱེས་མེད་པའི་གནས་
 སྐབས་སུ་འདུ་ཤེས་མིན་ཡོད་པ་དང་། རོ་མོ་འཁྲུང་པར་ནི་དཔེ་མི་དགེ་གང་
 ཏང་པེས་ལ། ཏུས་མས་རྒྱུན་གྱི་ལྟང་པར་རྒྱན་འབྲེལ་པས་གཏོང་རྒྱུ་ལྟར་
 གི་བར་ཏུ་འཁྲུང་བའོ། ལྟུང་ལྟང་པར་འཁྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པའི་
 གཞུགས་གང་ཡིན་པའོ། མཆོན་གཞི་ནི་སྐྱོམ་སྐྱོམ་མིན་པར་སྐྱོམ་སྐྱོམ་པའི་
 ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱི་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ། ལྟན་པ་ཏུས་ཉུར་ན་ཆོས་ཀྱི་རྩི་མཆེད་ཀྱི་
 གཞུགས་དང་བཅུ་གཅིག་ལོ། ཆོར་བ་ནི་དག་ལྟེ་གི་རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་གཏུང་
 སོགས་ལྟོང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ལོ། དཔེན་རོ་མོ་རྣམས་བདེ་ལྷག་བཏང་
 སྒྲིམས་གསུམ་མཐུ། བདེ་བ། ཡིད་བདེ། ལྷག་བརྟུལ་ ཡིད་མི་བདེ། བཏང་སྒྲིམས་

བསམ་གཏན་སྤྱད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན། ཤེས་རབ་ཆགས་མེད་མཆོན་ཉིད་
 དེ། ལ་ཁོ་ལ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ནམས་ཀྱི། མཆོན་ཉིད་འདི་དག་ཡིན་པར་བརྟུན། །
 བསམ་གཏན་རྒྱལ་མ་དང་ཆོད་མེད་དང་། རྟེན་པའི་གཞན་གང་གསུགས་
 མེད་ལ། རྟེན་གྱི་ཡང་དག་མཆོན་པ་ཡིས། མི་འབྱུག་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཏུ་གསུངས། །
 བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ནི་སྤུམ་ཅུ་བརྟན། རེས་པར་འབྱུང་བྱེད་རང་མཆོན་ཉིད། །
 ཉོར་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། རྟེན་གསུམ་པ་མེད་པས་རྒྱལ་མ་དག་ཉིད། །
 མཆོན་པ་མེད་པའི་ནི་ཉིད་དེ། གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་སྤྱུག་པས་པ་དང་། །
 གནི་སྤུག་མེད་པའི་རྒྱལ་མ་དུ། མཆོན་ཉིད་རྒྱལ་པར་འབྱུང་བྱེད་པའོ། །
 ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། རྟེན་པ་ལས་དང་མེད་པ་སྤྱིད་མོགས་གཏོར་པའི་མེས་པ་
 མོ་པ་པ་ཉི་མེད་པའི་པ་ཁོ་ལ་ཕྱིན་པའི་རང་མཆོན་དང་། སྤྱིན་པའི་རེས་ཆེ་ག་
 བྱི་རྟ་ནའི་སྤུམ་པས་སྤྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཏེ། རྟེན་པ་ལས་པ་དང་ན་འདྲར་པའི་རྟ་ཕྱིས་
 སྤུམ་པ་ལས་པ་འདྲར་པར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཏེ། རྟེན་པ་སྤྱིད་པས་
 ལེན་པ་པོ་ཆེ་འདི་འདྲུལ་པ་འདྲར་པ་དང་། གཏོར་པ་པོ་ཆེ་རབས་གཞན་
 ཏུ་ཅིས་བྱང་མི་མོངས་པའི་མོངས་སྤྱིད་མོ་པ་པས་དཔུལ་པ་འདྲར་པའི་ཕྱིར་
 སྤུམ་པ་ལས་པ་དེ་ཕྱིན་པ་མེད་པའི་སྤྱིན་པ་དང་། མི་འཇོགས་སྤུམ་པས་སྤྱི་
 སྤྱིན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྤྱི་ཏོར་ཅན་སྤྱིན་
 པ་གཏོར་པ་དང་། སྤྱད་རྒྱུ་མ་གཏོར་པ་གཏོར་པ་ཆེན་པོ། མགོ་དང་པ་ན་
 ལག་གཏོར་པ་མིན་ཏུ་གཏོར་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད། རྒྱལ་ཞིམས་ནི་ཆགས་
 མོགས་ཀྱི་གཏུང་པ་མེད་པའི་མེས་པ་མོ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དང་། རྒྱལ་
 ཞིམས་ཀྱི་རེས་ཆེ་ག་ནི་སྤུམ་པའི་སྤུམ་པའི་པ་དང་། ལ་ཁོ་པ་འཁལ་ལེན་
 པའི་རྟ་ཕྱིན་པས། བསམ་པ་མོ་པ་ཅིས་པ་ནི་རྒྱལ་ཞིམས་དང་ལྷན་ན་ཆེ་འདྲར་
 ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱལ་མ་ཡུང་པའི་བྱུལ་པོ་ཆད་པ་སོགས་ཉེས་པ་སྤྱི་ཆོགས་

ཀྱི་གཏུང་པ་མེད་པ་དང་། སྤུམ་པ་ན་མོ་པ་ཏུ་མི་སྤྱི་ཞིང་སྤུམ་པའི་པ་དང་།
 མཁར་བྱང་འདས་ཀྱི་པ་དེ་པའི་བསམ་པ་མོ་པ་པའི་ཕྱིར་སྤུམ་པ་དེ། རྟེན་པ་ཉེས་སྤྱིད་
 རྒྱལ་པ། དག་པོ་ཆོས་སྤྱིད་པ། མེས་པ་ཅན་རྟ་ཕྱིན་ཀྱི་རྒྱལ་ཞིམས་དང་གསུམ་
 མོ། ། བརྟུན་པ་ཉི་མེ་སྤུམ་པ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དང་། བརྟུན་པའི་རེས་
 ཆེ་ག་ནི་སྤུམ་པའི་སྤུམ་པ་ལྟེ། སྤུམ་པ་ལྟེ་མེད་པ་དང་ཏི་བྱེད་པ་ལ་འབྱུག་པས་རང་སྤྱིད་
 ཕྱི་སྤུམ་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྟུན་པ་ཞེས་བྱ་གསུམ་པའོ། རྟེན་པ་མོ་དེ་བྱེད་
 ལ་ཁོ་མི་སྤུམ་པ་དང་། སྤུག་པ་ལྟེ་པ་དང་ལེན་ཀྱི་བརྟུན་པ་དང་། ཆོས་པ་རེས་
 པར་མེས་པ་པའི་བརྟུན་པ་དང་གསུམ། ། བརྟུན་པ་ལྟེ་སྤུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་པ་ན་
མ་ཁོ་པ་མེད་པ་ལྟེ་དག་པ་ལ་སྤྱི་པ་ཉིད་དོ། རེས་ཆེ་ག་ནི་སྤུམ་པའི་ནི་མཆོག་
 གསུམ་པས་པའི་རྟ་དང་། ཕྱི་སྤུམ་པ་ལྟེ། འཇོག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་དག་
 པ་དམ་པ་ལ་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བྱའོ། རྟེན་པ་ལས་པས་དང་པོ་ཆེ་འདྲུལ་པས་
 བྱི་དག་པའི་བྱུལ་པ་ལ་འབྱུག་པའི་སྤྱིན་པ་ལྟེ་པ་ལྟེ་པས་མེས་པ་ལྟེ་པ་ལྟེ་པ་ལྟེ་
 བའི་བསམ་པའི་ཆོ་ཆེ་ཆེན་པོ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའོ། གཞིས་པ་སྤྱིར་པའི་བརྟུན་
 འབྱུམ་ནི་སྤྱིར་པས་ཉེས་པ་ལེན་པ་ན་མེས་པ་སྤྱི་པའོ། རྟེན་པ་ལྟེ་གསུམ་དང་
 སྤུམ་སྤྱིར་གཞིས་སྤྱི་ཡོད་དོ། གསུམ་པ་མི་འགོར་པའི་བརྟུན་པ་ལྟེ་པ་ལྟེ་པ་
 པའི་འབྱུག་པ་ན་པར་གྱི་འབྱུམ་པས་འདི་སྤུམ་པ་ལྟེ་པས་སྤུམ་པ་ལྟེ་པས་སྤུམ་པ་
 པར་མི་བྱེད་པར་སྤྱི་པ་ལྟེ་པའོ། རྟེན་པ་ལྟེ་པས་པའི་བརྟུན་པ་ལྟེ་པས་སྤུམ་པ་ལྟེ་པ་
 པའི་བྱུལ་པ་ལ་འབྱུག་པའི་ཆེ་ཆེན་གཞན་ཀྱིས་སྤུམ་པ་ལྟེ་པས་མེས་པ་སྤྱི་པས་པས་
 ཕྱིན་པར་བྱེད་པའོ། རྒྱལ་པ་ཆོག་པར་མི་འཇོག་པའི་བརྟུན་པ་ལྟེ་པ་ལྟེ་པ་
 ཏུང་མད་ཅན་ཀྱིས་ཆོག་པར་མི་འཇོག་པར་གོང་མའི་བྱུང་པར་འཆོལ་པའི་
 ཆེད་ཏུ་འབད་པའོ། བསམ་གཏན་ནི་དམིགས་པ་ལ་མེས་པ་ཉེས་པར་སྤྱད་པའམ་
 དག་པའི་ཆོས་མཁས་ཅད་སྤྱད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ནོ། རེས་ཆེ་ག་ནི་སྤུམ་པ་

ཞེས་པས་ལ་བཀའ་ལ་དང་མཆོད་པ་ལ་རྣམ་པ་ཞེས་པ་འཛིན་པའི་དོན་
 ཏེ་ཅི་ཞིག་འཛིན་ན་ཡིད་དམིགས་པ་ལ་ནང་ཏུ་འཛིན་ཅིང་ཕྱིར་མི་གཤེད་བར་
 བྱེད་པ་ལས་མ་གཏན་ནོ། དེ་ཕྱིན་གསུམ་ལྟེ། དང་པོ་ཕྱིས་པ་ཉེས་ཆུང་དུ་བྱི་ལས་མ་
 གཏན་ནོ། མེས་གསུམ་གང་གི་ལས་ལ་མ་ཁྱེད་པའི་ཕྱིས་པས་འདོད་ཉོན་དང་
 རྟུག་པས་ལ་ལས་པ་ཅོམ་ཕྱིས་ཆུང་ནས་ཏིང་ཏེ་འཛིན་པ་ཤོས་ལས་པའི་འབྲས་ཏུ་
 འཕམས་གོང་མའི་ཆོར་པ་དེ་ཉེ་པར་ཆུང་པའི་ལས་མ་གསུམ་གྱི་ཏིང་ཏེ་འཛིན་
 ནོ། །གཉིས་པ་དོན་རབ་འབྱེད་པའི་ལས་མ་གཏན་ནོ། གསུམ་གྱི་ཏུང་པོ་ལ་
 དུ་པ་ལྟུ་ཏུ། ཆོར་པ་ལ་ཆུ་ཏུར་ཉེ་ཏུ་དང་། འཏུ་ཤེས་ལ་མིག་ཆུ་ཉེ་ཏུ་དང་།
 འཏུ་བྱེད་ལ་ཆུ་ཤིང་ཉེ་ཏུ་དང་། རྣམ་པ་ཤེས་པར་ཆུ་ལ་ཉེ་ཏུ་འཛིན་ཞིང་པ་ཤོས་
 པའོ། །གསུམ་པ་པ་དེ་གཤེགས་དཔུལ་པའི་ལས་མ་གཏན་ནོ། ཤེས་ཏུ་ཐམས་
 ཅད་མ་ལུས་པར་ཏུགས་ཏུ་ཆུང་ཅིང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་
 ལས་པར་ཏུངས་པས་ཅི་ལ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ཆུན་ཕྱིས་ལུ་བནས་བདག་
 དང་གཞན་གྱི་དོན་མ་ལུས་པར་འཛིན་པའོ། །ཤེས་རབ་ནི་ཕྱིར་འདས་ཏུ་
བཞུད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་འགྲུབ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཅན་ཏེ། དེས་ཆོས་ནི་མཆོ་ཞེས་པའི་སྐོར་དོན་དམ་པ་དང་ཆོ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པས་དོན་དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་དཔེ་བཞུད་ཆོས་རབ་རྣམས་པར་འབྱེད་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་ཆོས་ལས་མ་ཤོས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་མེགས་ཡོད་དོ། །
 དེ་ལྟར་པ་རྟོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཏུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ནི་བརྟུང་
 མ་ཐག་པ་འདི་དག་ཡིན་པར་བརྟུང་དོ། །གཞན་ཡང་ལས་མ་གཏན་པའི་རྣམས་
 དང་ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་ཡང་གང་ཞིག་གསུམ་མེད་
 པ་བཞིའི་ཏིང་ཏེ་འཛིན་པ་ཅས་དེ་དག་ཀུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་ཤེས་ཏུ་ཡང་དག་
 པར་མཁུན་པ་ཡིས་ནི། མི་འཇུག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཏུ་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་

ནི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལས་ཏེ་གཙོ་བོ་ཆོང་ཆོང་པ་ཏུངས་པས་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར་ན། །བྱང་ཆུབ་པའི་གསུམ་གྱི་མཆོན་པ་ལས་ཆུང་པ་ཏུ་ན་པོ་དེས་པར་འབྱུང་
པར་བྱེད་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ་འཛོམ་པ་ལས་འདེད་པའི་ཆུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །རྣམས་པར་ཐར་པའི་ཆོ་རྒྱུད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། དར་མ་
 དང་དར་མ་མེད་མོགས་མཐའ་གང་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པས་དྲི་མས་རྣམས་
 པར་དཔེན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །རྣམས་པར་ཐར་པའི་ཆོ་མཆོན་མ་མེད་
 པ་ནི་རྒྱུའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་མ་མ་དམིགས་པའི་ཆོ་ནས་ཞི་པའི་མཆོན་ཉིད་
 ཅན་ཏེ་དེ་ཉིད་དང་། རྣམས་པར་ཐར་པའི་ཆོ་གསུམ་པ་མཆོན་པ་མེད་པའི་མཆོན་
 ཉིད་ནི་རྟུག་པས་ལ་དང་གཏི་ལུག་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཏེ། འཏུ་བྱེད་ལྟག་
 པས་ལ་ཕྱི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་ཆེས་ལྷ་ཉེ་ཞིང་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་འཏུ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཉེ་པ་ན་ཆོ་རྣམས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ལྟག་
 པས་ལ་དང་གཏི་ལུག་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་བདག་མེད་པར་
 རྣམས་པ་གཉིས་ནི་རྟུང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམས་པའོ། །གསུམ་པས་ཤོགས་ཆོས་པའི་མཆོན་
 མ་ཉེ་བར་ཞི་པའི་ཕྱིར་ཆུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣམས་པའོ།
 རྟུག་ཀུན་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུམ་པའི་ཐག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཆོ་ན་
 པ་མེད་པའི་རྣམས་པའོ། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་འཛིན་ཉེན་པའི་ཏིང་ཏེ་འཛིན་
 ནི་རྟུང་པ་ཉིད་ལ་ཤོགས་པའི་ཏིང་ཏེ་འཛིན་ཞེས་བརྟུང་ལ། དེ་དག་ལ་དམིགས་
 པའི་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་རྣམས་པར་ཐར་པའི་ཆོ་རྒྱུད་པ་
 ཉིད་ལ་ཤོགས་པ་བརྟུང་དོ། །རྣམས་པར་བརྟུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི།
 རྣམས་པ་འཇུག་གི་མྱིལ་པ་ལས་རྣམས་པར་ཆོ་ལ་བར་བྱེད་པའོ། །བརྟུང་གང་ཞི་
 བ། གསུམ་པས་ཅན་གསུམ་པ་ལ་ཉེ་པའི་རྣམས་པར་ཐར་པ་དང་། གསུམ་པས་མེད་
 གསུམ་པ་ལ་ཉེ་པའི་རྣམས་པར་ཐར་པ་དང་། གསུམ་པས་མེད་པའི་

དང་། འདྲ་ཤིང་དང་ཆོར་པ་འཁོག་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་།
གསུམ་པ་ནི། རྩོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལོན་ཏེ། རྣམ་པ་རེས་པའི་རང་བཞིན་
གསུངས། རྩོམ་པའི་མི་འཛིགས་པ་རྣམས་ནི། ལོན་ཏེ་བརྟན་པའི་རོལ་ཡིན། །
སྐོམ་ཡང་དག་རིག་རྣམས་ནི། རྩོམ་པ་སྐོམ་ཆོར་མེད་མཆོན་ཉིད་ཅན། །
འགྲོ་ལ་མན་པ་ཉེར་སྒྲུབ་པ། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། ལྷག་བརྒྱལ་ཅན་
རྣམས་ཡོངས་སྒྲུབ་པ། ལྷག་པ་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་འཁེལ་ནི། རབ་དག་པའི་མཆོན་
ཉིད་བཏང་རྣམས་ནི། ལ་འདྲེས་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ། ལངས་རྒྱས་ཆོས་
ནི་ལ་འདྲེས་པ། བརྟན་དང་བརྟན་ཏེ་གང་འདོད་དག ལང་ཕྱིར་རྟོན་དེས་
མི་འཕྲོག་པ། དེ་ཕྱིར་མ་འཕྲོག་རང་མཆོན་ཉིད། རྣམ་ལྱན་མཆོན་ཉིད་
ཡེ་ཤེས་ནི། ལང་བ་སྐྱུ་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཏེ་འདོད། གཞན་ནི་ཉི་མོ་པ་ཉིད་
ཀྱིས། ལང་བ་སྐྱུ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འདོད་དོ། ཞེས་པས་བརྟན། རྩོམ་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི་ཤེས་བྱ་ལོན་ཏེ་རྣམ་པ་རེས་པའི་གཏན་ལ་ཤེས་པ་
པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིན། ལོན་ཏེ་གཏན་ལ་འབའ་པས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སྐོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྩོམ་པ་ཞེས་པར་སྐྱུ་ཀྱིས་གསུངས་སོ།
རྩོམ་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་མི་འཛིགས་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ལོན་ཏེ་བརྟན་
པའི་རོལ་ཡིན་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ལྱང་གཞན་ཏེ་བྱ་བ་མི་རྣམས་
པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ལྟར་རས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལང་བ་ལྱང་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
དམ་བཅས་པ་ལ། ཆོས་འདི་བྱང་མ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་དགོས་ཏེ་དང་ལྷན་ཟེའམ་
ལྟམས་བཏུད་དམ་ཆོངས་པ་སྐོམ་སྐྱུ་ཡང་བྱང་རྗེ་ཆོས་མཐུན་ཕྱི་རྒྱལ་པ་མེད་
པ་རང་དོན་རྣམས་པའི་ཆོས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་། རས་
ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ན། ཟག་པའི་རྣམ་པ་འདི་ལ་
ཟད་དོ་ཞེས་རྒྱལ་པ་པོ་མེད་པས་རང་དོན་སྒྲུངས་པའི་ཆོས་ལ་མི་འཛིགས་པ་

དང་། རས་ལྟར་ཞེས་རྣམས་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུ་གསུངས་པ་དེ་དག་བརྟན་
བྱང་བར་ཆད་ཏེ་མི་འཕྱུར་རོ་ཞེས་རྒྱལ་པ་མེད་པ་གཞན་དོན་ཏེ་བར་ཆད་
ཀྱི་ཆོས་རྟོན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་། རས་སྐྱུ་གསུངས་པས་རེས་པར་འབྱིན་
པའི་ལམ་ཏེ་བརྟན་པ་དེ་དག་བརྟན་བྱང་སྐྱུ་གསུངས་པས་རེས་པར་འབྱིན་
པས་མི་འཕྱུར་རོ་ཞེས་རྒྱལ་པ་པོ་མེད་པ་གཞན་དོན་ཏེ་རེས་པར་འབྱིན་པའི་
ལམ་རྟོན་པ་ལ་མི་འཛིགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་ཏེ་སྐོམ་ཡང་
དག་པའི་རིག་པ་རྣམས་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི། རྩོམ་པ་དང་སྐོམ་པ་ཆོས་དང་
དོན་སྐོམ་ཡང་དག་པ་དང་ཆོས་སྐོམ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་རྣམས་མི་ཟད་
པའམ་མཐར་ལྷག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོད་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་
ཏེ། སྐོམ་པ་བཞིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་། རྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དང་།
བརྒྱུད་བྱེད་དོན་དང་། ལྷག་སྐོམ་པའི་རེས་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྐོམ་པ་
མེད་པར་འཕྱུག་པའི་ཉིད་པའི་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཆོངས་ལྷན་དང་བཅས་
པའོ། གཞན་ཡང་འགྲོ་པ་ལ་སྐྱུ་པ་རྣམས་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ལྷག་
གི་མན་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མཐར་ལྷག་གི་བྱམས་པ་
ཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཞེས་བྱའོ། དེ་བཞིན་ཏེ་ལམ་འབྲུག་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐྱུ་ག་
བརྒྱལ་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྒྲུབ་པ་ནི་སྐྱུ་པ་རྗེ་ཆེན་པོ་མཆོན་ཉིད་ཞེས་
བྱའོ། དེ་བཞིན་དག་འཁེལ་པ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་བདེ་བདད་ལྷན་པ་རྣམས་
ལ་དམིགས་ནས་རབ་ཏུ་དག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ནོ། བཏང་རྣམས་ཆོན་
པོ་ནི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁོ་པ་ལ་སྐོམ་པ་དེ་དག་དང་མ་འདྲེས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་འདྲེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱའོ། ལངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་
ཉན་རང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དང་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པས་མ་འདྲེས་པ་བརྟན་
དང་བརྟན་ཏེ་གང་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ན་འཕྲུལ་པ་ལ་སྐོམ་པའི་

མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་གསུམ་གཏན་ནས་མི་མངའ་བམ་ཐུགས་མི་ཉིད་ལ་དེས་ན་ཐུབ་
 པར་མི་ཐུན་པའི་རྒྱ་གསུམ་པའི་མངའ་བམ་ཐུགས་ཀྱི་ཐུགས་ནི་མི་མ་ཐུན་པའི་
 རྒྱ་གསུམ་པའི་མངའ་བམ་པའི་མི་ཐུན་ན་མི་མངའ་བམ་པའི་རང་མཆོན་ཅན་ཉིད་
 ཏུ་གསུངས་སོ། །བཙོ་བརྒྱད་པོ་གང་ཞེན། རྒྱུད་པས་བསྐྱུས་པ་བྱ་གཞི། རྒྱ་
 ལ་འབྱུགས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། གསུང་ལ་ཅེ་ཅེ་མི་མངའ་བ་དང་། སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་ལ་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བ་དང་། ཐུགས་མ་ཉམས་པར་མ་བཞག་པ་
 མི་མངའ་བ་དང་། འཁོར་འདས་ལ་ཐུང་དོར་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མངའ་
 བ་དང་། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་གཏུལ་བྱ་ཡལ་བར་འདོར་པའི་བཀྲ་རྒྱུ་མས་
 མི་མངའ་བའོ། རྒྱ་གསུམ་པས་བསྐྱུས་པ་བྱ་གཞི། འདུན་པ་དང་། བཙོ་བརྒྱད་
 དང་། དབྱ་པ་དང་། ཉིད་པའི་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་
 ཉམས་པ་མི་མངའ་བའོ། རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ནི། རྒྱ་གསུམ་གྱི་ལས་
 ཐམས་ཅད་ཡི་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཏུ་འཛོལ་བའི་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་ཏུ་འབྱུང་བའོ། ཡི་ཤེས་
 ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ནི། ཏུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ལ་མ་ཆགས་མ་སོགས་པའི་
 ཡི་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འབྱུག་པའོ། །གཞན་ཡང་བཙོ་བརྒྱད་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་
 པ་ཀླན་མཆོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ནི། ཏུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཏུ་འདོད་དེ། གཞན་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་མཆོན་པ་ནི་ཉི་ཆོ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཀྱིས། རྣམ་ཀླན་མངོན་སུམ་མཆོན་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འདོད་དོ། །
 གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེལ་བ་ནི། གང་ཞིག་འདུས་བྱས་མཆོན་ཉིད་དང་། འདུས་
 མ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་། དེ་དེ་ཁོ་ནས་རྒྱུད་པ་ཉིད། དེ་ནི་རང་མཆོན་
 རྒྱུད་པ་ཉིད། ཞེས་པས་བསྐྱུས་ཏེ། གང་ཞིག་འདུས་བྱས་སྐྱེ་གཏོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་

མེད་ཆ་བ་དང་རྒྱུད་གསེར་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ནས་
 རྒྱུད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་མཆོན་རྒྱུད་པ་ཉིད་ཅེས་བརྒྱུད་དོ། །ཆོས་འདི་
 དག་གཉེན་པོ་གཞན་གྱིས་རྒྱུད་པ་ཉིད་ཏུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་རྣམ་
 རྒྱུད་ཏུས་ཉིད་ནས་རང་གི་རང་བཞིན་རྒྱུད་པ་ཉིད་དེ་རྒྱ་བྱས་གནས་པའོ་ཞེས་
 ཤེས་པའི་ཆེད་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་རྒྱུད་པ་ཉིད་ནི། ད་ལྟ་བུ་འདི་མི་གནས་ཤིང་། །
 འདས་དང་མ་འོངས་ཡིད་མ་ཡིན། །གང་ཏུ་དེ་དག་མི་དམིགས་པ། དེ་ལ་
 མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྒྱུད། མི་དམིགས་པ་དེ་རང་རོ་སོ། །དེ་ཡི་དཔེ་ན་པ་
 ཉིད་གང་དེ། བེར་བྱག་གནས་དང་འཇིག་མིན་པས། མི་དམིགས་ཞེས་བྱའི་
 རྒྱུད་ཉིད་དོ། ཞེས་པས་བསྐྱུས་ཏེ། ད་ལྟ་བུ་འདི་ནི་རྣམ་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིར་
 མི་གནས་ཤིང་། འདས་པ་ནི་ཞིག་མིན་དང་མ་འོངས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་
 རྩ་ཡིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་རྣམ་ན་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གང་ཏུ་ཏུས་གསུམ་པོ་
 དེ་དག་མི་དམིགས་པ་དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྒྱུད་ལ། མི་དམིགས་པ་དེ་
 ཉིད་རང་གི་རོ་སོ་དེ་ཡིས་རྒྱུད་ཞིང་དཔེ་ན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བེར་བྱག་
 ཏུ་གནས་པའི་རྒྱ་གསུམ་དང་། རྣམ་ཅིག་མ་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཏུ་བྱུལ་
 པ་མིན་པས་ན། མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུད་པ་ཉིད་
 ཏུ་བགད་དོ། །རི་རྣམ་ཏུ། དེ་ལ་བེར་བྱག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་
 པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་མི་དམིགས་པ་ནི། མི་དམིགས་པས་རྒྱུད་དོ། །དེ་ཅིའི་
 བྱིར་ཞེན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ནི་མི་དམིགས་པ་རྒྱུད་
 པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 བཞི་པ་རོ་སོ་མེད་པའི་རོ་སོ་ཉིད་རྒྱུད་པ་ཉིད་ནི། རྒྱུན་ལས་ཐུང་བའི་དཔོན་
 རྣམས་ལ། འདུས་པ་པ་ཡི་རོ་སོ་མེད། འདུས་པ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྒྱུད་ཉིད་

དངོས་མེད་ཉིད་དོ། ཞེས་པ་ལ་བརྟན་ཏེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་འདུལ་པ་ཙམ་
 ལས་ཐུང་ཞིང་རྒྱང་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ། འདུལ་པ་པ་ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་
 ཙམ་མཆོད་པའི་བརྟན་ཏེ། དེ་ཡི་རང་གི་རོ་པོ་ལྟུང་པ་མེད་པ་ལ་འདུལ་པ་པ་གི་
 དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱང་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པའི་རོ་པོ་རྒྱང་པ་འཇམ་
 དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་པོ་ཉིད་རྒྱང་པ་ཉིད་ཞེས་བརྟན་དོ། རྒྱང་པ་ཉིད་བརྟན་
 ཏུག་རྒྱུས་པ་དང་པཅམ་ཏེ་བཤད་ཆིག་ཏོ།

གཉིས་པ་ལ། དཔྱེ་བ་དངོས་དང་། ཞར་ཐུང་རྒྱང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་མཆུག་བསྟུ་བ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་པོ་རྒྱང་ལ། དངོས་མེད་རྒྱང་ལ། རང་གི་རོ་པོ་མ་
 རྒྱང་ལ། གཞན་གྱི་རོ་པོ་མ་རྒྱང་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་གི། དངོས་པོ་ཉི་ཤུས་ནི་
 བཤོར་བསྟུ་མ་གྱི། རྒྱང་པོ་ལྟ་རྣམས་པརྟན་པ་ཡིན། དེ་རྣམས་དེ་ཡིས་རྒྱང་
 ཉིད་གང་། དེ་དངོས་རྒྱང་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད། ཞེས་པ་ལ་བརྟན། དངོས་
 པའི་རྒྱལ་གྱི་མཛོར་བསྟུ་ན་གཞུགས་མོགས་ལྟར་པོ་ལྟ་པོ་རྣམས་ལ་བརྟན་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་རང་གི་རོ་པོ་དེ་ཡིས་རྒྱང་པ་ཉིད་ཏུ་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་དངོས་པོ་རྒྱང་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་གི། བཤོར་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་གི། འདུལ་པ་ལྟས་ཆོས་རྣམས་ལ་
 བརྟན་དོ། དེ་ཉིད་དངོས་མེད་དེས་རྒྱང་ཉིད། དངོས་པོ་མེད་པ་རྒྱང་ཉིད་
 དོ། ཞེས་པ་ལ་བརྟན། བཤོར་བསྟུ་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་གི་ནམས་མཁའ་ཐུང་ན་
 ལས་འདས་པ་ལ་མོགས་པ་འདུལ་པ་ལྟས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྟན་པ་ཡིན་
 ལ། དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་མེད་པ་དེས་རྒྱང་པ་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་
 མེད་པ་རྒྱང་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་གི། རང་བཞིན་རོ་པོ་མེད་ཉིད་ནི། རང་བཞིན་ཞེས་པའི་རྒྱང་ཉིད་
 དོ། འདི་རྒྱར་རང་བཞིན་མ་ཐུག་པས། རང་བཞིན་ཞེས་ནི་ཐུབ་པ་མཁའ་ཙམ་པས་

ཙམ་པས་བརྟན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་རོ་པོ་མེད་
 པ་རྒྱང་པ་ཉིད་ཏུ་གནས་པ་གི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་རྒྱང་པ་ཉིད་དོ། འདི་རྒྱར་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམས་ཆོས་ཉིད་ནི་ཉན་ཆོས་མཁའ་འཇམ་པས་
 བཞི་རྒྱལ་ཐུང་གསར་ཏུ་མ་ཐུག་པས་ན་རང་བཞིན་ཞེས་ནི་ཐུབ་པ་བརྟན་དོ།
 བཞི་པ་གི། བརས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་ཐུང་བའོལ། མ་ཐུང་ཏུ་ཉེ་དངོས་ལྟ་ན།
 དངོས་པོ་ལྟན་གྱི་རྒྱང་པ་ཉིད། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་རང་ཏུ་བསྟུགས། ཡང་
 དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དེ་གཞན་དངོས་རྒྱང་ཉིད་དོ། ཞེས་
 པས་བརྟན། བརས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་འདི་ག་རྟེན་འཇམས་ལྟ་ཐུང་བའོལ་མ་ཐུང་
 ཡང་ཏུ་ཉེ། དངོས་ལྟ་ན་དངོས་པོ་ལྟན་གྱི་གནས་ལུགས་རྒྱང་པ་ཉིད་ཏུ་གནས་
 པ་གི་ཡེ་ཞེས་ཀྱི་རྒྱང་པའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་རང་ཏུ་བསྟུགས་
 མོ། ཡང་ན་འཁོར་བ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། དེ་དག་རང་བཞིན་ཀྱིས་རྒྱང་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་རྒྱང་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་མཆུག་བསྟུ་པ་གི། བེས་རབ་པ་པོ་ལ་ཕྱིན་གཞུང་ལས། དེ་དག་དེ་
 རྒྱང་རབ་ཏུ་བསྟུགས། ཞེས་པ་ལ་བརྟན་ཏེ། བེས་རབ་ཀྱི་པ་པོ་ལ་ཕྱིན་པའི་
 གཞུང་རྒྱལ་པར་རྟེན་པའི་མཛོར་ལས་རྒྱུས་པ་དང་པཅམ་པ་རྒྱང་ཉིད་བརྟན་ཏུག་
 དང་། བཤོར་བསྟུ་ན་པ་རྒྱང་ཉིད་བཞི་པོ་དེ་དག་འདིར་བཤད་པ་མི་རྟེ་ཏུ་ར་
 དེ་རྒྱང་ཏུ་རབ་ཏུ་བསྟུགས་མོ། དེ་ཡང་བསྟུ་ན་པ་བཞི་པ་རྣམས་
 བསྟུ་ཆུ་པོ། དང་པོ་དང་གཉིས་པས་འདུལ་ཐུག་དང་འདུལ་པ་ལྟས་པའི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དང་། གསུམ་དང་བཞི་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་མཁའ་ཙམ་པས་ཅད་བསྟུ་པ་
 པོ།

གསུམ་པ་པ་པོ་ཡོན་ཏན་བརྟན་པའི་རྣམ་ནས་ཡེ་ཤུའི་མཆུག་བསྟུ་པ་གི། དེ་རྒྱར་

སྒྲིལ་པའི་ལག་ལྗང་གནས་པའི་སྐུ་རྩ་ར་
 བཞིན་ཏུ། མིང་གསུམ་འདི་དག་ལ་ལུས་གདོད་ནས་སྐྱེ་མེད་པར། རྒྱལ་པོ་
 བ་སྐྱེད་བདེན་པའི་རྩོམས་ཀྱིས་འཛོག་པར་འཕྱོ། རྒྱལ་ཏུ་འཛོག་པར་གཏོགས་
 པའི་བསམ་ལུན་ཡིན་མོད་ཀྱི། འཕྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་འད་སྐྱེད་པར་
 ཟེད། ཁ་དེ་གཤེགས་གསུང་སྐྱེས་མང་མ་རྒྱུ་འཁྲིང་བ་ཅས་ལ་ལུས་ཀྱི་ན་
 མོང་ཏུ་འཕྲོ་བའི་སྐྱེ་ཡིས་པམ་པར་ཟེད་པའང་ཡིན། ཀྱུན་རྒྱུ་བདོན་དམ་གསོག་
 ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་ལྗུར་པ། འད་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་མོ་སྐྱེ་མེད་འད་པ་ཡིས། ཁ་
 དུན་ཏུ་བདར་ནས་དགོ་པའི་རྒྱང་གི་ཀྱུགས་རྩོམས་ཀྱིས། རྒྱལ་པའི་ཕྱོག་
 ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རྩལ་མཚོག་ཏུ་འཕྱོ། ཞིས་པས་བསྐྱེན། རྩར་བཤད་པའི་བདག་
 མེད་གཉིས་ཀྱི་རྩལ་དེ་རྩར་ནས་པར་དབྱེད་པའི་རྩོམས་ཀྱི་མེར་ཀྱིས་དེ་མོ་
 བ་ཉིད་མཚོང་པའི་གཤམ་ཀྱི་ཕྱོག་པ་བཙམ་ནས་དེ་མོ་བ་ཉིད་ལ་རྩར་བ་ཞིས་
 བ་སྐྱེད་གདགས་པའི་དོན་གོམས་ཏེ་གསལ་བར་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བཟེམས་
 དཔའ་ལོ། དཔེར་ན། འད་པའི་ལག་ལྗང་གནས་པའི་སྐུ་རྩ་ར་ཟེན་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་
 པར་གསལ་བར་སྐྱེད་པ་བཞིན་ཏུ་མིང་གསུམ་འདི་དག་ལ་ལུས་པ་གདོད་ནས་
 སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཛོན་ལུས་ཏུ་རྒྱགས་ཏེ། དོན་དམ་པར་འཛོག་པ་ལ་རྩོམས་པར་
 འཇུག་པ་མེད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བ་སྐྱེད་བདེན་པའི་རྩོམས་ཀྱིས་རྩོས་པ་ཐམས་
 ཅད་དང་བལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་འད་བཞིན་གྱི་འཛོག་པར་འཕྱོ་བ་རྩོམས་
 པར་འཇུག་པར་འཇུར་རོ། འཛོག་པ་མཛོན་ཏུ་བྱས་ཏེ་གཞན་དོན་ལལ་བར་
 འདོར་རམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པའི་སྐམས་པོ་འདི་ནི་རྩས་རྒྱལ་ཏུ་རྩོད་ལས་
 གང་ཟེད་ཀྱང་འཛོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐར་གཏོགས་པའི་བསམ་པ་དང་
 ལུན་པ་ཉི་སྒྲོམས་ཉིད་དང་མི་འབྲལ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འཕྲོ་བ་མགོན་
 མེད་པ་མ་ཁའ་བྱུང་གྱི་མེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་རྩལ་ལས་

ཨྱུང་ཆེན་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་ཞི། འདི་འདྲི་ཆུང་པ་ཞི་འཁོར་བར་གཏོགས་
 པ་ཡིན་ལ། རྟག་པོ་འབས་པ་ཞི་ལྷ་དན་ལས་འདས་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རྟ། །དེ་འདྲ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་འཁོག་པ་ལུང་ཏུ་ལྷུང་
 པའི་ལྷ་ལ་རྟམ་པ་ཞི་ཆུང་འོ་པ་དེ་ཆུང་། གྲུ་རྒྱུ་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་ཞིང་རྒྱུ་ཆེན་གས་
 ལྷུང་རྟག་པར་འབར་བར་འལྷུང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟ། །འདྲེ་བར་
 གཤེགས་པ་མང་པ་རྒྱལ་ཡི་གཞུང་ལས་ལྷེན་པའི་ཉམ་ཆོས་རྣམས་དང་མང་པ་
 རྒྱས་འཁྱིལ་ཞི་རང་རྒྱལ་དང་བསམ་པ་མ་ལུས་པ་ཀྲུག་པ་དེ་འདྲི་ཆོང་
 ར་ལ་དུ་འཁྱུང་པ་ཉི་མ་པ་རྟམ་པ་ལ་ལ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་ཁོས་ར་པ་ཡི་ཆོས་པ་ལྷི་ལས་
 པར་བྱེད་པ་འབར་ཡིན་ཏེ། །དེ་འདྲ་ཆུང་དྲུང་པའི་མདོ་ལྷེ་ཡང་གས་གཤེགས་པའི་
 ལྱང་པས་བཞུག་པ་བཞིན་པོ། །ལྱང་མེས་པ་རྒྱལ་པ་པུན་རྒྱུ་དང་དོན་དམ་
 པ་དེན་པ་གཉིས་ལྷུང་འལྷུག་ཡིན་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་ཆེན་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་
 རིགས་ལྷན་མོར་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་མོག་མའི་གནས་ལྷུང་པ་ལ་ལ་ལ་
 རྒྱ་འབས་པས་པའི་ཆོགས་པའི་གཞོན་པ་ལས་དག་པོར་པར་བུ་རྒྱས་པར་ལྷུང་
 པ་རང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཞི། རང་གི་གཏུལ་ལྷུང་ལྷུང་པའི་ལྷེ་པོའི་རང་པ་ཡི་རྒྱ་
 ཆོགས་ཀྲུག་ཡི་ལྷན་ཏུ་པད་པ་ནས་མཐ་ལྷུང་པས་ཏེ་ཆོགས་གཉིས་ལྷུང་པས་
 པོ་ཆེན་དག་པའི་རྒྱང་གི་ལྷགས་ཆོས་པ་ལྷི་ལ། རྒྱལ་པའི་ལྷུང་དང་ཡེ་ཤེས་ཡི་ཡོན་
 ཏན་ལྷན་པེས་པ་རྒྱལ་ཆོས་ལྷུང་པའི་ས་སྐལ་མཆོག་ཀྲུ་ལྷུང་པར་འཁྱོ་བར་འལྷུང་
 རྟ། །འེའུ་འེ་མཆོན་ཏི། དུ་ལྷ་ལ་འལྷུག་པ་ལས། མཐོན་ཏུ་ལྷུང་པ་ཞིས་ཀྱང་
 པ་ལྷུང་རྒྱལ་མེས་པ་དཔའི་མེས་པ་བཞེད་པ་རྒྱལ་པའི་ཆོས་པར་བཞད་པའོ།
 གཞུམ་པ་འིང་དུ་ཤོང་པ་ཆོགས་པ་ཞི་བཞད་པ་ལ། མ་པུན་པ་འིང་དུ་ཤོང་
 པ། བརྒྱད་པ་མི་གཤོག་དལ་པ་ལེགས་པའི་རྒྱ་ཆོས་པུན་པ་ཆོས་ཡི་རྒྱུན་པ་ལྷུང་
 པ་དང་བཞི་མཐ། དང་པོ་ཞི། འིང་དུ་ཤོང་པ་འདྲི་པའི་ལྷན་ཏིག་དང་། ལྷུང་

ཅིག་ལ་ནི་འཛིག་པར་འཇུག་འཇུག་ཞིང་། ཁོ་མོས་ཀྱི་པ་རྒྱུན་པ་ལེགས་
 འབར་བ་ཐོབ་། ཅེས་པས་བརྟན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྟན་པ་རིང་
 ཏུ་མོང་བ་འདྲིར་ནི། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅིག་དང་རྒྱུད་ཅིག་ལ་ནི་སྒྲིམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དང་བལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འཛིག་པ་ཞེས་བརྟན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 དེ་ལ་འཇུག་པར་འཇུག་ཞིང་ལྟར་བར་བྱེད་ཀྱི། ཅིག་དམན་རྒྱུད་འཛིག་པ་མཐོན་
 ཏུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་དེར་ཐབས་ཀྱི་པ་རྒྱུན་པ་ཉིད་ས་འོག་ས་
 དག་ལས་བྱུང་པར་འབགས་པ་ལེགས་པར་འབར་བའང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 འདྲིར་ཐབས་ཀྱི་པ་རྒྱུན་པ་ཡང་ཐབས་ཞེས་པ་རྒྱུད་ཀྱི་གསལ་ཁོན་འདྲོད་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་མིང་དང་ཁི་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་ཞེས་ཏེ།
 དངོས་པོ་རྣམས་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཆར་བ་ནི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་
 ཉིད་ཏུ་ཞེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཐུངས་ནི་མིན་ཏུ་མང་པོ་མདོ་རྣམས་ལས་གསུང་
 བྱང་ཆུབ་མེད་པ་ཞེས་སེམས་ཅན་མི་འདྲོར་བ་དང་། མདོན་ཞེས་ལྟུང་མཐོན་
 འདྲོད་ཀྱི་འབྲས་ཏུ་ལ་དབང་བཞུགས་པ་བཞུགས་པ་ཞེས་སེམས་ཅན་སྟོན་
 པ། ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིན་སྟོན་ཟིན་རྣམས་ཀྱི་ལ་བར་བྱེད་པ། རྟོན་པ་
 བཞིན་རྒྱུད་རྒྱུད་མི་ལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཏུ་ཐབས་ཐམས་ཅད་འདུས་ཞིང་།
 འདྲིར་རང་འབྲེལ་ལས། ཞེས་རབ་ཉིད་རྣམ་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཏུ་བྱུགས་པ་
 ལ། ཐབས་དང་རྟོན་ལས་དང་རྟོབས་དང་ཡི་ཞེས་ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ་རབ་
 ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་གནས་རྒྱུད་ཁོན་པ་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རྒྱུན་པ་
 ཞེས་བརྟན་ཀྱི་གཞན་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུང་པ་རྒྱུད་ཐབས་ནི་ཞེས་རབ་
 བྱུང་པར་ཅན་ལ་བྱའོ། ། དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། རིང་ཏུ་མོང་བ་ཞེས་བྱ་
 པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྟན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།
 གཉིས་པ་ལ། ས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་ཆུང་། ས་དེར་སྟོན་ལས་ཀྱི་པར་བྱེན་རྟག་ཆུང་།

ས་དེའི་ཕོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་བརྟན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡང་ཡང་
 རྒྱུད་དག་ལས་རྟག་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། ཡང་ཏུ་བྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་འཇུག་པ།
 མི་གཤེད་ལ་བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་འཇུག་ ཅེས་པས་བརྟན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་
 བརྒྱུད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེ་ནི་ཡང་ནས་ཡང་ཏུ་རྒྱུར་
 བརྟན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཆོག་ས་གཉིས་ཀྱི་དག་པ་ལས་རྟག་པར་རྟག་སྟོན་རྒྱུར་
 པ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ། ས་གང་ཏུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བརྟན་
 པ་ཐོབ་པས་མཐར་འབྲས་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་བྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཏུ་
 འཇུག་པ་ས་བརྒྱུད་པ་འདུ་ཞེས་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཤེད་ལ་བདག་ཉིད་ཆེ་སྟེ་
 རྒྱལ་ལྷན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཆུང་མི་རྒྱུད་འཇུག་ན།
 ས་བརྟན་པ་མན་ཆད་ཏུ་ཆོལ་བ་དང་བཅས་པས་འཇུག་བྱང་ལས་བརྟན་པ་
 ཏུ་ལ་ལ། བརྒྱུད་པ་ནས་ཆོལ་མེད་རང་གིས་འཇུག་པས་བརྟན་པ་རྒྱུར་བའི་དཔེ་
 མདོ་ཞེས་བརྒྱུ་པ་ལས་གསུང་པ། ལྷ་ཆེན་པོ་རྒྱ་མཆོར་མ་ལུག་གི་པར་ཏུ་སྟེན་
 ཏུ་ཆོལ་པས་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་བྱེན་ནས་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱིས་ཆོལ་
 མེད་ཏུ་བརྟན་པའི་རྒྱུར་བྱུང་བཞིན་སྟོན་ཆོལ་པས་བརྟན་པ་འབྲས་ཏུ་འབ་
 བཞོན་མི་རྣམ་པའི་ས་ལས་བྱང་འདི་ནས་ལྷན་ཅིག་ལ་གཞོན་པར་གསུངས་
 པ་རྟེན་ཏེ། བྱིས་བརྟན་པ་གསུམ་ལས། ཐབ་མོའི་རྣམ་པ་དང་ཆོ་རྟེན་མཐུན་
 པ་རྒྱུར་ལས་བརྟན་པ། ཐབ་མོ་མདོན་རྣམ་རྟོགས་པ་མཐོང་ལས་བརྟན་པ།
 ཐབ་མོའི་དོན་ལ་ལྷལ་དང་ལྷལ་ཅན་གཉིས་མེད་ཏུ་འདྲིས་ཞིང་གཉིས་རྒྱུད་
 གི་གཤེད་ཆོལ་རབ་པ་ཏུ་བས་བརྟན་པ་ཆེན་པོ་ས་འདྲིར་ཐོབ་པའོ། །
 གཉིས་པ་ནི། འདི་ལི་རྟོན་ལས་རྣམ་པར་དག་འཇུག་ཞིང་། ཞེས་པས་བརྟན་
 ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐོབ་པའི་ཆོ་རྟོན་ལས་
 ཆེན་པོ་འབྲས་ལས་གསུངས་མེད་པ་བརྒྱུད་པ་ལ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ས་བརྒྱུད་

པ་འདི་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་སྒྲིན་པ་མ་གྱི་པ་རོ་ལ་རྩུ་བྱིན་པ་ཆེས་གིན་རྩུ་ག་
 པ་ཐོབ་པ་མ་རྒྱལ་པར་དག་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་གཞིན་ཅུ་ལོ་མར་
 ཡང་བཞག་སྟེ། རི་ལྷར་རྒྱལ་པོ་འཇུག་པ་གཞིན་ཅུ་དང་། རྒྱལ་ཐོབ་དང་། དབང་
 བསྐྱར་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་རྩུ་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་རྩུ་དག་པ་མ་གསུམ་
 ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྩུ་གཞིན་ཅུ་དང་། རྒྱལ་ཐོབ་ཐོབ་པ་དང་། འཛོར་མཉམ་པ་ཇུག་
 བ་ལྷར་རྒྱལ་པ་རྒྱལ་མ་གྱིས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཐོ། །འདིར་ཁྱེད་གི་སྒྲིན་ནི་ལྷག་
 མ་ལྷར་པ་ལོ།

གསུམ་པ་ལ། སྤྱིད་པ་འགག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། འགག་བྱུང་སྤྱིད་པར་རྒྱལ་
 པ་ལྷོན་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིད་པར་མཆོམས་སྒྱུར་པ་ཡོངས་
 ལྷ་སྒྱུར་མ་གྱིས་དབང་བསྐྱར་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷོན་པའི་ཆོས་ཐོབ་པར་དེ་བཞིན་གསེགས་
 པ་མ་བསྐྱལ་བ་དང་། རྩི་མ་ཡོངས་སྒྲིན་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ནི། རྒྱལ་པ་རྒྱལ་མ་གྱིས་འཛོག་པ་མ་རྒྱུར་པར་མཆོད་ཅིང་། ཁེས་པ་མ་བཅུན་
 ཏེ། བྱང་རྒྱལ་ཐེམས་དཔལ་འཛོག་པ་ལ་སྒྲིན་པ་མ་འཇུག་པ་དེ་འོ་ཆོ། དེ་ད་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིན་པ་ཡང་ས་སར་ས་རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མ། ད་རྩུང་ཆོད་ལ་མེད་ཀྱི་
 འབད་རྒྱལ་པ་ཆོན་འཇུག་པ་ཆོས། ཁེས་སྒྲིན་པ་ཀྱི་སྒྲིན་པ་རྒྱལ་པ་རྒྱལ་མ་གྱིས་
 འཛོག་པའི་རྩུང་དེ་འཛོན་ལས་སྒྲིན་པར་མཆོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཉེ་བར་བསྐྱལ་པར་བྱིན་ཀྱིས་སྒྲིན་པ་མ་ཡང་མཆོད་དོ། །མ་མཆོད་
 བ་ལྷོན་མོངས་སྒྲིན་པའི་དབང་གིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་མུ་རན་ལས་འདའ་བར་
 འཇུག་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆགས་པ་མེད་པའི་སྒྲིན་པ་རྒྱལ་པ་ལྷོན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། འཛོར་
 བ་འགག་བྱུང་དབང་རྒྱལ་མ་བསྐྱལ་པ་ཐོབ་པར་འཇུག་ཁེད་དེ་དག་གིས། སྤྱིད་
 པའི་འཛོར་བར་རང་གི་བདག་ཉིད་རྒྱ་ཆོགས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པར་འཇུག། ཁེས་
 པ་མ་བཅུན་ཏེ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་བྱང་ཐེམས་འདིས་སྐབས་དེར་ཁམས་གསུམ་གྱི་
 འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་པར་ལྷུང་ན། འཛོར་བར་སྒྱེ་བ་འགག་པ་མ་རི་ལྷར་འདི་
 ཡིས་སར་ས་རྒྱལ་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་མ་འཇུག་པའི་ཆོགས་སྒྲིན་པ་རྒྱལ་མ་ཡོངས་སྒྲི
 ཆོགས་པར་འཇུག་ཁེད། བྱང་ཐེམས་ཆེན་པོ་འདི་འཛོར་བ་ནི་འགག་ཐོབ་

པ་མ་འཇུག་མཉམ་པ་ལྷུང་པ་འཛོར་བར་ལྷུང་མ་ཡིན། ཁེས་པ་མ་བཅུན།
 དེ་ལྷར་སར་ས་རྒྱལ་རྒྱལ་མ་གྱིས་བསྐྱལ་པ་ཀྱི་དང་ཐབས་དང་ལྷན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 བྱང་གི་ཡོངས་འཛོན་དམ་པ་མ་འཛོག་པ་ལས་སྒྲིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱིས་ན་བྱང་
 ཐེམས་མ་བསྐྱར་པ་འདི་འོ་ཆགས་པ་མེད་པའི་སྒྲིན་པ་མ་ལྷོན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 རྩུང་མེད་ན་ཉི་མ་མར་པ་མ་བཅུན་པ་ལྷར་རྩུང་མོངས་པ་མ་རྒྱུར་བྱུང་པ་འཛོར་
 པར་སྒྱེ་བའི་རྒྱར་རྒྱར་པ་ཁམས་གསུམ་ན་སྒྱུར་པ་གང་ཡིན་པའི་སྒྲིན་པ་རྒྱལ་
 དག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་བྱིར་མ་བསྐྱར་པ་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རྩི་མ་
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཉེ་བར་ཁྱེད་པོ་ལྷོན་པ་འཇུག་ཁེད་
 ཉི་ལྷར་མིན་ནོ། །འོ་ན་མ་དེ་ཉིད་རྩུ་མར་ས་རྒྱལ་པར་འཇུག་རོ་ཁེད། དེ་ལྷར་
 ཉིན་མོངས་པ་མ་བཅུན་དང་བཅས་པ་མེད་ཅིང་བྱང་ཐེམས་མ་ཁམས་གསུམ་ལས་
 འདས་ཏེ་ཁྱེད་ལྷར་རྩུང་རྩུང་མིན་བྱུང་། བྱང་རྒྱལ་ཐེམས་དཔལ་འཛོན་གནས་སྐབས་
 དེར་སར་ས་རྒྱལ་རྒྱལ་མ་གྱི་ཉི་འཛོར་བ་ལྷོན་པ་བསྐྱལ་པ་ལྷོན་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་མ་ཁམ་
 ལྷར་མཉམ་པ་དང་བྱལ་པ་མ་ལྷུང་པ་ད་རྩུང་ཐོབ་པར་ལྷུང་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་
 ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་མོངས་ཀྱི་མ་དོ་ལས་བཅུན་པ་ལྷར་འདིས་བསྐྱལ་པར་བྱ་
 དགོས་སོ།

གཉིས་པ་སྤྱིད་པ་འགག་བྱུང་སྤྱིད་པར་རྒྱལ་པ་ལྷོན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། འཛོར་
 བ་འགག་བྱུང་དབང་རྒྱལ་མ་བསྐྱལ་པ་ཐོབ་པར་འཇུག་ཁེད་དེ་དག་གིས། སྤྱིད་
 པའི་འཛོར་བར་རང་གི་བདག་ཉིད་རྒྱ་ཆོགས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པར་འཇུག། ཁེས་
 པ་མ་བཅུན་ཏེ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་བྱང་ཐེམས་འདིས་སྐབས་དེར་ཁམས་གསུམ་གྱི་
 འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་པར་ལྷུང་ན། འཛོར་བར་སྒྱེ་བ་འགག་པ་མ་རི་ལྷར་འདི་
 ཡིས་སར་ས་རྒྱལ་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་མ་འཇུག་པའི་ཆོགས་སྒྲིན་པ་རྒྱལ་མ་ཡོངས་སྒྲི
 ཆོགས་པར་འཇུག་ཁེད། བྱང་ཐེམས་ཆེན་པོ་འདི་འཛོར་བ་ནི་འགག་ཐོབ་

ཀྱང་འོན་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་མོག་པ་བྱིན་པར་
 རྒྱལ་པོ་བཅུ་གེ་མོང་པར་འཇུག་ཞིང་དེ་དག་གིས་ཡིད་བྱི་རབ་བཞིན་བྱི་ལྷ་
 སམ་སྐྱེ་ལ་པའི་ལྷ་སྐྱེ་ཆོས་ཀྱིས་དཔལ་འབྱོར་གི་མདོ་དཔལ་འབྱོར་མཐུ་པ་མོག་པ་
 ལས་གསུངས་པ་རྒྱུ་། ཤིན་པའི་གནས་ཀྱི་འཁོར་བ་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་པོར་ལ་པར་
 གིས་འདུལ་བའི་དབང་གིས། བྱང་མེམས་རབ་གི་སྐྱེ་གསུང་ལུགས་ཀྱི་བདག་
 ཉིད་ཀྱི་ཆོ་འཇུག་ལ་སྐྱེ་ཆོག་པ་རྒྱུ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་པོར་ལ་པར་ལོ། དེའི་ལྱིར་འདི་
 ཆོག་པ་ལྷ་པོ་འདི་ལ་སྐྱེ་ཆོག་པ་པོ་འགའ་པོ། འདིར་ཡིད་བྱི་རབ་བཞིན་
 བྱི་ལྷ་སམ་ཞེས་པ་ཡིད་ནི་འདོད་པ་ཚམས་བྱིས་གས་ཡང་བྱིན་ཞིང་། བར་ལའང་
 མོག་པ་མེད་པ་རྒྱུར་འདི་འདྲ་དེ་དཔལ་འབྱོར་ཡིད་བྱི་རབ་བཞིན་བྱི་ལྷ་
 ཞེས་བྱའོ། དེ་ལ་དབང་བཅུ་ནི། རབ་འབྱེལ་ལས། བསྐྱེལ་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་མེད་
 པའི་ཡང་བརྒྱུད་ཀྱི་མེད་པ་མོ་ཆོད་བྱིན་བྱིས་ཆོད་པ་མོ་ཆོད་ལ་དབང་བ་འཛོལ་
 པོ། ཉིང་དེ་འཛིན་དེས་པར་མེམས་པ་དཔལ་འབྱོར་པའི་ཡོ་ཞེས་བྱིས་འཇུག་
 པས་མེམས་ལ་དབང་བ་འཛོལ་པོ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཁམས་ཅད་རྒྱན་བཞོད་
 པ་རྒྱ་མམ་རབ་རྒྱ་བཅུན་པའི་བྱིན་གྱི་སྐབས་པ་ཀྱན་རྒྱ་ཆོན་པས་ཡོ་བྱང་ལ་
 དབང་བ་འཛོལ་པོ། ལས་བྱི་རྒྱལ་པར་སྐྱོན་པ་བྱིན་གྱི་སྐབས་བྱིས་རྒྱ་ཆོ་
 རྒྱ་བ་བཞིན་རྒྱ་ཆོན་པས་ལས་ལ་དབང་བ་འཛོལ་པོ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 ཁམས་ཅད་རྒྱུ་པ་ཀྱན་རྒྱ་ཆོན་པས་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་འཛོལ་པོ། སངས་རྒྱལ་
 བྱི་ཞིང་དང་རྒྱལ་གང་རྒྱ་ཅི་དགའ་བར་མཛོན་པར་རྒྱལ་པོར་བྱང་ཆུབ་པ་
 ཀྱན་རྒྱ་ཆོན་པས་སྐྱོན་ལས་ལ་དབང་བ་འཛོལ་པོ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཁམས་
 ཅད་སངས་རྒྱལ་བྱིས་རབ་རྒྱ་གང་བ་ཀྱན་རྒྱ་ཆོན་པས་མོས་པ་ལ་དབང་བ་འཛོལ་
 པོ། སངས་རྒྱལ་བྱི་ཞིང་ཁམས་ཅད་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བྱི་རྒྱལ་པར་འཇུག་པ་ཀྱན་
 རྒྱ་ཆོན་པས་སྐྱེ་འཇུག་ལ་དབང་བ་འཛོལ་པོ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རྩོགས་

དང་། མི་འཛིག་པ་པོ་དང་། སངས་རྒྱལ་བྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་དང་། མཛོན་དང་
 དཔེ་བྱང་བཟང་པོ་དང་། མཛོན་པར་རྒྱལ་པོར་བྱང་ཆུབ་པ་ཀྱན་རྒྱ་ཆོན་
 པས་ཡོ་ཞེས་ལ་དབང་བ་འཛོལ་པོ། མཐའ་དང་དབུ་མ་མེད་པའི་ཆོས་བྱི་ཆོ་
 རྒྱུ་པ་ཀྱན་རྒྱ་ཆོན་པས་ཆོས་ལ་དབང་བ་འཛོལ་པོ་ཞེས་རྒྱལ་པོར་གསུངས་
 པ་རྒྱུ་ཡོ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་མེམས་
 དཔའི་མེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུད་པའི་རྒྱལ་པོར་བཤད་པའོ།
 གསུམ་པ་མེམས་བསྐྱེད་པ་དཔལ་པ་བཤད་པ་ནི། དཔལ་པ་ལ་ནི་དེའི་རྩོགས་རྩོ་
 ཞེག་མཐའ་དག་རྒྱལ་པོར་དག་འཇུག་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཡང་དག་ཤིག་ཆོས་
 རབ་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སྐྱེད་གས་པའང་འཛོལ། ཅིས་པས་བརྟན། བྱང་མེམས་
 ས་དཔལ་པའི་ལ་ནི་དེའི་རྩོགས་རྩོ་ཞེས་བྱི་བྱང་ཆུབ་མེམས་དཔའ་དེའི་རྩོགས་
 བྱི་པ་རོལ་རྒྱ་བྱིན་པ་མ་ལས་པ་མཐའ་དག་ཡོངས་སྐྱེད་གས་པར་མི་མཐུན་སྐྱེགས་
 བྱིས་དག་པའོ་བཅོད་རྟེན་པར་འཇུག་ཞིང་། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་མེམས་དཔའ་དེའི་
 རྩོགས་ནི་བཅུ་རྟེ། འཛིག་པ་མེད་འཇུག་གནས་སྐྱེས་པའི་ཞབས་བྱིས་མཛོད་
 པའི་ལུང་པ་དགོངས་སྐྱེན་རྒྱ་མདོ་དཔལ་པ་ལས་བརྟན་པ་རྒྱུ་། བསམ་པའི་
 རྩོགས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་རྒྱ་ཆོད་པ་མེད་པ། ལྷག་པའི་བསམ་པའི་རྩོགས་
 ནི་མའི་ཡོ་ཞེས་ཡོངས་སྐྱེད་པ། གསུངས་བྱི་རྩོགས་ནི་ཆོས་མི་བརྟེན་པ། ཉིང་
 དེ་འཛིན་བྱི་རྩོགས་ནི་རྟག་རྒྱ་ཆོན་པ་ཡོད་མེད་པ། ཡང་དག་འཇུག་པའི་རྩོགས་
 ནི་མཐའ་ལས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱི་རྩོད་པ་རྒྱལ་པོར་དཔེ་པ་ལ་མ་ཁས་
 པ། དབང་གི་རྩོགས་ནི་ཡིད་ལ་དེ་པ་མཐའ་ཅད་རྒྱལ་པོ། རྩོགས་པའི་རྩོགས་
 ནི་ཞེས་རབ་ཆོད་པས་སངས་རྒྱལ་བྱི་ཆོས་ཀྱན་བྱི་རྒྱལ་པོར་དཔེ་པ་ལ་མ་ཁས་པ།
 རྩོན་ལས་བྱི་རྩོགས་ནི་སངས་རྒྱལ་ཀྱན་བྱི་རྩོད་པ་ལ་རྩོད་པ་མི་གཏོང་བར་རྩོན་
 ལས་འདེབས་པ། པར་བྱིན་བྱི་རྩོགས་བདག་ཉིད་བྱི་སངས་རྒྱལ་བྱི་ཡོན་ཏན་

ཕྱི་ཚེས་ཡོང་མ་ཁྱེན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཁྱེན་པར་བྱེད་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པའི་རྒྱུད་པ་མི་གཏོང་བའོ། །བྱམས་པའི་རྒྱུད་པ་
 མི་སེམས་ཅན་ཀྱང་རྒྱུད་པའི་རྒྱུད་པ་བཅུན་འཁུམ་མི་གཏོང་བ། ཞིང་རྒྱའི་
 རྒྱུད་པ་སེམས་ཅན་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་པན་པར་བྱེད་པ། ཚེས་ཉིད་ཕྱི་རྒྱུད་པ་
 མི་རྒྱལ་པོ་ལ་པན་པར་བྱེད་པ་ཚེས་ཉིད་མཛོན་ཏུ་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་གཤམ་པ་པས་
 བྱིན་ཕྱིས་པ་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་པ་མི་རྒྱུད་པ་མི་རྒྱུད་པ་མི་རྒྱུད་པ་མི་རྒྱུད་པ་མི་རྒྱུད་པ་མི་
 བཞིན་པར་བཟང་ཆུང་ཆུང་ལ་པན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་པ་དཔལ་ལྷོ། སྐད་ཅིག་
 གཅིག་གིས་ཞིང་ཐད་དང་པར་ཐོག་མེད་བཞིན་ཏུ་པས་ཀྱང་ཏུ་རྒྱུད་པའི་
 རྒྱུད་པ་ཕྱི་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་པ་དང་། ཐབས་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཀྱང་ནས་པན་པའི་རྒྱུད་པའི་སེམས་པ་བྱེད་བཞིན་པ་བཟང་པོ་
 འདྲ་བས་ཐོག་པའི་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་པ་དང་། བྱིན་ཏུ་ག་པ་རྒྱུད་པའི་ཚེས་ཉིད་མེད་
 བཞི་སྐབས་ཡོན་ཏན་ཏུ་མཛོད་པའི་རྒྱུད་པ་འཁྱུག་པ་ཐད་པ། ཐུལ་
 གཞོན་མཛོན་ཤེས་སྐབས་ཀྱང་ཏུ་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་པའི་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་པ་དང་། པན་
 བདེའི་བསམ་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱང་ཏུ་བྱུང་པ་བྱམས་སྐབས་
 ཚད་མེད་བཞི་པ་དག་གི་རྒྱུད་པ་དང་། ཐོག་མཐའ་པར་གཞུགས་ཀྱང་ནས་རལ་
 ཏུ་དག་པའི་རྒྱུད་པས་པས་པས་པས་ཕྱི་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་པ་དང་། ཏུ་པ་གཞུགས་ཕྱི་
 དངོས་པོ་ཀྱང་ལ་ཆགས་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པར་རྒྱུད་པའི་ཤེས་མཛོན་
 པར་མཐེན་པའི་རྒྱུད་པ་དང་། གནས་ཏུ་གསལ་པོ་ལ་བཞིན་རྒྱུད་པའི་ཤེས་
 རབ་དང་། གཞན་དོན་རྒྱུད་པའི་ཐབས་མཐའ་དང་། མཛོན་ཤེས་རྒྱུ་འཁྱུག་
 ཕྱི་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་པ་དང་། ཐོག་པོ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱུད་པ་ཉིད་
 ཏུ་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་པ་ཉིད་ཤེས་པས་ཤེས་པ་པོ་ལ་པན་པར་བྱེད་པར་ལས་ཀྱང་པའོ། །དེ་

བཞིན་ཏུ་མ་འདིར་ཉི་མ་མ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཚེས་བཞི་པོ་རབ་རབ་
 གི་ཡོན་ཏན་ཡོང་མ་ཁྱེན་པར་བྱེད་པ། དེ་ཡང་དོན་མ་མ་ཡང་དག་
 པར་རིག་པ་ལྟེ། གཞུང་རབ་ཕྱི་བཞིན་ཏུ་འཁོར་འདམ་ཕྱི་བཞིན་པའི་ཚེས་རྒྱུས་
 ཕྱི་རྒྱུ་འདི་དང་འདི་པོ་ཞེས་སྐོར་མཛོད་པར་ཡང་དག་པར་རིག་པའོ། ཚེས་
 མ་མ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལྟེ། ཚེས་ཉིད་ཐོག་པ་གཞུགས་ཕྱི་དམ་པའི་ཚེས་མཐའ་
 དག་རི་རྒྱ་བ་བཞིན་རྒྱུགས་པའོ། འདི་གཉིས་ནི་བཟང་བྱའི་དོན་ནོ། དེས་པའི་
 ཚོགས་མ་མ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་ལྟེ། ཚེས་དང་དོན་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་
 མི་སྐབས་ཕྱི་རྒྱུད་པ་ཚོགས་ཕྱིས་འཆད་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། རྒྱུད་པ་པ་
 མ་མ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལྟེ། གཏུལ་བྱ་དང་འཚམས་པར་རྒྱུས་པ་རྒྱུས་དང་
 ཐབས་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྐབས་རི་རྒྱར་འདྲོད་པ་བཞིན་ཏུ་འཆད་ཏུ་པའི་རྒྱུད་པ་
 པ་མི་ཐད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། །འདི་གཉིས་ནི་འཆད་བྱེད་དོ། །དཔལ་
 མ་ལ་འཁྱུག་པ་པས། ཐོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུས་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་དཔལ་པའི་རྒྱུ་པར་བཟང་པའོ། །
 བཞི་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པ་ལ། མ་དེའི་ཆུད་པར་ཕྱི་ཡོན་ཏན། ཤེས་པ་ཕྱི་
 པར་ཕྱིན་དག་ཆུལ། མ་དེའི་དེས་ཆོག་དང་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་གཞུགས་
 ལས། དང་པོ་ནི། བཅུ་པའི་པ་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་ནས་སངས་རྒྱུས་རྒྱུས་ལས་དབང་
 བསྐྱར་བ། །དམ་པ་འཁོར་བའི་དང་། ཞེས་པས་བསྐྱར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པའི་པ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱུང་པའི་པས་པ་དེ་ལས་ཕྱི་གས་
 བཅུ་པའི་ཞིང་ཀྱང་ནས་སངས་རྒྱུས་རྒྱུས་ལས་འདྲེས་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་
 བ་དམ་པ་ཉིད་འཁོར་བའི་ལྟེ། ཅིང་ནི་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་པ་ཆོག་གོ། རི་སྐད་ཏུ། མཛོན་
 ལྟེས་བཅུ་པ་ལས། དེ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལྷངས་མེད་པ་འཁྱུགས་པ་བཅུ་པའི་རྒྱེད་
 པའི་ཐ་མ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་

ཡེ་ཤེས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྷན་པ་བྱ་བ་མཛོན་ཏུ་
 འཁྱུར་རྟེ། དེ་མཛོན་ཏུ་ལྷན་པ་ཐག་ཏུ་སྒྲིང་གསུམ་འབུམ་ཐག་བཅའི་གཏོན་
 དང་མཉམ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་སྐྱུ་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་སྒྲིང་གསུམ་འབུམ་ཐག་བཅུར་ཆར་པའི་རྒྱལ་ཡུལ་པ་ཀྱི་རྒྱལ་
 རྩེད་ཀྱི་པད་མའི་འཁོར་དང་ལྷན་པ་འཁྱུར་བར་འཁྱུར་རྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ས་
 དཔལ་དེའི་ལྷན་བྱང་དེ་དང་འཆོམས་ཞིང་དེའི་རྒྱུན་ཏུ་བབ་པར་གནས་པོ།
 དེ་ཉིང་དེ་འཛོན་དེ་ཐོབ་པ་ཐག་ཏུ་པད་མ་དེ་ལ་འབྱུག་པ་ཀྱུན་ཏུ་རྒྱང་པོ།
 དེ་དེ་ལ་འབྱུག་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཞིང་
 ཀྱུན་ནས་གདན་འཛོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་སྒྲུ་ནས་འོད་ཟེར་དག་ལྷན་ནས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་མཛད་དོ་ཞེས་པའི་བར་ཏུ་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་མཆོག་ཏུ་འཁྱུར་བར་འཁྱུར་བའང་ཡིན། ཞེས་
 པས་བརྟན། དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་འདི་ལ་པར་བྱིན་བཅུ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རྩལ་
 ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་གསུང་དག་ལས་ཆེས་ལྷག་པར་མཆོག་ཏུ་ལྷན་པ་འཁྱུར་བར་
 འཁྱུར་བའང་ཡིན་ནོ། །འདྲ་བོ་ཡོན་ཏན་སྐྱེས་པ་ལྟར་པའི་དོན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། ཆར་སྒྲིབ་ནམས་ལས་རྩ་ཆར་འབབ་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་འཁྱུ་
 རྣམས་ཀྱི། །དགོ་པའི་མེ་རྟོག་ཆེད་ཏུ་རྒྱལ་ལྷན་ལས་བྱང་ལྷན་ལྷན་པོས་ཆར་
 འབབ། ཅེས་པས་བརྟན། འདྲིག་རྟེན་ན་ཆར་སྒྲིབ་རྣམས་ཀྱུན་ནས་ལྷན་ཅིང་
 རབ་ཏུ་རྒྱག་ལ་ཀྱུན་ཏུ་བྱལ་བར་འཁྱུར་པ་ལས་རྩ་ཆར་འབབ་པ་ལྟར་དེ་
 བཞིན་ཏུ་འདི་འཛོན་འཁྱུ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་པའི་མེ་རྟོག་མཛོན་པར་སྟེལ་པའི་
 ཆེད་ཏུ་རྒྱལ་པའི་ལྷན་པོས་བཅུ་པ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་རྒྱག་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་
 ལས་བྱང་འབད་པ་མེད་པར་རྒྱུན་ཀྱི་ལྷན་པའི་དཔལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོ་

ཀྱུན་ཏུ་འབབ་པར་འཁྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་པས་ན་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཞེས་
 བྱང་བུའོ། དུ་མ་ལ་འཁྱུག་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པའི་རྣམས་པར་བཤད་པའོ།

གཉིས་པ་མའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། ས་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་
 ཐག་བཅུ་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དེས་གཞན་ལ་བསྐྱེད་ལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། དེ་ཆོ་འདིས་ནི་སངས་རྒྱལ་བཅུ་མཛོད་ཞིང་། །དེ་དག་བྱིན་བྱིས་
 བཟུམས་བྱང་འདི་ཡིས་ཐོབ། །དེ་ཉིད་ཆོ་ན་བསྐལ་པ་བཅུར་གནས་ཤིང་།
 དེ་ཉིད་རྣམ་དང་བྱི་མའི་མཐར་ཡང་འབྱུག། །དྲིང་འཛོན་བཅུ་ལ་འབྱུག་ཅིང་
 ལྷན་བྱིང་དེ། །འདྲིག་རྟེན་ཁམས་བཅུ་གསེ་ཞིང་རྒྱང་བར་རུ་ས། །དེ་བཞིན་
 སེམས་ཅན་བཅུ་ཐམ་སྒྲིབ་བྱིང་ཅིང་། །བཅུ་ཐག་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་འཁྱུ་བར་
 འཁྱུར། །དེ་ནི་རང་གི་ལྷན་བཅུ་རྣམས་བྱིང་ཅིང་། །རང་གི་ལྷན་ལ་ཆོས་རྣམས་
 ཡང་རྟོན། །མཛོས་པའི་ལྷན་པེ་ལ་ཡང་རང་གི་འཁོར་། རྒྱལ་པའི་ལྷན་པོ་བཅུ་
 ཐག་ལྷན་པར་རྟོན། །ལྷོ་ལྷན་རབ་དག་ལ་པན་ས་ཡོན་ཏན་འདི་དག་སྟེ།
 ཞེས་པས་བརྟན། གང་གི་ཆོ་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆོ་ན་རྒྱལ་པའི་ལྷན་པོ་འདིས་
 བྱི་རྒྱང་ཅིག་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱལ་བཅུ་འི་ཞལ་མཛོད་ཞིང་། །དེ་དག་གིས་རང་
 རྒྱང་བྱིན་བྱིས་བཟུམས་པའི་རྩལ་ཉིད་བྱང་བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་ཐོབ་ལ། རྒྱང་
 ཅིག་མ་གཅིག་དེ་ཉིད་བྱི་ཆོ་ན་བསྐལ་པ་བཅུར་གནས་པའི་རུས་པ་ཐོབ་ཤིང་།
 རྒྱང་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱན་འདས་པའི་བསྐལ་པ་བཅུ་དང་བྱི་མའི་བསྐལ་པ་
 བཅུ་འི་མཐར་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱུག་ཅིང་། ལྷོ་ལྷན་
 འདིས་ནི་རྒྱང་ཅིག་གཅིག་ལ་དྲིང་དེ་འཛོན་བཅུ་ཐམ་གཅིག་ལ་རྟོན་པས་
 འབྱུག་ཅིང་ལྷན་པར་ཡང་བྱིང་ཅིང་དེ་བཞིན་ཏུ་འདྲིག་རྟེན་ཁམས་བཅུ་
 རྒྱང་ཅིག་གཅིག་ལ་རྒྱལ་ལྷན་འདི་ཡིས་ཀྱུན་ནས་གསེ་ཞིང་། །འབྱལ་བར་རུ་ས་

པ་ཉིད་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་གནས་ལྷགས་མཐའ་བཤམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་འོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རིགས་སྟེ། ཅི་འདྲི་བྱེད་ཞེ་ན། ཡོད་མེད་ཤེས་སྟེ།
ཚུ་ལ་ཀླན་ནས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ནི་ཅི་ཡང་མ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་
ཡུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའོ་ཞེས་པར་རི་ལྷོ་ལ་འཇུག་ཏེ་ཡུལ་ཤེས་དང་
མ་ཤེས་གཉིས་ནི་ཡོངས་སུ་འགལ་བར་འཇུག་པོ་ཞེས་ཆོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཁྱེན་པ་མེད་པར་བྱོང་བྱིས་གཞན་ལ་འདི་ལྟོས་ཞེས་སུ་ཞིག་
སྟོན། ཞེས་པས་བསྟན། ཆོད་པ་གཞན་ཡང་མཐོན་པར་བྱང་ཚུལ་པའི་གནས་
སྐབས་ན་མེས་ས་དང་མེས་ས་ལས་བྱུང་བའི་འཇུག་པ་ཉེ་བར་ཞིབ་རུ་བ་བཞིན་
བྱིས་སྟེ་བ་མེད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པ་མེད་པ་ དེ་མེད་པར་བྱོང་བྱིས་གཞན་
ལ་རས་སུ་གསུམ་ཆུང་བའི་རི་ལྷོ་ལ་དང་རི་ལྷོ་དང་པོ་ཆོས་ནི་འདི་ལྟོས་ཞེས་
སུ་ཞིག་གིས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ་མི་རིགས་སོ། རྟོན་པ་ནི་ཤེས་པ་སྟོན་ཏེ་འཇོ་
བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིས་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ལ། ཡུལ་སྐྱེ་མེད་རྟོགས་པར་འཐད་པའི་ལན་དང་། ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་ཐ་དང་ཏུ་མི་རྟོག་བྱུང་ཆོས་སྟོན་པར་འཐད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
གང་ཆེ་སྟེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སྟོ་ཡང་སྟེ་བ་དང་བཤམ་པ། དེ་ཆེ་དེ་ནས་རྟོན་
ལས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་བརྟེན་བྱ་སྟེ། རི་ལྷོ་ལ་མེས་ས་ནི་གང་གི་རྟམ་
པ་ཅན་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ཡིས་ཡུལ། དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཐ་སྙད་ཉེ་བར་
བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན། ཞེས་པས་བསྟན། གང་གི་ཆོ་ན་གདོད་ནས་མཐའ་
བཞི་གང་གི་ཆོ་ནས་སྟེ་བ་མེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་ཞིང་། ཡུལ་ཅན་ནས་པར་མི་རྟོག་པའི་སྟེ་ཤེ་ཤེས་དེ་ཡང་སུ་བཞིན་
སྟེ་བ་དང་བཤམ་པའི་གཤིས་སུ་ནས་སོན་པ་དེ་ཡི་ཆོ་ན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཏུ་
བརྟགས་པའི་རྟམ་པ་གཉིས་པོ་ཆོས་དབྱིངས་སྟེ་མེད་མཐའ་བཤམ་པ་མཉམ་པ་

ཉིད་ཏུ་དབྱེ་བས་ལ་མེད་པར་རོག་ཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ལྟར་དབྱེ་
བས་ལ་མེད་པ་སྟེ་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་འདྲེས་པ་དེ་ཅོ་མ་གྱི་རྟམ་པར་བརྟེན་པ་
ལས་ཤི་ཤེས་དེ་ཡིས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་སོ་ཞེས་པ་ཐ་སྙད་བརྟེན་པ་
ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་ནས་བརྟེན་པར་བྱ། དེ་ལྟར་སུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཏུ་
ཡུལ་པ་ནི་མེད་དེ། དཔེ་རི་ལྷོ་ལ་ན་རྟམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྟེ་ལ་
སྟོན་པ་ལྟ་བུ་གང་གི་རྟམ་པ་ཅན་ཏུ་སྟེ་བར་བྱུང་བ་ན་མེས་ས་དེ་ཡིས་ཡུལ་སྟོན་
ས་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བརྟེན་པ་འདི་གཞན་ན་རུ་བྱུགས་པ་དེ་བཞིན་
ཏུ། འདིར་ཡང་དོན་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཞིག་མེད་བྱུང་འདི་གཞན་
གཤམ་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་ནས་ཡུལ་རིག་པ་དང་རྟོགས་པ་ཞེས་སོགས་
བརྟེན་པ་མི་ཆོད་པས་པའི་ཆེད་ཏུ་བརྟེན་པ་ཡིན་པོ། །

གཉིས་པ་ལ། དཔེ་ལ་དང་། དེ་འདྲི་བའི་འཐད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ཡི་
མངས་སྟེང་རྟོགས་སུ་བམོང་ནས་ཤེས་ཀྱིས། ཞིན་དང་སྟུལ་པ་མཐའ་གཞན་
ལས་དེ་འདྲེས་སུ། སྐྱེ་གང་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་འཇུག་པ། དེ་ལས་འདི་གཞན་
ཀྱིས་བྱུང་དེ་ཉིད་རིག་ ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་མི་དང་
པས་ཡུལ་ཅན་འདི་སྟེ་བ་མེད་པ་ཡིན་མོད་འདི་གཞན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་
སྟོན་པ་མི་ཤིང་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། གཤིགས་པ་མཐའ་སྟུག་པ་ཤི་ཤེས་ཆོས་སུ་
དེ་ཡི་མངས་སྟེང་རྟོགས་པའི་སྟུག་པ་མེས་ས་དང་འཇུགས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་
མངས་སྟེང་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པ་བམོང་ནས་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པོ་བརྒྱུ་མཁ་སྟེང་གིས་མིན་
ཅིང་བརྟེན་པའི་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་ལས། འཐམ་དང་པའི་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་
པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཤི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟུག་པས་སོ་ཞེས་སོགས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པས་སྟེ་གང་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ལས་ནས་
པ་དེ་ལྟ་བུ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཆོད་ཏུ་བྱུང་བའི་གཏུལ་བྱས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡང་

གསུམ་པ་ལ། དཔལ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཏུ་མ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པར་འཇུག་པ་ཡིས། རྒྱལ་པོ་ཅིག་དཔལ་
 ལ་མཁས་གཏུགས་འདིག་རྟེན་དང་། འདིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཚུགས་ཏུ་བ་
 རྒྱལ་རྟེན་མོད། རྒྱལ་པོ་མི་འཇུག་འདིག་རྟེན་པ་མི་འཇུག། ཞེས་པས་བཙུན་
 ཏེ། མཁུན་པ་ཡོངས་ལྷན་དག་པའི་སངས་རྒྱལ་འདི་ནི་བཞེད་པ་ཅན་གྱིས་དེ་
 རྟེན་འཇུག་པ་ཡིས་རྒྱལ་པོ་རབ་གཅིག་གི་དཔལ་ལ་ནམ་མཁའི་མཁས་གཏུགས་
 པའི་འདིག་རྟེན་མ་ལུས་པའི་རབ་གཅིག་ཏེ་པོ་མཆོ་རྟེན་གནས་པ་རྟེན་རྟེན་པ་དང་།
 འདིག་རྟེན་གྱི་བཞོད་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཚུགས་མཐས་ཅད་ལ་བྱུང་པའི་རྒྱལ་
 སང་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟེན་པར་མཛད་མོད། རྒྱལ་པོ་རབ་དེ་རབ་པར་ཡང་མི་འཇུག་ལ།
 འདིག་རྟེན་རྒྱལ་པོ་པར་ཡང་མི་འཇུག་ལོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་རྟེན་གྱི་མངའ་ཁྱེད་གྱིས་མེད་མཐའི་བར། རྟེན་ཅིག་པེ་
 ལ་རྟེན་མཛད་ཏུ་དཔལ་ལ། རྒྱལ་པོ་ལྷོ་མཁས་དེ་རྟེན་འཛམ་མིང་གི། མ་ལུས་
 རྒྱལ་གྱི་ཤར་པ་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་པས་བཙུན། རྒྱལ་པོ་རྟེན་པ་མི་མངའ་
 པའི་སངས་རྒྱལ་ཁྱེད་གྱིས་མེད་པའི་མཐའ་ལ་ལུག་གི་བར་ཏུ་རྟེན་ཅིག་མ་པེ་
 རེ་ལ་རྟེན་པར་མཛད་པའི་རྟེན་པ་ལི་རྟེན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྷོ་མཁས་དེ་རྟེན་
 ཡོད་པ་ཤར་པ་དེ་རྟེན་ནི་འཛམ་པའི་མིང་གི་མ་ལུས་པའི་རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་ཤར་
 ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་འདི་ནི་ཐུན་མིན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་པོ་དང་
 མངའ་བའི་རྟེན་པ་བཅོམ་ཐུན་འདས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་གཙོ་བོ་རྟེན་པ་བཅུ་བཤད་པ།
 ཡོན་ཏན་ཀྱང་བཞོད་མི་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཤེས་པའི་ཐན་ཡོན་
 དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བཙུན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གནས་
 དང་གནས་མིན་མཁུན་རྟེན་པས་དང་། དེ་བཞིན་ལས་རྒྱལ་མཁུན་མཁུན་དང་།

མོས་པ་ལྷོ་མཁས་ལུགས་ཚུད་དང་། ལྷོ་མཁས་ལས་མི་མཁུན་རྟེན་པས་དང་།
 དབང་པོ་མཁོག་དང་མཁོག་མ་ཡིན། མཁུན་དང་ལུན་འགྲོ་མཁུན་པ་དང་།
 བསམ་གཏན་རྒྱལ་མང་ཏིང་འཛིན་དང་། རྟེན་པས་འཇུག་སྐབས་མཁུན་
 རྟེན་པས་དང་། རྟེན་གནས་ཏན་པ་མཁུན་པ་དང་། དེ་བཞིན་འཆི་འཕོ་རྟེན་
 མཁུན་དང་། ཟག་པ་རྒྱལ་མ་ཟད་མཁུན་རྟེན་པས་ཏེ། རྟེན་པས་ནི་བཙུ་བོ་འདི་
 དག་གོ། ཞེས་པས་མདོར་བཙུན་ནས།

གཉིས་པ་ནི། བཙུ་ལས་དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་ཞིག་ལས་གར་ཞིག་པེས་པར་མེད་འཇུག་
 པ། དེ་ནི་དེ་ལི་གནས་ལྷན་པེ་མཁུན་རྒྱལ་པོ་མ་ལུས་ལ། བཤད་པ་ལས་བཞུག་
 གནས་མིན་ཤེས་ཏུ་མཐའ་ཡས་པ། མཁུན་པ་སྐབས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་རྟེན་པས་
 ལྷན་བཤད། ཞེས་པས་བཙུན་ཏེ། དག་པ་དང་མི་དག་པའི་རྒྱ་གར་ཞིག་ལས་
 བེས་པར་ཡིད་ཏུ་མོང་བ་དང་མི་མོང་བའི་འཇམ་ཏུ་ཤར་ཞིག་པེས་པར་མེད་པར་
 འཇུག་པ་དེ་ནི་འཇམ་ཏུ་དེ་ལི་གནས་ལྷན་པེ་མེ་རྟེན་པ་བཞིན་མཁུན་པའི་སངས་
 རྒྱལ་རྒྱལ་པོ་མ་ལུས་ལ། རི་རྟེན་བཤད་པ་ལས་བཞུག་པ་རྒྱ་དག་པ་ལས་
 འཇམ་ཏུ་ཡིད་ཏུ་མི་མོང་བ་དང་རྒྱ་མི་དག་པ་ལས་འཇམ་ཏུ་ཡིད་ཏུ་མོང་བ་རྟེན་
 པ་གནས་མིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ནས་ལྷན་པེ་མེ་ལས་ནས་ལྷན་པེ་རྟེན་པེ་
 གནས་ཡིན་པ་དང་འཇམ་ཏུ་རྟེན་པེ་གནས་མིན་པ་དང་། བདག་མེད་པར་
 རྟེན་པས་ལས་མང་པ་མོང་པ་གནས་ཡིན་ལ་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལས་
 མང་པ་མོང་པ་གནས་མིན་པ་སྐབས་ཤེས་ཏུ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་མཁུན་པ་སྐབས་
 པ་མེད་པ་དེ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁུན་པའི་རྟེན་པས་ལྷན་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་དང་མི་འདོད་དེ་ལས་བཞུག་དང་ཟད་དཔོན་གྱི། ལས་
 དང་དེ་ལི་རྒྱལ་མཁུན་མིན་ཏུ་ལྷོ་མཁས་ལའང་། མཁུན་པ་ལུས་མཁུ་སྐབས་མེད་
 སྐོམ་འཇུག་ལུས་ལ། ཏུ་མ་གསུམ་ཤེས་ཏུ་བཙུང་མཛད་དེ་ནི་རྟེན་པས་ལྷན་འདོད།

ཅེས་པས་བཞུག། འདྲི་བ་དག་གི་ལས་དང་མི་འདྲི་བ་མི་དག་གི་ལས་
 ཉེ། མེས་མ་འདྲིས་པའི་ལས་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུ་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དག་
 མི་དག་མ་ཡིན་པ་འདྲིས་མའི་ལས་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཟད་པར་
 ཟེད་པ་ཟག་ཟེད་དངོས་ཀྱི་ལས་དང་། ལས་དེ་དང་དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཤིན་
 ཏུ་རྩོམས་པ་ལའང་མཆེན་པའི་རྣམ་མཐུ་ཞོགས་པ་མེད་པར་མེས་མ་འཇུག་
 པར་འབྱུང་བ་དེའང་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱ་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་
 པ་ཀུན་ལ་བྱུང་པར་མཛད་པ་དེ་ནི་ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མཆེན་
 པའི་རྩོམས་སུ་འདྲི་དོ། འདྲི་བ་ཟག་ཟེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྒྲིན་མི་འབྱེད་
 པ་མཛད་པ་ཤིང་འག་གི་ལྷགས་ཡིན་ཀྱང་འབྱེད་པ་དུ་མ་པའི་ལྷགས་ཡིན་
 པས་ཚུགས་གཅིག་མཛོད་བས་གཞན་སྐྱབ་འབྱེད་པར་མི་བྱ་ཉི། མཛོད་རྣམས་
 རྒྱལ་ལས། དེ་མཐར་དེ་ཡི་རྣམ་སྒྲིན་ནི། ཞེས་གསུངས་པའང་མཛོད་བར་བྱའོ།
 ཞེས་ཀུན་མཆེན་གྱི་རྣམ་པས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདྲི་བ་ཆགས་ཞོགས་ཀྱི་འབྱུང་པའི་རྩོམས་ཀྱིས་འདྲི་བ་པ་ནི། །
 ཤིན་ཏུ་རྩོམས་དཔན་དང་འབྲིང་དང་བྱུང་འཇགས་དག ། དེ་ལས་གཞན་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་མོས་པའང་མཆེན་པ་ནི། ། དུས་གསུམ་འཕྲོ་བ་མ་ལུས་
 རྒྱུ་པ་རྩོམས་ཞེས་བྱ། ཞེས་པས་བཞུག། འདྲི་བ་ཆགས་ཞོགས་ཉིན་མོར་ས་
 རྣམས་དང་། དང་པ་ཞོགས་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་ལས་འབྱུང་བ་རང་རང་
 གི་ས་མོན་དེའི་རྩོམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་པའི་འདྲི་བ་འཇུག་པ་ནི་ཤིན་
 ཏུ་རྩོམས་པ་དཔན་དང་འབྲིང་དང་གང་ཡང་ཆེས་བྱུང་པར་ཏུ་འཇགས་
 པ་དག་དང་། དེ་ལས་གཞན་འདྲི་བ་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་རྩོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེ་
 སྐར་ལ་མོས་པ་ཞོགས་གཤིགས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་མོས་པ་རྩོམས་པ་
 ལའང་མཆེན་པ་ཞོགས་པ་མེད་པ་ནི་དུས་གསུམ་ཀྱི་འཕྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལ་བྱུང་

པ་ནི་མོས་པ་རྩོམས་མཆེན་པའི་རྩོམས་ཞེས་བྱའོ།
 བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་ལ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། མིག་
 ཞོགས་དག་གི་རང་བཞིན་གང་དེ་ཁམས་སུ་གསུངས། ། རྩོགས་པའི་སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མཆེན་པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། རྣམ་ཀུན་ཁམས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་
 འབྱུག་རྩོམས་སུ་འདྲི་དོ། ཅེས་པས་བཞུག། སངས་རྒྱལ་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་ལ་ཞོགས་ཁམས་བཅོ་བཟུང་དང་།
 ས་ལ་ཞོགས་ཁམས་བྱག་དང་། གཞན་ཡང་འདྲི་བ་ཞོགས་ཁམས་གསུམ་ཞོགས་
 དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནང་རྩོད་པ་ཉིད་དང་བྱེ་རྩོད་པ་ཉིད་
 དང་བྱེ་རྩོད་རྩོད་པ་ཉིད་ཞོགས་བྱེ་རྩོད་གི་ཆོས་མ་ལུས་པ་དེ་དག་ཁམས་སུ་
 གསུངས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དུ་མ་ལ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མཆེན་
 པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཆོད་བཟུང་བྱ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 ལ་འབྱུག་པ་ནི་ཁམས་རྩོམས་མཆེན་པའི་རྩོམས་སུ་འདྲི་དོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་རྣམ་ཞོགས་ཆེས་རྩོད་ནི་མཆོག་ཉིད་དང་། འབྲིང་དང་
 རྒྱལ་པའི་གནས་སྐབས་མཆོག་མིན་བརྗོད་པ་དང་། མིག་ལ་ཞོགས་དང་མན་
 རྩོད་ལྷུ་པ་རྒྱལ་པ་ལ། རྣམ་པ་མཐའ་ཅད་མཆེན་པ་ཆགས་མེད་རྩོམས་
 སུ་འདྲི་དོ། ཅེས་པས་བཞུག། འདྲི་བ་ཆགས་ལ་ཞོགས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་རྣམ་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉིན་མོར་ས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ལ། རྣམ་
 བྱུང་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་རྒྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་པ་ལ་ཞོགས་པ་ནི་རྣམ་བྱུང་གི་དབང་
 པོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཆེས་རྩོད་ནི་མཆོག་ཉིད་དང་། དེ་དག་འབྲིང་ཅན་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་པའི་གནས་སྐབས་ནི་མཆོག་མིན་པ་ཞེས་
 བརྗོད་པ་དང་། མིག་ལ་ཞོགས་པ་སྐྱེ་མིག་ན་སྐྱེ་ལུས་ཡིད་དབང་། སྐད་བར་
 མོད་བར་ཞོག་དབང་དང་། རྒྱག་བཟུལ་དང་ནི་ཡིད་མི་བདེ། བདེ་དང་ཡིད་

པ་དེ་བཅས་རྣམས་དཔང་། དང་བཙུན་བྱ་བྱེད་ཤེས་རབ་དཔང་། ལྷན་ཤེས་
བྱེད་དང་ལྷན་ཤེས་པ། ལྷན་ཤེས་རྣམས་པའི་དཔང་པོ་ཉི་དཔང་པོ་ཉི་ལྷན་པ་ཉི་ཤེས་
བྱེད་པོ་དང་། དཔང་པོ་དེ་དག་པལ་ཚུན་འབྲས་པ་ལྷན་པ་པར་ལྷན་པའི་རང་
གི་པོ་པོ་བྱང་ཆུབ་པར་མཁུན་པ་ལ་ཉི་དཔང་པོ་མཚོག་དང་མཚོག་པ་ལྷན་པའི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་རྣམས་ལྷ་འདོད་དོ།

རྣམ་པ་ནི། ལམ་འགའ་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱལ་གྱི། བྱང་ཆུབ་
དང་ནི་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ལྷ་མི་དང་། ཡི་དུགས་ཀྱང་འཁོ་དུལ་བ་ལ་ཐོགས་
རྣམས་འཁོ་བ། །དེ་ལ་མཁུན་པ་ཆགས་མེད་ཐམས་ཅད་རྣམས་ལྷ་འདོད་དོ། །
ཅས་པས་བཙུན། ལམ་འགའ་ཞིག་རྣམས་དང་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལྷ་མི་དང་ལྷ་མི་
ཤེས་ཀྱི་ཆ་གསལ་ཡོངས་ལྷ་ཆོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱང་འཁོ་པའི་
ལམ་དང་། ལམ་འགའ་ཞིག་ཉི་ཐམས་དང་བྲལ་ཞིང་བདག་མེད་བྱེད་གཉིས་
ཅས་རྣམས་པའི་ལམ་དེ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཉིད་དང་ནི་ལམ་གང་ཞིག་
ཐམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ཅིང་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་ཅས་རྣམས་པའི་ལམ་ནི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་འཁོ་པའི་ལམ་ལམ་ཡིན་པ། ཐག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་བཅུ་
ཐོགས་རྣམས་དང་མི་རྣམས་དང་། རྒྱ་དུག་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
པའི་ལམ་ལམ་པ་ལ་ཆེ་བ་ནི་ཡི་དུགས་དང་དྲན་འཁོ་པའི་ལམ་དང་། ལྷན་ལྷན་
དང་ལས་རན་ཤིན་ཀྱང་རྣམས་ཆེ་བའི་ལས་རྣམས་དུལ་བ་ལ་ཐོགས་པ་རྣམས་
ལྷ་འཁོ་པའི་ལམ་དེ་དག་ལ་མཁུན་པ་གང་ཞིག་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་
པ་ཐམས་ཅད་པ་དེ་ནི་ལྷན་ཀྱང་འཁོ་པའི་ལས་མཁུན་པའི་རྣམས་ལྷ་འདོད་དོ། །

བཅུན་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལྷ་ལ་འཁོར་བྱེད་ཐག་པ་དང་པ། །བསམ་
གཏན་རྣམས་ཐར་བརྒྱད་དང་ཞིག་ནས་གང་དག་དང་། རྣམས་འཇུག་བྱེད་
པར་གང་དག་གཅིག་དང་བརྒྱད་ལྟར་པ། །དེ་ལ་མཁུན་པ་ཐོགས་མེད་འདི་

ནི་རྣམས་ལྷ་འདོད་དོ། ཅས་པས་བཙུན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལས་པ་
ན་གནས་པའི་རྣམས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱེད་ཐག་པ་དང་པའི་བསམ་གཏན་
བཞི་དང་རྣམས་ཐར་བརྒྱད་དང་ཞིག་ནས་དགེ་བ་ཅི་ཤིག་པའི་ཉིད་པོ་འཛིན་
གང་དག་དང་། ཐམས་ཀྱིས་གནས་པའི་རྣམས་པར་འཇུག་པའི་བྱེད་པར་གང་
དག་གཅིག་དང་བརྒྱད་ཀྱང་ལྟར་པ་དག་པོ་ཉིད་པ་དང་། ཉིད་པོ་འཛིན་དེ་
དག་ལྷན་ནས་ཉིན་མོར་པའི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིག་པ་དང་རྒྱ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དག་དང་། རྣམས་པར་བྱང་པའི་རྒྱ་ལཞན་གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱ་ལ་བཞིན་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ཐོགས་དེ་དག་ལ་མཁུན་པ་གང་ཞིག་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་
འདི་ནི་བསམ་གཏན་ཐོགས་དང་ལྷན་ནས་ཉིན་མོར་པ་དང་རྣམས་བྱང་མཁུན་
པའི་རྣམས་ལྷ་འདོད་དོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། གཏི་ལྷག་དེ་མིད་མིད་གནས་འདས་པའི་བདག་དང་ནི། ཐེམས་
ཅན་གཞན་དེའི་མིད་པར་ཐེམས་ཅན་རི་ཉིད་པ། །དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལས་གཞི་
དང་བཅས་ཉིད་ལྷ་ལྷན་པ་དང་། རྣམས་པ་དང་བཅས་མཁུན་པ་གང་ཡིན་
རྣམས་ལྷ་འདོད་དོ། ཅས་པས་བཙུན་ཏེ། གཏི་ལྷག་མ་ཡིག་པ་རི་མིད་གནས་
པ་དེ་མིད་ཀྱང་མིད་པའི་གནས་འདིར་ལྷེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཀྱང་བརྒྱད་པ་ཐོག་
མ་མེད་པར་འདས་པའི་རྣམས་ལྷ་འདོད་དོ། ཉིད་དང་ནི་ཐེམས་ཅན་གཞན་
དེ་དག་པོ་པའི་མིད་པར་ལྷེ་གི་ལ་ལོ་བརྒྱད་དེ་རིགས་དུག་གི་ཐེམས་ཅན་པ་ཐར་
བན་རི་ཉིད་ཀྱི་ལས་རྟེན་ཁྱད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་པའི་གཞི་དང་བཅས་
ཉིད་ལྷ་ལྷན་པ་དང་རྣམས་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
ཅིག་གི་རྒྱན་དང་བཅས་ཏེ་མཁུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམས་ལྷ་ཐོགས་ལྷ་འདོད་
པ་མཁུན་པའི་རྣམས་ལྷ་འདོད་དོ། །

དུལ་པ་ནི། ཐེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐེམས་ཅན་པོ་པའི་འཛིན་འཛིན་དང་། རྒྱེད་དང་

འཇིག་རྟེན་ལ་གནས་ནས་མ་ཁའི་མཐར་ཐུག་དང་། །བུ་མ་དེ་ལ་མ་ཁའི་
པ་རུས་དེར་འཇུག་པ་ཡིས། །མ་ཆགས་རྣམ་ཀུན་ཡོངས་དག་མཐའ་ཡས་རྟོགས་
ཏུ་འདྲོད། །ཅིས་མིན་པའི་སྟེངས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རིམ་པར་སྟེངས་
ཅན་རེ་རེ་འཆི་འཕོ་བ་དང་། རྩེ་བ་གང་དྲང་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད། འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་གནས་པའི་ནམ་མཁའི་འཁོར་ལུག་འདིའི་མཐར་ཐུག་པ་
དང་། དེ་ཡང་རང་རང་གི་ལས་མི་འདྲ་བ་གིན་ཏུ་རྩེ་ཆོག་མས་པའི་བརྩོན་ལྷོད་
བའི་ལས་རྣམས་མི་འདྲ་བ་ཐོག་གི་རིམ་རྩེར་བུ་ཞིང་གངས་མང་བ་དེ་ཐམས་
ཅད་ལ་མ་ཁའི་པ་རྒྱད་ཅིག་གཅིག་གི་རུས་དེར་རྩེན་གྱིས་ཐུབ་པར་འཇུག་པ་
ཡིས། མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པར་རྣམས་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དྲག་པ་མཐའ་ཡས་
པ་འདི་ནི་འཆི་འཕོ་བ་དང་རྩེ་བ་མ་ཁའི་པའི་རྩོད་པས་ཏུ་འདྲོད་རྟོ། །

བརྩེ་བ་ནི། རྣམ་ཀུན་མ་ཁའི་པའི་རྩོད་པས་ཀྱིས་ཐུར་ཏུ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས། ཉེན་
མོངས་དག་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་འཇིག་འཇུག་དང་། རྩོད་པ་ལ་སོགས་
ཉེན་མོངས་རྩི་ཡིས་འཛོག་པ་གང་། དེ་ལ་མ་ཁའི་པ་ཆགས་མེད་མཐའ་ཡས་
རྩོད་པས་ཏུ་འདྲོད། ཅིས་པས་བརྟན། ཤེས་བྱའི་རྣམས་པ་ཀུན་མ་ཁའི་པའི་རྩོད་པས་
ཀྱིས་གིན་ཏུ་རྩེར་བ་རྒྱུད་ཅིག་གཅིག་གི་ཡུན་ཏུ་རྒྱལ་བ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་
རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་སོགས་ཉེན་མོངས་པ་དག་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
གིན་ཏུ་ཐུབ་པའང་འཇིག་པ་རྩེ་སངས་པར་འཇུག་པ་དང་། རྩོད་པ་ལ་ཉེན་མོངས་
དང་ལ་སོགས་པ་རྩེ་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེན་མོངས་པའི་རྩི་བ་པ་ཐག་མེད་
ཀྱི་རྩི་ཡིས་འཛོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མ་ཁའི་པ་གང་ཞིག་ཆགས་སོགས་མེད་
ཅིང་མཐའ་ཡས་པ་འཇུག་པ་དེ་ནི་ཐག་པ་ཐད་པ་མ་ཁའི་པའི་རྩོད་པས་ཏུ་འདྲོད་
རྟོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཀུན་བརྩོན་མི་རུས་པའི་རྩེ་ལ་དོན་དང་། འདིར་ནི་

ཅུང་ཟད་བརྩོན་པའང་ཡུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ནམ་མཁའ་མེད་པས་འདབ་ཆགས་ཐོག་པར་མི་འཇུག་གི། འདིར་ནི་རང་
མཐུ་ཟད་པས་ཐོག་པར་འཇུག་དེ་བཞིན། རྩོད་པ་དང་བཅས་སངས་རྒྱུས་
སྟེང་རྣམས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི། ཡོན་ཏན་མཐའ་ལྡར་བརྩོན་མི་རུས་པ་ཐོག་པར་
འཇུག། ཞིས་པས་བརྟན། འདབ་ཆགས་ཀྱི་དབང་པོ་ནམ་མཁའ་མེད་འདབ་
གཞོག་ཡངས་པའི་རྩོད་ལུགས་ཀྱིས་པ་རོལ་གཞོན་པ་ཐོབ་པའང་ནམ་མཁའ་
མེད་པས་འདབ་ཆགས་དེའི་གཞོག་ཆུ་པས་བརྩོན་པའི་ཡུལ་ཟད་ནས་ཀྱིར་ཐོག་
པར་མི་འཇུག་གི། འདིར་སྐར་ཐོག་པ་ནི་རང་གི་གཞོག་ཆུ་ལ་ཀྱི་མཐུ་ཟད་པས་
ཐོག་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྩོད་པ་ཉེན་མོངས་རང་སངས་རྒྱུས་
དང་བཅས་པས་དེ་བཞིན་གསལ་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ལྡར་རྩོགས་པར་འཇུག་
པ་རྩེ་ཅི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྟེང་སྟེང་པ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་པར་ཐར་
པ་བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་པ་བརྟེན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ནམ་མཁའ་རྩེར་མཐའ་ཡས་པ་བརྩོན་མི་རུས་པས་ཐོག་པར་འཇུག་གི་ཡོན་
ཏན་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་མ་ཡིན་རྟོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདག་འདྲ་བས། ཤེས་པ་དང་ནི་བརྩོན་
པར་རུས་མིན་ཡང་། ཡོན་ཀྱང་དེ་དག་འབགས་པ་རྩེ་རྒྱལ་ཀྱིས། །བགད་ཀྱིར་
རྟོགས་སངས་རྒྱུང་ཟད་ཅེས་ཞིག་རྩེས། ཞིས་པས་བརྟན། དེ་ལྟར་སེམས་པོ་
ལ་གནས་པའི་འབགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་རུས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་བཅས་ཏེ་བརྩོན་པ་འདི་གང་ལས་རྟེན་ཅེན།
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱུས་མ་གཞོགས་གཞན་གྱིས་ཤེས་པ་དང་བརྩོན་
པར་མི་རུས་པ་དེ་ཡི་ལྟར་བཅས་ལྟན་འདས་བྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཅེས་ཡང་རྩེ་
བ་ཐགས་པ་བདག་འདྲ་མ་རིག་པའི་རབ་རི་བ་ཀྱིས་རྩི་མིག་མ་དོངས་པ་དག་

ཐོག་པ་གསུམ་ཏུ་བཅུན་པ་ཉིད་དང་དོན་ཏུ་བཅུན་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་
 བོ་ནི། གང་ཕྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་ཀྱི་མ་མཐའ་དག་ཐོལ་བ་ནི། ལྷན་
 ལེན་གཞན་མེད་ཆོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འཕྱར་དབྱེ་ལའང་བརྟེན་མིན་ཞིང་།
 དེ་ཉིད་ལྷལ་ཅན་སྒྲོལ་འདི་ཡང་ཐ་དད་འཕྱར་བ་མ་ཡིན་པ། དེ་ཡི་ཕྱིར་
 བརྟེན་ཀྱིས་འཕྱེ་ལ་ཐོག་པ་མི་མཉམ་དབྱེར་མེད་བཅུན། ཞེས་པས་བཅུན་
 ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་པ་གསུམ་ཏུ་ལྷན་པ་ནི་དང་དོན་
 ཡིན་ལ། མཐར་ཐུག་ན་ཐོག་པ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་
 བ་འདིག་རྟེན་འདི་ན་ཆོས་མཐའ་ཅད་ཀྱི་དེ་ཆོན་ཉིད་བདག་མེད་པ་རྣམས་པ་
 གཉིས་རིམ་ལ་བཞེན་ཏུ་ཤེས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་
 ཀྱི་མ་མཐའ་དག་ཐོལ་བར་བྱེད་པའི་གཉེར་པོར་ལྷན་པ་ནི། ལྷན་ལེན་བྱེད་པ་
 གཞན་མེད་ཅིང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྤྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་
 ཅན་སོ་སོའི་རྣམ་འཕྱར་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་དག་ལའང་བརྟེན་པ་མིན་ཞིང་།
 ལྷོ་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་མ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཐ་དད་ཡོད་པ་མིན་པར་ཆོས་དབྱིངས་མཐའ་
 གཤམ་ཡི་སྤྱེ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་མཐའ་ཀྱན་གཤམ་ཡི་དབྱིངས་
 སྤྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་མདོན་སྤྱུ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལྷལ་ཅན་སྒྲོལ་མཐའ་གང་ཏུ་འང་
 རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་པའི་སྒྲོལ་འདི་ཡང་ཐ་དད་
 ཏུ་ལྷན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏུ་མ་ཡོད་པར་འཕྱར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱིས་འཕྱེ་བ་རྣམས་ལ་ཐོག་པ་གཞན་དང་མི་མཉམ་པ་སྤྱི་དང་
 དོན་ཏུ་བཅུན་པའི་ཐོག་པའི་རྣམས་བཞག་ཏུ་མ་ལྷན་པ་ཡིན་པར་ཏུ་མར་དབྱེར་
 མེད་པའི་ཐོག་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་བཅུན་ཏེ།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་འཕྱེ་ལ་ཉེས་པ་སྤྱེད་བྱེད་སྤྱིགས་མ་འདི་དག་ཡོད་ལྷན་
 པ། དེ་ཕྱིར་འདིག་རྟེན་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་དབྱེད་ལྷལ་གཏིང་ཐལ་ལ་འཕྱག་མི་འཕྱར་

ཞིང་། བདེ་གཤེགས་གང་ཕྱིར་ཕྱོད་ལ་མཆོན་རུ་བཅུགས་སྤོའི་ཐབས་དང་
 ལྷན་ཅིག་པ། མངའ་དང་གང་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐེམས་ཅན་དཀྱུལ་ཞེས་ཀྱིས་
 ཀྱིས་ཞལ་བཞེས་པ། དེ་ཕྱིར་མཐའ་པས་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་སྤྱིར་ཏུ་རྣམས་པའི་འཕྱ་
 ཆོགས་ཀྱི། རལ་བ་ཉེར་ཐོལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ཏུ་རྣམས་པར་བཞོད་པ་
 ལྷན། ཀྱིས་ཀྱིས་ཐོག་པ་འདི་ནི་སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་པའི་རྩལ་ལ་ཡིད། ལྷན་
 བར་མཐོང་ཅིང་རྣམས་པར་དཔེན་ལ་སྒྲུབ་རྣམས་ལ་ཐོག་པ་གསུངས། ཞེས་
 པས་བཅུན་ཏེ། གལ་ཏེ་མཐར་ཐུག་གི་བརྟེན་བྱའི་ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་གཅིག་
 ཁོ་ན་ཡིན་ན་མི་ལྷན་ན་ཉན་རང་གི་ཐོག་པས་ཀྱང་ལྷ་རན་ལས་འདས་པར་
 བཅུན་ཅིན། འདི་ནི་དང་དོན་དཀོངས་པ་ཅན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འཕྱེ་བ་
 རྣམས་ལ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱེ་བ་མེད་པ་ལ་མོས་པའི་ཐོགས་ཉོན་མོངས་
 པ་ལ་འཕྱག་པ་གསེལ་ཞིང་སྤྱོད་གསུམ་ལས་སྤྱི་མི་དུང་བར་ཉེས་པ་བསྤྱེད་པར་
 བྱེད་པའི་སྤྱེ་ཐེམས་ཅན་དང་འཕྱལ་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷ་བ་དང་ཆོའི་
 སྤྱིགས་མ་འདི་དག་ཡོད་པར་ལྷན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། འདིག་རྟེན་དག་སངས་རྒྱལ་
 ཀྱི་སྤྱོད་ལྷལ་སྤྱེ་བྱེད་པར་ཀྱི་ཆོས་གཏིང་ཐལ་ཅིང་དཔག་པར་དགའ་བའི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་དང་ཐོན་པ་འཕྱག་པར་མི་འཕྱར་ཞིང་། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་
 ཀྱང་རེ་ཞིག་འཕྱེ་བ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་མཐོང་བཅོམ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་དོན་ཡར་
 བར་འདོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་ལ་གཏུལ་བྱ་རྣམས་
 པ་གཞན་ཀྱིས་འཕྱེ་པའི་མཆོན་རུ་བཅུགས་སྤོའི་ཐབས་དང་ལྷན་ཅིག་པ་
 མངའ་འའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་མཆོན་གཞན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ན་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོན་དང་ག་
 གིས་ཐེམས་ཅན་ཐེམས་ཅད་དཀྱུལ་བར་བྱ་ཞེས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐབས་ལ་མཐའ་པའི་སྤྱོད་པས་
 དཔེར་ན་དེད་དཔོན་མཐའ་པས་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་སྤྱིར་ཏུ་རྣམས་པའི་འཕྱ་བའི་ཆོགས་

རྒྱལ་མ་གྱི་ལམ་གྱིས་དུ་བ་བའི་དཔེ་བཞེ་བར་མེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོག་པ་
 དུ་འོང་བ་ལམ་གྱི་བར་དུ་རྒྱལ་བར་བཞོན་ཅིང་དེར་ནི་ཕྱི་ལོ་དེ་དག་རེ་ཞིག་
 དབུགས་དབྱུང་ནས་ཐུག་པར་མེལ་པས་མེན་པ་ཆེད་མྱོང་དུ་འཁྱེད་པ་ལྟར་
 དུ། རྩོན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མྱོད་པའི་ལུལ་ལམ་མེད་པར་འཇུག་པའི་འཇུག་པ་རྒྱལ་མ་
 ལམ་མེལ་མ་རྩལ་ཞུགས་པས་དང་པོ་ནས་མེལ་པ་ལྟག་གི་ཐོག་པར་འཇུག་མི་
 ལུས་པའི་མིགས་ཅན་རྒྱལ་མ་ལམ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་རྩོམ་པ་དུ་ཉན་མོས་དང་པར་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐོག་པ་འདྲི་ནི་བཞོན་ནས་རྩལ་ལ་ཉན་པར་གི་མིགས་ཅན་རྒྱལ་མ་
 ཉེ་བར་ཞི་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་དཔལ་ལྟར་འདས་པའི་རྩོམ་པ་ཡིད་རྒྱུར་བར་
 མཛད་ཅིང་། དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཉེན་མོངས་པ་ལྷུངས་པའི་འཁོག་པ་ཐོབ་པས་
 མྱོད་པ་ལམ་རྒྱལ་བར་དཔེན་པ་ཐོབ་པ་རྒྱལ་མ་ལ་ནི་ཕྱི་ནས་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་
 ཁོ་ན་ཉེ་བར་བཞུགས་ཏེ་དེ་རྒྱལ་མ་གྱིས་ལྷུང་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མ་ལྟར་ཐོག་ཆེན་
 ལ་རྩོམ་པ་ཞིང་ཆོག་པས་ཡོངས་སུ་ཆོག་པས་བྱས་ནས་གདོན་མི་ཐུག་པར་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡོ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས་དེ་རྒྱལ་མ་ལ་གནས་སྐབས་
 ལྷུང་ལ་ཉེགས་ཀྱི་ཐོག་པ་གཉིས་ཐོགས་སུ་གསུངས་པ་ཅེས་ཡིན་ནོ། །
 གཞུམ་པ་ལ། མདོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཉག་ཏུ་མྱོད་
 པར་བཞུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་པས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་ལུལ་
 ལྷུང་ཕྱོགས་བཅུ་ལྔ་ཞིང་རྒྱལ་མ་ལམ་ན། རྒྱལ་ལྷན་རི་མེད་ཡོད་པ་དེ་མེད་
 བདེ་གཤེགས་ནི། བྱང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་གཤེགས་པའི་བསྐལ་བ་དེ་མེད་དེ།
 རྩོད་ཀྱི་གསང་འདྲི་བཞུད་པར་བཤྱི་བ་མ་ལགས་སོ། ཞེས་པས་བཞུན། སངས་
 རྒྱལ་རྒྱལ་མ་ལྟེན་པའི་ལྷུང་ལྟེན་པས་གསུང་བའི་རྒྱང་འོར་བུ་ལྟེན་པ་དང་
 ལྷུང་ན་ལས་འདྲའ་བ་ཐོགས་ཉེ་བར་ཉེན་མོངས་ཀྱི་བཅོས་ལྷན་འདས་ཞེས་རྒྱལ་
 པའི་སྤྱེལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུར་གཤེགས་པའི་རྩོན་མཁའ་རི་ཅེས་ཡིན་པའི་

དུས་དེའི་ཆོད་ནི་བཞུགས་པ་མཁའ་བཟུང་གི་དཔེས་བཞུན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་
 ལྱི་ཡོ་ཤེས་ཀྱིས་རྩོད་པུལ་དུ་ལྷུང་པའི་ཕྱོགས་བཅུ་ལྔ་ཞིང་འཁོག་ཉེན་ཀྱི་ཞིང་རྒྱལ་མ་
 མ་ལམ་པ་རྒྱུ་ལུལ་ལྷན་རི་མེད་ཡོད་པའི་ལྷུང་མ་དེ་མེད་པ་དེ་བར་གཤེགས་པ་
 ཉི་ཤེས་ཅན་འདུལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པའི་སྤྱུར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལྷུང་རྒྱལ་མཆོག་
 དུ་མེ་ཆོས་སྤྱུངས་པར་གཤེགས་པའི་བསྐལ་བ་འདྲའ་དེ་མེད་ཅིག་འདས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་ཆོད་པ་ལྷུང་དུ་མེད་པར་བཞུན་པའོ། ཁོ་ན་ལྷུང་ཆོག་པས་པའི་སངས་
 རྒྱལ་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་ལ་བ་མོ་འདྲི་ནི་རྩོན་དགོ་པའི་རྒྱལ་མ་ལམ་གསུངས་པ་རྒྱལ་མ་
 ཀྱིས་རྒྱལ་པར་མོས་པར་བྱ་དགའ་བའི་ཕྱིར་ན་བཞུད་པར་བཤྱི་བ་ཉེ་གུན་ལ་
 བཞུགས་ལྷུང་མ་ལགས་སོ། འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་ལ་རྒྱལ་པར་མོས་པར་བྱེད་པ་
 རྒྱལ་མ་ལམ་ཐོད་ནས་གཞུང་དུ་མེད་པ་བཞུགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །
 གཉིས་པ་ལ། མདོན་བཞུན་དང་། རྒྱལ་པར་བཞུད་པ་གཉིས་པས། དང་པོ་ནི།
 རི་མྱོད་འཁོག་ཉེན་མ་ལམ་མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་མོས་དང་། རི་མྱོད་ནས་མཁའ་
 ཁམས་རྒྱལ་མ་མེད་པར་མ་ལྷུང་དེ་མྱོད་དུ། ཞེས་པར་ལྷུང་དང་མྱོད་རྩི་ལྟེ་མ་
 མམ་བཞུད་ཅིང་འཁོན་བྱེད་པས། རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ལ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འབྱུར་བ་
 ག་ལ་མང་ལ། ཞེས་པས་བཞུན། ཆོག་པས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་
 ལྷུ་ཆོད་ཆོད་ནི་རི་མྱོད་འཁོག་ཉེན་ཀྱི་ཁམས་མ་ལམ་པ་མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་ཆོས་
 ལྷུ་ལོ་གོ་འཕུར་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དང་། རི་མྱོད་ནས་མཁའ་ཁམས་རྒྱལ་མ་མེད་
 པར་མ་ལྷུང་པ་དེ་མྱོད་དུ། ཞེས་པར་བྱི་བ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བ་མེད་
 པར་ནོག་པས་པའི་ལྷུང་དང་། དེ་ཉིད་མདོན་དུ་བྱས་ནས་བཟུང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་
 ལྷུགས་མྱོད་རྩི་ཆེན་པོ་དང་འབལ་མི་ཤེས་པས་རྩིང་རྩི་ལྟེ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མེས་
 པར་ལྷུང་ཤེས་པ་བྱིས་བཞུད་ཅིང་མྱོད་རྩི་ལྟེ་ལྟེ་མ་མམ་འཁོན་པར་བྱེད་པས།
 མ་ཕྱིན་བཅོ་མང་འཕྲུག་རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ལ་ཉན་པར་ཉུར་འཁོག་པ་སྤྱུགས་གཅིག་

པར་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འཇུག་པ་ག་ལ་མང་འཇུག། རྩོད་ཉིད་ཉིད་རྩོད་ཏུ་འཇུག་
པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་མང་ཏུ་ཐུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། འཁྲོལ་ཐུགས་པ་ཆེ་ཆད་མེད་པ་མང་འཇུག་དང་། དེའི་ཕྱལ་ཐུག་
པ་ཐལ་ཅན་གྱི་མེས་པ་ཅན་ཟད་པ་མེད་པ་མ་ཟུང་ན་ལས་མི་འདའ་པའི་ཚུལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཏི་ཐུག་རྩོན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ཁ་ཟས་ཏུག་པ་ཅས་
ཟ་པ་ཡི། རྩོད་ཉིད་གྱི་ནང་མི་དེ་ལ་ཁྱོད་པ་ཆེ་རི་རྩེ་བ། དེ་ལྟར་ཏུག་ཆོས་
ཉེན་པའི་བྱ་ལ་མ་ཡིས་ཐུག་པ་ཐལ་མིན། དེས་ན་མགོན་པོ་མཆོག་ཏུ་རབ་ཞིར་
གསེགས་པར་ཐུར་མ་ལགས། ཞེས་པས་བརྟན། ཆོས་ཀྱི་གནས་ཐུགས་ལ་
རྩོད་པའི་གཏི་ཐུག་རྩོན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཕྱལ་འདོད་ཡོན་ལུང་
ཁ་ཟས་ལ་ཞེན་པའི་ཏུག་དང་པཅས་ཏེ་ཟ་པ་ཡི་རྩོད་པོ་རྣམས་ཐུབ་པ་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཉིད་གྱི་ཐུགས་རྩོད་རྩོད་པོས་བདག་གིར་བཞེས་པའི་ནང་མི་
དེ་རྣམས་ལ་ཁྱོད་གྱིས་ཐུགས་པ་ཆེ་པའི་རྩེ་བ་དེ་ལྟར་ཏུག་ཆོས་ཏེ་ཐུག་པ་ཐལ་
ཏུག་པོས་ཉེན་པའི་བྱ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་ཆེ་པར་ཐུགས་པའི་མ་ཡིས་བཅེ་པའི་
ཐུག་པ་ཐལ་དེ་ཅས་རྩོས་པ་མིན་པ་དེས་ན། འཁྲོལ་པའི་མགོན་པོ་ཐུབ་དབང་
རྣམས་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་གསེགས་པར་འཇུར་པ་
མ་ལགས་ཏེ། འཁྲོལ་བ་རྣམས་ལ་ཏུ་གཅིག་པའི་མས་ཏུ་ནད་གྱིས་གཏུངས་པ་
ལ་བཅེ་པ་ལས་ལྷག་པའི་བཅེ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ན་མི་མཐས་དངོས་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ཞེན་
པའི་རྩོ་ཅན་གྱིས། རྩོད་དང་འཇིག་གནས་རྣམས་དང་ཐུག་དང་མི་ཐུག་ལལ་
འཕྲད་གྱིས་བསྐྱེད་ཐུག་པ་ཐལ་དང་། རྩོག་ཅན་འཁྲོལ་པ་འཁྲོལ་པ་དེ་ཕྱིར་འཇིག་
རྟེན་ཐུགས་པ་ཆེ་པའི་ཕྱལ་ཏུ་རབ་དོད་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐུགས་རྩོད་
ཐུགས་ཞི་ལས་བརྩོག་པས་ཁྱོད་ལ་ཟུང་ན་འདའ་མི་མང་ལ། ཞེས་པས་བརྟན།

ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཁྱོད་ལ་ཟུང་ན་འདའ་པ་མི་མང་འཇུག། གང་གི་ཕྱིར་ན་
དེ་ཞེན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་མཐས་པ་ལ་ལ་ཞི་དངོས་པོ་མེད་པར་བརྟན་ཏེ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་དང་ལ་ལ་ཞི་དངོས་པོ་མེད་པར་བརྟན་ཏེ་ཞེན་པར་ཕྱིད་དོ། །
དེ་ལས་ཐུ་མ་ཡིད་པར་ཞེན་པའི་རྩོ་ཅན་གྱིས་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པས་
རྩོད་དང་མི་དག་ཏུ་རྩོག་པ་ཞི་རྩོག་པ་དང་ག་པ་དང་ན་པ་དང་འཇིག་པའི་གནས་
རྣམས་ཀྱི་ཐུག་པ་ཐལ་དང་། རྩོད་ཏུ་ཐུག་པ་དང་རྩོད་ཏུ་མི་ཐུག་པ་ས་ཆོར་གྲལ་
པ་དང་འཕྲད་པ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཐུག་པ་ཐལ་ཡང་ཁྱོད་པ་དང་། ཕྱི་མ་
མེད་པར་རྩོ་པའི་རྩོ་ཅན་ནི་ཅོག་པར་རྩོ་པ་དང་ལྷན་པས་རྩོག་ཏེ་ཅན་གྱི་འཁྲོ་
པ་དཔལ་པ་ལ་ཆོག་པ་པ་དག་དང་གོང་ཏུ་བགད་པའི་ཐུག་པ་ཐལ་ཡང་འཁྲོ་
པ་དེའི་ཕྱིར་ན། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་ཐུགས་པ་ཆེ་པའི་ཕྱལ་ཏུ་འཇུར་བའམ་
རབ་ཏུ་དོད་པས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐུགས་རྩོད་རྩོད་པོ་མེད་པོས་མ་ཡིས་འདུ་
འབྲལ་མེད་པར་ཐུར་པས་ཁྱོད་ཐུགས་ཞི་བ་ཁྱོགས་གཅིག་པའི་ཕྱང་འདས་
ལས་བརྩོག་པས་ཁྱོད་ལ་འཁྲོལ་པ་མཆོད་པས་ཀྱི་བར་ཏུ་ཟུང་ན་ལས་འདའ་པ་
ག་ལ་མང་འཇུག་མི་མང་འོ། །

གཞུག་པ་མཐུག་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་པ་ལ། དེ་ལྟར་བཅམ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་
ལྟར་བཅམ་པའི་དགོ་པ་བརྩོ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བཅམ་ཚུལ་དངོས་
དང་། དེ་ལྟར་བཅམ་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གང་ལ་བརྟེན་
ནས་བཅམ་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བཅམ་པའི་བརྟན་བཅོས་འདི་ཐུན་མངས་མ་
ཡིན་པར་བརྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དུགས་འདི་དགོས་ཏེ་རྩོག་ཐུགས་
གྱིས། དཔལ་པའི་བརྟན་བཅོས་ལས་བཏུས་ནས། ཡང་རི་བཞིན་དང་མན་
དག་ནི། རི་རྩེ་བ་བཞིན་བརྩོད་པ་ཡིན། ཞེས་པས་བརྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་
མཐས་ཅན་གྱི་གནས་ཐུགས་བདེན་གཉིས་དབྱིར་མེད་པའི་རབ་བཞིན་རི་

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥